Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (laajennettu ensimmäinen jaosto)

18 päivänä syyskuuta 2024*

Kilpailu – Määräävän aseman väärinkäyttö – UMTS-kantataajuuspiirisarjojen markkinat – Päätös, jolla SEUT 102 artiklan ja ETA-sopimuksen 54 artiklan rikkominen todetaan – Saalistushinnoittelu – Toimen antajan toimivalta – Puolustautumisoikeudet – Merkityksellisten markkinoiden määrittäminen – Määräävä asema – Väärinkäyttö – Hintojen uudelleen laskeminen – Viitekustannusten määrittäminen – Hinta–kustannus-analyysi – Konkreettisten vaikutusten osoittamista koskevan velvollisuuden puuttuminen – Aikomus syrjäyttää kilpailija – Objektiivinen perustelu – Sakon määrän laskeminen – Sakkojen laskennasta annetut vuoden 2006 suuntaviivat – Myynnin arvo – Lisämäärä – Täysi harkintavalta

Asiassa T-671/19,

Qualcomm, Inc., kotipaikka San Diego, Kalifornia (Yhdysvallat), edustajinaan asianajajat M. Davilla, M. Pinto de Lemos Fermiano Rato, M. English ja A. Kontosakou,

kantajana,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehinään H. van Vliet, G. Conte, M. Farley ja C. Urraca Caviedes,

vastaajana,

jota tukee

Nvidia Corp., edustajinaan asianajaja M. Dolmans, P. Stuart, barrister-at-Law, ja W. Lin, solicitor,

väliintulijana,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: puheenjohtaja D. Spielmann sekä tuomarit V. Valančius, R. Mastroianni (esittelevä tuomari), I. Gâlea ja T. Tóth,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Zwozdziak-Carbonne,

ottaen huomioon asian käsittelyn kirjallisessa vaiheessa

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

ja 13.–15.3.2023 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Kantajana oleva Qualcomm Inc. vaatii SEUT 263 artiklaan perustuvassa kanteessaan, että unionin yleinen tuomioistuin kumoaa SEUT 102 artiklan ja ETA-sopimuksen 54 artiklan mukaisesta menettelystä 18.7.2019 annetun komission päätöksen C(2019) 5361 final (asia AT.39711 – Qualcomm (saalistushinnoittelu)) (jäljempänä riidanalainen päätös) tai muussa tapauksessa kumoaa kantajalle kyseisessä päätöksessä määrätyn sakon tai alentaa sen määrää.

Asian tausta

Asian asiayhteys

2 Qualcomm on vuonna 1985 perustettu yhdysvaltalainen yhtiö, joka toimii matkaviestinteknologian ja langattoman teknologian alalla. Se harjoittaa toimintaansa pääasiassa Qualcomm CDMA Technologiesin (jäljempänä QCT) ja Qualcomm Technology Licensingin kautta. QCT kehittää ja toimittaa muun muassa kantataajuuspiirisarjoja, erästä puolijohdetyyppiä ja systeemiohjelmistoa, joka perustuu koodijakomonikäyttöön (Code Division Multiple Access, CDMA), ortogonaaliseen taajuusjakoiseen monikäyttöön (Orthogonal Frequency-Division Multiple Acces, OFDMA) sekä muihin pääasiallisesti ääni- ja dataviestinnässä käytettäviin teknologioihin. Qualcommin piirisarjoja myydään (ja sen systeemiohjelmistoa lisensoidaan) yrityksille, jotka käyttävät niitä matkapuhelimiin, tabletteihin, kannettaviin tietokoneisiin, datamoduuleihin ja muuhun kuluttajaelektroniikkaan. Qualcomm Technology Licensing hallinnoi Qualcommin immateriaalioikeuksien lisenssiohjelmaa myöntämällä lisenssejä lähinnä mobiililaitteiden toimittajille.

3 Matkapuhelinten, tablettien ja muiden verkkoon liitettyjen laitteiden kaltaiset mobiililaitteet edellyttävät langatonta laajakaistayhteyttä internetiin solukkojärjestelmiin perustuvien tietoliikenneverkkojen kautta.

4 Mobiiliyhteyden tarjoava olennainen komponentti laitteessa on kantataajuusprosessori, jolla varmistetaan signaalien käsittelytoiminnot matkaviestintästandardeilla kuvattujen viestintäprotokollien mukaisesti. Kantataajuusprosessorit voidaan integroida suoraan älypuhelinten kaltaisiin mobiililaitteisiin tai ulkoisiin moduuleihin, jotka puolestaan integroidaan laitteeseen. Tällainen prosessori valmistetaan puolijohdemateriaalista (kuten silikonista) ja pakataan ”kantataajuuspiirisarjaksi” kutsuttuun piirisarjaan.

5 Kantataajuusprosessorin lisäksi tietyntyyppisiin mobiililaitteisiin tarvitaan sovellusprosessori, jota käytetään käyttöjärjestelmän, viestien, verkkoselauksen, kuvankäsittelyn ja pelien kaltaisten sovellusten hallintaan. Tällainen sovellusprosessori voidaan toimittaa erillisenä tuotteena, joka on pakattu erilliseen piirisarjaan, tai se voidaan integroida kantataajuusprosessoriin samassa piirisarjassa. Kantataajuuspiirisarjat voivat siis olla

– erillisiä kantataajuuspiirisarjoja (joista käytetään myös nimitystä ”ohuet kantataajuuspiirisarjat” tai ”ohuet modeemit”), joihin ei sisälly sovellusprosessoria

– integroituja kantataajuuspiirisarjoja, joissa kantataajuuspiirisarjat on integroitu sovellusprosessoriin.

6 Riippumatta siitä, onko mukana sovellusprosessori, kantataajuusprosessoriin liitetään yleensä sen toimintojen täydentämiseksi kaksi lisäkomponenttia, nimittäin radiotaajuusmikropiiri, jota kutsutaan myös ”RF-lähetin-vastaanottimeksi”, ja tehonhallintamikropiiri. Mobiiliyhteyteen tarvitaan nämä kolme komponenttia (kantataajuusprosessori, RF-lähetin-vastaanotin ja tehonhallintamikropiiri), ja ne ostetaan yleensä samalta toimittajalta joko yhdessä tai erikseen.

7 Kantataajuuspiirisarjoja myydään yleensä alkuperäisille laitevalmistajille, jotka asentavat ne mobiiliyhteyttä käyttäviin laitteisiin. Tällaisia ovat seimerkiksi Apple, HTC Corporation, Huawei Technologies Co. Ltd (jäljempänä Huawei), LG Corp., Nokia Corporation, Samsung Group (jäljempänä Samsung) ja ZTE Corporation.

8 Vuosina 2009–2011 kantataajuuspiirisarjoja sisältävät mobiililaitteet voitiin jakaa kahteen laajaan ryhmään. Yhtäältä matkapuhelimet (erityyppiset matkapuhelimet vain puhepalvelujen kaltaiset perustoiminnot sisältävistä puhelimista älypuhelimiin) ja toisaalta MBB-laitteet, nimittäin laitteet, joilla tarjotaan muita kuin matkapuhelinyhteyksiä ja joissa ei yleensä ole puhepalveluja (esimerkiksi tabletit, datakortit, kuten langattoman yhteyden mahdollistavat USB-muistitikut, Mifillä toimivat langattomat reitittimet tai kannettavat tietokoneet).

9 Useissa MBB-laitteissa, kuten datakorteissa, on käytetty yleensä lähinnä ohuita modeemeja, koska niissä ei tarvita mitään käsittelytoimintoa vaan pelkkä yhteys, ja tällaisten laitteiden markkinat, erityisesti UMTS-teknologiaan (Universal Mobile Telecommunications System) perustuvien, kolmannen sukupolven viestintästandardien (3G) mukaisten laitteiden markkinat ovat olleet huomattavasti pienemmät kuin matkapuhelinten markkinat.

10 Kuten edellä 4 kohdassa todettiin, yhteyden tarjoaminen edellyttää, että kantataajuuspiirisarjassa käytetään jotakin viestintästandardia. Alun perin ensimmäisen sukupolven viestintästandardit (1G) eli analogiset viestintästandardit ja toisen sukupolven viestintästandardit (2G), jotka korvasivat ne, eli digitaaliset viestintästandardit, tarjosivat vain puheviestintää. Myöhemmin 2G-viestintästandardeja varten kehitettyä standardia, nimittäin GSM-standardia (Global System for Mobile Communication), laajennettiin tukemaan suurempia tiedonsiirtonopeuksia ja pakettivälitteistä tiedonsiirtoa GPRS- (General Packet Radio Services) ja EDGE- (Enhanced Data rates for GSM Evolution) laajennuksilla.

11 UMTS-teknologiaan eli langattomaan matkaviestintäteknologiaan perustuvilla 3G-viestintästandardeilla dataa voitiin alkuvaiheessa (vuoden 2000 tienoilla) siirtää enintään 0,348 megabittiä sekunnissa (Mbit/s), mikä ei riittänyt mahdollistamaan tyypillisten laajakaistasovellusten, kuten täydellisen verkkonavigoinnin ja suoratoistovideon, toimintaa. Myöhempi kehitys on parantanut kyseisten viestintästandardien tiedonsiirtokapasiteettia. HSPA-teknologia (High Speed Packet Access) mahdollisti jopa 14 Mbit/s:n tiedonsiirtonopeuden, ja HSPA + -teknologia (Evolved High Speed Packet Access) tämän jälkeen 28 Mbit/s:n ja jopa 42 Mbit/s:n tiedonsiirtonopeuden.

12 UMTS-teknologian kanssa yhteensopivat piirisarjat (jäljempänä UMTS-piirisarjat) tukivat lähtökohtaisesti myös laajaa GSM/EDGE-standardia, joka oli alun perin optimoitu puheensiirtoa varten. Tämä johtuu siitä, että kyseistä laajaa standardia tarvittiin edelleen matkapuhelimissa, koska GSM:llä oli kattavuuden ja kapasiteetin kannalta edelleen tärkeä merkitys useimmille matkaviestinoperaattoreille. Tästä laajasta standardista saattoi olla hyötyä myös MBB-laitteissa,

vaikka se ei soveltunut laajakaistayhteyksien tarjoamiseen. GSM:llä voitiin nimittäin perusyhteyksien tukemisen ansiosta varmistaa palvelun jatkuvuus, jos UMTS-teknologiaa käyttävän verkon kattavuudessa oli puutteita.

13 Vuoden 2008 lopussa alettiin käyttää LTE-teknologiaa (Long Term Evolution). Ensimmäiset LTE-piirisarjat sopivat yhteen yksinomaan tämän teknologian kanssa, mikä esti käytännössä niiden käytön, koska kyseistä teknologiaa käyttävä verkkoja oli otettu käyttöön vain rajoitetusti. Kantataajuuspiirisarjojen suuret toimittajat kehittivät vähitellen piirisarjoja, jotka tukevat sekä UMTS- että LTE-teknologiaa, ja ensimmäiset tällaiset tuotteet olivat kaupallisesti saatavilla vuonna 2011 tai 2012. UMTS- ja LTE-teknologioita on kehitetty rinnakkain suorituskyvyn ja yhteentoimivuuden parantamiseksi.

Hallinnollinen menettely

14 Icera Inc. teki 30.6.2009 Euroopan komissiolle Qualcommia koskevan kantelun, joka korvattiin myöhemmin 8.4.2010 tarkistetulla ja ajantasaistetulla versiolla (jäljempänä kantelu), jonka perusteella komissio aloitti tutkintansa.

15 Väliintulijana oleva Nvidia Corp., joka oli ostanut Iceran toukokuussa 2011, toimitti vuonna 2012 lisätietoja, joilla täydennettiin kantelua ja esitettiin Qualcommia vastaan väitteitä saalistushinnoittelusta.

16 Kesäkuun 2010 ja heinäkuun 2015 välisenä aikana komissio lähetti useita tietopyyntöjä Qualcommille, Iceralle ja Nvidialle sekä muille kantataajuuspiirisarjojen alan toimijoille. Se lähetti erityisesti Qualcommille ensinnäkin 7.6.2010 päivätyn tietopyynnön, joka oli hyväksytty [SEUT 101 ja SEUT 102] artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta 16.12.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 (EYVL 2003, L 1, s. 1) 18 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti, toiseksi 3.11.2011 päivätyn tietopyynnön, joka oli hyväksytty kyseisen asetuksen 18 artiklan 3 kohdan mukaisesti, kolmanneksi 10.7.2013 päivätyn tietopyynnön, joka oli hyväksytty kyseisen asetuksen 18 artiklan 3 kohdan mukaisesti, neljänneksi 13.2.2014 päivätyn tietopyynnön, joka oli hyväksytty kyseisen asetuksen 18 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti, viidenneksi 13.10.2014 päivätyn tietopyynnön, joka oli hyväksytty kyseisen asetuksen 18 artiklan 3 kohdan mukaisesti, ja lopuksi 14.1.2015 päivätyn yhteisen tietopyynnön, sillä se hyväksyttiin myös asiassa AT.40220 – Qualcomm (yksinoikeusmaksut). Kyseisessä asiassa annetusta lopullisesta päätöksestä nostettiin kanne unionin yleisessä tuomioistuimessa (tuomio 15.6.2022, Qualcomm v. komissio (Qualcomm – Yksinoikeusmaksut), T-235/18, EU:T:2022:358).

17 Komissio aloitti 16.7.2015 [SEUT 101 ja SEUT 102] artiklan mukaisten komission menettelyjen kulusta 7.4.2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 773/2004 (EUVL 2004, L 123, s. 18) 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun menettelyn Qualcommia vastaan asiassa AT.39711 – Qualcomm (saalistushinnoittelu). Kyseinen menettely koski Qualcommin väitettyä määräävän aseman väärinkäyttöä saalistushinnoittelun muodossa UMTS-piirisarjojen markkinoilla.

18 Komissio antoi 8.12.2015 Qualcommille osoitetun väitetiedoksiannon asetuksen N:o 1/2003 27 artiklan 1 kohdan ja asetuksen N:o 773/2004 10 artiklan 1 kohdan nojalla.

19 Qualcomm sai oikeuden tutustua asiakirja-aineistoon joulukuun 2015 ja heinäkuun 2016 välisenä aikana.

20 Qualcomm esitti erityisesti 18.4.2016 päivätyllä kirjeellä kuulemismenettelystä vastaavalle neuvonantajalle kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan tehtävästä ja toimivaltuuksista tietyissä kilpailuasioita koskevissa menettelyissä 13.10.2011 annetun Euroopan komission puheenjohtajan päätöksen 2011/695/EU (EUVL L 275, s. 29) 3 artiklan 7 kohdan ja 7 artiklan 1 kohdan nojalla pyynnön saada tutustua tiettyihin asiakirja-aineiston osiin. Kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan suorittaman uudelleentarkastelun jälkeen Qualcommille toimitettiin täydellisemmät versiot asiakirja-aineistosta.

21 Qualcomm lähetti 15.8.2016 väitetiedoksiantoon antamansa vastauksen, jossa kiistettiin komission alustavat päätelmät.

22 Qualcommin pyynnöstä järjestettiin kuuleminen 10.11.2016.

23 Kuulemisen jälkeen komissio ryhtyi muihin tutkintatoimiin ja lähetti vuosina 2017–2019 uusia tietopyyntöjä Qualcommille ja muille kantataajuuspiirisarjojen alan toimijoille.

24 Komissio lähetti erityisesti 30.1.2017 Qualcommille asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisen tietopyynnön, johon Qualcomm ei vastannut. Komissio lähetti 31.3.2017 Qualcommille tietopyynnön kyseisen asetuksen 18 artiklan 3 kohdan mukaisella päätöksellä.

25 Qualcomm nosti 13.6.2017 unionin yleisessä tuomioistuimessa kumoamiskanteen 31.3.2017 annetusta komission päätöksestä. Se esitti myös SEUT 278 ja SEUT 279 artiklaan perustuvan hakemuksen, jossa se vaati ensisijaisesti kyseisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä tai toissijaisesti välitoimien määräämistä tältä osin. Unionin yleisen tuomioistuimen presidentti hylkäsi lykkäämistä koskevan pyynnön 12.7.2017 antamallaan määräyksellä Qualcomm ja Qualcomm Europe (T-371/17 R, ei julkaistu, EU:T:2017:485), ja unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi kyseistä päätöstä koskevan kumoamisvaatimuksen 9.4.2019 antamallaan tuomiolla Qualcomm ja Qualcomm Europe v. komissio (T-371/17, ei julkaistu, EU:T:2019:232). Unionin tuomioistuin hylkäsi Qualcommin valituksen, jossa vaadittiin kyseisen tuomion kumoamista, kokonaisuudessaan 28.1.2021 antamallaan tuomiolla Qualcomm ja Qualcomm Europe v. komissio (C-466/19 P, EU:C:2021:76).

26 Komissio lähetti 10.11.2017 Qualcommille asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisen tietopyynnön.

27 Komissio antoi 19.7.2018 Qualcommille osoitetun täydentävän väitetiedoksiannon, jossa väitettiin, että saalistushinnoittelun kesto oli lyhyempi, ja jossa käytettiin tarkistettua menetelmää Qualcommin hintojen ja kyseessä olevaan väitettyyn saalistushinnoittelumyyntiin liittyvien kustannusten vertaamiseen.

28 Qualcomm sai 31.7.–28.9.2018 oikeuden tutustua asiakirjoihin, jotka liitettiin komission asiakirja-aineistoon 8.12.2015 annetun väitetiedoksiannon jälkeen.

29 Qualcomm lähetti 22.10.2018 täydentävään väitetiedoksiantoon antamansa vastauksen, jossa kiistettiin väitetiedoksiannossa esitetyt ja täydentävällä väitetiedoksiannolla täydennetyt komission alustavat päätelmät.

30 Qualcommin pyynnöstä järjestettiin toinen kuuleminen 10.1.2019.

31 Komissio lähetti 5.2.2019 Qualcommille asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisen tietopyynnön.

32 Komissio lähetti 22.2.2019 Qualcommille tosiseikkoja koskevan kirjeen, jonka tarkoituksena oli komission mukaan ensinnäkin selventää Qualcommille tiettyjä täydentävässä väitetiedoksiannossa esitettyjä seikkoja, jotka Qualcomm oli kyseenalaistanut täydentävään väitetiedoksiantoon antamassaan vastauksessa, toiseksi tiedottaa Qualcommille jo olemassa olevista todisteista, joihin ei ollut nimenomaisesti vedottu väitetiedoksiannossa ja täydentävässä väitetiedoksiannossa mutta jotka olisivat asiakirja-aineiston tarkemman analyysin perusteella saattaneet olla merkityksellisiä väitetiedoksiannossa esitettyjen ja täydentävällä väitetiedoksiannolla täydennettyjen alustavien päätelmien tukemiseksi, ja kolmanneksi kiinnittää Qualcommin huomio tiettyihin täydentävässä väitetiedoksiannossa tehtyihin pieniin hinta–kustannus-analyysin päivityksiin. Tosiseikkoja koskevan kirjeen liitteenä oli muita asiakirjoja, joita ei ollut aiemmin toimitettu Qualcommille.

33 Qualcomm esitti 24.3. ja 25.4.2019 huomautuksensa tosiseikkoja koskevasta kirjeestä.

34 Komissio antoi 18.7.2019 riidanalaisen päätöksen.

Riidanalaisen päätöksen sisältö

Kyseessä olevat tuotteet

35 Kiistettyään Qualcommin väitteet hallinnolliseen menettelyyn liittyvistä väitetyistä menettelyvirheistä komissio toimitti yksityiskohtaisen kuvauksen asiayhteydestä, jossa Qualcomm ja sen kilpailijat, Icera mukaan luettuna, toimivat teknologian ja immateriaalioikeuksien alalla. Komissio totesi erityisesti, että sen tutkinnan kohteena olleet tuotteet olivat Qualcommin UMTS-piirisarjoja, nimittäin MDM8200-, MDM6200- ja MDM8200A-piirisarjat, jotka kilpailivat väitetyn rikkomisen ajankohtana Iceran UMTS-piirisarjojen, erityisesti ICE8040-, ICE8042- ja ICE8060-piirisarjojen, kanssa.

36 Komission mukaan kaikki nämä tuotteet olivat erillisiä kantataajuuspiirisarjoja, jotka 1.7.2009–30.6.2011 (jäljempänä merkityksellinen ajanjakso) tukivat tiedonsiirtoyhteyttä, jossa alaspäinsiirron nopeus oli 7,2/14,4 Mbit/s – 28 Mbit/s. Erityisesti MDM8200-piirisarja oli Qualcommin ensimmäinen erillinen kantataajuuspiirisarja, joka oli tarkoitettu MBB-laitteisiin, joka tuki HSPA + -teknologiaa ja jossa alaspäinsiirron nopeus oli jopa 28 Mbit/s. Sitä pidettiin ensimmäisen kerran kaupan toukokuussa 2009, ja sen kaupallinen elinkaari päättyi 30.3.2011. MDM8200-piirisarja korvattiin vuodesta 2010 alkaen vähitellen sen parannetulla versiolla eli MDM8200A-piirisarjalla, joka pystyi pienten muutosten jälkeen tukemaan myös puhetoimintoa. Kuten MDM8200- ja MDM8200A-piirisarjat, MDM6200-piirisarja oli tarkoitettu ensisijaisesti tietoliikennesovelluksiin. Se tuki ilman muutostarpeita HSPA + -teknologiaa enintään 14,4 Mbit/s:n alaspäinsiirron nopeudella ja puhetoimintoa. Sitä toimitettiin rajoitetusti vuoden 2010 toisesta neljänneksestä alkaen, myytiin suurempia määriä vuodesta 2011 alkaen ja pidettiin kaupan ainakin vuoden 2017 loppuun saakka.

37 Myös Icera ICE8040 tai Espresso-300 oli erillinen kantataajuuspiirisarja, joka tuli markkinoille lokakuussa 2008. Se saattoi ensinnäkin tukea 10 Mbit/s:n alaspäinsiirron enimmäisnopeutta, ja siihen voitiin sen ominaisuuksien vuoksi tehdä helposti parannuksia ja päivityksiä ohjelmistojen avulla esimerkiksi sen alaspäinsiirtonopeuden lisäämiseksi asteittain 21 Mbit/s:iin. ICE8042- tai

Espresso-302-piirisarja oli ICE8040-piirisarjan parannettu versio, joka tuotiin markkinoille joulukuussa 2009 enintään 14,4 Mbit/s:n alaspäinsiirron nopeudella, jota lisättiin maaliskuussa 2010 ohjelmistopäivitysten avulla 21 Mbit/s:iin. Icera myi ZTE:lle kyseisen piirisarjan rajoittuneemman version, nimittäin Espresso-302-1-piirisarjan, joka mahdollisti vain 7,2 Mbit/s:n alaspäinsiirron enimmäisnopeuden. Lopuksi lokakuussa 2010 julkistetussa ICE8060- tai Espresso-400-piirisarjassa hyödynnettiin Iceran ohjelmistoissa määriteltyä modeemiarkkitehtuuria ja jopa 28 Mbit/s:n alaspäinsiirron nopeutta. Tarjolla oli myös tämän piirisarjan rajoittuneempi versio, nimittäin E-400-1-piirisarja, jonka alaspäinsiirron enimmäisnopeus oli 7,2 Mbp/s.

Merkitykselliset markkinat

38 Komissio määritteli kyseessä olevien tuotteiden merkitykselliset markkinat UMTS-teknologian kanssa yhteensopivien erillisten ja integroitujen kantataajuuspiirisarjojen ”vapaiksi” markkinoiksi (jäljempänä UMTS-piirisarjojen markkinat). Komissio teki tämän päätelmän ottaen huomioon erityisesti UMTS-piirisarjojen ja muita teknologioita tukevien piirisarjojen keskinäisen korvattavuuden sekä vertikaalisesti integroitujen kantataajuuspiirisarjojen valmistajien aiheuttaman kilpailupaineen puuttumisen. Maantieteellisesti nämä markkinat määriteltiin maailmanlaajuisiksi.

Määräävä asema

39 Komissio totesi seuraavien seikkojen perusteella, että Qualcommilla oli maailmanlaajuisesti määräävä asema UMTS-piirisarjojen markkinoilla ainakin 1.1.2009–31.12.2011.

40 Ensinnäkin Qualcommilla oli 1.1.2009–31.12.2011 noin 60 prosentin markkinaosuus merkityksellisillä markkinoilla.

41 Toiseksi merkityksellisillä markkinoilla oli useita markkinoille pääsyn ja laajentumisen esteitä, kuten tarve tehdä merkittäviä alkuinvestointeja tutkimukseen ja kehitykseen (T&K) UMTS-piirisarjojen suunnittelua varten sekä erilaisia esteitä, jotka liittyvät Qualcommin immateriaalioikeuksiin ja sen grantback-verkkoon.

42 Kolmanneksi Qualcommin piirisarjoja ostavien asiakkaiden kaupallinen voima ei ollut riittävä, jotta se olisi vaikuttanut Qualcommin määräävään asemaan merkityksellisenä ajanjaksona.

Määräävän aseman väärinkäyttö

43 Komissio katsoi, että Qualcomm oli käyttänyt väärin määräävää asemaansa toimittamalla merkityksellisenä ajanjaksona kustannuksiaan alhaisemmilla hinnoilla tiettyjä määriä kolmea UMTS-piirisarjaansa, nimittäin MDM8200-, MDM6200- ja MDM8200A-piirisarjoja, kahdelle pääasialliselle asiakkaalleen eli Huaweille ja ZTE:lle. Tarkoituksena oli syrjäyttää markkinoilta Icera, joka oli sillä hetkellä Qualcommin tärkein kilpailija UMTS-piirisarjamarkkinoiden huippusegmentissä.

44 Komissio katsoo, että hillitsemällä Iceran kasvua UMTS-piirisarjamarkkinoiden huippusegmentissä, joka koostui tuolloin lähes yksinomaan nopeissa MBB-laitteissa käytetyistä piirisarjoista, Qualcomm pyrki estämään pientä Icera-yritystä, jonka taloudelliset resurssit olivat

rajoitetut, saavuttamasta mainetta ja toiminnan laajuutta, joita tarvittiin Qualcommin määräävän aseman haastamiseksi kyseisillä markkinoilla, kun otetaan erityisesti huomioon tämän segmentin odotettu kasvupotentiaali älymobiililaitteiden maailmanlaajuisen lisääntymisen vuoksi. Komission mukaan Qualcomm pyrki riistämään näin tämän segmentin laitevalmistajilta pääsyn matkapuhelintensa piirisarjojen vaihtoehtoiseen lähteeseen ja vähensi siten kuluttajien valinnanmahdollisuutta.

45 Komissio yksilöi seuraavat seikat päätelmiensä keskeisiksi osatekijöiksi.

46 Qualcommin hinnoittelukäytännöt tapahtuivat tilanteessa, jossa Icera vahvisti läsnäoloaan UMTS-piirisarjamarkkinoilla elinkelpoisena UMTS-piirisarjojen toimittajana, mikä oli yhä suurempi uhka Qualcommin liiketoiminnalle. Varmistaakseen, ettei Iceran liiketoiminta voisi kasvaa niin suureksi, että se uhkaisi Qualcommin markkina-asemaa, Qualcomm ryhtyi ehkäiseviin toimiin ja suuntasi hinnanalennuksia kahdelle strategisesti tärkeälle asiakkaalle, nimittäin Huaweille ja ZTE:lle. Qualcomm nimittäin katsoi, että Iceran kehitysmahdollisuudet riippuivat tämän kyvystä luoda liikesuhteita näiden kahden yrityksen kanssa. Qualcommin ehkäisevät toimet perustuivat monipiirisarjastrategiaan, joka koski sen kolmea Iceran kehittyneimpien piirisarjojen kanssa kilpailevaa piirisarjaa. Strategian tarkoituksena oli erityisesti turvata Qualcommin asema matkapuhelimiin tarkoitettujen nopeiden piirisarjojen segmentissä, johon Icera aikoi pyrkiä saatuaan jalansijaa nopeissa MBB-laitteissa käytettävien piirisarjojen segmentissä.

47 Komission mukaan Qualcommin Huaweilta ja ZTE:ltä veloittamien hintojen ja sen piirisarjojen valmistuskustannusten analyysista käy ilmi, että Qualcomm oli myynyt tiettyjä määriä piirisarjoja alle keskimääräisten pitkän aikavälin lisäkustannustensa ja joka tapauksessa alle keskimääräisten kokonaiskustannustensa sekä rajoitetun määrän MDM6200-piirisarjoja keskimääräisiä muuttuvia kustannuksiaan alhaisemmilla hinnoilla. Hinta–kustannus-analyysin tulokset vahvistettiin todisteilla, jotka olivat kyseiseltä ajalta olevia Qualcommin sisäisiä asiakirjoja ja jotka osoittivat Qualcommin aikomuksen syrjäyttää Icera.

– *Perustelujen puuttuminen*

48 Komissio katsoi, ettei Qualcomm ollut esittänyt pätevää objektiivista perustelua tai puolustanut tehokkaasti menettelytapaansa.

– *Yhtenä kokonaisuutena pidettävä jatkettu rikkominen*

49 Komissio päätteli, että Qualcommin saalistushinnoittelumyynti Huaweille ja ZTE:lle muodosti yhdessä yhtenä kokonaisuutena pidettävän jatketun rikkomisen, joka kesti koko merkityksellisen ajanjakson.

– *Komission toimivalta*

50 Komissio katsoo olevansa toimivaltainen soveltamaan SEUT 102 artiklaa ja Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (EYVL 1994, L 1, s. 3; jäljempänä ETA-sopimus) 54 artiklaa Qualcommin rikkomiseen, koska se on toteutettu ja sillä voi olla merkittäviä, välittömiä ja odotettavissa olevia vaikutuksia Euroopan talousalueella (ETA) ja koska se on vaikuttanut tuntuvasti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja ETA:n sopimuspuolten väliseen kauppaan.

– *Seuraamus*

51 Vaikka Qualcommin rikkominen oli riidanalaisen päätöksen tekohetkellä päättynyt, komissio kuitenkin vaati, että Qualcomm pidättäytyy toistamasta kyseisessä päätöksessä kuvattua toimintaa ja harjoittamasta toimintaa tai toteuttamasta toimenpiteitä, joilla olisi samanlaisia tai vastaavia tavoitteita tai vaikutuksia.

52 Qualcommille rikkomisesta määrätty sakko, jonka komissio laski asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti määrättävien sakkojen laskennasta annetuissa suuntaviivoissa (EUVL 2006, C 210/2, s. 2; jäljempänä vuoden 2006 suuntaviivat) esitettyjen periaatteiden perusteella, on 242 042 000 euroa.

Asian käsittelyn vaiheet sekä asianosaisten ja väliintulijan vaatimukset

Oikeudenkäyntimenettely

53 Kantaja nosti nyt käsiteltävän kanteen unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 1.10.2019 toimittamallaan kannekirjelmällä.

54 Komissio pyysi 4.2. ja 24.3.2020 määräajan pidentämistä vastinekirjelmän jättämistä varten kannekirjelmän pituuden ja sen liitteiden määrän perusteella. Määräaikoja pidennettiin.

55 Nvidia toimitti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 17.3.2020 väliintulohakemuksen, jossa se pyysi saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen komission vaatimuksia. Väliintulohakemus annettiin tiedoksi varsinaisille asianosaisille unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 144 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Varsinaiset asianosaiset eivät vastustaneet sitä.

56 Komissio jätti vastinekirjelmänsä unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 11.6.2020.

57 Kantaja pyysi 6.7.2020 määräajan pidentämistä vastauksensa jättämistä varten vastinekirjelmän pituuden ja sen liitteiden määrän perusteella. Määräaikaa pidennettiin.

58 Kantaja toimitti vastauksensa unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 5.10.2020.

59 Saatuaan useita määräajan pidennyksiä kantaja ja komissio pyysivät unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 15.10.2020 toimittamallaan asiakirjalla työjärjestyksen 144 artiklan 2 ja 7 kohdan nojalla tiettyjen kannekirjelmään ja joihinkin sen liitteisiin sisältyvien tietojen luottamuksellista käsittelyä Nvidiaan nähden. Kyseiset asianosaiset toimittivat näistä asiakirjoista yhteisen toisinnon, josta oli poistettu luottamukselliset tiedot.

60 Komissio pyysi 23.10.2020 määräajan pidentämistä vastauksensa jättämistä varten kantajan vastauksen pituuden ja sen liitteiden määrän perusteella. Määräaikaa pidennettiin.

61 Komissio pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 19.11.2020 toimittamallaan asiakirjalla tiettyjen vastinekirjelmään sisältyvien tietojen luottamuksellista käsittelyä Nvidiaan nähden. Samana päivänä komissio toimitti yhteisymmärryksessä kantajan kanssa vastinekirjelmästä ja sen liitteistä yhteisen toisinnon, josta oli poistettu luottamukselliset tiedot.

62 Kantaja pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 20.11.2020 toimittamallaan asiakirjalla vastinekirjelmään ja sen liitteisiin sekä kirjaamoon 30.6.–5.10.2020 toimitettuihin oikeudenkäyntiasiakirjoihin sisältyvien tiettyjen tietojen luottamuksellista käsittelyä Nvidiaan nähden.

63 Unionin yleisen tuomioistuimen viidennen jaoston puheenjohtaja määräsi 25.11.2020 antamallaan määräyksellä Qualcomm v. komissio (T-671/19, ei julkaistu) Nvidian väliintulijaksi ja päätti, että oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin

64 Nvidia esitti 15.12.2020 ja 18.1.2021 unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon jätetyissä asiakirjoissa vastalauseensa kannekirjelmään, vastineeseen ja tiettyihin liitteisiin liittyvistä luottamuksellista käsittelyä koskevista pyynnöistä.

65 Komissio pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 16.12.2020 toimittamallaan asiakirjalla kantajan vastaukseen ja sen liitteeseen C.8 sisältyvien tiettyjen tietojen luottamuksellista käsittelyä Nvidiaan nähden.

66 Kantaja pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 22.12.2020 toimittamallaan asiakirjalla vastaukseensa ja sen liitteisiin sekä kirjaamoon 5.10.–9.12.2020 toimitettuihin oikeudenkäyntiasiakirjoihin sisältyvien tiettyjen tietojen luottamuksellista käsittelyä Nvidiaan nähden. Samana päivänä varsinaiset asianosaiset toimittivat kantajan vastauksesta ja sen liitteistä yhteisen toisinnon, josta oli poistettu luottamukselliset tiedot.

67 Komissio toimitti vastauksensa unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 21.1.2021.

68 Saatuaan määräajan pidennyksen komissio pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 25.2.2021 toimittamallaan asiakirjalla tiettyjen vastaajan vastaukseen sisältyvien tietojen luottamuksellista käsittelyä Nvidiaan nähden. Samana päivänä komissio toimitti yhteisymmärryksessä kantajan kanssa vastaajan vastauksesta ja sen liitteistä yhteisen toisinnon, josta oli poistettu luottamukselliset tiedot.

69 Saatuaan määräajan pidennyksen kantaja pyysi unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 26.2.2021 toimittamallaan asiakirjalla vastaajan vastaukseen ja sen liitteisiin sekä kirjaamoon 18.12.2020–10.2.2021 toimitettuihin oikeudenkäyntiasiakirjoihin sisältyvien muiden tietojen luottamuksellista käsittelyä Nvidiaan nähden.

70 Unionin yleisen tuomioistuimen viidennen jaoston puheenjohtaja hyväksyi 22.7.2021 antamallaan määräyksellä Qualcomm v. komissio (T-671/19, ei julkaistu, EU:T:2021:502) tiettyjen kannekirjelmässä ja sen liitteissä A.1 ja A.29 sekä vastinekirjelmässä esitettyjen tietojen luottamuksellista käsittelyä koskevat pyynnöt ja hylkäsi muita oikeudenkäyntiasiakirjoja koskevat vastaavat pyynnöt. Näin ollen kantajalle ja komissiolle asetettiin määräaika, jonka kuluessa niiden oli toimitettava tiettyjen asiakirja-aineistoon sisältyvien asiakirjojen uudet toisinnot, joista oli poistettu luottamukselliset tiedot. Saatuaan määräajan pidennyksen varsinaiset asianosaiset toimittivat 16.9. ja 17.9.2021 näistä asiakirjoista yhteisen toisinnon, josta oli poistettu luottamukselliset tiedot.

71 Nvidia toimitti väliintulokirjelmän unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 19.10.2021 toimittamallaan asiakirjalla.

72 Komissio ilmoitti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 19.11.2021 toimittamallaan asiakirjalla, ettei se esitä huomautuksia väliintulokirjelmästä.

73 Kantaja esitti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 29.11.2021 toimittamallaan asiakirjalla huomautuksia väliintulokirjelmästä.

74 Asian käsittelyn kirjallinen vaihe päättyi 29.11.2021.

75 Kantaja pyysi 8.2.2022 kuulluksi tulemista asian suullisessa käsittelyssä.

76 Unionin yleinen tuomioistuin päätti viidennen jaoston ehdotuksesta työjärjestyksensä 28 artiklan mukaisesti siirtää asian laajennetun viidennen jaoston käsiteltäväksi.

77 Koska unionin yleisen tuomioistuimen jaostojen kokoonpanoa muutettiin työjärjestyksen 27 artiklan 5 kohdan mukaisesti, esittelevä tuomari sijoitettiin unionin yleisen tuomioistuimen laajennettuun ensimmäiseen jaostoon, jonka ratkaistavaksi nyt käsiteltävä asia näin ollen siirrettiin.

78 Unionin yleinen tuomioistuin päätti esittelevän tuomarin ehdotuksesta aloittaa oikeudenkäynnin suullisen vaiheen.

79 Unionin yleinen tuomioistuin kehotti 2.12.2022 prosessinjohtotoimien yhteydessä varsinaisia asianosaisia vastaamaan tiettyihin kysymyksiin. Kantaja vastasi näihin kysymyksiin 16.12.2022. Saatuaan vastaustensa toimittamiselle asetetun määräajan pidennyksen komissio antoi vastauksensa 16.1.2023.

80 Varsinaisten asianosaisten pyynnöstä niiden unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin antamien vastausten luottamuksellista käsittelyä koskevien pyyntöjen esittämiselle asetettua määräaikaa pidennettiin. Määräajaksi asetettiin lopulta 31.1.2023, jolloin toimitettiin vastausten yhteiset toisinnot, joista oli poistettu luottamukselliset tiedot.

81 Saatuaan määräajan pidennyksen Nvidia esitti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 16.2.2023 toimittamallaan asiakirjalla vastalauseita näistä luottamuksellista käsittelyä koskevista pyynnöistä, jotka koskivat varsinaisten asianosaisten unionin yleisen tuomioistuimen kysymyksiin antamia vastauksia.

82 Kuulemiskertomus toimitettiin asianosaisille, ja kantaja esitti huomautuksensa tästä asiakirjasta 27.1.2023 ja komissio 16.2.2023. Unionin yleinen tuomioistuin pani nämä huomautukset merkille.

83 Laajennetun ensimmäisen jaoston puheenjohtaja hyväksyi 8.3.2023 antamallaan määräyksellä Qualcomm v. komissio (T-671/19, ei julkaistu, EU:T:2023:125) tietyt luottamuksellista käsittelyä koskevat pyynnöt, jotka koskivat varsinaisten asianosaisten unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin antamissa vastauksissa esitettyjä tietoja, ja hylkäsi muut pyynnöt. Näin ollen kantajalle ja komissiolle asetettiin määräaika, jonka kuluessa niiden oli toimitettava kyseisten vastausten uudet toisinnot, joista oli poistettu luottamukselliset tiedot. Varsinaiset asianosaiset toimittivat 10.3.2023 näistä asiakirjoista yhteisen toisinnon, josta oli poistettu luottamukselliset tiedot.

84 Koska yksi laajennetun ensimmäisen jaoston jäsen oli estynyt osallistumasta asian käsittelyyn, kyseisen jaoston puheenjohtaja nimesi toisen tuomarin täydentämään jaoston kokoonpanoa.

85 Suullinen käsittely päätettiin 15.3.2023 pidetyn istunnon päätteeksi. Koska yksi jaoston jäsen ei voinut osallistua päätösneuvotteluun toimikautensa päätyttyä 27.9.2023, unionin yleisen tuomioistuimen päätösneuvotteluja jatkoivat työjärjestyksen 22 artiklan ja 24 artiklan 1 kohdan mukaisesti ne kolme tuomaria, jotka ovat allekirjoittaneet tämän tuomion.

Asianosaisten ja väliintulijan vaatimukset

86 Kantaja vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– kumoaa riidanalaisen päätöksen

– kumoaa määrätyn sakon tai toissijaisesti alentaa sen määrää huomattavasti

– määrää prosessinjohtotoimia tai asian selvittämistoimia, joilla komissio velvoitetaan vahvistamaan, että tiettyihin asiakirja-aineiston asiakirjoihin sisältyvät poistot perustuvat salassapitovelvollisuutta koskeviin vankkoihin vaatimuksiin, ja ilmoittamaan Qualcommille niistä tai hankkimaan kyseiset asiakirjat väliintulijan vaatimusten pätevyyden tutkimiseksi

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

87 Komissio vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– hylkää kanteen

– velvoittaa Qualcommin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

88 Nvidia vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– hylkää kanteen

– velvoittaa Qualcommin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

89 Aluksi on huomautettava, että kuten edellä 59, 61 ja 62 kohdassa todettiin, varsinaiset asianosaiset vaativat, ettei niiden kirjelmiin ja muihin oikeudenkäyntiasiakirjoihin sisältyviä tiettyjä tietoja anneta tiedoksi Nvidialle ja siten yleisölle. Nvidia esitti vastalauseita tiettyjen tietojen luottamuksellista käsittelyä koskevista pyynnöistä. Viidennen jaoston puheenjohtaja hyväksyi 22.7.2021 antamallaan määräyksellä Qualcomm v. komissio (T-671/19, ei julkaistu, EU:T:2021:502) ja laajennetun ensimmäisen jaoston puheenjohtaja hyväksyi 8.3.2023 antamallaan määräyksellä Qualcomm v. komissio (T-671/19, ei julkaistu, EU:T:2023:125) tietyt luottamuksellista käsittelyä koskevat pyynnöt, ja ne hylkäsivät muut pyynnöt.

90 Kun asianosainen tekee työjärjestyksen 144 artiklan 2 kohdan mukaisen hakemuksen, puheenjohtajan on lausuttava lähtökohtaisesti ainoastaan niistä asiakirjoista ja tiedoista, joiden luottamuksellisuus on riitautettu (ks. vastaavasti ja analogisesti määräys 26.1.2018, FV v. neuvosto, T-750/16, ei julkaistu, EU:T:2018:59, 14 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

91 Riitauttamatta jättämisestä huolimatta unionin yleistä tuomioistuinta ei kuitenkaan voida estää hylkäämästä luottamuksellista käsittelyä koskevia pyyntöjä siltä osin kuin ne koskevat tietoja, joiden julkisuus käy selvästi ilmi asiakirja-aineistosta tai joiden luottamuksellisuus on asiakirja-aineiston muiden osien ilmaisemisen vuoksi selvästi vanhentunut (määräys 15.9.2016, Deutsche Telekom v. komissio, T-827/14, ei julkaistu, EU:T:2016:545, 46 kohta). Näin ollen se voi tietyissä olosuhteissa päättää lausua luottamuksellista käsittelyä koskevan pyynnön riidattomista näkökohdista (ks. vastaavasti määräys 11.4.2019, Google ja Alphabet v. komissio, T-612/17, ei julkaistu, EU:T:2019:250, 16 kohta).

92 Lisäksi on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tietoja, jotka ovat olleet luottamuksellisia mutta jotka ovat yli viisi vuotta vanhoja, on tästä syystä pidettävä historiallisina tietoina, ja ne on toimitettava muille osapuolille, ellei niiden luottamuksellisuuden säilyttämistä pyytävä osapuoli poikkeuksellisesti osoita, että nämä tiedot ovat iästään huolimatta edelleen merkityksellisiä salassa pidettäviä tietoja, erityisesti yritys- tai liikesalaisuuksia, joiden ilmaiseminen aiheuttaisi vahinkoa kyseiselle osapuolelle tai kolmannelle osapuolelle (ks. määräys 11.4.2019, Google ja Alphabet v. komissio, T-612/17, ei julkaistu, EU:T:2019:250, 19 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

93 Tässä yhteydessä unionin yleisen tuomioistuimen on työjärjestyksen 66 artiklaa soveltaessaan yhteensovitettava tuomioistuinten päätösten julkisuuden periaate henkilötietojen suojaa koskevan oikeuden ja salassapitovelvollisuutta koskevan oikeuden kanssa ottamalla SEUT 15 artiklaan kirjattujen periaatteiden mukaisesti huomioon myös yleisön oikeus siihen, että tuomioistuinten päätökset saatetaan kaikkien saataville (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 5.10.2020, Broughton v. Eurojust, T-87/19, ei julkaistu, EU:T:2020:464, 49 kohta).

94 Käsiteltävässä asiassa unionin yleinen tuomioistuin päätti olla poistamatta tuomion ei-luottamuksellisesta versiosta tiettyjä varsinaisten asianosaisten pyynnöissä tarkoitettuja tietoja, joiden luottamuksellisuutta Nvidia ei ole kiistänyt. Jotkin näistä tiedoista voidaan nimittäin päätellä tämän tuomion muiden osien sisällöstä, joten ne ovat julkisia. Tietyt tiedot ovat historiallisia tietoja, joiden luottamuksellisuuden säilyttäminen yli kymmenen vuoden kuluttua ei ole riittävästi perusteltua. Lopuksi on todettava, että tietyillä muilla tiedoilla täsmennetään komission tutkinnan kohteena olleeseen käyttäytymiseen liittyviä tosiseikkoja. Näiden tietojen poistaminen vaikuttaa yleisön käsitykseen unionin yleisen tuomioistuimen tuomiosta (ks. vastaavasti tuomio 2.2.2022, Scania ym. v. komissio, T-799/17, EU:T:2022:48, 82 kohta).

95 Kantaja esittää kumoamisvaatimuksensa tueksi seuraavat viisitoista kanneperustetta:

– ensimmäinen kanneperuste, joka koskee menettelyvirheitä

– toinen kanneperuste, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä, tosiseikkoja koskevia virheitä ja oikeudellisia virheitä sekä perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä siltä osin kuin on kyse merkityksellisten markkinoiden ja kantajan määräävän aseman määrittelystä merkityksellisenä ajanjaksona

– kolmas kanneperuste, joka koskee asianmukaisen oikeusnormin soveltamatta jättämisestä johtuvaa oikeudellista virhettä

– neljäs kanneperuste, jonka mukaan saalistushinnoitteluteoria on epälooginen eikä sen tueksi ole esitetty näyttöä

– viides kanneperuste, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä ja perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä siltä osin kuin on kyse niin sanottujen tosiasiallisesti maksettujen hintojen muuttamisesta

– kuudes kanneperuste, jonka mukaan järjestelyihin liittyvät kertaluonteiset kustannukset on jaettu väärin

– seitsemäs kanneperuste, jonka mukaan viitekustannuksille ei ole määritetty asianmukaista viitearvoa

– kahdeksas kanneperuste, jonka mukaan tehty hinta–kustannus-analyysi on ilmeisen virheellinen

– yhdeksäs kanneperuste, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä ja oikeudellisia virheitä siltä osin kuin on kyse toteamuksesta, jonka mukaan Icera syrjäytettiin ja kuluttajille aiheutui haittaa kantajan hinnoittelun vuoksi

– kymmenes kanneperuste, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä, tosiseikkoja koskevia virheitä, oikeudellisia virheitä, perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä sekä kuulluksi tulemista koskevan oikeuden ja hyvän hallinnon periaatteen loukkaamista, koska komissio katsoi, että kantajan hinnoittelukäytännöillä varmistettiin Iceran syrjäyttämistä koskevan suunnitelman toteuttaminen

– yhdestoista kanneperuste, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä, tosiseikkoja koskevia virheitä, oikeudellisia virheitä sekä perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä siltä osin kuin on kyse siitä, että komissio hylkäsi kantajan esittämät objektiiviset perustelut

– kahdestoista kanneperuste, jonka mukaan riidanalaista päätöstä ei ole perusteltu riittävästi

– kolmastoista kanneperuste, jonka mukaan riidanalaiseen päätökseen sisältyy ilmeisiä arviointivirheitä ja siitä puuttuu perusta ja riittävät perustelut rikkomisen keston osalta

– neljästoista kanneperuste, jonka mukaan riidanalainen päätös on ilmeisen virheellinen sakon määräämisen ja laskemisen osalta

– viidestoista kanneperuste, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä, tosiseikkoja koskevia virheitä, oikeudellisia virheitä sekä riidanalaisen päätöksen puutteellista perustelemista siltä osin kuin siinä tunnustetaan komission toimivalta ja kauppaan kohdistuva vaikutus

96 Näitä kanneperusteita tarkastellaan jäljempänä kantajan esittämässä järjestyksessä, lukuun ottamatta kolmatta, neljättä ja kahdeksatta kanneperustetta, jotka perustuvat erityisesti kuudennen, seitsemännen, yhdeksännen, kymmenennen ja yhdennentoista kanneperusteen yhteydessä käsiteltyihin tiettyihin argumentteihin tai joissa esitetään yhteenveto tällaisista argumenteista ja joita käsitellään siksi yhdennentoista kanneperusteen jälkeen.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee menettelyvirheitä

97 Ensimmäinen kanneperuste jakautuu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa väitetään, että hyvän hallinnon periaatetta on loukattu, koska komissio ei tehnyt perusteellista, objektiivista ja huolellista tutkintaa. Toisen osan mukaan puolustautumisoikeuksia ja prosessuaalisen yhdenvertaisuuden periaatetta on loukattu, koska komissio ei antanut kantajalle tiedoksi sen puolustautumisen kannalta hyödyllisiä todisteita.

Ensimmäinen osa, joka koskee hyvän hallinnon periaatteen loukkaamista

98 Ensimmäinen osa jakautuu kolmeen väitteeseen. Ensimmäinen väite koskee tutkinnan liiallista kestoa. Toinen koskee asiakirja-aineiston puutteellisuutta ja epätäsmällisyyttä. Kolmannen väitteen mukaan tutkinta oli puolueellinen.

– *Alustavat huomautukset*

99 Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 41 artiklan 1 kohdassa vahvistetaan oikeus hyvään hallintoon ja määrätään, että jokaisella on oikeus siihen, että unionin toimielimet, elimet ja laitokset käsittelevät hänen asiansa puolueettomasti, oikeudenmukaisesti ja kohtuullisessa ajassa. Euroopan unionin virallisessa lehdessä 14.12.2007 (EUVL 2007, C 303, s. 17) julkaistuissa perusoikeuskirjan selityksissä täsmennetään, että perusoikeuskirjan 41 artiklan perustana on, että unioni on oikeusyhteisö, jonka ominaispiirteet ovat kehittyneet oikeuskäytännössä, jolla on vakiinnutettu hyvä hallinto yleisenä oikeusperiaatteena (tuomio 13.12.2018, Transavia Airlines v. komissio, T-591/15, EU:T:2018:946, 37 kohta (ei julkaistu)).

100 Hyvän hallinnon periaatetta koskevassa oikeuskäytännössä todetaan, että kun unionin toimielimillä on harkintavaltaa, kuten käsiteltävässä asiassa, on erityisen tärkeää, että hallinnollisissa menettelyissä noudatetaan unionin oikeusjärjestyksessä annettuja takeita. Näihin takeisiin kuuluu erityisesti toimivaltaisen toimielimen velvoite tutkia huolellisesti ja puolueettomasti kaikki käsiteltävänä olevan tapauksen kannalta merkitykselliset seikat (tuomio 21.11.1991, Technische Universität München, C-269/90, EU:C:1991:438, 14 kohta; tuomio 13.12.2018, Transavia Airlines v. komissio, T-591/15, EU:T:2018:946, 38 kohta (ei julkaistu) ja määräys 17.1.2022, Car-Master 2 v. komissio, T-743/20, ei julkaistu, EU:T:2022:33, 66 kohta).

– *Ensimmäinen väite, joka koskee tutkinnan liiallista kestoa*

101 Kantajan mukaan tutkinnan kymmenen vuoden kesto on kohtuuttoman pitkä ja osoitus etenkin siitä, ettei komissio ole toiminut huolellisesti.

102 Kantaja väittää, ettei se pystynyt tutkinnan keston vuoksi puolustautumaan asianmukaisesti. Se vetoaa erityisesti komission tutkintaryhmän kokoonpanon muutoksiin, kahdeksan vuotta kantelun tekemisen jälkeen lähetettyyn tietopyyntöön, selvityspyyntöihin, jotka koskivat komission hallussa useita vuosia olleita asiakirjoja, ja tutkinnan laajuuden muuttamiseen hyvin myöhäisessä vaiheessa. Kantaja korostaa lisäksi, että ajan kuluminen on heikentänyt sekä sen että Huawein ja ZTE:n kykyä muistaa tosiseikkoja, minkä vuoksi ne eivät pystyneet vastaamaan joihinkin toisinaan ratkaiseviin komission tietopyyntöihin. Lopuksi kantaja kiistää sen, että asian monimutkaisuus olisi voinut oikeuttaa tämän keston, ja toteaa lisäksi toimineensa aina täysin yhteistyössä komission kanssa.

103 Komissio kiistää kantajan argumentit.

104 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kohtuullisen keston noudattaminen kilpailupolitiikan alaan liittyvissä hallinnollisissa menettelyissä on unionin oikeuden yleinen oikeusperiaate, jonka noudattamista unionin tuomioistuimet valvovat (ks. tuomio 19.12.2012, Heineken Nederland ja Heineken v. komissio, C-452/11 P, ei julkaistu, EU:C:2012:829, 97 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

105 Jokaisen menettelyvaiheen kohtuullisuutta on arvioitava kunkin asian ominaispiirteiden perusteella ja erityisesti ottaen huomioon kulloinenkin asiayhteys, se, kuinka asianosaiset ovat toimineet menettelyn aikana, ja se, mikä merkitys asialla on asianomaisille eri yrityksille, sekä asian monitahoisuus (tuomio 20.4.1999, Limburgse Vinyl Maatschappij ym. v. komissio, T-305/94–T-307/94, T-313/94–T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 ja T-335/94, EU:T:1999:80, 126 kohta).

106 Lisäksi kilpailupolitiikan alalla komission hallintomenettelyyn voi kuulua kaksi toisiaan seuraavaa vaihetta, joista molempiin liittyy oma sisäinen logiikka. Ensimmäinen vaihe, joka kestää aina väitetiedoksiantoon asti, alkaa siitä hetkestä, jona komissio unionin lainsäätäjän sille antamia valtuuksia käyttäessään ryhtyy toimenpiteisiin, jotka merkitsevät moitetta kilpailusääntöjen rikkomisesta, ja komission on tämän ensimmäisen vaiheen perusteella voitava ottaa kantaa siihen, kuinka menettelyä jatketaan. Toinen vaihe puolestaan kestää väitetiedoksiannosta lopullisen päätöksen tekemiseen. Komission on voitava toisen vaiheen nojalla ottaa lopullisesti kantaa kilpailusääntöjen rikkomista koskevaan moitteeseen (tuomio 21.9.2006, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. komissio, C-105/04 P, EU:C:2006:592, 38 kohta).

107 Lisäksi silloin, kun käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatteen loukkaaminen on voinut vaikuttaa menettelyn lopputulokseen, tällainen loukkaaminen on omiaan aiheuttamaan riidanalaisen päätöksen kumoamisen (ks. vastaavasti tuomio 21.9.2006, Technische Unie v. komissio, C-113/04 P, EU:C:2006:593, 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

108 On kuitenkin täsmennettävä, että kilpailusääntöjen soveltamisen yhteydessä kohtuullisen ajan ylittyminen voi olla kumoamisperuste vain silloin, kun kyse on päätöksistä, joissa on todettu kilpailusääntöjen rikkomiset, jos on näytetty toteen, että käsittelyaikojen kohtuullisuuden periaatetta loukkaamalla on vaarannettu kyseessä olevien yritysten puolustautumisoikeudet. Tätä erityistapausta lukuun ottamatta ratkaisun tekemistä kohtuullisessa ajassa koskevan velvoitteen noudattamatta jättäminen ei vaikuta asetuksen N:o 1/2003 mukaisen hallinnollisen menettelyn pätevyyteen (ks. vastaavasti tuomio 21.9.2006, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. komissio, C-105/04 P, EU:C:2006:592, 42 ja 43 kohta).

109 Käsiteltävässä asiassa on todettava, että kantelun tekemisen ja väitetiedoksiannon lähettämisen välillä kului yli kuusi vuotta. Kuten edellä 15 kohdassa todettiin, kantelija esitti ensimmäiset väitteensä saalistushinnoittelusta ja komissio pystyi aloittamaan kantelun kohteena olevan toiminnan tutkinnan kuitenkin vasta vuoden 2012 puolivälissä eli kolmen vuoden kuluttua kantelun tekemisestä. Hallinnollisen menettelyn ensimmäinen vaihe kesti siten yli kuusi vuotta kantelun tekemisestä, mutta vain hieman yli kolme vuotta siitä, kun kantelija esitti ensimmäiset väitteensä saalistushinnoittelusta.

110 Hallinnollisen menettelyn toinen vaihe, joka alkoi väitetiedoksiannon vastaanottamisesta ja päättyi riidanalaisen päätöksen antamiseen 18.7.2019, kesti puolestaan noin kolme ja puoli vuotta.

111 Tutkinnan kokonaiskesto ensimmäisistä saalistushinnoittelua koskevista väitteistä alkaen eli noin seitsemän vuoden aika ei kuitenkaan ole kohtuuton, kun otetaan huomioon asian erityisolosuhteet ja erityisesti sen monimutkaisuus.

112 Kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi 31.3.2017 annetusta komission päätöksestä nostetun kumoamiskanteen ratkaistessaan, käsiteltävässä asiassa väitetty käytäntö edellytti nimittäin lukuisten tietojen, joista suurin osa oli vain kantajan saatavilla, monimutkaista analysointia, jotta hinta–kustannusrakenne voitiin rekonstruoida saalistushinnoittelun olemassaolon selvittämiseksi. Tällainen tehtävä osoittautui lisäksi sitäkin monimutkaisemmaksi, kun se koski yhdistelmätuotteita (tuomio 9.4.2019, Qualcomm ja Qualcomm Europe v. komissio, T-371/17, ei julkaistu, EU:T:2019:232, 125 kohta).

113 Yhtäältä kantaja toimitti komissiolle yli 31 000 asiakirjaa, kuten kannekirjelmästä ilmenee, vastauksena kahdeksaan tietopyyntöön, ja toisinaan myöhemmin pyydettiin lisäselvitystä. Komissio järjesti myös lukuisia kokouksia ja puhelinkeskusteluja kantajan, kantelijan ja kolmansien osapuolten kanssa. Riidanalaisen päätöksen 3 kohdasta, jossa esitetään hallintomenettelyn eri vaiheet, ilmenee lisäksi, ettei komissio ollut koskaan toimettomana tutkinnan aikana. Lopuksi on otettava huomioon myös se, että kyseinen päätös sisältää monitahoisen ja yksityiskohtaisen analyysin riidanalaisesta toiminnasta ja että komissio on pyrkinyt vastaamaan kantajan menettelyn aikana esittämiin lukuisiin argumentteihin tämän puolustautumisoikeuksia kunnioittaen.

114 Toisaalta asianosaisten toiminta hallintomenettelyn aikana vaikutti menettelyn kestoon. Tästä on todettava, että kantelija esitti saalistushinnoittelua koskevia väitteitä ensimmäisen kerran vasta kolmen vuoden kuluttua kantelun tekemisestä. Kantaja puolestaan kääntyi yhdeksän kertaa kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan puoleen ratkaistakseen asiakirjoihin tutustumista koskevaan oikeuteen liittyviä kysymyksiä, minkä jälkeen se pyysi useita määräaikojen pidennyksiä, kuulemisen lykkäämistä ja ylimääräisen kuulemisen järjestämistä. Lopuksi nostaessaan 31.3.2017 tehtyä komission päätöstä koskevan kumoamiskanteen ja valittaessaan tämän jälkeen 9.4.2019 annetusta tuomiosta Qualcomm ja Qualcomm Europe v. komissio (T-371/17, ei julkaistu, EU:T:2019:232), jolla kanne hylättiin, kantajan täytyi tietää, että tämä hidastaa väistämättä tutkintaa.

115 Koska tutkinnan kesto ei ollut kohtuuton, tämä väite on hylättävä perusteettomana.

116 Vaikka tutkinnan kestoa voitaisiin pitää kohtuuttomana, kantaja ei joka tapauksessa osoita, miten tämä olisi voinut vaikuttaa kielteisesti sen puolustautumismahdollisuuksiin.

117 Kantaja ei ensinnäkään selitä millään tavoin, miten pelkät tutkinnasta vastaavan henkilöstön muutokset komissiossa kaikilla hierarkiatasoilla olisivat voineet vaikuttaa tutkinnan perusteellisuuteen, tarkkuuteen, vakauteen ja laajuuteen tai sen puolustautumisoikeuksiin.

118 Toiseksi joulukuussa 2013 toimitetusta asiakirjasta, johon komissio pyysi selvennyksiä vasta tammikuussa 2017, on riittävää muistuttaa, että – kuten unionin yleinen tuomioistuin on todennut – on otettava huomioon kaikkia yrityksiä tai yritysten yhteenliittymiä koskeva yleinen varovaisuusvelvoite, jonka mukaan niiden on huolehdittava siitä, että niiden kirjanpidossa tai arkistoissa säilytetään asianmukaisesti tietoja, joiden perusteella niiden toiminta voidaan selvittää, muun muassa sitä varten, että niillä on käytettävissään tarvittavat todisteet oikeudenkäyntimenettelyjen tai hallinnollisten menettelyjen varalta. Koska komissio oli 7.6.2010 lähtien esittänyt kantajalle tietopyyntöjä asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 2 ja 3 kohdan nojalla, sen oli ainakin kyseisestä päivästä lähtien pitänyt toimia erityisen huolellisesti ja ryhtyä kaikkiin

tarvittaviin toimenpiteisiin niiden todisteiden säilyttämiseksi, jotka sillä saattoi kohtuudella olla hallussaan (ks. vastaavasti tuomio 9.4.2019, Qualcomm ja Qualcomm Europe v. komissio, T-371/17, ei julkaistu, EU:T:2019:232, 136 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

119 Kolmanneksi komissio selitti, että tutkinta muuttui hallinnollisen menettelyn aikana nimenomaan siksi, että voitiin ottaa huomioon kantajan erityisesti väitetiedoksiantoon ja täydentävään väitetiedoksiantoon vastatessaan esittämät huomautukset ja väitteet, mikä, toisin kuin kantaja väittää, osoittaa vain sen, että komissio on kunnioittanut täysin kantajan puolustautumisoikeuksia.

120 Neljänneksi kantaja ei täsmennä, millä tavoin se, etteivät Huawei ja ZTE pystyneet toimittamaan tiettyjä komission pyytämiä selvityksiä, jotka koskivat järjestelyihin liittyvistä kertaluonteisista kustannuksista (non-recurring engineering expenses) suoritettuja maksuja (jäljempänä NRE-maksut), liittyi ajan kulumiseen. Joka tapauksessa on todettava, että komissio tutki, aikoiko kantaja myöntäessään tällaisia maksuja Huaweille ja ZTE:lle antaa näille kahdelle asiakkaalle hinnanalennuksia ja oliko kyse näin ollen subjektiivisesta ja siten näihin kahteen yhtiöön liittymättömästä seikasta, jolloin nämä yhtiöt eivät voineet esittää mitään kantajan syyttömyyteen viittaavaa merkittävää näyttöä. Tämän vahvistaa lisäksi se, että kuten kuudennen kanneperusteen tarkastelusta ilmenee, komissio on osoittanut tämän seikan tukeutumalla muuhun yhtäpitävään todistusaineistoon kuin näiden kahden yrityksen todistajanlausuntoihin.

121 Edellä esitetyn perusteella on todettava, että vaikka tämä väite olisi perusteltu, käsiteltävässä asiassa ei voida sen perusteella todeta kantajan puolustautumisoikeuksien loukkaamista, joka johtaa riidanalaisen päätöksen kumoamiseen.

– *Toinen väite, jonka mukaan asiakirja-aineisto on puutteellinen ja epätäsmällinen*

122 Kantaja väittää, ettei komissio onnistunut kokoamaan täydellistä ja täsmällistä asiakirja-aineistoa, koska se ei kerännyt tiettyjä mahdollisesti sen syyttömyyteen viittaavia tietoja. Kantajan mielestä kyseessä on puute, jota seuraavat kolme esimerkkiä havainnollistavat. Ensinnäkään komissio ei esittänyt Huaweille ja ZTE:lle mitään Qualcommin työntekijää koskevaa kysymystä, vaikka se vetosi lukuisiin kyseisen työntekijän laatimiin asiakirjoihin. Toiseksi Huawei ja ZTE eivät pystyneet antamaan mielekästä vastausta tietopyyntöön, joka koski NRE-maksuja, vaikka niillä oli olennainen merkitys. Kolmanneksi kantaja väittää, että komissio myönsi sille oikeuden tutustua tiettyihin asiakirjoihin, joista oli poistettu runsaasti tietoja, tarkistamatta, olivatko luottamuksellisuusperusteet, joihin asiakirjat toimittanut kantelija vetosi, perusteltuja, vaikka tällaiset asiakirjat olisivat voineet sisältää mahdollisesti kantajan syyttömyyteen viittaavia seikkoja.

123 Komissio kiistää kantajan argumentit.

124 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan komission tehtävänä on lähtökohtaisesti arvioida, onko jokin tieto tarpeen kilpailusääntöjen rikkomista koskevassa tutkinnassa (ks. tuomio 15.7.2015, GEA Group v. komissio, T-45/10, ei julkaistu, EU:T:2015:507, 311 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Lisäksi siltä osin kuin kantaja vetoaa kanneperusteen tässä osassa myös puolustautumisoikeuksien takaamiseen väittäessään, ettei komissio ole yrittänyt hankkia mahdollisesti kantajan syyttömyyteen viittaavia tietoja, tällainen tae ei edellytä, että komissio suorittaa lisätutkintaa, jos se katsoo, että asiaa on jo tutkittu riittävästi (tuomio 16.5.1984, Eisen und Metall v. komissio, 9/83, EU:C:1984:177, 32 kohta ja tuomio 11.3.1999, Thyssen Stahl v. komissio, T-141/94, EU:T:1999:48, 110 kohta).

125 Tarkasteltaessa sellaisten mahdollisesti kantajan syyttömyyteen viittaavien asiakirjojen olemassaoloa, joita komissio ei ole pyrkinyt hankkimaan, oikeuskäytännöstä seuraa lisäksi, että asianomaisen yrityksen on osoitettava, että se olisi kyennyt käyttämään kyseisiä asiakirjoja puolustuksessaan sillä tavalla, että mikäli se olisi kyennyt vetoamaan niihin hallinnollisessa menettelyssä, se olisi voinut tuoda esiin seikkoja, jotka eivät olisi olleet sopusoinnussa komission siinä vaiheessa tekemien päätelmien kanssa, ja olisi siten kyennyt jollain tavoin vaikuttamaan arviointeihin, jotka komissio on tehnyt päätöksessä (ks. vastaavasti tuomio 1.7.2010, Knauf Gips v. komissio, C-407/08 P, EU:C:2010:389, 23 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 6.9.2017, Intel v. komissio, C-413/14 P, EU:C:2017:632, 97 kohta).

126 Tästä seuraa, että kyseisen yrityksen on osoitettava yhtäältä, ettei se ole saanut oikeutta tutustua tiettyihin sen puolesta puhuviin todisteisiin, ja toisaalta, että se olisi voinut käyttää niitä puolustuksessaan (tuomio 1.7.2010, Knauf Gips v. komissio, C-407/08 P, EU:C:2010:389, 24 kohta ja tuomio 6.9.2017, Intel v. komissio, C-413/14 P, EU:C:2017:632, 98 kohta).

127 Käsiteltävässä asiassa kantaja ei selitä, miksi komissio katsoi virheellisesti, että asiaa oli tutkittu riittävästi, ja miten komission keräämättä jättämiä tiettyjä mahdollisesti syyttömyyteen viittaavia tietoja, kantajan mainitsemat kolme esimerkkiä mukaan luettuina, olisi voitu käyttää kantajan puolustautumisessa sillä tavalla, että mikäli se olisi kyennyt vetoamaan niihin hallinnollisessa menettelyssä, se olisi kyennyt jollain tavoin vaikuttamaan komission riidanalaisessa päätöksessä tekemiin arviointeihin. Kuten edellä 124 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee, komissio ei missään tapauksessa ole velvollinen jatkamaan tutkintaa kerätäkseen kaikki mahdollisesti syyttömyyteen viittaavat seikat, jos se katsoo, että asiaa on tutkittu riittävästi.

128 Kantaja ei etenkään selitä millään tavoin, miten vastaukset komission kolmansille osapuolille esittämiin mahdollisiin kysymyksiin kantajan työntekijästä, joka on laatinut useita asiakirjoja, joihin komissio tukeutuu riidanalaisessa päätöksessä, olisivat voineet olla merkityksellisiä asian tutkinnan kannalta, miten niitä olisi voitu käyttää kantajan puolustuksessa tai miten ne olisivat voineet vaikuttaa komission tekemiin arvioihin. Vaikka komissio nimittäin nojautui joihinkin näistä asiakirjoista pääasiallisesti osoittaakseen Iceran syrjäyttämistä koskevan suunnitelman olemassaolon, se tukeutui myös muihin ratkaiseviin todisteisiin, joita se piti riittävinä. Lopuksi kantaja ei selitä, miten kolmas osapuoli olisi voinut sitä paremmin esittää todisteita, jotka kyseenalaistaisivat kyseisen työntekijän roolin tai komission tulkinnan kyseisistä asiakirjoista.

129 Vastaavasti on todettava, että vaikka Huawei ja ZTE eivät olisi pystyneet vastaamaan mielekkäällä tavalla NRE-maksuja koskevaan tietopyyntöön, vaikka nämä maksut olivat olennaisia, on pantava merkille, ettei komissio tarvinnut näitä vastauksia, koska se tukeutui tältä osin yhtäpitävään todistusaineistoon, kuten kuudennen kanneperusteen tarkastelusta ilmenee. Komissio saattoi näin ilmeistä virhettä tekemättä katsoa, että asiaa oli tutkittu riittävästi.

130 Lopuksi siltä osin kuin on kyse kantajan oikeudesta tutustua asiakirjoihin, joista on poistettu runsaasti tietoja ja jotka olisivat saattaneet sisältää sen syyttömyyteen viittaavia seikkoja, kantaja ei kiistä sitä, että nämä tiedot toimittanut kantelija piti näitä tietoja salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvina ja ettei komissiolla itsellään ollut hallussaan versioita, joista ei ollut poistettu tietoja. Komissio saattoi joka tapauksessa kohtuudella katsoa, että sillä oli riittävästi muuta näyttöä tutkinnan suorittamiseksi, eikä sen tarvinnut pyytää kantelijaa toimittamaan sille esittämistään asiakirjoista versioita, joista oli poistettu vähemmän tietoja.

131 Näistä syistä on hylättävä myös kantajan vaatimus, jonka mukaan komissio on velvoitettava vahvistamaan, perustuvatko asiakirjoihin ID 1112-00146, 1112-00148, 1112-00150, 1112-00151, 1112-00154, 1112-00185, 1112-00218, 1112-00196, 1112-00229 ja 1294 sisältyvät lukuisat poistot salassapitovelvollisuutta koskeviin vankkoihin vaatimuksiin, ja ilmoittamaan Qualcommille niistä tai hankkimaan kyseiset esitykset Nvidian vaatimusten pätevyyden tutkimiseksi.

132 Edellä esitetyn perusteella tämä väite on hylättävä.

– *Kolmas väite, jonka mukaan tutkinta oli puolueellinen*

133 Kantaja katsoo, että riidanalainen päätös perustuu puolueelliseen tutkintaan, joka johti hyvän hallinnon periaatteen ja liitännäisesti syyttömyysolettaman periaatteen, in dubio pro reo -periaatteen sekä oikeusvarmuuden ja oikeuskeinojen tasapuolisuuden periaatteiden loukkaamiseen ja jolla loukattiin kantajan puolustautumisoikeuksia.

134 Kantaja esittää tämän väitteen tueksi kolme argumenttia.

135 Kantajan mukaan komissio ei ensinnäkään tutkinut kantajan väitetiedoksiantoon antamassa vastauksessa ja kuulemisessa esittämiä argumentteja ja todisteita täysin puolueettomasti. Komissio ryhtyi sitä vastoin loputtomaan ”tietojen kalasteluun” esittämällä lukuisia tietopyyntöjä, joiden tuloksena kerättiin suuri määrä tietoja. Lisäksi riidanalaisessa päätöksessä on merkittäviä eroja ja uusia seikkoja verrattuna täydentävään väitetiedoksiantoon ja tosiseikkoja koskevaan kirjeeseen, jotka puolestaan eroavat väitetiedoksiannosta. Kantaja esittää kannekirjelmän liitteessä A.11 esimerkkejä näistä eroista.

136 Toiseksi kantajan mukaan komissio ei ottanut riidanalaisessa päätöksessä huomioon tiettyjä Huawein esittämiä kantajan syyttömyyteen viittaavia seikkoja etenkään NRE-maksujen osalta.

137 Kolmanneksi komissio tapasi kantelijan keskustellakseen täydentävää väitetiedoksiantoa koskevaan kuulemiseen liittyvistä kysymyksistä kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan poissa ollessa, vaikka tämä asia kuuluu kyseisen neuvonantajan toimivaltaan, mikä herättää vakavia kysymyksiä komission tutkinnan rehellisyydestä ja puolueettomuudesta.

138 Komissio kiistää kantajan argumentit.

139 Tästä on todettava, että jokaisella on oikeus siihen, että unionin toimielimet käsittelevät hänen asiansa puolueettomasti (ks. tuomio 2.2.2022, Scania ym. v. komissio, T-799/17, EU:T:2022:48, 145 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Käsiteltävässä asiassa on kuitenkin todettava, ettei millään kantajan esittämällä väitteellä voida osoittaa, ettei komissio ole antanut kaikkia takeita, jotta kaikki perustellut epäilyt sen tutkinnan puolueettomuudesta voitaisiin sulkea pois.

140 Ensinnäkin kantajan väitteestä, jonka mukaan komissio on esittänyt lukuisia tietopyyntöjä, joiden tuloksena kerättiin suuri määrä tietoja, on muistutettava, että asetuksen N:o 1/2003 johdanto-osan 23 perustelukappaleen mukaan komissiolla on oltava koko unionin kattavat valtuudet vaatia tietoja, jotka ovat tarpeen erityisesti SEUT 102 artiklassa kielletyn määräävän aseman väärinkäytön havaitsemiseksi. Asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 1 kohdasta käy lisäksi ilmi, että suorittaakseen kyseisessä asetuksessa sille määrätyt tehtävät komissio voi pelkällä pyynnöllä tai päätöksellä vaatia yrityksiä ja yritysten yhteenliittymiä toimittamaan ”kaikki tarvittavat tiedot”.

141 Komission laajan tutkinta- ja tarkastustoimivallan perusteella sen tehtävänä on arvioida kyseessä olevilta yrityksiltä pyytämiensä tietojen tarpeellisuus. Unionin yleisen tuomioistuimen harjoittamasta valvonnasta, joka koskee tätä komission arviointia, on muistutettava, että oikeuskäytännön mukaan käsitettä ”tarvittavat tiedot” on tulkittava niiden tavoitteiden perusteella, joita varten kyseiset tutkintavaltuudet on annettu komissiolle. Edellytys tietojensaantipyynnön ja mahdollisen rikkomisen välisestä yhteydestä täyttyy, kun tässä menettelyn vaiheessa kyseisellä pyynnöllä voidaan legitiimisti katsoa olevan yhteys oletettuun rikkomiseen niin, että komissio voi kohtuudella olettaa, että se voi asiakirjan avulla määrittää väitetyn rikkomisen olemassaolon (ks. tuomio 14.3.2014, Holcim (Deutschland) ja Holcim v. komissio, T-293/11, ei julkaistu, EU:T:2014:127, 110 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

142 Kantajan 31.3.2017 annetusta komission päätöksestä nostaman kumoamiskanteen johdosta 9.4.2019 annetun tuomion Qualcomm ja Qualcomm Europe v. komissio (T-371/17, ei julkaistu, EU:T:2019:232) 128 kohdasta ilmenee erityisesti käsiteltävän asian osalta, että komission suorittaman tutkinnan laajuus oli sellainen, että se oikeutti toimittamaan huomattavan määrän tietoja.

143 Kuten unionin yleinen tuomioistuin korosti 9.4.2019 annetun tuomion Qualcomm ja Qualcomm Europe v. komissio (T-371/17, ei julkaistu, EU:T:2019:232) 201 kohdassa, komissiolla oli lisäksi oikeus tehdä kyseinen päätös nimenomaan voidakseen valmistella SEUT 102 artiklan mahdollisen rikkomisen tapahtumista koskevan lopullisen päätöksensä vaadittavalla huolellisuudella ja kaikkien siihen mahdollisesti vaikuttavien tietojen perusteella. Samaa päättelyä voidaan soveltaa analogisesti muihin komission hallinnollisen menettelyn aikana toimittamiin tietopyyntöihin, eikä niitä tarvitse pitää ”tietojen kalasteluna”. Yhtäältä komission puolueellisuutta tutkinnan aikana suhteessa kantajaan ei nimittäin voida päätellä abstraktisti siitä, että komissiolla on tämän tutkinnan suorittamistapaa koskeva harkintavalta, ja toisaalta kantaja ei ole esittänyt mitään näyttöä, jolla voitaisiin osoittaa konkreettisesti, että nämä muut tietopyynnöt saattoivat johtua ainoastaan tällaisesta puolueellisuudesta.

144 Tarkasteltaessa seuraavaksi kantajan argumenttia, joka koskee väitetiedoksiannon, täydentävän väitetiedoksiannon, tosiseikkoja koskevan kirjeen ja riidanalaisen päätöksen välisiä eroja, unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen edellyttää sitä, että kyseisellä yrityksellä on mahdollisuus ilmaista hallinnollisen menettelyn aikana näkemyksensä väitettyjen tosiseikkojen ja olosuhteiden paikkansapitävyydestä ja merkityksestä sekä niistä asiakirjoista, joihin komissio vetoaa kilpailusääntöjen rikkomista koskevan väitteensä tueksi (ks. tuomio 5.12.2013, SNIA v. komissio, C-448/11 P, ei julkaistu, EU:C:2013:801, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 25.3.2021, Deutsche Telekom v. komissio, C-152/19 P, EU:C:2021:238, 106 kohta).

145 Tämä edellytys täyttyy, jos lopullisessa päätöksessä ei aseteta asianomaisten henkilöiden vastuulle väitetiedoksiannossa tarkoitetuista rikkomisista poikkeavia rikkomisia ja jos siinä esitetään ainoastaan ne tosiseikat, joista asianomaisilla henkilöillä on ollut mahdollisuus esittää näkemyksensä (tuomio 24.5.2012, MasterCard ym. v. komissio, T-111/08, EU:T:2012:260, 266 kohta; tuomio 18.6.2013, ICF v. komissio, T-406/08, EU:T:2013:322, 117 kohta ja tuomio 13.12.2018, Slovak Telekom v. komissio, T-851/14, EU:T:2018:929, 180 kohta).

146 Ne olennaiset seikat, joihin komissio perustaa näkemyksensä väitetiedoksiannossa, voidaan kuitenkin esittää tiivistelmänomaisesti, eikä päätöksen tarvitse välttämättä olla jäljennös väitetiedoksiannosta, koska väitetiedoksianto on ainoastaan valmisteluasiakirja, jossa esitetyt tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevat arviot ovat luonteeltaan pelkästään väliaikaisia

(tuomio 17.11.1987, British American Tobacco ja Reynolds Industries v. komissio, 142/84 ja 156/84, EU:C:1987:490, 70 kohta; ks. myös tuomio 5.12.2013, SNIA v. komissio, C-448/11 P, ei julkaistu, EU:C:2013:801, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 24.5.2012, MasterCard ym. v. komissio, T-111/08, EU:T:2012:260, 267 kohta). Väitetiedoksiantoa voidaan siten täydentää osapuolten antaman sellaisen vastineen perusteella, jossa esitetyt argumentit osoittavat, että osapuolet ovat todella voineet käyttää puolustautumisoikeuksiaan. Komissio voi myös hallinnollisen menettelyn perusteella muuttaa ja täydentää esittämiensä väitteiden tukena olevia perusteluja sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta (tuomio 9.9.2011, Alliance One International v. komissio, T-25/06, EU:T:2011:442, 181 kohta). Näin ollen komissio voi lopullisen päätöksen tekemiseen asti joko hylätä erityisesti asianosaisten kirjallisten tai suullisten huomautusten perusteella tietyt tai jopa kaikki aluksi esittämänsä niitä koskevat väitteet ja muuttaa siten kantaansa niiden eduksi tai päinvastoin päättää lisätä uusia väitteitä, kunhan se varaa kyseisille yrityksille tilaisuuden esittää niiltä osin huomautuksensa (ks. tuomio 30.9.2003, Atlantic Container Line ym. v. komissio, T-191/98 ja T-212/98–T-214/98, EU:T:2003:245, 115 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

147 Käsiteltävässä asiassa komission puolueellisuutta tutkinnassa suhteessa kantajaan ei voida päätellä abstraktisti siitä, että väitetiedoksiannon, täydentävän väitetiedoksiannon, tosiseikkoja koskevan kirjeen ja riidanalaisen päätöksen välillä on eroja. Kantaja ei myöskään ole esittänyt mitään näyttöä, jolla voitaisiin osoittaa konkreettisesti, että nämä erot saattoivat johtua ainoastaan tällaisesta puolueellisuudesta.

148 Sitä vastoin on tutkittava, tukeutuiko komissio riidanalaisessa päätöksessä uusiin väitteisiin tai kantajan syyttömyyteen viittaaviin todisteisiin, joista kantajalla ei ollut tilaisuutta esittää huomautuksiaan hallinnollisen menettelyn aikana.

149 Tältä osin kantaja ainoastaan väittää yleisesti, että riidanalaisessa päätöksessä on merkittäviä eroja ja uusia tietoja, jotka eivät sisälly täydentävässä väitetiedoksiannossa ja tosiseikkoja koskevassa kirjeessä esitettyihin väitteisiin, lainaa alaviitteessä tiettyjä kyseisen päätöksen perustelukappaleita ja viittaa kannekirjelmän liitteeseen A.11.

150 Vaikka nämä tiedot olisivat tosiasiassa uusia tietoja, jotka eivät sisälly aiempiin oikeudenkäyntiasiakirjoihin, kantaja ei joka tapauksessa mitenkään selitä, millä tavoin nämä seikat ovat uusia väitteitä tai sen syyllisyyteen viittaavia todisteita, joista sillä ei ollut tilaisuutta esittää huomautuksiaan, eivätkä pelkästään komission muun muassa kantajalta saamien huomautusten huomioon ottamista riidanalaisessa päätöksessä.

151 Kuten edellä 146 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee, riidanalainen päätös ei voi olla väitetiedoksiannon, täydentävän tiedoksiannon tai tosiseikkoja koskevan kirjeen jäljennös nimenomaan siksi, että komission on otettava huomioon asianosaisten hallinnollisen menettelyn aikana esittämät huomautukset. Koska kantaja on ainoastaan laatinut luettelon kyseisen päätöksen ja aikaisempien oikeudenkäyntiasiakirjojen välisistä eroista selittämättä sen enempää, miten tällaiset muutokset vaikuttavat käytännössä sen vahingoksi komission oikeudelliseen päättelyyn ja tosiseikkojen luonnehdintaan tai millä tavoin kantelun kohteena olevan toiminnan laajuus on tämän vuoksi muuttunut, se ei osoita, että komission tutkinta oli puolueellista.

152 Lopuksi on todettava, ettei kantajan väitteellä, jonka mukaan komissio tapasi kantelijan keskustellakseen täydentävää väitetiedoksiantoa koskevaan kuulemiseen liittyvistä kysymyksistä kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan poissa ollessa, vaikka tämä asiaa kuuluu kyseisen neuvonantajan toimivaltaan, voida kyseenalaistaa komission rehellisyyttä eikä sen kykyä käsitellä

asiaa puolueettomasti ja objektiivisesti. Kantaja ei myöskään osoita, miten tällainen tapaaminen olisi voinut vaikuttaa sen puolustautumisoikeuksiin, etenkään kun mikään ei estänyt sitä pyytämästä vastaavaa tapaamista kuulemismenettelystä vastaavalta neuvonantajalta, jos se piti sitä tarpeellisena.

153 Tämä väite on siten hylättävä.

154 Näin ollen ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

Toinen osa, joka koskee puolustautumisoikeuksien ja oikeuskeinojen tasapuolisuuden periaatteen loukkaamista

155 Tämä osa perustuu kahteen väitteeseen. Ensimmäinen väite koskee riittämätöntä oikeutta tutustua asiakirja-aineistoon. Toinen väite koskee lähinnä toimitetun asiakirja-aineiston puutteellista sisältöä.

– *Alustavat huomautukset*

156 Puolustautumisoikeudet kuuluvat perusoikeuksiin, jotka ovat erottamaton osa yleisiä oikeusperiaatteita, joiden noudattamista unionin yleinen tuomioistuin ja unionin tuomioistuin valvovat (tuomio 25.10.2011, Solvay v. komissio, C-109/10 P, EU:C:2011:686, 52 kohta).

157 Puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen on unionin oikeuden yleinen periaate, jota on sovellettava, kun hallinto aikoo tehdä henkilöä koskevan tälle epäedullisen päätöksen (tuomio 16.1.2019, komissio v. United Parcel Service, C-265/17 P, EU:C:2019:23, 28 kohta).

158 Kyseinen unionin oikeuden yleinen periaate vahvistetaan perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa (tuomio 25.3.2021, Deutsche Telekom v. komissio, C-152/19 P, EU:C:2021:238, 105 kohta).

159 Kilpailuoikeuden asiayhteydessä puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen edellyttää sitä, että sellaisen päätöksen adressaatilla, jossa sen todetaan rikkoneen kilpailusääntöjä, on oltava mahdollisuus ilmaista hallinnollisen menettelyn aikana näkemyksensä niiden tosiseikkojen ja olosuhteiden, joista sitä moititaan, paikkansapitävyydestä ja merkityksestä sekä niistä asiakirjoista, joihin komissio vetoaa tällaista rikkomista koskevan väitteensä tueksi, kuten edellä 144 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee.

160 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan puolustautumisoikeuksien, erityisesti kuulluksi tulemista koskevan oikeuden, loukkaamisesta seuraa kyseessä olevan hallintomenettelyn päätteeksi tehdyn päätöksen kumoaminen ainoastaan, jos menettely olisi voinut johtaa toisenlaiseen tulokseen ilman kyseistä sääntöjenvastaisuutta. Kantajaa, joka vetoaa puolustautumisoikeuksiensa loukkaamiseen, ei voida vaatia osoittamaan sitä, että asianomaisen unionin toimielimen päätös olisi ollut sisällöltään toisenlainen, vaan ainoastaan, ettei tällainen mahdollisuus ole täysin poissuljettu (ks. tuomio 18.6.2020, komissio v. RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, 105 ja 106 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), koska kyseinen osapuoli olisi kyennyt varmistamaan puolustuksensa paremmin ilman tätä menettelyllistä sääntöjenvastaisuutta (tuomio 2.10.2003, Thyssen Stahl v. komissio, C-194/99 P, EU:C:2003:527, 31 kohta; tuomio 1.10.2009, Foshan Shunde Yongjian Housewares & Hardware v. neuvosto, C-141/08 P, EU:C:2009:598, 94 kohta ja tuomio 13.12.2018, Deutsche Telekom v. komissio, T-827/14, EU:T:2018:930, 129 kohta).

161 Tällainen arviointi on suoritettava kunkin yksittäistapauksen erityisten tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella (tuomio 18.6.2020, komissio v. RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, 107 kohta).

– *Ensimmäinen väite, joka koskee riittämätöntä oikeutta tutustua asiakirja-aineistoon*

162 Kantaja väittää, että sille myönnettiin oikeus tutustua asiakirja-aineistoon vasta väitetiedoksiannon ja täydentävän väitetiedoksiannon jälkeen, ja sen oli pitänyt esittää toistuvasti asiaa koskevia pyyntöjä. Se väittää myös joutuneensa käyttämään ”kohtuuttoman paljon aikaa ja resursseja” tiettyjen asiakirjojen tutkimiseen, mistä aiheutui ”tarpeetonta ja vahingollista häiriötä” ja mikä vaikutti kielteisesti sen puolustautumismahdollisuuksiin.

163 Komissio kiistää kantajan argumentit.

164 Puolustautumisoikeuksien noudattamisen periaatteeseen erottamattomasti liittyvä oikeus tutustua asiakirjoihin merkitsee siis sitä, että komission on annettava asianomaiselle yritykselle mahdollisuus tutkia kaikki tutkinta-aineistoon sisältyvät asiakirjat, joilla saattaa olla merkitystä sen puolustuksen kannalta. Näihin kuuluvat sekä asianomaista vastaan että sen puolesta puhuvat asiakirjat muiden yritysten liikesalaisuuksia, komission sisäisiä asiakirjoja ja muita luottamuksellisia tietoja lukuun ottamatta (tuomio 7.1.2004, Aalborg Portland ym. v. komissio, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, EU:C:2004:6, 68 kohta ja tuomio 12.7.2011, Toshiba v. komissio, T-113/07, EU:T:2011:343, 41 kohta).

165 Käsiteltävässä asiassa kantaja väittää ensinnäkin, että sen piti vaatia komissiolta oikeutta tutustua asiakirja-aineistoon sisältyviin asiakirjoihin, minkä vuoksi se menetti aikaa ja mikä vaikeutti tosiseikkojen muistamista ja vaikutti siten kielteisesti sen puolustukseen.

166 Kantajan väitteet, jotka koskevat hallinnollisen menettelyn kestoa ja sen vaikutuksia sen puolustautumismahdollisuuksiin, on hylättävä edellä 116–121 kohdassa esitetyistä syistä. Lisäksi siltä osin kuin kantaja väittää, että se sai tutustua asiakirja-aineistoon vasta myöhäisessä vaiheessa, on selvää, että se sai tutustua asiakirja-aineistoon hallinnollisen menettelyn aikana ja pystyi ottamaan asiakirja-aineistoon sisältyvät asiakirjat huomioon puolustuksensa järjestämisessä. Vaikka kantaja ei olisikaan saanut välittömästi oikeutta tutustua asiakirja-aineistoonsa, se ei joka tapauksessa ole osoittanut, että se sai tämän oikeuden myöhäisessä vaiheessa ja että sen puolustautumisoikeuksia loukattiin, joten tämä väite on hylättävä.

167 Toiseksi väitetystä riittämättömästä oikeudesta tutustua asiakirja-aineistoon on todettava, kuten riidanalaisen päätöksen 45 ja 46 perustelukappaleesta, joita kantaja ei ole riitauttanut, ilmenee, että väitetiedoksiannon osalta kantaja on itse myöntänyt, että kaikki asiakirjoihin tutustumista koskevat kysymykset oli ratkaistu ennen kuin se antoi vastauksen väitetiedoksiantoon, ja että täydentävän väitetiedoksiannon osalta se ei käyttänyt komission sille tarjoamaa mahdollisuutta täydentää täydentävään väitetiedoksiantoon antamaansa vastausta saatuaan oikeuden tutustua tiettyjen asiakirja-aineistoon sisältyvien asiakirjojen tarkistettuun ei-luottamukselliseen versioon, joten se ei voi pätevästi väittää, että sen puolustautumisoikeuksia on loukattu.

168 Tämä väite on siten hylättävä.

– *Toinen väite, joka koskee toimitetun asiakirja-aineiston puutteellista sisältöä*

169 Kantaja katsoo, ettei komissio noudattanut velvollisuuttaan tehdä yksityiskohtaisia muistiinpanoja kaikista kokouksista, puhelinkeskusteluista ja virallisista tai epävirallisista tapaamisista, jotka järjestettiin tutkinnan kohteeseen liittyvien tietojen keräämiseksi, ja toimittaa nämä muistiinpanot kantajalle asianmukaisesti.

170 Kantaja väittää ensinnäkin, ettei komissio tehnyt muistiinpanoja kantajan kanssa järjestetyistä seitsemästä puhelinneuvottelusta eikä viidestä kokouksesta. Kantajan mukaan komissio ei voinut siksi viitata näihin muistiinpanoihin, jotka saattoivat sisältää sen syyttömyyteen viittaavia seikkoja.

171 Toiseksi kantaja väittää, että komissio toimitti sille liian myöhään tiettyjä muistiinpanoja kolmansien osapuolten kanssa pidetyistä kokouksista tai puhelinneuvotteluista, toisinaan usean vuoden kuluttua niiden pitämisestä.

172 Kolmanneksi kantaja väittää, että komissio toimitti sille liian lyhyitä muistiinpanoja tietyistä kolmansien kanssa käydyistä puhelinneuvotteluista, nimittäin Huawein kanssa järjestetystä puhelinneuvottelusta ja seitsemästä kantelijan kanssa järjestetystä puhelinneuvottelusta, minkä vuoksi kantaja ei pystynyt ymmärtämään niissä vaihdettuja tietoja.

173 Komissio kiistää kantajan argumentit.

174 Aluksi on todettava, että asetuksen N:o 1/2003 19 artiklan 1 kohdassa komissiolle annetaan valtuudet kuulla kaikkia luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, jotka suostuvat kuultaviksi tutkinnan kohteeseen liittyvien tietojen keräämistä varten, jotta komissio voi hoitaa kyseisellä asetuksella sille annetut tehtävät.

175 Asetuksen N:o 773/2004 3 artiklan mukaan komissio voi tallentaa asetuksen N:o 1/2003 19 artiklan perusteella järjestetyssä kuulemisessa kuultavien henkilöiden lausumat mihin tahansa muotoon. Asetuksen N:o 773/2004 3 artiklan 2 kohdassa säädetään lisäksi, että tällainen kuuleminen voidaan toteuttaa millä tavoin tahansa, mukaan lukien puhelimitse tai sähköisin välinein.

176 Oikeuskäytännöstä ilmenee tältä osin, että jos komissio päättää suorittaa asetuksen N:o 1/2003 19 artiklan 1 kohtaan perustuvan kuulemisen, se on velvollinen tallentamaan kuulemisen kokonaisuudessaan tämän kuitenkaan rajoittamatta komissiolle tallentamisen muodon osalta annettua valinnanvapautta. Tästä seuraa, että komissiolla on velvollisuus tallentaa valitsemassaan muodossa kaikki kuulemiset, jotka se järjestää kyseisen artiklan nojalla tutkintansa kohteeseen liittyvien tietojen keräämiseksi (tuomio 6.9.2017, Intel v. komissio, C-413/14 P, EU:C:2017:632, 90 ja 91 kohta ja tuomio 9.3.2023, Les Mousquetaires ja ITM Entreprises v. komissio, C-682/20 P, EU:C:2023:170, 89 kohta).

177 Ei riitä, että komissio laatii lyhyen yhteenvedon kuulemisessa käsitellyistä aiheista. Sen on pystyttävä toimittamaan tietoja kuulemisen yhteydessä käytyjen keskustelujen sisällöstä, erityisesti siitä, minkä tyyppisiä tietoja tuolloin annettiin käsitellyistä aiheista (tuomio 15.6.2022, Qualcomm v. komissio (Qualcomm – Yksinoikeusmaksut), T-235/18, EU:T:2022:358, 190 kohta; ks. vastaavasti myös tuomio 6.9.2017, Intel v. komissio, C-413/14 P, EU:C:2017:632, 91 ja 92 kohta).

178 Ensinnäkin hallinnollisen menettelyn aikaisesta komission ja kantajan itsensä välisestä yhteydenpidosta kantaja toteaa, ettei asiakirja-aineisto sisällä muistiinpanoja seitsemästä puhelinneuvottelusta ja viidestä kokouksesta.

179 On kuitenkin todettava, ettei kantaja selitä millään tavoin, miten mahdollinen menettelyvirhe olisi voinut vaikuttaa sen puolustautumisoikeuksiin, osoittamalla, että se olisi voinut puolustautua paremmin, jos komissio olisi tehnyt muistiinpanoja yhteydenpidostaan kantajaan. Koska nämä tapaamiset pidettiin komission ja kantajan itsensä välillä, kantaja oli nimittäin täysin tietoinen niiden sisällöstä ja komission kanssa keskustelluista asioista. Kantaja pystyi siten täysin käyttämään kaikkia näissä yhteydenpidoissa mahdollisesti käsiteltyjä sen syyttömyyteen viittaavia todisteita puolustautuakseen paremmin. Lisäksi tällaisessa tilanteessa voitaisiin odottaa, että kantaja olisi varotoimena itse lähettänyt komissiolle yhteenvedon kyseisestä yhteydenpidosta, jotta kaikki mahdolliset sen syyttömyyteen viittaavat seikat olisivat jääneet kirjallisina asiakirja-aineistoon.

180 Toiseksi kantaja toteaa tietyistä kolmansien kanssa pidettyihin kokouksiin tai puhelinneuvotteluihin liittyvistä muistiinpanoista, että se sai oikeuden tutustua niihin vasta myöhäisessä vaiheessa, mikä loukkasi sen puolustautumisoikeuksia.

181 Riippumatta siitä, ovatko kyseiset kokoukset ja puhelinkeskustelut asetuksen N:o 1/2003 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja ”kuulemisia”, jotka komission oli tallennettava, mitä kantaja ei edes yritä osoittaa, tältä osin on kiistatonta, että kantajalla oli oikeus tutustua niitä koskeviin muistiinpanoihin 31.7. ja 27.8.2018 eli heti sen jälkeen, kun komissio oli lähettänyt täydentävän väitetiedoksiannon.

182 Vaikka onkin valitettavaa, että oikeus tutustua kyseisiin kokouksiin ja puhelinneuvotteluihin liittyviin muistiinpanoihin myönnettiin todellakin vasta pitkän ajan kuluttua kokousten ja puhelinneuvottelujen pitämisestä, kantaja joka tapauksessa vastasi täydentävään väitetiedoksiantoon 22.10.2018 eli usean viikon kuluttua näiden muistiinpanojen vastaanottamisesta, joten kantajalla oli riittävästi aikaa tutkia niitä, poimia niistä kaikki mahdollisesti sen syyttömyyteen viittaavat seikat ja vedota niihin kyseisessä vastauksessa.

183 Tässä yhteydessä on huomautettava, että käsiteltävän asian olosuhteet on erotettava 15.6.2022 annettuun tuomioon Qualcomm v. komissio (Qualcomm – Yksinoikeusmaksut) (T-235/18, EU:T:2022:358) johtaneen asian taustalla olleista olosuhteista. Kyseisessä tuomiossa unionin yleinen tuomioistuin kumosi SEUT 102 artiklan ja ETA-sopimuksen 54 artiklan soveltamista koskevasta menettelystä 24.1.2018 annetun komission päätöksen C(2018) 240 final (asia AT.40220 – Qualcomm (yksinoikeusmaksut)) erityisesti sillä perusteella, että komissio oli lähettänyt tietyt kolmansien kanssa käytyihin kuulemisiin liittyvät muistiinpanot myöhäisessä vaiheessa.

184 15.6.2022 annetun tuomion Qualcomm v. komissio (Qualcomm – Yksinoikeusmaksut) (T-235/18, EU:T:2022:358) 168 ja 169 kohdasta ilmenee, että kyseiseen tuomioon johtaneessa asiassa komissio ei ollut hallinnollisessa menettelyssä antanut Qualcommille minkäänlaista tietoa kolmansien henkilöiden kanssa pitämistään tietyistä kuulemisista tai niiden sisällöstä ja että se toimitti vasta päätöksen C(2018) 240 final antamisen jälkeen tällaisia muistiinpanoja, joista osa oli toimitettu jopa unionin yleisessä tuomioistuimessa käydyn oikeudenkäynnin aikana, vastauksena unionin yleisen tuomioistuimen määräämiin asian selvittämistoimiin.

185 Ei ole myöskään kiistetty sitä, että – toisin kuin nyt käsiteltävässä asiassa – 5.6.2022 annettuun tuomioon Qualcomm v. komissio (Qualcomm – Yksinoikeusmaksut) (T-235/18, EU:T:2022:358) johtaneessa asiassa Qualcomm ei saanut oikeutta tutustua näihin muistiinpanoihin hallinnollisen menettelyn aikana eikä voinut siten esittää niistä huomautuksiaan tai käyttää niihin sisältyneitä mahdollisia sen syyttömyyteen viittaavia todisteita puolustautuakseen ennen sen päätöksen tekemistä, jossa sen todettiin syyllistyneen yksinoikeusmaksuihin. Nämä ratkaisevat olosuhteet, joiden vuoksi unionin yleinen tuomioistuin kumosi päätöksen C(2018) 240 final, poikkeavat olennaisesti käsiteltävän asian olosuhteista.

186 Edellä esitetyn perusteella kantaja ei ole osoittanut, että sen puolustautumisoikeuksia loukattiin, koska komissio toimitti sille kyseessä oleviin kokouksiin ja puhelinneuvotteluihin liittyvät muistiinpanot varsin myöhäisessä vaiheessa. Kantajan argumentti, jonka mukaan komissio toimitti nämä muistiinpanot myöhäisessä vaiheessa, on siten hylättävä.

187 Kolmanneksi kantaja väittää, että tietyt muistiinpanot, jotka koskevat kolmansien kanssa käytyjä puhelinneuvotteluja, nimittäin Huawein kanssa käytyä puhelinneuvottelua ja kantelijan kanssa käytyjä seitsemää puhelinneuvottelua, ovat liian lyhyitä.

188 Tältä osin komissio myönsi istunnossa yhtäältä, että ainakin joitakin kantajan mainitsemia puhelinneuvotteluja voitiin todellakin pitää asetuksen N:o 1/2003 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuina kuulemisina, ja toisaalta, ettei se ollut tallentanut niitä. Lisäksi on huomattava, että näitä kuulemisia koskevat muistiinpanot, sellaisina kuin ne on esitetty kannekirjelmän liitteessä A.9, ovat liian lyhyitä, jotta niillä voitaisiin korjata tämä tallentamatta jättäminen.

189 Tarkasteltaessa tällaisesta menettelyvirheestä johtuvia seurauksia on selvitettävä, onko kantaja käsiteltävän asian erityiset tosiseikat ja oikeudelliset seikat huomioon ottaen osoittanut riittävällä tavalla, että se olisi kyennyt varmistamaan puolustuksensa paremmin, jos tällaista virhettä ei olisi tapahtunut. Jos tätä ei ole nimittäin osoitettu, tämä virhe ei voi johtaa riidanalaisen päätöksen kumoamiseen.

190 Jos asianomaisella yrityksellä on käyttökelpoisia tietoja siltä evättyjen asiakirjojen laatijoista sekä luonteesta ja sisällöstä, sillä on todistustaakka sen osalta, että se olisi voinut käyttää puolustuksessaan niitä asiakirja-aineiston osia, joihin tutustuminen evättiin siltä laittomasti hallinnollisessa menettelyssä, riippumatta siitä, viittaavatko ne sen syyllisyyteen vai syyttömyyteen (ks. vastaavasti julkisasiamies Kokottin ratkaisuehdotus Solvay v. komissio, C-110/10 P, EU:C:2011:257, 37 kohta).

191 Jos asianomaiselle yritykselle ei ole paljastettu sitä vastaan puhuvaa todistetta, on riittävää, että asianomainen yritys osoittaa, että hallinnollinen menettely olisi voinut johtaa erilaiseen lopputulokseen, jos tämä todiste olisi poistettu, siltä osin kuin komissio on nojautunut siihen (ks. vastaavasti tuomio 7.1.2004, Aalborg Portland ym. v. komissio, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, EU:C:2004:6, 71 ja 73 kohta ja tuomio 12.7.2011, Toshiba v. komissio, T-113/07, EU:T:2011:343, 46 kohta).

192 Jos yritykseltä on evätty syyttömyyteen viittaava todiste, sen on osoitettava, että se olisi kyennyt käyttämään tätä todistetta puolustuksessaan sillä tavalla, että mikäli se olisi kyennyt vetoamaan siihen hallinnollisessa menettelyssä, se olisi voinut tuoda esiin seikkoja, jotka eivät olisi olleet sopusoinnussa komission siinä vaiheessa tekemien päätelmien kanssa, ja olisi siten kyennyt jollain tavoin vaikuttamaan arviointeihin, jotka komissio on tehnyt päätöksessä (ks. tuomio 6.9.2017, Intel v. komissio, C-413/14 P, EU:C:2017:632, 97 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

193 Käsiteltävässä asiassa on kuitenkin todettava, ettei kantaja ole osoittanut, että se olisi voinut puolustautua paremmin, jos todettua menettelyvirhettä ei olisi tapahtunut.

194 Vaikka komission toimittamista muistiinpanoista voitiin loppujen lopuksi päätellä kyseisten kuulemisten sisältö ja siten se, että saattoi olla olemassa todisteita, joita se olisi voinut käyttää puolustuksessaan, kantaja ei etenkään esitä mitään yksityiskohtaista argumenttia, josta kävisi ilmi, millä tavoin se olisi voinut puolustautua paremmin, vaikka unionin yleinen tuomioistuin nimenomaisesti tiedusteli siltä tätä asianosaisten kuulemiseksi pidetyssä istunnossa.

195 Lopuksi on huomautettava, että 15.6.2022 annettuun tuomioon Qualcomm v. komissio (Qualcomm – Yksinoikeusmaksut) (T-235/18, EU:T:2022:358), jossa unionin yleinen tuomioistuin kumosi päätöksen C(2018) 240 final muun muassa sillä perusteella, että komission lähettämät tiettyjä kolmansien kanssa käytyjä kuulemisia koskevat muistiinpanot olivat puutteellisia, johtaneessa asiassa kantaja oli esittänyt kannekirjelmään sisältyneiden tätä koskevien väitteiden tueksi liitteen, jonka tarkoituksena oli täsmentää seikkoja, joista näissä kuulemisissa oli saatettu keskustella, ja sitä, miten nämä seikat olisivat voineet auttaa sen puolustusta. Käsiteltävässä asiassa kantaja ei ole esittänyt tällaisia täsmennyksiä.

196 Käsiteltävässä asiassa todettu menettelyvirhe, joka liittyy siihen, että kolmansien kanssa käytyjä puhelinneuvotteluja koskevat muistiinpanot ovat liian lyhyitä, ei näin ollen voi johtaa riidanalaisen päätöksen kumoamiseen.

197 Tämä väite samoin kuin ensimmäisen kanneperusteen toinen osa on siten hylättävä. Koska myös tämän kanneperusteen ensimmäinen osa on hylätty (ks. edellä 154 kohta), kyseinen kanneperuste on hylättävä kokonaisuudessaan.

Toinen kanneperuste, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä, tosiseikkoja koskevia virheitä ja oikeudellisia virheitä sekä perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä siltä osin kuin on kyse merkityksellisten markkinoiden ja kantajan määräävän aseman määrittelystä merkityksellisenä ajanjaksona

198 Toinen kanneperuste jakautuu viiteen osaan. Ensimmäinen osa koskee riidanalaisen päätöksen puutteita merkityksellisten markkinoiden määritelmän osalta. Toinen osa koskee kilpailupainetta, jota kytkösmarkkinoiden tarjonta aiheuttaa suoraan myyntimarkkinoilla. Kolmas osa koskee kilpailupainetta, jota kytkösmarkkinoiden tarjonta aiheuttaa välillisesti myyntimarkkinoilla. Neljäs osa koskee kantajan määräävää asemaa merkityksellisenä ajanjaksona. Viides osa koskee komission analyysin perustana olleen UMTS-piirisarjamarkkinoiden huippusegmentin määritelmää.

Ensimmäinen osa, joka koskee riidanalaisen päätöksen puutteita merkityksellisten markkinoiden määritelmän osalta

199 Tämä osa perustuu kolmeen väitteeseen. Ensimmäinen väite koskee ilmeisiä arviointivirheitä ja oikeudellisia virheitä, jotka johtuvat siitä, että komissio tukeutui merkityksellisten markkinoiden määrittelyssä tiettyihin epämääräisiin vastauksiin, jotka oli annettu epäselviin tietopyyntöihin. Toinen väite koskee ilmeisiä arviointivirheitä ja oikeudellisia virheitä, jotka johtuvat siitä, ettei komissio tutkinut korvaavuusketjun mahdollista olemassaoloa. Kolmas väite koskee ilmeisiä

arviointivirheitä ja oikeudellisia virheitä siltä osin kuin komissio katsoi, ettei sen tarvinnut soveltaa SSNIP-testiä (small but significant and non-transitory increase in price, hinnan vähäinen mutta kuitenkin tuntuva ja muu kuin väliaikainen nousu).

– *Alustavat huomautukset*

200 On muistutettava, että SEUT 102 artiklaa sovellettaessa merkityksellisten markkinoiden määrittämisen tarkoituksena on määritellä se alue, jonka sisällä on arvioitava kysymystä siitä, pystyykö asianomainen yritys toimimaan huomattavan itsenäisesti suhteessa kilpailijoihinsa, asiakkaisiinsa ja kuluttajiin (ks. tuomio 30.1.2020, Generics (UK) ym., C-307/18, EU:C:2020:52, 127 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

201 Merkityksellisten markkinoiden määrittäminen on siten lähtökohtaisesti kyseisen yrityksen mahdollisen määräävän aseman arviointia edeltävä vaihe, joka edellyttää ensinnäkin näiden markkinoiden tuotteiden tai palvelujen ja toiseksi näiden markkinoiden maantieteellisen ulottuvuuden määrittelemistä (ks. tuomio 30.1.2020, Generics (UK) ym., C-307/18, EU:C:2020:52, 127 ja 128 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

202 Tuote- tai palvelumarkkinoiden yhteydessä merkityksellisten markkinoiden käsite merkitsee sitä, että niihin kuuluvien tuotteiden tai palvelujen välillä voi olla tehokasta kilpailua, mikä edellyttää, että kaikki nämä tuotteet ja palvelut ovat riittävästi keskenään vaihdettavissa tai korvattavissa. Keskinäistä vaihdettavuutta tai korvattavuutta ei arvioida yksinomaan asianomaisten tuotteiden tai palvelujen objektiiviset ominaisuudet huomioiden. Huomioon on otettava myös kilpailuolosuhteet sekä kysynnän ja tarjonnan rakenne markkinoilla (ks. tuomio 30.1.2020, Generics (UK) ym., C-307/18, EU:C:2020:52, 129 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

203 Tällainen päätelmä edellyttää, että merkityksellisiin markkinoihin kuuluvat tuotteet tai palvelut ja tuotteet tai palvelut, joilla on tarkoitus vastata kysyntään näillä markkinoilla, ovat riittävästi keskenään vaihdettavissa. Näin on silloin, jos vaihtoehtoisen tuotteen tai palvelun tarjoaja pystyy vastaamaan kysyntään lyhyessä ajassa riittävällä voimalla ollakseen vakavasti otettava vastapaino kyseessä olevan yrityksen markkinavoimalle kyseisillä markkinoilla (ks. vastaavasti tuomio 30.1.2020, Generics (UK) ym., C-307/18, EU:C:2020:52, 132 ja 133 kohta).

204 Lopuksi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan siltä osin kuin merkityksellisten markkinoiden määrittely edellyttää komissiolta monitahoisia taloudellisia arviointeja, unionin tuomioistuimet voivat valvoa sitä ainoastaan rajoitetusti (tuomio 17.9.2007, Microsoft v. komissio, T-201/04, EU:T:2007:289, 482 kohta; tuomio 7.5.2009, NVV ym. v. komissio, T-151/05, EU:T:2009:144, 53 kohta ja tuomio 15.12.2010, CEAHR v. komissio, T-427/08, EU:T:2010:517, 66 kohta).

205 Kantajan väitteitä, jotka koskevat komission riidanalaisessa päätöksessä käyttämää merkityksellisten markkinoiden määritelmää, on tutkittava näiden seikkojen valossa.

– *Ensimmäinen väite, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä ja oikeudellisia virheitä siltä osin kuin komissio tukeutui merkityksellisten markkinoiden määrittelyssä tiettyihin epämääräisiin vastauksiin, jotka oli annettu epäselviin kysymyksiin*

206 Kantaja väittää, että riidanalaisessa päätöksessä komissio sulki pois UMTS-piirisarjojen ja muita teknologioita tukevien piirisarjojen välisen mahdollisen korvattavuuden analysoituaan puolueellisesti huonosti muotoiltuihin kysymyksiin annettuja valikoituja vastauksia.

207 Kantajan mukaan riidanalainen päätös perustuu erityisesti epäselviin tai monitulkintaisiin vastauksiin, jotka oli annettu usean vuoden kuluttua väitetystä rikkomisesta lähetetyissä tietopyynnöissä esitettyihin sekaviin tai tulkinnanvaraisiin kysymyksiin, minkä vuoksi useat 4.11.2014 ja 30.4.2015 päivättyihin kyselylomakkeisiin vastanneet tulkitsivat esitettyjen kysymysten koskevan markkinoita sellaisina kuin ne olivat näiden tietopyyntöjen lähettämishetkellä eivätkä väitetyn rikkomisen ajankohtana. Lisäksi UMTS-piirisarjojen ja muita teknologioita tukevien piirisarjojen välistä korvattavuutta koskevien tiettyjen kysymysten muotoilun vuoksi haastatellut yritykset vastasivat kysymykseen siitä, aikovatko ne vaihtaa sellaisten piirisarjojen toimittajaa, jotka on tarkoitus integroida nykyisiin eikä tuleviin laitteisiin. Lopuksi kysymysten sanamuodosta sai kantajan mukaan sen ennakkokäsityksen, että on olemassa kahdet erilliset markkinat, joista toiset käsittävät UMTS-piirisarjat ja toiset LTE-teknologiaa tukevat piirisarjat, koska vastaajilta kysyttiin, vaihtaisivatko ne piirisarjatyyppiä.

208 Komissio kiistää kantajan argumentit.

209 Aluksi on huomautettava, että komissio on riidanalaisessa päätöksessä päätellyt useiden tietojen perusteella, etteivät UMTS-piirisarjat ja muita teknologioita tukevat piirisarjat ole korvattavissa keskenään. Tämä ilmenee kyseisen päätöksen alaviitteistä 245, 246 ja 248–251 siltä osin kuin on kyse UMTS-piirisarjojen ja LTE-teknologiaa tukevien piirisarjojen keskinäisen korvattavuuden puuttumisesta, alaviitteistä 254–258 siltä osin kuin on kyse UMTS-piirisarjojen ja muiden CDMA-standardia tukevien piirisarjojen keskinäisen korvattavuuden puuttumisesta, alaviitteistä 260 ja 264 siltä osin kuin on kyse taajuusjakokanavointia (FDD, Frequency-Division Duplex) ja/tai aikajakokanavointia (TDD, Time-Division Duplex) käyttävien, FDD-tekniikkaa tukemattomien UMTS-piirisarjojen keskinäisen korvattavuuden puuttumisesta sekä alaviitteistä 271–273 siltä osin kuin on kyse UMTS-piirisarjojen ja muiden WiFi/WiMAX-standardia tukevien piirisarjojen keskinäisen korvattavuuden puuttumisesta. Kuten riidanalaisen päätöksen alaviitteistä 277 ja 279 ilmenee, komissio katsoi lisäksi useiden asiakirjojen perusteella, että tämän teknologian eri versioita tukevat UMTS-piirisarjat ovat korvattavissa keskenään.

210 Lisäksi on todettava, että komissio ei tukeutunut ainoastaan vuosina 2014 ja 2015 lähetettyihin kyselylomakkeisiin annettuihin vastauksiin vaan myös niihin kahteen kyselylomakkeeseen annettuihin vastauksiin, jotka oli lähetetty vuonna 2010 ja jotka koskivat myös merkityksellisten markkinoiden määritelmää, minkä komissio nimenomaisesti vahvisti vastatessaan unionin yleisen tuomioistuimen kirjallisena kysymyksenä määräämään prosessinjohtotoimeen, sekä toimialan raportteihin, kuten riidanalaisen päätöksen alaviitteistä 244, 261 ja 270 ilmenee.

211 Näin ollen ei voida väittää, että komissio tukeutui vain tiettyihin vastauksiin määritellessään merkitykselliset markkinat.

212 Vaikka tietyt haastatellut yritykset saattoivat vastata vuosien 2014 ja 2015 kyselylomakkeisiin viittaamalla virheelliseen ajanjaksoon, on lisäksi todettava, etteivät kaikki komission riidanalaisen päätöksen alaviitteissä 244, 261 ja 270 mainitsemat vastaajat ole tehneet tällaista virhettä, mitä kantaja ei kiistä, koska se mainitsee vain joitakin esimerkkejä yrityksistä, joiden vastaukset eivät sen mukaan liity merkitykselliseen ajanjaksoon.

213 Erityisesti 30.4.2015 päivätystä kyselylomakkeesta on todettava, että sen johdannossa täsmennetään, että vastausten on koskettava vuosia 2010–2014. Siitä, miksi kyseinen kyselylomake ei koskenut vuotta 2009, vaikka sen toinen neljännes sisältyy merkitykselliseen ajanjaksoon, komissio totesi unionin yleisen tuomioistuimen tätä koskevaan kirjalliseen

kysymykseen vastatessaan, että monet kyselylomakkeeseen vastanneet olivat nimenomaisesti viitanneet vuotta 2010 edeltävään ajanjaksoon tai esittäneet yleisluonteisia lausuntoja, jotka eivät koskeneet mitään tiettyä viitekautta ja koskivat siten myös vuotta 2009.

214 Vaikka tietyt 4.11.2014 ja 30.4.2015 päivättyjen kyselylomakkeiden vastaajat, joihin kantaja viittaa, olisivatkin kantajan väitteen mukaisesti vastanneet epämääräisesti viittaamalla eri ajanjaksoon kuin rikkomisen ajankohtaan, tällainen virhe ei voisi täten missään tapauksessa kyseenalaistaa komission tekemää analyysia, kun otetaan huomioon kaikki vastaukset, jotka koskivat UMTS-piirisarjojen ja muita teknologioita tukevien piirisarjojen keskinäisen korvattavuuden puuttumista, sillä komissio tukeutui tässä yhteydessä erittäin suureen määrään yhtäpitäviä tietoja.

215 Väittäessään, että tiettyjen UMTS-piirisarjojen ja muita teknologioita tukevien piirisarjojen keskinäistä korvattavuutta koskevien kysymysten muotoilu sai haastatellut yritykset vastaamaan kysymykseen siitä, aikoivatko ne vaihtaa sellaisten piirisarjojen toimittajaa, jotka on tarkoitus integroida pikemminkin nykyisiin kuin tuleviin laitteisiin, kantaja katsoo lisäksi lähinnä, että komission olisi pitänyt tutkia tuleviin laitteisiin integroitavien piirisarjojen, nimittäin tuotteiden, joita ei vielä ollut olemassa, toimittajien aiheuttaman kilpailupaineen hypoteettista olemassaoloa.

216 Tällainen väite ei voi kuitenkaan menestyä.

217 Merkityksellisten markkinoiden määritelmästä yhteisön kilpailuoikeuden kannalta annetun komission tiedonannon (EYVL 1997, C 372, s. 5; jäljempänä markkinoiden määritelmää koskeva tiedonanto) 7 kohdasta nimittäin ilmenee, että kyseisiin tuotemarkkinoihin kuuluvat kaikki tuotteet tai palvelut, joita kuluttaja pitää keskenään vaihdettavissa tai korvattavissa olevina niiden ominaisuuksien, hintojen ja käyttötarkoituksen vuoksi, mikä tarkoittaa, että arviointi on tehtävä sen tuotetyypin perusteella, jota kyseessä olevat yritykset myyvät kyseisenä ajankohtana, eikä sellaisten hypoteettisten tulevien tuotteiden perusteella, joiden ominaisuuksia, hintaa ja käyttötarkoitusta kuluttajat eivät vielä tunne.

218 Tässä yhteydessä on lisäksi huomautettava, että kantaja ei joka tapauksessa selitä, miten sellaisiin laitteisiin, joita ei vielä ole olemassa, tarkoitettujen piirisarjojen aiheuttama hypoteettinen kilpailupaine olisi voinut vaikuttaa komission tekemän analyysin tulokseen, kun komissio tukeutui lukuisiin yhtäpitäviin tietoihin, kuten edellä 209 ja 210 kohdassa todettiin.

219 Lopuksi on hylättävä täysin perusteettomana kantajan väite, jonka mukaan komissio ennakoi kaksien erillisten markkinoiden, nimittäin UMTS-piirisarjamarkkinoiden ja LTE-teknologiaa tukevien piirisarjojen markkinoiden, olemassaoloa tiedustellessaan vastaajilta, vaihtaisivatko nämä piirisarjatyyppiä.

220 Komission tältä osin esittämissä kysymyksissä nimittäin viitataan ainoastaan tiettyihin teknologioihin, erityisesti GSM-, UMTS- ja LTE-standardeihin, joilla kullakin on omat erityispiirteensä, ja näillä kysymyksillä pyritään nimenomaan selvittämään, pitävätkö näitä teknologioita tukevien piirisarjojen ostajat niitä keskenään korvattavina ja siten mahdollisesti samoihin tuotemarkkinoihin kuuluvina.

221 Edellä esitetyn perusteella tämä väite on hylättävä.

– Toinen väite, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä ja oikeudellisia virheitä siltä osin kuin komissio ei tutkinut korvaavuusketjun mahdollista olemassaoloa

222 Kantaja väittää, että komissio teki ilmeisiä arviointivirheitä ja oikeudellisia virheitä, kun se ei tutkinut UMTS-piirisarjojen ja aikaisempia tai myöhempiä teknologioita tukevien piirisarjojen välisen korvaavuusketjun olemassaoloa.

223 Kantajan mukaan komission olisi pitänyt tutkia, oliko teknologiasta toiseen siirryttäessä olemassa niin sanottu korvaavuusketju eli sen omien sanojen mukaan ”tarjolla olevien tuotteiden jatkumo tai vaihtoehtoisesti näiden kahden standardin välinen ilmeinen rakenteellinen ’murtopiste’”. Kantaja riitauttaa erityisesti komission päätelmän, jonka mukaan UMTS-piirisarjojen ja aiemmin laajaa GSM/EDGE-standardia tukeneiden piirisarjojen välillä ei ollut korvaavuusketjua.

224 Komissio kiistää kantajan argumentit.

225 On todettava, että komissio selittää markkinoiden määritelmää koskevan tiedonannon 57 kohdassa, että korvaavien tuoteketjujen olemassaolo voi tietyissä tapauksissa johtaa tiettyjen tuotteiden, jotka eivät ole suoraan korvattavissa, sisällyttämiseen markkinoille, jos tuotteen B kysyntä korvaa tuotteen A ja C. Vaikka tuote A ja C eivät olekaan kysynnän osalta suoraan toisensa korvaavia tuotteita, niiden voidaan tällöin todeta olevan samoilla merkityksellisillä tuotemarkkinoilla, koska molempien hinnoittelua voi rajoittaa se, että ne voidaan korvata tuotteella B.

226 On todettava, että nyt käsiteltävän väitteen yhteydessä kantaja väittää lähinnä komission katsoneen yhtäältä, etteivät aikaisempaa teknologiaa tukevat piirisarjat ja UMTS-piirisarjat olleet keskenään korvattavissa, ja toisaalta, etteivät UMTS-piirisarjat ja myöhempiä teknologioita tukevat piirisarjat olleet keskenään korvattavissa. Toisin sanoen kantaja moittii komissiota siitä, että tämä suoritti kaksi ”perinteistä” korvattavuusarviointia kahden tuotteen välillä eikä arvioinut mahdollista korvattavuutta sellaisen kahden tuotteen korvaavuusketjun kautta, jotka eivät ole suoraan korvattavissa mutta jotka ovat myöhemmin epäsuoraan korvattavissa, koska ne molemmat ovat korvattavissa kolmannella tuotteella.

227 Tältä osin on riittävää muistuttaa, että komissio tarkasteli riidanalaisessa päätöksessä UMTS-piirisarjojen ja muita – joko UMTS-teknologiaa edeltäneitä tai seuranneita – teknologioita tukevien piirisarjojen keskinäistä korvattavuutta lukuisten yhtäpitävien tietojen perusteella, kuten edellä 209 ja 210 kohdasta ilmenee.

228 Edellä esitetyn perusteella tämä väite on hylättävä.

– Kolmas väite, joka koskee ilmeistä arviointivirhettä ja oikeudellista virhettä siltä osin kuin komissio katsoi, ettei sen tarvinnut soveltaa SSNIP-testiä

229 Kantaja katsoo, että komissio teki ilmeisen arviointivirheen ja oikeudellisen virheen, kun se ei soveltanut SSNIP-testiä riidanalaisessa päätöksessä. Vaikka 11.1.2017 annetussa tuomiossa Topps Europe v. komissio (T-699/14, ei julkaistu, EU:T:2017:2), johon komissio viittaa kyseisessä päätöksessä, todellakin viitataan muihin komission käytettävissä oleviin välineisiin kuin kyseiseen testiin, myös markkinatutkimuksiin tai kuluttajien ja kilpailijoiden näkemysten arviointiin, komission on kantajan mukaan joka tapauksessa tukeuduttava asianmukaisiin, vakuuttaviin ja luotettaviin todisteisiin, mitä se ei tehnyt käsiteltävässä asiassa, koska se tukeutui tiettyihin tietopyynnöissä esitettyihin sekaviin kysymyksiin annettuihin vastauksiin. Kantajan mukaan

komissio katsoi lisäksi riidanalaisen päätöksen 248 perustelukappaleessa, ettei tällainen testi ollut missään tapauksessa tarkoituksenmukainen, koska UMTS-piirisarjojen hinnat oli jo vahvistettu kilpailukykyiset hinnat ylittävälle tasolle.

230 Komissio ja väliintulija kiistävät kantajan argumentit.

231 Aluksi on muistutettava, että SSNIP-testissä tarkastellaan sitä, saisiko tuotteen hinnan vähäinen (5–10 prosentin) nousu huomattavan monet asiakkaat valitsemaan toisen tuotteen, jonka katsotaan tällöin olevan korvattavissa ensimmäisen tuotteen kanssa.

232 Lisäksi on huomautettava, että vaikka SSNIP-testi on merkityksellisten markkinoiden määrittelyssä käytettävä tunnustettu menetelmä, se ei ole ainoa komission käytettävissä oleva menetelmä. Se voi nimittäin merkityksellisiä markkinoita määritellessään ottaa huomioon myös muita välineitä, kuten markkinatutkimuksia tai kuluttajien ja kilpailijoiden näkemysten arvioinnin (tuomio 11.1.2017, Topps Europe v. komissio, T-699/14, ei julkaistu, EU:T:2017:2, 82 kohta ja tuomio 5.10.2020, HeidelbergCement ja Schwenk Zement v. komissio, T-380/17, EU:T:2020:471, 331 kohta (ei julkaistu)), mitä kantaja ei kiistä.

233 Lisäksi sekä oikeuskäytännöstä että markkinoiden määritelmää koskevan tiedonannon 25 kohdasta ilmenee, ettei komission käytettävissä olevien erilaisten tietojen välillä ole mitään tiukkaa hierarkkista järjestystä (ks. vastaavasti tuomio 11.1.2017, Topps Europe v. komissio, T-699/14, ei julkaistu, EU:T:2017:2, 82 kohta ja tuomio 5.10.2020, HeidelbergCement ja Schwenk Zement v. komissio, T-380/17, EU:T:2020:471, 331 kohta (ei julkaistu)), mitä kantaja ei myöskään kiistä.

234 Lisäksi on muistutettava, että komissiolla on tietty harkintavalta merkityksellisten markkinoiden määrittelyssä siltä osin kuin se edellyttää monitahoisia taloudellisia arviointeja (ks. vastaavasti tuomio 15.12.2010, CEAHR v. komissio, T-427/08, EU:T:2010:517, 66 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

235 Komissio ei siten ole velvollinen tekemään SSNIP-testiä määritellessään merkitykselliset markkinat SEUT 102 artiklan soveltamista varten.

236 Komissio ei siis ole tehnyt oikeudellista virhettä, kun se totesi riidanalaisen päätöksen 180 perustelukappaleessa pystyneensä käsiteltävässä asiassa määrittelemään merkitykselliset markkinat ilman SSNIP-testiä.

237 Kantajan ensimmäisen kanneperusteensa ensimmäisen osan tueksi esittämän ensimmäisen väitteen tarkastelusta ilmenee lisäksi, että määritellessään merkitykselliset markkinat riidanalaisessa päätöksessä komissio tukeutui asianmukaisiin, vakuuttaviin ja luotettaviin todisteisiin eikä, kuten kantaja väittää, tietopyynnöissä esitettyihin sekaviin kysymyksiin annettuihin tiettyihin vastauksiin. Kantaja ei täten osoita, että komissio teki virheen, kun se ei suorittanut SSNIP-testiä käsiteltävässä asiassa.

238 Kantaja ei ole myöskään edes pyrkinyt osoittamaan, että SSNIP-testin käyttö olisi muuttanut komission riidanlaisessa päätöksessä tekemiä päätelmiä (ks. vastaavasti tuomio 5.10.2020, HeidelbergCement ja Schwenk Zement v. komissio, T-380/17, EU:T:2020:471, 331 kohta (ei julkaistu)).

239 Käsiteltävänä oleva väite on siksi hylättävä, eikä ole tarpeen lausua SSNIP-testin tekemättä jättämistä koskevan komission perustelun – jonka kantaja kiistää – paikkansapitävyydestä, nimittäin siitä, ettei tällainen testi soveltunut missään tapauksessa käsiteltävään asiaan, koska UMTS-piirisarjojen hinnat oli vahvistettu jo kilpailukykyiset hinnat ylittävälle tasolle.

240 Toisen kanneperusteen ensimmäinen osa on siten hylättävä.

Toinen osa, joka koskee kilpailupainetta, jota kytkösmarkkinoiden tarjonta aiheuttaa suoraan myyntimarkkinoilla

241 Kantaja esittää tämän osan tueksi neljä väitettä.

242 Kantaja väittää ensinnäkin, että todetessaan, ettei tiettyjen UMTS-piirisarjojen markkinoille vertikaalisesti integroituneiden alkuperäisten laitevalmistajien kytkösmarkkinoiden tarjonta aiheuttanut suoraan kilpailupainetta, komissio tukeutui virheellisesti näiden valmistajien epäjohdonmukaisiin ja merkityksettömiin lausuntoihin mutta ei tiedustellut asiakkailta niiden järjestelyistä ja kyvystä siirtyä omavaraisuuteen tai lisätä sitä siinä tapauksessa, että ne ovat jo vertikaalisesti integroituneita, jos piirisarjojen hinnat nousevat näillä markkinoilla.

243 Toiseksi kantaja katsoo, että komissio sulki virheellisesti [*luottamuksellinen*] [1] omatarvetuotannon merkityksellisten markkinoiden ulkopuolelle, koska se oli minimaalista merkityksellisenä ajanjaksona. Se viittaa tässä yhteydessä väitetiedoksiantoon ja täydentävään väitetiedoksiantoon antamiinsa vastauksiin, joissa se osoitti, että [*luottamuksellinen*] aiheutti voimakkaan kilpailupaineen.

244 Kolmanneksi kantaja väittää, että komissio hylkäsi tietyt todisteet, jotka koskevat markkinoiden dynamiikkaa ja alan kehityssuuntauksia, vaikka tällainen kehitys ja suuntaukset oli syytä ottaa huomioon riidanalaisessa päätöksessä tarkastellun kaltaisella dynaamisella alalla. Kantajan mielestä tämä pätee sitäkin suuremmalla syyllä käsiteltävään asiaan, koska kyseisen päätöksen muiden näkökohtien osalta komissio otti huomioon tulevat ennusteet erityisesti osoittaakseen UMTS-piirisarjamarkkinoiden huippusegmentin voimakkaan kasvupotentiaalin.

245 Neljänneksi kantaja väittää, ettei komissio ottanut huomioon kaupan realiteetteja, etenkään sitä, että kantaja oli menettänyt noin 70 prosenttia Huawein MBB-laitteisiin tarkoitettujen UMTS-piirisarjojen myynnistään Huawein tytäryhtiön kytkösmarkkinoiden tarjonnalle.

246 Komissio kiistää kantajan argumentit.

247 Markkinoiden määritelmää koskevan tiedonannon 7 kohdasta ilmenee, että kyseisiin tuotemarkkinoihin kuuluvat kaikki tuotteet tai palvelut, joita kuluttaja pitää keskenään vaihdettavissa tai korvattavissa olevina niiden ominaisuuksien, hintojen ja käyttötarkoituksen vuoksi.

248 Lisäksi markkinoiden määritelmää koskevan tiedonannon 13 kohdan mukaan yrityksiin kohdistuvien kilpailurajoitusten tärkeimmät syyt ovat kysynnän korvattavuus, tarjonnan korvattavuus ja mahdollinen kilpailu, ja markkinoiden määrittelyssä kysynnän korvaaminen on välittömin ja tehokkain tekijä, joka rajoittaa tietyn tuotteen toimittajien käyttäytymistä. Yritykset

[1] Luottamukselliset tiedot poistettu.

eivät nimittäin voi vaikuttaa merkittävästi vallitseviin myyntiehtoihin, jos asiakkaat voivat helposti siirtyä käyttämään saatavilla olevia korvaavia tuotteita, jolloin tunnistetaan asianosaisten yritysten asiakkaiden kannalta todelliset vaihtoehtoiset toimituslähteet.

249 Kuten markkinoiden määritelmää koskevan tiedonannon 20 kohdassa todetaan, tarjonnan korvattavuus otetaan myös huomioon määriteltäessä merkityksellisiä markkinoita sellaisissa tapauksissa, joissa korvattavuuden vaikutukset vastaavat kysynnän korvattavuuden vaikutuksia tehokkuudeltaan ja välittömyydeltään. Tämä edellyttää, että tavarantoimittajat voivat vaihtaa tuotannon merkityksellisten tuotteiden tuotantoon ja saattaa tuotteet markkinoille lyhyellä aikavälillä ilman, että tästä seuraa merkittäviä lisäkustannuksia tai riskejä, reaktiona suhteellisten hintojen vähäisiin mutta kestäviin vaihteluihin (tuomio 17.9.2007, Microsoft v. komissio, T-201/04, EU:T:2007:289, 484 kohta ja tuomio 9.9.2009, Clearstream v. komissio, T-301/04, EU:T:2009:317, 50 kohta).

250 Markkinoiden määritelmää koskevan tiedonannon 24 kohdasta käy lisäksi ilmi, että mahdollista kilpailua ei oteta huomioon markkinoita määriteltäessä, koska edellytykset, joiden perusteella mahdollisen kilpailun katsotaan todella rajoittavan kilpailua, riippuvat markkinoille pääsyyn liittyvistä erityisistä tekijöistä ja olosuhteista.

251 Lopuksi erityisesti markkinoiden määritelmää koskevan tiedonannon 16, 20, 21 ja 23 kohdasta ilmenee, että merkityksellisten markkinoiden määrittelemiseksi tarpeellisen korvattavuuden on ilmettävä lyhyellä aikavälillä (ks. vastaavasti tuomio 29.3.2012, Telefónica ja Telefónica de España v. komissio, T-336/07, EU:T:2012:172, 123 kohta).

252 Käsiteltävässä asiassa riidanalaisen päätöksen 215 perustelukappaleesta, jota kantaja ei olennaisilta osin riitauta, ilmenee, että merkityksellisenä ajanjaksona ainoastaan kolme vertikaalisesti integroitunutta yritystä oli UMTS-piirisarjojen suhteen omavaraisia, [*luottamuksellinen*]. Koska [*luottamuksellinen*] UMTS-piirisarjojen tuotanto oli minimaalista kyseisenä ajanjaksona, komissio totesi kyseisessä perustelukappaleessa, ettei se ota sitä huomioon analyysissaan.

253 Tarkasteltaessa ensimmäistä väitettä, jonka mukaan komissio tukeutui virheellisesti tiettyjen UMTS-piirisarjojen markkinoille vertikaalisesti integroituneiden alkuperäisten laitevalmistajien epäjohdonmukaisiin ja merkityksettömiin lausuntoihin katsoessaan, ettei näiden valmistajien kytkösmarkkinoiden tarjonta aiheuttanut suoraan kilpailupainetta, komissiota ei voida moittia siitä, että se tiedusteli tutkintansa aikana [*luottamuksellinen*] niiden itse valmistamien piirisarjojen käyttötarkoitusta ja tähän liittyviä aikeita. Kuten markkinoiden määritelmää koskevan tiedonannon 13 kohdasta nimittäin ilmenee, jotta voidaan selvittää, voivatko asiakkaat helposti siirtyä käyttämään saatavilla olevia korvaavia tuotteita, on tunnistettava näiden asiakkaiden kannalta todelliset vaihtoehtoiset toimituslähteet.

254 [*luottamuksellinen*] vastaukset ovat tältä osin erittäin selviä, koska riidanalaisen päätöksen 218 perustelukappaleesta ilmenee, että [*luottamuksellinen*], ja koska kyseisen päätöksen 219 perustelukappaleesta käy ilmi, että [*luottamuksellinen*]. Kyseisen päätöksen 220 perustelukappaleesta ilmenee lisäksi, että [*luottamuksellinen*]. Tällaiset lausumat eivät vaikuta millään tavoin epäjohdonmukaisilta tai perusteettomilta, toisin kuin kantaja väittää yleisesti antamatta minkäänlaisia selityksiä.

255 [*luottamuksellinen*] omatarvetuotanto ei siten ollut UMTS-piirisarjoja ostaville kolmansille osapuolille todellinen toimituslähde merkityksellisenä ajanjaksona, minkä vuoksi nämä asiakkaat eivät voineet helposti siirtyä käyttämään tätä omatarvetuotantoa markkinoiden määritelmää

koskevan tiedonannon 13 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä. Prosessinjohtotoimeen vastatessaan komissio totesi lisäksi, että kyseisen tiedonannon 24 kohdan mukaisesti sen ei tarvinnut merkityksellisiä markkinoita määritellessään ottaa huomioon mahdollisesti myöhemmin (mutta ei vielä) kilpailevia tuotteita, mikä oli tilanne [*luottamuksellinen*] itse valmistamissa piirisarjoissa, joiden kehittäminen oli kyseisenä ajanjaksona vasta hyvin alkuvaiheessa. Komissio ei näin ollen tehnyt ilmeistä arviointivirhettä ja esitti riittävät perustelut, kun se katsoi näiden vastausten perusteella, ettei kyseinen omatarvetuotanto ollut yleisesti kolmansina osapuolina olevien asiakkaiden saatavilla, mikä on riittävä peruste katsoa, ettei tämä omatarvetuotanto voinut aiheuttaa UMTS-piirisarjojen valmistajille suoraan kilpailupainetta kyseisenä ajanjaksona.

256 Lisäksi on hylättävä kantajan kritiikki, jonka mukaan komission olisi pitänyt tiedustella asiakkailta pikemminkin niiden järjestelyistä ja kyvystä siirtyä omavaraisuuteen tai lisätä sitä siinä tapauksessa, että ne ovat jo vertikaalisesti integroituneita, jos UMTS-piirisarjojen hinnat nousevat myyntimarkkinoilla. Kun otetaan huomioon UMTS-piirisarjojen markkinoiden ominaispiirteet ja erityisesti huomattavat markkinoille pääsyn esteet, joita ovat etenkin tällaisten piirisarjojen kehittämiseen tarvittavat merkittävät tutkimus- ja kehittämismenot (T&K-menot) (riidanalaisen päätöksen 11.4.1 kohta), on nimittäin vaikea kuvitella, että asiakkaat, jotka eivät ole vertikaalisesti integroituneita, olisivat voineet lyhyellä aikavälillä alkaa valmistaa tällaisia piirisarjoja.

257 Vertikaalisesti integroituneiden asiakkaiden osalta riidanalaisen päätöksen 220 perustelukappaleesta ilmenee, että [*luottamuksellinen*]. [*luottamuksellinen*] ei voinut siksi enää kuvitella lisäävänsä omavaraisuutta lyhyellä aikavälillä merkityksellisenä ajanjaksona. [*luottamuksellinen*] osalta riidanalaisen päätöksen 230 johdanto-osasta ilmenee komission tässä yhteydessä esittämiin kysymyksiin saatujen vastausten perusteella, että [*luottamuksellinen*]. Voidaan siis kohtuudella päätellä, että vaikka UMTS-piirisarjojen hinnat olisivat nousseet myyntimarkkinoilla, kyseinen valmistaja ei olisi missään tapauksessa lisännyt lyhyellä aikavälillä omaa tuotantoaan, joka aiheuttaisi suoraa kilpailupainetta markkinoilla toimiville UMTS-piirisarjojen valmistajille.

258 Käsiteltävänä oleva väite on siten hylättävä.

259 Toisesta väitteestä, jonka mukaan komissio sulki virheellisesti pois [*luottamuksellinen*] omatarvetuotannon, on todettava, ettei kantaja kiistä sitä, että [*luottamuksellinen*] oma tuotanto oli minimaalista, sillä sen osuus oli vain 0,1 prosenttia UMTS-piirisarjojen kokonaismyynnistä myyntimarkkinoilla vuosina 2010 ja 2011, kuten riidanalaisen päätöksen alaviitteestä 285 ilmenee.

260 Kantaja ei kiistä myöskään sitä, että [*luottamuksellinen*] käytti omatarvetuotantoaan merkityksellisenä ajanjaksona yksinomaan tai lähes yksinomaan sisäisiin tarkoituksiin ja että vasta [*luottamuksellinen*] alkaen eli reilusti kyseisen ajanjakson jälkeen kyseinen valmistaja alkoi toimittaa tuotteita kolmansina osapuolina olleille asiakkaille myyntimarkkinoilla, kuten riidanalaisen päätöksen 225 perustelukappaleesta ilmenee.

261 Koska [*luottamuksellinen*] oma tuotanto oli minimaalista ja koska se käytti omatarvetuotantoaan yksinomaan tai lähes yksinomaan sisäisiin tarkoituksiin merkityksellisenä ajanjaksona, mitä kantaja ei kiistä, on vaikea kuvitella, että [*luottamuksellinen*] olisi pystynyt kyseisenä ajanjaksona pitämään kantajan tarjoamat hinnat kurissa UMTS-piirisarjojen markkinoilla, toisin kuin kantaja väittää. Komissio ei tehnyt ilmeistä arviointivirhettä, ja se esitti riittävät perustelut jättäessään tämän omatarvetuotannon tarkastelunsa ulkopuolelle, mikä on riittävä peruste hylätä käsiteltävänä oleva väite.

262 Joka tapauksessa on huomautettava, että vaikka komissio olisi sisällyttänyt [*luottamuksellinen*] omatarvetuotannon merkityksellisille markkinoille, sen minimaalisen osuuden, jota kantaja ei kiistä, vuoksi se ei olisi vaikuttanut millään tavoin komission päätelmään kantajan määräävästä asemasta näillä markkinoilla.

263 Kolmannesta väitteestä, jonka mukaan komissio ei ottanut riittävästi huomioon markkinoiden dynamiikkaa ja alan kehityssuuntauksia, on muistutettava, että markkinoiden määritelmää koskevan tiedonannon 24 kohdasta käy ilmi, ettei mahdollista kilpailua oteta huomioon markkinoita määriteltäessä. Komission ei siksi tarvinnut ottaa huomioon tällaista merkityksellisen ajanjakson jälkeistä kehitystä.

264 Toisin kuin kantaja väittää, tällainen lähestymistapa on ristiriidassa sen kanssa, että riidanalaisen päätöksen 363 perustelukappaleessa komissio otti huomioon UMTS-piirisarjamarkkinoiden huippusegmentin voimakkaan kasvupotentiaalin, koska tämä perustelukappale sisältyy kyseisen päätöksen 12 kohtaan, jossa käsitellään väärinkäyttöä ja jossa komissio voi ottaa huomioon ennusteita etenkin voidakseen arvioida riidanalaisen toiminnan mahdollisia vaikutuksia, eikä sen 10 kohtaan, jossa käsitellään markkinoiden määritelmää ja jossa komission on määritettävä, mitkä tuotteet ovat asiakkaiden mielestä korvattavissa merkityksellisenä ajanjaksona, jotta ne voidaan sisällyttää samoihin tuotemarkkinoihin. Koska nämä ovat kaksi eri analyysia, joilla on eri tavoitteet, on normaalia, että komissio ottaa niitä tehdessään huomioon eri tekijöitä, eikä tämä ole millään tavoin epäjohdonmukaista tai ristiriitaista.

265 Lopuksi on todettava, että kantaja riitauttaa ainoastaan yleisesti sen, ettei ”markkinoiden dynamiikkaa ja alan kehityssuuntauksia koskevia todisteita” otettu huomioon, eikä selitä millään tavoin, mistä todisteista on kyse, miten tällaiset todisteet olisivat voineet vaikuttaa komission tekemään analyysiin, eikä etenkään sitä, miten komission olisi näiden todisteiden perusteella pitänyt päätellä, että vertikaalisesti integroituneiden yritysten omatarvetuotanto aiheutti suoran kilpailupaineen UMTS-piirisarjojen markkinoilla toimiville valmistajille.

266 Käsiteltävänä oleva väite on siten hylättävä.

267 Neljännessä väitteessä, jonka mukaan komissio ei ottanut huomioon kaupan realiteetteja, kantaja vetoaa ainoastaan siihen, että se oli menettänyt noin 70 prosenttia Huawein MBB-laitteisiin tarkoitettujen UMTS-piirisarjojen myynnistään Huawein tytäryhtiön kytkösmarkkinoiden tarjonnalle. Kantajan mainitsemasta vastauksesta, jonka Huawei antoi 19.7.2013 päivätyssä tietopyynnössä esitettyyn kysymykseen 25, ilmenee, että vasta vuonna 2013 eli merkityksellisen ajanjakson jälkeen Huawein omavaraisuusaste oli HiSiliconin toimitusten ansiosta 69 prosenttia. Komissio ei siten tehnyt ilmeistä arviointivirhettä, kun se ei ottanut tätä seikkaa huomioon, mikä on riittävä peruste hylätä käsiteltävänä oleva väite.

268 Näin ollen on katsottava, ettei komissio tehnyt ilmeistä arviointivirhettä eikä laiminlyönyt perusteluvelvollisuuttaan, kun se totesi, ettei kytkösmarkkinoiden tarjonta aiheuttanut suoraan kilpailupainetta UMTS-piirisarjojen markkinoilla. Toisen kanneperusteen toinen osa on siten hylättävä.

Kolmas osa, joka koskee kilpailupainetta, jota kytkösmarkkinoiden tarjonta aiheuttaa välillisesti myyntimarkkinoilla

269 Kantaja esittää tämän osan tueksi neljä väitettä.

270 Ensinnäkin kantaja katsoo, että komissio virheellisesti tarkasteli analyysissaan ainoastaan sitä, oliko UMTS-piirisarjan sisältävien matkapuhelinten tuotantoketjun loppupään markkinoilla välillistä kilpailupainetta, sillä verukkeella, että muihin laitteisiin, myös MBB-laitteisiin, tarkoitettujen UMTS-piirisarjojen omavaraisuus oli vähäistä merkityksellisenä ajanjaksona. Kantajan mielestä tällainen lähestymistapa on lisäksi ristiriidassa komission kehittämän ”haittateorian” kanssa, jossa keskitytään MBB-laitteissa käytettäviin ”huipputeknologian piirisarjoihin”.

271 Toiseksi, koska SSNIP-testiä ei ole tehty, kantaja pitää perusteettomana ja merkityksettömänä komission riidanalaisen päätöksen 237 perustelukappaleessa esittämää väitettä, jonka mukaan UMTS-piirisarjojen hintojen hypoteettinen nousu ei vähentäisi voimakkaasti tällaisten piirisarjojen kysyntää myyntimarkkinoilla.

272 Kolmanneksi tuotantoketjun loppupään markkinoilla esiintyvän välillisen kilpailupaineen hylkääminen on kantajan mielestä ristiriidassa komission kehittämän ”haittateorian” kanssa kahdesta syystä.

273 Yhtäältä komissio ei voi ristiriidattomasti väittää, että hypoteettisella 5–10 prosentin hintojen nousulla tuotantoketjun alkupään markkinoilla, nimittäin UMTS-piirisarjojen markkinoilla, olisi ollut vain vähäinen vaikutus hintoihin tuotantoketjun loppupään markkinoilla, nimittäin tällaisia piirisarjoja sisältävien laitteiden markkinoilla (riidanalaisen päätöksen 235 perustelukappale), ja lisäksi moittia kantajaa välillisestä saalistushinnoittelusta.

274 Toisaalta komissio ei voi ristiriidattomasti väittää, että vaikka [*luottamuksellinen*] omatarvetuotanto olisi sisällytetty merkityksellisille markkinoille, se ei olisi sen mininaalisuuden vuoksi vaikuttanut millään tavoin kantajan markkinaosuuteen, ja siten myöntää, että omatarvetuotanto aiheutti tiettyä kilpailupainetta myyntimarkkinoilla (riidanalaisen päätöksen alaviite 311), ja samalla päätellä, ettei kyseinen omatarvetuotanto aiheuttanut kilpailupainetta myyntimarkkinoilla merkityksellisenä ajanjaksona.

275 Neljänneksi kantaja väittää, että komissio totesi virheellisesti riidanalaisen päätöksen alaviitteessä 311, että [*luottamuksellinen*] omatarvetuotanto voitaisiin sisällyttää merkityksellisille markkinoille mutta [*luottamuksellinen*] omatarvetuotantoa ei, koska tämä hankki UMTS-piirisarjoja MBB-laitteisiinsa merkityksellisenä ajanjaksona ainoastaan myyntimarkkinoilta.

276 Kantajan mukaan komissio ei voinut sulkea pois [*luottamuksellinen*] omatarvetuotantoa sen perusteella, ettei tämä ei ollut omavarainen MBB-laitteisiinsa tarkoitettujen piirisarjojen osalta, kun komission riidanalaisessa päätöksessä käyttämä merkityksellisten markkinoiden määritelmä kattoi sekä MBB-laitteisiin tarkoitetut UMTS-piirisarjat että muihin laitteisiin tarkoitetut UMTS-piirisarjat. Kyseisen päätöksen 220 perustelukappaleen b alakohdasta ilmenee lisäksi, että vaikka [*luottamuksellinen*] ilmoitti vuonna 2009 lopettavansa omatarvetuotantonsa, se oli tosiasiallisesti omavarainen vuoden 2013 kolmanteen neljännekseen asti.

277 Komissio kiistää kantajan argumentit.

278 Aluksi on huomautettava, että riidanalaisen päätöksen 10.2.9.2 kohdassa komissio selitti, miksi se päätteli, että vain näiden kahden vertikaalisesti integroituneen yrityksen omatarvetuotanto merkityksellisenä ajanjaksona ei aiheuttanut välillistä kilpailupainetta UMTS-piirisarjojen markkinoilla tuotantoketjun loppupään markkinoilla käytävän kilpailun kautta.

279 Komissio selitti ensin, että se oli päätynyt tähän analysoituaan mahdollista välillistä kilpailupainetta ottaen huomioon ainoastaan mahdollisen UMTS-piirisarjan sisältävien matkapuhelinten välisen kilpailun tuotantoketjun loppupäässä sulkien pois muut laitteet, muun muassa MBB-laitteet. Riidanalaisen päätöksen 230 perustelukappaleessa komissio totesi tehneensä näin, koska kyseessä oli ainoa mahdollinen välillinen kilpailupaine, sillä muihin laitteisiin kuin matkapuhelimiin integroitavaksi tarkoitettujen UMTS-piirisarjojen omatuotanto oli joka tapauksessa merkityksettömän vähäistä merkityksellisenä ajanjaksona.

280 Komissio selitti lisäksi, että se oli tarkastellut ainoastaan [*luottamuksellinen*] aiheuttamaa välillistä kilpailupainetta, koska [*luottamuksellinen*] omatarvetuotanto oli minimaalista merkityksellisenä ajanjaksona eikä voinut siksi aiheuttaa välillistä kilpailupainetta myyntimarkkinoilla.

281 Seuraavaksi komissio selitti yhtäältä, että koska UMTS-piirisarjan hinnan osuus oli merkityksellisenä ajanjaksona vain noin 6 prosenttia tällaisen piirisarjan sisältävän matkapuhelimen vähittäishinnasta, UMTS-piirisarjan 5–10 prosentin hinnannousulla olisi vain vähäinen vaikutus lopputuotteen hintaan, jolloin tällainen myyntimarkkinoilla tuotantoketjun alkupäässä tapahtuva UMTS-piirisarjojen hinnannousu pysyisi kannattavana piirisarjojen valmistajalle, jonka myynnin määrään se ei vaikuttaisi kielteisesti (riidanalaisen päätöksen 235 perustelukappale).

282 Komissio osoitti toisaalta, että koska matkapuhelimet ovat hyvin selvästi merkin mukaan differoituja tuotteita, joilla on hyvin erityiset ominaisuudet, niihin integroitujen UMTS-piirisarjojen hinnannoususta johtuva matkapuhelinten hintojen nousu myyntimarkkinoilla ei saa asiakkaita vaihtamaan toiseen matkapuhelinmerkkiin eikä etenkään ostamaan mieluummin matkapuhelinta, johon on integroitu itse tuotettu piirisarja, jonka hinta ei ole noussut vastaavasti. Komission mukaan tämä vahvistaa sen, että myyntimarkkinoilla tuotantoketjun alkupäässä tapahtuva UMTS-piirisarjojen hinnannousu pysyisi kannattavana piirisarjojen valmistajalle, jonka myynnin määrään se ei vaikuttaisi kielteisesti (riidanalaisen päätöksen 237 perustelukappale).

283 Komissio päätteli tästä, ettei omatarvetuotanto voinut aiheuttaa merkityksellisenä ajanjaksona välillistä kilpailupainetta UMTS-piirisarjojen markkinoilla.

284 Ensimmäisestä väitteestä, jonka mukaan komissio analysoi virheellisesti ainoastaan välillisen kilpailupaineen olemassaoloa UMTS-piirisarjan sisältävien matkapuhelinten tuotantoketjun loppupään markkinoilla, on todettava, että UMTS-piirisarjojen omatarvetuotanto oli suurinta nimenomaan laitteissa, joissa UMTS-piirisarjojen omatuotanto, jonka arvioitiin olevan [*luottamuksellinen*], oli laajinta, mistä seurasi, että komission analyysin rajoittuminen tähän markkinasegmenttiin osoittaa todennäköisimmin välillisen kilpailupaineen olemassaolon ja on siten kaikkein suotuisin kantajalle.

285 Lisäksi se, että tällainen rajoittuminen on väitetysti ristiriidassa komission kehittämän MBB-laitteissa käytettäviin ”huipputeknologian piirisarjoihin” keskittyvän ”haittateorian” kanssa, ei muuta millään tavoin sitä, että tämä lähestymistapa on suotuisampi kantajalle, eikä vaikuta lähestymistavan pätevyyteen. Tästä on huomautettava, että kyseisiin laitteisiin integroitavien ”huipputeknologian piirisarjojen” omatarvetuotanto oli komission mukaan huomattavasti vähäisempää kuin matkapuhelimiin integroitavaksi tarkoitettujen UMTS-piirisarjojen omatarvetuotanto, mitä kantaja ei myöskään kiistä.

286 Tarkasteltaessa toista väitettä, jonka mukaan komission riidanalaisen päätöksen 237 perustelukappaleessa esittämä väite siitä, ettei UMTS-piirisarjojen hinnan hypoteettinen nousu vähentäisi voimakkaasti tällaisten piirisarjojen kysyntää myyntimarkkinoilla, on perusteeton ja merkityksetön SSNIP-testin puuttumisen vuoksi, on riittävää muistuttaa, ettei komissio ole velvollinen tekemään tällaista testiä (ks. edellä 235 kohta). Lisäksi on todettava, ettei kantaja esitä käsiteltävässä asiassa mitään muuta seikkaa kuin SSNIP-testin puuttumisen kyseenalaistaakseen tämän komission väitteen.

287 Kolmannesta väitteestä, jonka mukaan tuotantoketjun loppupäässä esiintyvän kilpailun myyntimarkkinoilla aiheuttaman välillisen kilpailupaineen hylkääminen on ristiriidassa komission kehittämän ”haittateorian” kanssa, on todettava, että välillinen saalistushinnoittelu, josta komissio moittii kantajaa, ei voi sellaisenaan mitätöidä välillisen kilpailupaineen olemassaoloa koskevaa analyysia kahdesta syystä.

288 Toisin kuin kantaja väittää, komissio saattoi yhtäältä tekemättä virhettä ja ristiriidattomasti katsoa, että hypoteettisella 5–10 prosentin hinnannousulla tuotantoketjun alkupään markkinoilla, nimittäin UMTS-piirisarjojen markkinoilla, olisi ollut vain vähäinen vaikutus tällaisia piirisarjoja sisältävien laitteiden hintoihin tuotantoketjun loppupään markkinoilla, nimittäin piirisarjoja sisältävien laitteiden markkinoilla, ja lisäksi moittia kantajaa välillisestä saalistushinnoittelusta. Se, ettei kantajan ainoastaan Huaweille tarjoama valikoiva UMTS-piirisarjojen hinnanalennus olisi hyödyttänyt Huaweita ja auttanut sitä kilpailemaan tehokkaammin kilpailijansa ZTE:n kanssa tuotantoketjun loppupään markkinoilla, ei johdu siitä, ettei UMTS-piirisarjojen yleisellä hinnannousulla tuotantoketjun alkupään markkinoilla olisi ollut tuotantoketjun loppupäässä juuri mitään vaikutusta tällaisia piirisarjoja sisältävien laitteiden hintoihin.

289 Komissio ei toisaalta viitannut riidanalaisen päätöksen alaviitteessä 311 millään tavoin siihen, että [*luottamuksellinen*] omatarvetuotanto aiheutti tietyn kilpailupaineen myyntimarkkinoilla. Komissio totesi kyseisessä alaviitteessä ainoastaan, että vaikka [*luottamuksellinen*] koko UMTS-piirisarjojen, nimittäin matkapuhelimiin ja muihin laitteisiin tarkoitettujen piirisarjojen, omatarvetuotanto olisi sisällytettävä merkityksellisiin markkinoihin, kantajan markkinaosuus säilyisi joka tapauksessa ennallaan vuonna 2009 ja pienentyisi vain marginaalisesti vuosina 2010 ja 2011 ja olisi joka tapauksessa yli 50 prosenttia. Kantajan argumentti perustuu siten kyseisen alaviitteen virheelliseen tulkintaan.

290 Myös neljäs väite, jonka mukaan komissio totesi virheellisesti riidanalaisen päätöksen alaviitteessä 311, että [*luottamuksellinen*] omatarvetuotanto voitaisiin sisällyttää merkityksellisille markkinoille mutta [*luottamuksellinen*] omatarvetuotantoa ei, koska se hankki UMTS-piirisarjoja MBB-laitteisiinsa merkityksellisenä ajanjaksona ainoastaan myyntimarkkinoilta, perustuu kyseisen alaviitteen virheelliseen tulkintaan. Komissio ei todennut kyseisessä alaviitteessä mitään sen suuntaista, että [*luottamuksellinen*] omatarvetuotanto voitaisiin sisällyttää merkityksellisiin markkinoihin, mutta [*luottamuksellinen*] omatarvetuotantoa ei.

291 Aluksi on täsmennettävä, että riidanalaisen päätöksen alaviite 311 liittyy kyseisen päätöksen 240 perustelukappaleeseen ja erityisesti siihen, olisiko MBB-laitteita koskeva välillisen kilpailupaineen analyysi voinut johtaa toisenlaiseen lopputulokseen.

292 Komissio totesi [*luottamuksellinen*] osalta ainoastaan, että sen sekä matkapuhelimiin että muihin laitteisiin tarkoitettujen piirisarjojen omatarvetuotanto oli merkityksellisenä ajanjaksona niin minimaalista, että vaikka se olisi sisällytetty merkityksellisiin markkinoihin (joko matkapuhelimia koskevassa välillisen kilpailupaineen analyysissa tai MBB-laitteita koskevassa välillisen kilpailupaineen analyysissa), kantajan markkinaosuus ei olisi pienentynyt alle oletetun määräävän aseman alarajan, joka oli 50 prosenttia.

293 [*luottamuksellinen*] osalta komissio totesi sitä vastoin riidanalaisen päätöksen alaviitteessä 311, ettei [*luottamuksellinen*] omatarvetuotantoa olisi otettu huomioon MBB-laitteita koskevan välillisen kilpailupaineen analyysin hypoteettisessa skenaariossa, koska [*luottamuksellinen*] hankki kaikki MBB-laitteisiinsa tarkoitetut UMTS-piirisarjat myyntimarkkinoilta ja oli ilmoittanut vuonna 2009 lopettavansa oman tuotantonsa, kuten kyseisen päätöksen 220 perustelukappaleen b alakohdasta ilmenee. Tarkastellessaan tosiasiallisesti sitä, kohdistuiko matkapuhelimiin mahdollisesti välillinen kilpailupaine tuotantoketjun loppupäässä, komissio otti sitä vastoin huomioon [*luottamuksellinen*] omiin matkapuhelimiin tarkoitettujen UMTS-piirisarjojen omatarvetuotannon, koska [*luottamuksellinen*] oli tosiasiallisesti omavarainen näiden laitteiden osalta.

294 Lisäksi se, että riidanalaisen päätöksen 220 perustelukappaleesta ilmenee, että [*luottamuksellinen*] toimitti viimeiset UMTS-piirisarjat vuonna 2013, ei mitätöi toteamusta, jonka mukaan [*luottamuksellinen*] hankki MBB-laitteisiinsa tarkoitetut UMTS-piirisarjat ainoastaan myyntimarkkinoilta ja sen omatuotanto rajoittui sen matkapuhelimiin tarkoitettuihin piirisarjoihin, eikä toteamusta, jonka mukaan [*luottamuksellinen*] oli vuonna 2009 päättänyt lopettaa omatarvetuotantonsa ja oli heinäkuussa 2010 lopettanut uusien UMTS-piirisarjojen kehittämisen, koska viimeiset valmistetut UMTS-piirisarjat saatetaan toimittaa usean vuoden kuluttua siitä, kun tämä päätös on tehty ja uusien UMTS-piirisarjojen kehittäminen on lopetettu.

295 Edellä esitetyn perusteella millään nyt käsiteltävänä olevan kanneperusteen osan tueksi esitetyllä väitteellä ei voida kyseenalaistaa komission riidanalaisen päätöksen 10.2.9.1 kohdassa tekemää analyysia, jossa pääteltiin, ettei UMTS-piirisarjojen omatarvetuotannosta aiheutunut merkityksellisenä ajanjaksona välillistä kilpailupainetta myyntimarkkinoilla.

296 Toisen kanneperusteen kolmas osa on siten hylättävä.

Neljäs osa, joka koskee kantajan määräävää asemaa merkityksellisenä ajanjaksona

297 Kantaja esittää tämän osan tueksi seuraavat neljä väitettä.

298 Ensinnäkin kantaja väittää, että jos tuotemarkkinat olisi määritelty oikein ja niihin olisi sisällytetty vertikaalisesti integroituneiden valmistajien kytkösmarkkinamyynti, sen markkinaosuudet olisivat olleet alle 40 prosenttia eli alle määräävän aseman alarajan.

299 Toiseksi kantaja väittää, että komissio virheellisesti yliarvioi sen markkinaosuuksien merkityksen. Kantajan mukaan kantataajuuspiirisarjojen alalla innovointisyklit ovat lyhyitä, minkä vuoksi markkinaosuudet ovat lyhytaikaisia eivätkä heijasta oikein markkinavoimasuhteita. Kantaja väittää lisäksi, että jos komissio olisi ottanut kantajalle aiheutuneet paineet asianmukaisesti huomioon, se olisi päätellyt, ettei sillä ollut huomattavaa ja pysyvää markkinavoimaa.

300 Kolmanneksi kantaja väittää komission katsoneen virheellisesti, että merkityksellisillä markkinoilla on huomattavia markkinoille pääsyn ja laajentumisen esteitä. Kantajan mukaan uusia toimijoita kannustetaan tulemaan markkinoille ilman tarvetta tehdä merkittäviä T&K-investointeja, koska suuri osa kyseisestä teknologiasta on standardoitua. Kantaja väittää, ettei myöskään grantback-verkko, josta se hyötyi, ole markkinoilletulon este, mistä on osoituksena se, että vain pieni vähemmistö markkinoilletulon esteitä koskevaan komission kysymykseen vastanneista mainitsi tämän verkon markkinoilletulon esteeksi.

301 Neljänneksi kantaja väittää, ettei komissio määrittänyt muita mainitsemiaan markkinoilletulon esteitä, nimittäin sitä, että matkaviestinoperaattorien ja alkuperäisten laitevalmistajien on sertifioitava kantataajuuspiirisarjat, eikä kantajan brändi-imagoa, mainetta ja vahvoja liikesuhteita.

302 Komissio kiistää kantajan argumentit.

303 Oikeuskäytännön mukaan SEUT 102 artiklassa tarkoitetulla määräävällä markkina-asemalla tarkoitetaan yrityksen taloudellista valta-asemaa, jonka perusteella se voi estää toimivan kilpailun merkityksellisillä markkinoilla, koska se voi toimia huomattavan itsenäisesti suhteessa kilpailijoihinsa, asiakkaihinsa ja lopulta kuluttajiin (tuomio 13.2.1979, Hoffmann-La Roche v. komissio, 85/76, EU:C:1979:36, 38 kohta).

304 Määräävän markkina-aseman olemassaolo voi yleensä johtua useista tekijöistä, jotka yksinään eivät välttämättä ole ratkaisevia (tuomio 14.2.1978, United Brands ja United Brands Continentaal v. komissio, 27/76, EU:C:1978:22, 66 kohta ja tuomio 15.12.1994, DLG, C-250/92, EU:C:1994:413, 47 kohta). Hyvin suuret markkinaosuudet ovat erittäin merkityksellinen tekijä näiden tekijöiden joukossa (tuomio 12.12.1991, Hilti v. komissio, T-30/89, EU:T:1991:70, 90 kohta ja tuomio 25.6.2010, Imperial Chemical Industries v. komissio, T-66/01, EU:T:2010:255, 255 ja 256 kohta).

305 Oikeuskäytännön mukaan erittäin suuret markkinaosuudet ovat nimittäin itsessään – poikkeustapauksia lukuun ottamatta – todiste määräävästä markkina-asemasta (tuomio 13.2.1979, Hoffmann-La Roche v. komissio, 85/76, EU:C:1979:36, 41 kohta). Erityisesti 50 prosentin markkinaosuus merkitsee itsessään – poikkeustapauksia lukuun ottamatta – määräävää markkina-asemaa (ks. vastaavasti tuomio 3.7.1991, AKZO v. komissio, C-62/86, EU:C:1991:286, 60 kohta).

306 Määräävän aseman olemassaolon tarkastelussa voidaan ottaa huomioon myös muita tekijöitä, kuten asianomaisen yrityksen markkinaosuuden suhde sen lähimpien kilpailijoiden markkinaosuuksiin (ks. vastaavasti tuomio 13.2.1979, Hoffmann-La Roche v. komissio, 85/76, EU:C:1979:36, 48 kohta), erityisesti vaadittavista suurista pääomasijoituksista johtuvat markkinoilletulon tai laajentumisen esteet (ks. vastaavasti tuomio 14.2.1978, United Brands ja United Brands Continentaal v. komissio, 27/76, EU:C:1978:22, 122 kohta) tai tietyissä olosuhteissa immateriaalioikeuden hallinta (ks. vastaavasti tuomio 1.7.2010, AstraZeneca v. komissio, T-321/05, EU:T:2010:266, 270 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

307 Tarkasteltaessa ensimmäistä väitettä, jossa todetaan, että jos merkitykselliset tuotemarkkinat olisi määritelty oikein ja niihin olisi sisällytetty vertikaalisesti integroituneiden valmistajien kytkösmarkkinamyynti, kantajan markkinaosuudet olisivat olleet alle 40 prosenttia, on riittävää muistuttaa, että kuten toisen kanneperusteen kolmen ensimmäisen osan tarkastelusta ilmenee, komissio ei tehnyt virhettä, kun se määritteli UMTS-piirisarjojen markkinat merkityksellisiksi tuotemarkkinoiksi, minkä vuoksi tämä väite voidaan hylätä.

308 Toisesta väitteestä, jonka mukaan alan erityispiirteiden perusteella kantajan markkinaosuuksien, joita se pitää lyhytaikaisina, suuruus ei osoita, että sillä oli huomattava ja pysyvä markkinavoima, on todettava, että vaikka lyhyet innovointisyklit ovat tyypillisiä merkityksellisillä markkinoilla, kyseessä ei ole edellä 305 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettu poikkeustapaus, jonka perusteella tämän suuruisia markkinaosuuksia ei voitaisi sellaisenaan pitää osoituksena määräävästä asemasta etenkin, jos lähimmän kilpailijan markkinaosuudet ovat huomattavasti pienemmät, kuten käsiteltävässä asiassa. Riidanalaisen päätöksen taulukoissa 3 ja 5 esitetyistä tiedoista, joita kantaja ei olennaisilta osin kiistä, käy joka tapauksessa ilmi, että kantajan markkinaosuus oli 61,2 prosenttia vuonna 2009, 59,7 prosenttia vuonna 2010 ja 62,5 prosenttia vuonna 2011 tuloissa mitattuna sekä 58,9 prosenttia vuonna 2009, 57,8 prosenttia vuonna 2010 ja 65,3 prosenttia vuonna 2011 määrässä mitattuna. Tällaisia suhteellisen vakaita markkinaosuuksia ei voida pitää lyhytaikaisina, toisin kuin kantaja väittää.

309 Markkinavoimasuhteiden osalta riidanalaisen päätöksen taulukoissa 3 ja 5 esitetyistä tiedoista, joita kantaja ei olennaisilta osin kiistä, ilmenee lisäksi, että sen kaksi lähintä kilpailijaa tuloissa mitattuna olivat vuonna 2009 ST-Ericsson, jonka markkinaosuus oli 15,1 prosenttia, ja Intel, jonka markkinaosuus oli 12,6 prosenttia, vuonna 2010 Intel, jonka markkinaosuus oli 18,9 prosenttia, ja ST Ericsson, jonka markkinaosuus oli 8,9 prosenttia, sekä vuonna 2011 Intel, jonka markkinaosuus oli 19,1 prosenttia, ja Broadcom, jonka markkinaosuus oli 4,4 prosenttia. Määrässä mitattuna sen lähimmät kilpailijat olivat vuonna 2009 ST Ericsson, jonka markkinaosuus oli 20–30 prosenttia, ja Intel, jonka markkinaosuus oli 10–20 prosenttia, vuonna 2010 Intel, jonka markkinaosuus oli 10–20 prosenttia, ja ST Ericsson ja Marvell, joiden markkinaosuus oli 5–10 prosenttia, sekä vuonna 2011 Intel, jonka markkinaosuus oli 20–30 prosenttia, ja Marvell, jonka markkinaosuus oli 5–10 prosenttia. Toisin kuin kantaja väittää, nämä taulukot osoittavat selvästi, että kantajalla oli merkityksellisenä ajanjaksona vain muutama kilpailija, jotka olivat huomattavasti heikommassa asemassa ja joilla oli suhteellisen epävakaat markkinaosuudet, toisin kuin kantajalla itsellään, mikä vahvistaa sen, että kantajalla oli huomattava ja pysyvä markkinavoima ja minkä perusteella on vaikea uskoa, että sen kilpailijat pystyivät käytännössä aiheuttamaan sille todellista painetta. Toinen väite on siten hylättävä.

310 Kolmannesta väitteestä, jossa todetaan lähinnä, että komissio piti virheellisesti UMTS-piirisarjan suunnitteluun tarvittavia investointeja, erityisesti T&K-investointeja, markkinoilletulon tai laajentumisen esteinä, ja neljännestä väitteestä, jonka mukaan komissio ei määrittänyt muita mainittuja markkinoilletulon esteitä, nimittäin sitä, että matkaviestinoperaattoreiden ja alkuperäisten laitevalmistajien on sertifioitava kantataajuuspiirisarjat, eikä kantajan brändi-imagoa, mainetta ja vahvoja liikesuhteita, on riittävää todeta, että ne liittyvät muihin tekijöihin, jotka voidaan ottaa huomioon analysoitaessa määräävän aseman olemassaoloa (ks. edellä 306 kohta), eikä niillä voida kyseenalaistaa edellä 305 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti osoitetun määräävän aseman olemassaoloa koskevaa näyttöä.

311 Edellä esitetyn perusteella toisen kanneperusteen neljäs osa on hylättävä.

Viides osa, joka koskee komission analyysin perustana olleen UMTS-piirisarjamarkkinoiden huippusegmentin määritelmää

312 Viidennen osan tueksi kantaja väittää lähinnä, että komission analyysi perustui UMTS-piirisarjamarkkinoiden huippusegmenttiin, vaikka kyseessä on näennäinen käsite, jota ei ole koskaan ollut olemassa ja joka ei vastaa merkityksellisen ajanjakson teknisiä ja kaupallisia realiteetteja.

313 Tätä argumentointia on pidettävä tehottomana, jos siihen vedotaan merkityksellisten markkinoiden määritelmän tai kantajan määräävän aseman kyseenalaistamiseksi. Komissio ei nimittäin määritellyt UMTS-piirisarjamarkkinoiden huippusegmenttiä kyseistä määritelmää koskevassa riidanalaisen päätöksen 10 kohdassa eikä määräävää asemaa koskevassa kyseisen päätöksen 11 kohdassa vaan tämän päätöksen 12 kohdassa, jossa käsitellään väärinkäyttöä, ja erityisesti analysoidessaan kantajan strategiaa, jolla se pyrki torjumaan Iceraa tässä huippusegmentissä (riidanalaisen päätöksen 12.4 kohta).

314 Kun kantajalta tiedusteltiin tästä prosessinjohtotoimen välityksellä, se totesi esittäneensä komission analyysin perusteena olevaa UMTS-piirisarjamarkkinoiden huippusegmentin määritelmää koskevan kritiikkinsä toisen kanneperusteen yhteydessä tuodakseen tämän perustavanlaatuisen seikan esiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa kirjelmissään, koska tällainen kritiikki voi vaikuttaa muihin myöhemmin esitettäviin kanneperusteisiin ja koska se halusi tuoda esiin merkityksellisten markkinoiden määritelmässä olevia epäjohdonmukaisuuksia, myös näiden markkinoiden osan muodostavan kyseisen huippusegmentin osalta.

315 Tällainen vastaus ei kuitenkaan ole riittävä, jotta voitaisiin kiertää kanneperusteen tämän osan tehottomuus, sillä vaikka sen tueksi esitetty väite menestyisi, tämä ei voi kyseenalaistaa komission päätelmää merkityksellisten markkinoiden määritelmästä ja kantajan määräävästä asemasta.

316 Toisen kanneperusteen viides osa on siten hylättävä. Koska myös tämän kanneperusteen muut osat on hylätty (ks. edellä 240, 268, 296 ja 311 kohta), kyseinen kanneperuste on hylättävä kokonaisuudessaan.

Viides kanneperuste, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä ja perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä siltä osin kuin on kyse tosiasiallisesti maksettujen hintojen uudelleen laskemisesta

317 Viides kanneperuste jakautuu kahteen osaan. Ensimmäisen osan mukaan riidanalaisessa päätöksessä tehty ”hintojen uudelleenkäsittely” oli tarpeetonta. Toinen osa koskee kyseisessä päätöksessä tehtyjä tätä uudelleenkäsittelyä koskevia virheitä.

Ensimmäinen osa, jonka mukaan riidanalaisessa päätöksessä tehty ”hintojen uudelleenkäsittely” oli tarpeetonta

318 Kantaja esittää ensimmäisen osan tueksi lähinnä, että kun komissio ei määritellyt piirisarjojen hintoja Qualcommin kirjanpitotietojen perusteella, komissio käsitteli sen hintatiedot uudelleen tarpeettomasti ja epäoikeudenmukaisesti. Kantaja kyseenalaistaa täten riidanalaisessa päätöksessä tehdyn Huawein ja ZTE:n Qualcommille merkityksellisenä ajanjaksona tosiasiallisesti maksamien hintojen uudelleen laskemisen.

319 Kantaja väittää ensinnäkin, ettei komissio ottanut riidanalaisessa päätöksessä tehdyssä hintojen uudelleenlaskennassa riittävästi huomioon sen vastalauseita, jotka koskivat väitetiedoksiannossa tehtyä hinta–kustannus-analyysia ja joissa arvosteltiin yhtäältä sitä, että tästä uudelleenlaskennasta jätettiin pois tietyt tulot käsittelemällä virheellisesti tiettyjä rajoitettuja tapauksia, joissa keskimääräiset myyntihinnat vaihtelivat, kirjanpitovirheinä, ja toisaalta sitä, ettei siinä otettu huomioon tulojen viivästyneen kirjaamisen vaikutuksia.

320 Kantaja katsoo toiseksi, että komissio arvioi Qualcommin hintatiedot väärin hinta–kustannus-analyysissaan käyttämällä neljännesvuoden pituista viitekautta. Kantajan mukaan kaikkein tarkoituksenmukaisin ja kaupallisesti mielekkäin ajanjakso hintatietojen arvioinnissa on kuusi kuukautta tai jopa vuosi. Kantaja täsmentää, ettei se sovi hinnoista asiakkaidensa kanssa eikä tarkista hintoja neljännesvuosittain vaan tekee yleensä asiakkaiden kanssa sopimuksia huomattavasti pitemmille ajanjaksoille.

321 Kantaja toteaa lisäksi, että komissio hylkäsi virheellisesti argumentin, jonka mukaan myöhäisestä kirjaamisesta johtuvat ongelmat korjaantuvat ajan mittaan, koska tämä riski koskee vain pientä määrää, ja se vaara, että saalistushinnoittelukausia voi olla vaikea määrittää, koska ne koskevat keskimäärin pitempää viitekautta, on olemassa vain, jos hinta–kustannus-analyysissa tarkasteltaisiin saalistushinnoittelukauden lisäksi koko kattamiskautta tai osaa siitä. Koska komission väittämä saalistushinnoittelu kesti käsiteltävässä asiassa kaksi vuotta, hinta–kustannus-analyysi olisi voitu kantajan mielestä tehdä kuuden kuukauden viitekausien perusteella.

322 Kolmanneksi kantaja väittää, ettei keskimääräisten myyntihintojen uudelleenkäsittelyä tarvinnut käsitellä riidanalaisessa päätöksessä, koska tarkasteltaessa sen kirjanpitotietoihin kirjattuja keskimääräisiä myyntihintoja ero komission laskelmien tulokseen on joka tapauksessa minimaalinen. Kantaja toteaa lisäksi, että komission väitetiedoksiannossa tekemä kantajien tietoihin perustuva hinta–kustannus-analyysi osoitti ainoastaan hyvin lyhytkestoisen ja jaksoittaisen kustannukset alittavan hinnoittelun, mikä on ristiriidassa komission kehittämän kilpailunvastaiseen markkinoiden sulkemiseen perustuvan ”haittateorian” kanssa. Kantajan mukaan tämä viittaa siihen, että komissio muodosti keskimääräiset myyntihinnat uudelleen vain välttyäkseen toteamasta jaksoittaisen saalistushinnoittelun ja siten sen, ettei kilpailusääntöjä ole rikottu.

323 Komissio kiistää kantajan argumentit.

324 Aluksi on muistutettava, että riidanalaisen päätöksen 12.5 kohdassa esitetään komission menetelmä ja laskelma keksimääräisistä neljännesvuosittaisista myyntihinnoista, jotka Huawei ja ZTE tosiasiallisesti maksoivat yksikköä kohden tutkinnan kohteena olevista piirisarjoista merkityksellisenä ajanjaksona.

325 Väitetiedoksiannossa komission laskelmat perustuivat pääasiallisesti Qualcommin kirjanpitotietoihin. Yleisesti tunnustettujen Yhdysvaltain kirjanpitoperiaatteiden (US GAAP) soveltamisen ja väitetiedoksiantoon annetussa vastauksessa esitettyjen argumenttien vuoksi komissio kuitenkin katsoi, että sen hinta–kustannus-analyysi oli epäasianmukaista tehdä kyseisten kirjanpitotietojen perusteella ilman mukautuksia, joilla voidaan ottaa huomioon tulojen kirjanpitoa koskeva periaate ja joiden ansiosta tilanne vastaa paremmin merkityksellisen ajanjakson taloudellista todellisuutta.

326 Erityisesti komission mukaan yhtäältä alun perin tietyllä vuosineljänneksellä kirjatuissa tuloissa saatettiin aliarvioida kyseisellä vuosineljänneksellä myytyjen yksikköjen lopullinen tosiasiallinen hinta, ja toisaalta Qualcommille kertyneiden vielä maksamattomien varojen viivästynyt kirjaaminen paisutti sen vuosineljänneksen tuloja, jonka aikana ne oli kirjattu. Tämä viivästynyt kirjaaminen johtuu kantajan soveltamista yleisesti tunnustetuista Yhdysvaltain kirjanpitoperiaatteista, joiden mukaan piirisarjan fyysisen toimittamisen hetkellä Qualcommin oli kirjattava ainoastaan varmat ja mitattavissa olevat tulot. Varat palaavat Qualcommin tileille vasta sitten, kun piirisarjojen, joihin sovelletaan taloudellista kannustinta, tarkka määrä on vahvistettu.

327 Tästä syystä komission mielestä oli epäasianmukaista tukeutua Qualcommin kirjanpitotietoihin tekemättä mukautuksia, jotta voidaan ottaa huomioon ero sen vuosineljänneksen, jonka aikana piirisarjat myytiin, ja sen vuosineljänneksen, jonka aikana tulot kirjattiin tileihin, välillä.

328 Komissio arvioi siten ”tosiasiallisesti maksettuja” hintoja ottaen huomioon Qualcommin tileille palaavat varaukset, jotta voidaan laskea sen vuosineljänneksen aikana, jonka aikana myynti toteutui, kertyneet bruttotulot.

329 Komissio täsmensi lisäksi riidanlaisen päätöksen 608–610 kohdassa käyttäneensä perustana neljännesvuoden pituisia viitekausia, koska ensinnäkin [*luottamuksellinen*] tietyistä asiakirjoista kävi ilmi, että Qualcommin hinnoittelupäätökset oli tehty neljännesvuosittain, koska toiseksi myös asiakkaat toimittivat taloudellisia kannustimia koskevat pyyntönsä neljännesvuosittain ja koska kolmanneksi tämä ajanjakso sopi yhteen Qualcommin toimittamien niin ikään neljännesvuosittain kirjattujen keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia koskevien tietojen kanssa.

330 Ensimmäisestä väitteestä, jossa todetaan lähinnä, ettei komissio ottanut asianmukaisesti huomioon kantajan väitetiedoksiantoon antamassaan vastauksessa esittämiä argumentteja, on todettava, ettei kantaja selitä sitä, millä tavoin komissio jätti ottamatta sen huomautukset asianmukaisesti huomioon, eikä sitä, miksi riidanalaisessa päätöksessä ei ollut tarpeen laskea veloitettuja hintoja uudelleen kyseisessä vastauksessa esitettyyn kritiikkiin vastaamiseksi.

331 Joka tapauksessa on riittävää muistuttaa, että kuten riidanalaisessa päätöksessä todettiin, yleisesti tunnustettujen Yhdysvaltain kirjanpitoperiaatteiden soveltamisen ja väitetiedoksiantoon annetussa vastauksessa esitettyjen argumenttien vuoksi komissio katsoi, että sen hinta–kustannus-analyysi oli asianmukaista tehdä Qualcommin kirjanpitotietojen perusteella tekemättä mukautuksia tulojen kirjanpitoa koskevan periaatteen huomioon ottamiseksi. Komissio otti siis tämän seikan huomioon kyseisessä päätöksessä tehdyssä hintojen uudelleenlaskennassa täsmäyttämällä tileihin tehdyt mukautukset asianomaisiin myynteihin, jotta tilanne vastaisi paremmin merkityksellisen ajanjakson taloudellista todellisuutta. Komissio mukautti erityisesti kyseisiä kirjanpitotietoja kantajien hallussa olleiden asiakirjojen perusteella voidakseen sijoittaa eri kannustinmaksut niitä vastaaviin yksikköihin ja laskea näin Huawein ja ZTE:n tosiasiallisesti maksaman hinnan.

332 Komission tavoin on lisäksi todettava, että komissio oli aiemmin jo tehnyt tiettyjä mukautuksia, jotka perustuivat määräävässä asemassa olevan yrityksen antamiin hinta- ja kustannustietoihin sekä kaikkiin muihin kyseisen yrityksen toimittamiin merkityksellisiin tietoihin, jotta tilanne vastaisi taloudellista todellisuutta. Tämä lähestymistapa on vahvistettu unionin yleisen tuomioistuimen oikeuskäytännössä, esimerkiksi 30.1.2007 annetussa tuomiossa France Télécom v. komissio (T-340/03, EU:T:2007:22, 131–137 kohta), 10.4.2008 annetussa tuomiossa Deutsche Telekom v. komissio (T-271/03, EU:T:2008:101, 208–211 kohta) ja 13.12.2018 annetussa tuomiossa Slovak Telekom v. komissio (T-851/14, EU:T:2018:929, 220–235 kohta).

333 Ensimmäinen väite on näin ollen hylättävä.

334 Tarkasteltaessa toista väitettä, jonka mukaan neljännesvuoden pituinen viitekausi ei ollut kaikkein tarkoituksenmukaisin hinta–kustannus-analyysissa, on muistutettava, että aloilla, joilla on tehtävä monitahoisia taloudellisia arviointeja, unionin tuomioistuinten on paitsi tutkittava erityisesti esitettyjen todisteiden aineellinen paikkansapitävyys, luotettavuus ja johdonmukaisuus myös tarkistettava, sisältävätkö nämä todisteet kaikki ne merkitykselliset seikat, jotka on otettava huomioon monitahoisen tilanteen arvioinnissa, ja voivatko kyseiset todisteet tukea päätelmiä,

jotka niistä on tehty. Unionin tuomioistuinten on tässä yhteydessä harjoitettava laillisuusvalvontaa niiden seikkojen perusteella, jotka kantaja on esittänyt kanneperusteiden tueksi (ks. tuomio 10.7.2014, Telefónica ja Telefónica de España v. komissio, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 54 ja 56 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

335 Käsiteltävässä asiassa komissio esitti riidanalaisen päätöksen 609, 610 ja 630–633 perustelukappaleessa todisteet, joiden perusteella se käytti neljännesvuoden pituista viitekautta, ja kantajan esittämien vastalauseiden torjumiseksi noudatetun päättelyn.

336 Aluksi on todettava, että pitää paikkansa, etteivät riidanalaisen päätöksen taulukoissa 28–30, 44 ja 45 esitetyt tiedot osoita täyttä yhdenmukaisuutta ostokausien määrittelyssä, mutta niistä kuitenkin ilmenee, että kaikkein useimmin käytetty ajanjakso on todellakin neljännesvuosi. Tähän on lisättävä yhtäältä, että ajanjakso, jonka aikana asiakkaiden oli toimitettava taloudellisia kannustimia koskevat pyyntönsä, oli neljännesvuosi, ja toisaalta, että Qualcomm itse toimitti keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia koskevat tiedot neljännesvuosittain. Kantaja ei ole myöskään esittänyt kirjelmissään eikä väitetiedoksiantoon ja täydentävään väitetiedoksiantoon antamissaan vastauksissa, joihin se viittasi, mitään argumenttia tai todistetta sen väitteensä tueksi, jonka mukaan komission olisi pitänyt käyttää kuuden kuukauden tai vuoden pituista viitekautta.

337 Myöskään muiden kantajan mainitsemien seikkojen perusteella ei voida katsoa, että komissio teki virheen, kun se käytti hinta–kustannus-analyysissa neljännesvuoden pituista viitekautta.

338 Yhtäältä kantaja ei ole osoittanut, miten viivästyneeseen kirjaamiseen liittyvä ongelma, joka vaikuttaa koko merkitykselliseen ajanjaksoon, olisi voitu ratkaista muuttamalla viitekautta, kuten se väittää.

339 Vaikka kantajan väitteen mukaisesti pitäisi toisaalta paikkansa, että pitemmän viitekauden huomioon ottaminen voisi vääristää analyysia vain, jos saalistushinnoittelukautta pitempään ajanjaksoon liittyvät hinnat otettaisiin huomioon, tämä ei tarkoita, että viitekaudeksi on valittava välttämättä kantajan ehdottama viitekausi. Komissio nimittäin valitsi käsiteltävässä asiassa neljännesvuoden, puolen vuoden tai vuoden pituisen viitekauden välillä kantajan liiketoimintaa koskevien merkityksellisimpien tietojen ja olosuhteiden perusteella. Tästä on todettava, ettei kantaja ole onnistunut osoittamaan, että neljännesvuoden pituisen viitekauden valitseminen on virheellistä.

340 Toinen väite on näin ollen hylättävä.

341 Tarkasteltaessa kolmatta väitettä, jonka mukaan komission suorittama keskimääräisten myyntihintojen uudelleenkäsittely oli tarpeetonta, koska kantajan kirjanpitotietoihin kirjatut keskimääräiset myyntihinnat eroavat joka tapauksessa hyvin vähän komission laskutuloksista, riidanalaisen päätöksen 614, 739, 740, 774, 775 ja 922 perustelukappaleesta ilmenee, että kantajan kirjanpitoon kirjattujen hintojen ja komission uudelleen laskemien hintojen välinen ero oli hyvin usein pieni. Asianosaiset vahvistivat tämän olennaisilta osin istunnossa.

342 Kantaja ei kuitenkaan osoita, että tämä seikka vaikuttaa riidanalaisen päätöksen laillisuuteen. Vaikka kantajan kirjanpitotietoihin kirjatut keskimääräiset myyntihinnat poikkeavat vain hieman komission uudelleen laskemista keskimääräisistä myyntihinnoista, tästä ei nimittäin voida päätellä, että komissio teki virheen keskimääräisten myyntihintojen uudelleenlaskennassa. Käsiteltävänä oleva väite on näin ollen hylättävä.

343 Kantaja ei myöskään esitä mitään näyttöä sen argumenttinsa tueksi, jonka mukaan sen kirjanpitotietoihin perustuva hinta–kustannus-analyysi osoitti ainoastaan hyvin lyhytkestoisen ja jaksoittaisen kustannukset alittavan hinnoittelun, minkä vuoksi se on ristiriidassa rikkomisen toteamisen kanssa. Kantaja ei nimittäin selitä, mitä se pitää jaksoittaisena saalistushinnoitteluna ja miksi tämäntyyppinen saalistushinnoittelu ei voisi merkitä kilpailuoikeuden rikkomista.

344 Edellä esitetyn perusteella kolmas väite ja viidennen kanneperusteen ensimmäinen osa kokonaisuudessaan on hylättävä.

Toinen osa, joka koskee riidanalaisessa päätöksessä tehtyjä ”uudelleenkäsittelyyn” liittyviä virheitä

345 Kantaja esittää tämän osan tueksi viisi väitettä.

346 Kantaja väittää ensinnäkin, että laskiessaan ”tosiasiallisesti maksetut” hinnat komissio siirsi virheellisesti tietyt taloudelliset kannustimet vuosineljänneksistä, jolloin ne oli kirjattu Qualcommin kirjanpitojärjestelmään, vuosineljänneksiin, jolloin asianomaiset yksiköt oli toimitettu asiakkaalle niiden kannustinpyyntöjen virheellisen käsittelyn perusteella, jotka Huawei ja ZTE olivat esittäneet Qualcommille ja jotka sisältyvät luotettavan hinta–kustannus-analyysin tekemiseen soveltumattomiin ”asiakirjapaketteihin”.

347 Kantaja toteaa lisäksi, että syyt, joiden vuoksi kyseessä olevat ”asiakirjapaketit” eivät olleet luotettavia, oli esitetty täydentävään väitetiedoksiantoon annetussa vastauksessa, jossa kantaja selitti, että asiakkaat, jotka eivät enää pystyneet antamaan niistä selvennyksiä silloin, kun komissio pyysi niitä vuonna 2017, olivat valmistelleet asiakirjat hyvin yksityiskohtaisesti. Kantajan mukaan kyseiset ”asiakirjapaketit” olivat lisäksi epätäydellisiä ja toisinaan epäjohdonmukaisia ja virheellisiä.

348 Toiseksi kantaja väittää, että komissio noudatti kohtuuttoman taannehtivaa lähestymistapaa, koska se siirsi varaukset olettaen, että Qualcomm olisi pystynyt ennakoimaan kannustinpyynnöt täysin varmasti myyntihetkellä.

349 Tässä yhteydessä kantaja pitää järjettömänä riidanalaisen päätöksen 620 perustelukappaleessa esitettyä toteamusta, jonka mukaan merkityksellistä on se, että Qualcomm oli valmis kannustamaan kaikkien sellaisten yksiköiden ostamista, jotka kuuluvat lähtökohtaisesti tiettyjen kannustintoimenpiteitä koskevien sopimusten piiriin. Yleisesti tunnustettujen Yhdysvaltain kirjanpitoperiaatteiden soveltaminen tarkoittaa sitä, että Qualcommin oli piirisarjatilaukset vastaanottaessaan ja lähettäessään oletettava ilman pienintäkään epävarmuutta, että kaikki piirisarjayksiköt ovat oikeutettuja kuhunkin mahdollisesti sovellettavaan kannustimeen. Tämä ei tarkoita, että Qualcomm hyväksyi maksimaalisen kannustimen myöntämisen kaikille yksiköille.

350 Kolmanneksi komissio noudatti kantajan mukaan epäjohdonmukaista lähestymistapaa, koska se yhtäältä hylkäsi Qualcommin kirjanpitoon kirjatut hinnat ”soveltumattomina” ja toisaalta käytti näitä samoja hintoja valikoivasti kahdessa ratkaisevassa laskelmassa, nimittäin sellaisten piirisarjojen hinnan laskemisessa, joista ei ollut ”asiakirjapaketteja”, ja laskelmassa, jossa T&K-lisäkustannukset kohdennettiin hinta–kustannus-analyysin yhteydessä.

351 Neljänneksi kantaja väittää, että komission lähestymistapa on ristiriidassa SEUT 102 artiklan ja ETA-sopimuksen 54 artiklan mukaisesta menettelystä 15.10.2014 tehdyn päätöksen 2014C(2014) 7465 final (asia AT.39523 – Slovak Telekom) kanssa, sillä komissio katsoi

siinä, että oikeusvarmuuden vuoksi arvioinnit on parempi tehdä kyseisen yrityksen käyttämien kustannustietojen perusteella kuin jälkikäteen tehdyistä monimutkaisista mukautuksista ja laskelmista saatujen tietojen perusteella.

352 Viidenneksi kantaja huomauttaa, että komission menetelmä johtaa hintoihin, jotka eivät tietyissä tapauksissa selvästikään ole Qualcommin asiakkaiden ”tosiasiallisesti maksamia” hintoja. Ei esimerkiksi ole mitään epävarmuutta siitä todellisesta hinnasta, jonka Huawei maksoi Qualcommin myymien [*luottamuksellinen*] MDM8200-piirisarjayksikön lähettämättömistä tilauksista, joista sovittu lopullinen kiinteä hinta oli [*luottamuksellinen*] Yhdysvaltain dollaria (USD) piirisarjaa kohden kaikkien kannustinten vähentämisen jälkeen; komission manipulointiensa jälkeen rekonstruoima hinta on sitä vastoin [*luottamuksellinen*] USD piirisarjaa kohden. Vastaavasti vuoden 2011 ensimmäisellä neljänneksellä Huawei maksoi MDM8200-piirisarjasta [*luottamuksellinen*] USD piirisarjaa kohden, vaikka komissio päätteli virheellisen menetelmänsä perusteella, että kyseisen piirisarjan keskimääräinen nettomyyntihinta oli [*luottamuksellinen*] USD piirisarjaa kohden.

353 Kantajan mukaan komissio ei myöskään pysty selittämään, miksi pääasiallisen kannustimen keskimääräinen nettomyyntihinta vuoden 2011 ensimmäisellä neljänneksellä oli ristiriidassa [*luottamuksellinen*] diassa mainitun pääasiallisen kannustimen keskimääräisen nettomyyntihinnan kanssa: nämä kaksi uudelleen muodostettua hintaa, jotka komissio pyrkii perustelemaan tukeutumalla [*luottamuksellinen*] 4.8.2010 pitämässä esityksessä näytettyyn diaan, eivät selvästikään ole ”todellisia” hintoja.

354 Komissio kiistää kantajan argumentit.

355 Ensimmäisestä väitteestä, joka koskee lähinnä sitä, ettei Huawein ja ZTE:n Qualcommille esittämät kannustinpyynnöt sisältäneillä ”asiakirjapaketeilla” voitu varmistaa hinta–kustannus-analyysin luotettavuutta, on riittävää todeta komission tavoin, että kantaja itse käytti kyseisiä asiakirjoja hyvityslaskuja antaessaan ja tilinpäätöstään laatiessaan, kuten riidanalaisen päätöksen 597 perustelukappaleessa todetaan, mitä kantaja ei ole kiistänyt. Koska kantaja ei ole esittänyt muita seikkoja, tämä väite on hylättävä.

356 Toisesta väitteestä, jonka mukaan komissio noudatti kohtuuttoman taannehtivaa lähestymistapaa, koska se siirsi varaukset olettaen, että Qualcomm olisi voinut ennakoida kannustinpyynnöt täysin varmasti myyntihetkellä, on todettava, että toisin kuin kantaja väittää, komission menetelmä ei perustu muuttujiin, joita Qualcomm ei voinut arvioida. Qualcommin hinnat oli nimittäin jäsennelty bruttohintoina, joihin sovellettiin kannustimia eli alennuksia. Qualcomm siis tiesi hinnoittelupäätöksiä tehdessään, mikä voisi olla alhaisin yksikköhinta, jos kaikkia kannustimia sovellettaisiin. Kuten komissio väittää, tämän laskelman tarkoituksena oli ainoastaan vahvistaa Huawein ja ZTE:n tosiasiallisesti maksama hinta niiden tietojen perusteella, jotka Qualcommilla oli käytettävissään ja joihin se tukeutui tilinpäätöstään laatiessaan. Nämä seikat ovat riittävä peruste hylätä tämä väite.

357 Kolmannen väitteen, jonka mukaan Qualcommin hintoja koskeva komission lähestymistapa on epäjohdonmukainen, hylkäämiseksi on riittävää todeta, että se perustuu siihen virheelliseen oletukseen, että Qualcommin kirjanpitoon kirjatut hinnat todettiin riidanalaisessa päätöksessä ”soveltumattomiksi”. Kyseisen päätöksen 603, 613 ja 618 perustelukappaleessa, joihin kantaja vetoaa, komissio nimittäin yksilöi selvästi, mitkä seikat näissä kirjanpitoon kirjatuissa hinnoissa olivat soveltumattomia, mutta se ei kuitenkaan hylännyt mahdollisuutta käyttää niitä tehtyään tarvittavat mukautukset muiden tietolähteiden perusteella.

358 Neljännestä väitteestä, joka koskee ristiriitaa SEUT 102 artiklan ja ETA-sopimuksen 54 artiklan mukaisesta menettelystä 15.10.2014 tehdyn päätöksen 2014C(2014) 7465 final (asia AT.39523 – Slovak Telekom) kanssa, on todettava, että vaikka pitää paikkansa, että tietyissä tapauksissa komissio tukeutui alun perin määräävässä asemassa olevan yrityksen kirjanpitoon sisältyviin lukuihin, mikä oli toisinaan riittävää, jos näitä lukuja ei ollut saatavilla tai ne eivät vastanneet markkinoiden todellisuutta, se muodosti asianmukaisia edustavia arvoja myös määräävässä asemassa olevan yrityksen toimittamien kaikkien merkityksellisten tietojen perusteella. Kuten edellä 332 kohdassa todettiin, unionin yleinen tuomioistuin on vahvistanut tämän lähestymistavan. Käsiteltävänä oleva väite on siten hylättävä.

359 Viidennestä väitteestä, jonka mukaan komission menetelmä johtaa hintoihin, jotka eivät tietyissä tapauksissa selvästikään ole Qualcommin asiakkaiden ”tosiasiallisesti maksamia” hintoja, on todettava, että kantajan mainitsemassa ensimmäisessä esimerkissä komission puolustuksen perustana oleva dia (kannekirjelmän liite A.2.2.19) osoittaa itse asiassa, että hinta, jonka Huawei maksoi tosiasiallisesti MDM8200-piirisarjasta kannustimen soveltamisen jälkeen, oli [*luottamuksellinen*] (pyöristettynä [*luottamuksellinen*]) USD piirisarjaa kohden, mikä vastaa riidanalaisen päätöksen 743 perustelukappaleessa mainittua komission laskemaa hintaa. Toisesta esimerkistä on todettava, että asiakirja (kannekirjelmän liite A.2.4.12), johon komissio viittaa osoittaakseen, että [*luottamuksellinen*] hyväksymiä hintoja oli muutettu peräkkäin, kuten komission unionin yleisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin antamassa vastauksessa selvitetään, vahvistaa, että Huaweille vuoden 2011 ensimmäisellä neljänneksellä osoitettu MDM8200-piirisarjan hinta oli [*luottamuksellinen*] esitettyä hintaa alhaisempi ja vastasi komission laskemaa [*luottamuksellinen*] USD:n tosiasiallista hintaa.

360 Kantaja ei ole siis osoittanut komission käyttämän menetelmän ja riidanalaisessa päätöksessä esittämien tulosten virheellisyyttä. Käsiteltävänä oleva väite on siten hylättävä.

361 Viidennen kanneperusteen toinen osa on näin ollen hylättävä. Koska myös tämän kanneperusteen ensimmäinen osa on hylätty (ks. edellä 344 kohta), kyseinen kanneperuste on hylättävä kokonaisuudessaan.

Kuudes kanneperuste, jonka mukaan järjestelyihin liittyvät kertaluonteiset kustannukset on kohdennettu väärin

362 Kantaja väittää tässä kanneperusteessa, että komissio teki NRE-maksuja arvioidessaan ilmeisiä tosiseikkoja koskevia ja oikeudellisia virheitä sekä loukkasi oikeusvarmuuden periaatetta, syyttömyysolettamaa ja in dubio pro reo -periaatetta. Kantajan mielestä riidanalaista päätöstä ei ole myöskään perusteltu riittävästi, koska siinä on jätetty huomiotta useita Qualcommin hallinnollisen menettelyn aikana esittämiä tärkeitä väitteitä. Kantaja väittää, että komissio jätti täten noudattamatta hyvää hallintoa koskevaa velvollisuuttaan.

363 Komissio kiistää kantajan argumentit.

364 Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 21 artiklan ja unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 artiklan d alakohdan mukaan kannekirjelmässä on mainittava oikeudenkäynnin kohde ja yhteenveto perusteista, joihin asiassa vedotaan, ja kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksenä on, että ne olennaiset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joihin kanne perustuu, käyvät ilmi ainakin pääpiirteittäin itse kannekirjelmän tekstistä, kunhan ne on esitetty johdonmukaisesti ja ymmärrettävästi.

365 Näiden tietojen on oltava niin selvät ja täsmälliset, että vastaaja voi valmistella puolustuksensa ja unionin yleinen tuomioistuin voi ratkaista asian. Tämä pätee myös vaatimuksiin, joiden yhteydessä on esitettävä perusteet ja perustelut, jotka mahdollistavat sen, että sekä vastaaja että tuomioistuin voivat arvioida, ovatko ne perusteltuja (tuomio 13.12.2018, Slovak Telekom v. komissio, T-851/14, EU:T:2018:929, 74 ja 75 kohta (ei julkaistu)).

366 Käsiteltävässä asiassa on todettava, että vaikka kantajan tämän kanneperusteen yhteydessä esittämillä argumenteilla voidaan katsoa pyrittävän korostamaan väitettyjä komission tekemiä arviointivirheitä, jotka liittyvät yhtäältä NRE-maksujen maksamiseen ZTE:lle (ensimmäinen osa) ja toisaalta NRE-maksujen maksamiseen Huaweille (toinen osa), kantajan mainitsemiin rikkomisiin ei liity mitään sellaista, minkä perusteella voitaisiin arvioida niiden perusteltavuutta. Näitä rikkomisia, erityisesti oikeusvarmuuden periaatteen, syyttömyysolettaman periaatteen ja in dubio pro reo -periaatteen loukkaamista, koskevia kantajan argumentteja ei siten voida ottaa tutkittavaksi, koska niitä ei ole täsmennetty riittävästi, jotta niiden perusteltavuutta voitaisiin arvioida.

367 Lisäksi on muistutettava, että oikeuskäytännössä todetaan, että vaikka SEUT 296 artiklan mukaan komission on kilpailusääntöjen soveltamisen yhteydessä päätöstä tehdessään mainittava ne tosiseikat, jotka ovat merkityksellisiä päätöksen perustelemiseksi, sekä päätökseen johtaneet oikeudelliset näkökohdat, tässä määräyksessä ei aseteta komissiolle velvollisuutta käsitellä päätöksessään kaikkia niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, joita on käsitelty hallinnollisessa menettelyssä. Päätös, joka vaikuttaa epäedullisesti henkilön oikeusasemaan, on perusteltava niin, että unionin tuomioistuin voi tutkia päätöksen laillisuuden ja että henkilölle, jota päätös koskee, ilmenee siitä tarvittavat tiedot sen arvioimiseksi, onko päätös asianmukainen (tuomio 11.7.1985, Remia ym. v. komissio, 42/84, EU:C:1985:327, 26 kohta). Tämän oikeuskäytännön valossa kantaja ei siis voi perustellusti vedota siihen, että komissio ei riidanalaisessa päätöksessä vastannut nimenomaisesti kaikkiin tosiseikkoja tai oikeudellisia seikkoja koskeviin huomautuksiin, jotka kantaja oli esittänyt hallinnollisessa menettelyssä.

Ensimmäinen osa, joka koskee NRE-maksujen maksamista ZTE:lle

368 Esitettyään ensin niiden tosiseikkojen aikajärjestyksen, jotka liittyvät erityisesti ZTE:n kanssa tehtyyn järjestelyihin liittyviä kertaluonteisia kustannuksia koskevaan sopimukseen ja NRE-maksujen maksamiseen ZTE:lle ja jota kantaja ei kiistä, kantaja esittää ensimmäisen osan tueksi, että komissio piti tätä maksua virheellisesti [*luottamuksellinen*] USD:n yksikkökohtaisena alennuksena ZTE:n vuonna 2010 ostamista MDM6200-piirisarjoista, vaikka joulukuussa 2009 annettua hyväksyntää ei ollut koskaan virallistettu sopimuksella eikä siitä ollut ilmoitettu ZTE:lle.

369 Kantaja katsoo, että jos komissio ei olisi ottanut huomioon tätä ZTE:lle annettua yksikkökohtaista alennusta, se ei olisi todennut saalistushinnoittelua MDM6200-piirisarjojen hinta–kustannus-analyysissa.

370 Kantaja katsoo ensinnäkin, että vuoden 2009 lopussa ja toukokuussa 2010 hyväksytty ZTE:lle suunnattujen mahdollisten kannustinten paketti oli osa sille tarkoitettua laajempaa kannustintoimien kokonaisuutta, joka ei rajoittunut UMTS-piirisarjamarkkinoiden huippusegmenttiin.

371 Toiseksi kantaja esittää seuraavat väitteet komission päätelmästä, jonka mukaan ZTE:lle suoritettu NRE-maksu vastasi ZTE:n vuonna 2010 ostamien MDM6200-piirisarjojen yksikkökohtaista alennusta.

372 Kantaja väittää ensinnäkin, että hyväksymisedellytykset muuttuivat joulukuun 2009 ja toukokuun 2010 välisenä aikana harkitun uudelleenarvioinnin seurauksena, minkä vuoksi ZTE:lle suoritettua NRE-maksua ei enää voitu pitää alennuksena. Kantaja toteaa lisäksi, että komissio pitää [*luottamuksellinen*] USD:n suuruista kiinteämääräistä korvausta [*luottamuksellinen*] USD:n suuruisena alennuksena piirisarjaa kohden eli huomattavasti suurempana alennuksena kuin Qualcommin joulukuussa 2009 väitetysti suunnittelema [*luottamuksellinen*] USD:n alennus piirisarjaa kohden.

373 Toiseksi komissio ei ole esittänyt mitään todisteita siitä, että Qualcomm aikoi myöntää ZTE:lle kannustimen, joka vastaa [*luottamuksellinen*] USD:n suuruista alennusta piirisarjaa kohden, tai että se oli edes tietoinen tällaisen kannustimen myöntämisestä, tai siitä, että ZTE tiesi tällaisesta yksikköalennuksesta. ZTE:lle suoritettu NRE-maksu ei siksi voinut olla ZTE:lle kannustin ostaa MDM6200-piirisarjoja vuonna 2010. Komissio on sitä vastoin itse esittänyt näyttöä siitä, että Qualcommin mielestä näiden ZTE:lle myytyjen piirisarjojen hinta oli kalliimpi kuin hinta, joka olisi saatu [*luottamuksellinen*] USD:n suuruista piirisarjakohtaista alennusta soveltamalla.

374 Kolmanneksi, koska ZTE:lle suoritettua NRE-maksua pidettiin kustakin ZTE:n ostamasta piirisarjasta saatuna alennuksena, riidanalaisessa päätöksessä päädyttiin kantajan mukaan keinotekoisesti paisutettuun [*luottamuksellinen*] USD:n suuruiseen piirisarjakohtaiseen alennukseen nimenomaan siitä syystä, ettei kyseinen maksu riipu myytyjen yksiköiden määrästä, ja samalla ZTE:n MDM6200-piirisarjojen kysyntä vuonna 2010 oli vain pieni osa Qualcommin joulukuussa 2009 odottamasta kysynnästä, minkä vuoksi komissio jakoi tämän [*luottamuksellinen*] USD:n suuruisen maksun pienelle osalle joulukuussa 2009 lähetetyissä sähköpostiviesteissä mainitusta 1 250 000 yksiköstä. Jos kyseessä olevalla maksulla olisi tosiasiallisesti kannustettu ZTE:tä ostamaan enemmän MDM6200-piirisarjayksiköitä, implisiittinen yksikkökohtainen alennus olisi ollut pienempi ja kustannukset alittavan hinnan toteaminen epätodennäköisempää.

375 Neljänneksi kantaja väittää, että vaikka komissio myöntää riidanalaisessa päätöksessä, että liian suuri luku johtuu ZTE:n MDM6200-piirisarjaan kohdistamasta vähäisestä kysynnästä, se arvelee, että tämä vähäisempi kysyntä saattoi olla yksi syy Qualcommin 24.5.2010 pidetyssä [*luottamuksellinen*] kokouksessa hyväksymiin maksuehtojen muutoksiin. Qualcomm mainitsi toukokuussa 2010 käydyn kirjeenvaihdon, josta ilmenee, että ZTE oli ennustanut kyseisen vuoden kysynnän olevan 475 000 MDM6200-piirisarjan yksikköä. Qualcomm katsoo, että jos tätä lukua sovellettaisiin [*luottamuksellinen*] USD:n suuruiseen maksuun, hypoteettinen alennus olisi toukokuussa 2010 tapahtuneen hyväksynnän aikaan [*luottamuksellinen*] USD piirisarjaa kohden, ja ZTE:n MDM6200-piirisarjasta maksamat hinnat olisivat poikkeuksetta kalliimmat kuin riidanalaisessa päätöksessä esitetyt keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset.

376 Viidenneksi on todettava, että vaikka Qualcomm olisi halunnut NRE-maksun olevan [*luottamuksellinen*] USD:n suuruinen yksikkökohtainen alennus, tällä ei missään tapauksessa olisi ollut taloudellista merkitystä, koska tämä maksu ei olisi koskaan ollut ZTE:lle kannustin ostaa MDM6200-piirisarjoja kilpailijan toimittamien piirisarjojen sijasta, koska kannustimen määrä oli kiinteä eikä kasvanut ostettujen piirisarjojen määrän mukaan.

377 Kuudenneksi se, että Qualcomm hyväksyi helmikuussa 2011 ZTE:n pyynnön pidentää laiteoperaattorin kelpoisuuden saamisen määräaikaa MDM8200A-piirisarjan osalta 30.6.2011 saakka mutta hylkäsi vastaavan pyynnön MDM6200-piirisarjan sisältävien laitteiden osalta, osoittaa, että kiinteämääräinen maksu liittyi sopimuksellisesti ja tosiasiallisesti MDM8200A-piirisarjaan, minkä myös Qualcommin sisäinen kirjeenvaihto vahvistaa.

378 Kolmanneksi kantaja väittää, että riidanalaisessa päätöksessä on epäjohdonmukaisuutta yhtäältä saalistushinnoittelua koskevien päätelmien ja toisaalta ZTE:lle myytyjen MDM6200-piirisarjojen hinnan ja marginaalin nousua koskevien toteamusten välillä. Kantajan mukaan väitettyjen T&K-kustannusten kohdentamisessa MDM6200- ja MDM6600-piirisarjojen välillä vuonna 2010 on myös poikkeama, koska komission laskelmissa käytettyjä ZTE:lle myytyjen MDM6200-piirisarjojen hintoja ei ole alennettu järjestelyihin liittyvistä kertaluonteisista kustannuksista johtuvan alennuksen perusteella.

379 Komissio kiistää kantajan argumentit.

380 Aluksi on todettava, että erityisesti riidanalaisen päätöksen 677–693 perustelukappaleessa komissio laski ZTE:n ja Huawein maksamat hinnat ja erityisesti kyseisen päätöksen 12.4.2.3, 12.4.2.4, 12.4.2.6 ja 12.4.2.11 kohdassa esitettyjen toteamusten mukaisesti kohdensi uudelleen Qualcommin näille kahdelle asiakkaalle myöntämät kaksi alennusta, jotka johtuivat järjestelyihin liittyvistä kertaluonteisista kustannuksista. Komissio katsoo, että vaikka jokainen alennus kirjattiin muodollisesti koskemaan näille asiakkaille myytyjä MDM8200A-piirisarjoja, kyseiseltä ajalta olevat todisteet osoittavat, että Qualcomm aikoi tosiasiallisesti yhtäältä myöntää ZTE:lle [*luottamuksellinen*] USD:n (alun perin [*luottamuksellinen*] USD:n) suuruisen kiinteämääräisen maksun, jota sovelletaan vuonna 2010 tapahtuneeseen myyntiin, kannustaakseen ZTE:tä ostamaan ja kehittämään MDM6200-piirisarjaan perustuvia ratkaisuja ja toisaalta myöntää Huaweille taannehtivasti alennuksen [*luottamuksellinen*] suuruisena kiinteämääräisenä maksuna, jotta Huawei voisi alentaa niiden MDM8200-piirisarjojen hintaa, jotka se oli ostanut Qualcommilta mutta jotka olivat osoittautuneet sille liian kalliiksi, jotta se voisi voittaa tarjouskilpailuja tuotantoketjun loppupäässä.

381 ZTE:lle suoritetun NRE-maksun osalta komissio viittaa päätelmäänsä tehdessään riidanalaisen päätöksen 12.4.2.4, 12.4.2.6 ja 12.4.2.11 kohdassa Qualcommin sisäisiin asiakirjoihin, jotka osoittavat sen mielestä, ettei Qualcomm pystynyt tarjoamaan ZTE:lle Huaweille tarjottua hintaa alhaisempaa hintaa ja että se varoi alentamasta MDM6200-piirisarjan, jota ei ollut tuolloin vielä tuotu markkinoille, hintaa liian varhain. Näin ollen ehdotettiin, että joulukuusta 2009 alkaen hinnoittelukysymys ratkaistaisiin järjestelyihin liittyvistä kertaluonteisista kustannuksista johtuvina kertaluonteisina alennuksina, joista osassa edellytetään sitä, että ZTE saa laiteoperaattorin kelpoisuuden MDM8200A-piirisarjan osalta, ja osassa sitä, että ZTE saa MDM6200-piirisarjan sertifioinnin, molemmissa tapauksissa ennen 31.12.2010 (määräaika, jota pidennettiin MDM8200A-piirisarjan osalta 30.6.2011 asti). Komission mukaan tämän maksun tarkoituksena oli todellisuudessa alentaa niiden MDM6200-piirisarjojen hintaa, jotka Qualcomm aikoi myydä ZTE:lle vuonna 2010, [*luottamuksellinen*] USD:lla piirisarjaa kohden. Koska ZTE:n tilaukset vähentyivät merkittävästi Qualcommin ennusteisiin verrattuna, tosiasiallisesti myönnetyn alennuksen määrä oli [*luottamuksellinen*] USD piirisarjaa kohden.

382 Ensinnäkään se, että Qualcomm toteutti ZTE:hen nähden joukon eri piirisarjoja, myös UMTS-piirisarjamarkkinoiden huippusegmentillä käyttämättömiä piirisarjoja, koskevia kannustintoimia, ei tarkoita, ettei joitakin niistä voitaisi ottaa huomioon saalistushinnoittelun arvioimiseksi tehtävässä hinta–kustannus-analyysissa.

383 Toiseksi kantajan kuvauksesta käy ilmi, että joulukuussa 2009 ja toukokuussa 2010 hyväksytyn kannustimen välinen ero johtuu siitä, että ensin mainittu sisälsi [*luottamuksellinen*] USD:n suuruisen maksun, joka oli toteutettavissa sopimuksen allekirjoittamishetkellä, ja [*luottamuksellinen*] USD:n suuruisen maksun, joka oli toteutettavissa, jos ZTE saa laiteoperaattorin kelpoisuuden MDM8200A-piirisarjan osalta, ja että jälkimmäiseen sisältyi

[*luottamuksellinen*] USD:n suuruinen maksu, joka voitiin maksaa sillä edellytyksellä, että ZTE saa laiteoperaattorin kelpoisuuden MDM6200-piirisarjan osalta. Kantaja ei kuitenkaan selitä, miksi ”hyväksynnän ehtojen muuttuminen joulukuusta toukokuuhun on osoitus harkitusta uudelleenarvioinnista”, eikä sitä, miten tämä olisi kantajalle suotuisaa saalistushinnoittelua arvioitaessa.

384 Kuten riidanalaisen päätöksen 501 ja 502 perustelukappaleessa kuvaillaan, joulukuussa 2009 käydyssä Qualcommin johtohenkilöiden (kuten QCT:n tuotehallintojohtajan ja talous- ja myyntijohtajien) välisessä sisäisessä viestinnässä sitä vastoin todetaan, että ensinnäkin ZTE:lle tarjotut MDM6200-piirisarjan hinnat eivät voineet olla Huaweille tarjottuja hintoja alhaisemmat ja että Qualcomm ei halunnut ”suuria hinnanmuutoksia”, toiseksi, että Qualcomm pelkäsi ZTE:n ja Iceran välisestä yhteistyöstä johtuvia MDM6200-piirisarjaan liittyviä tappioita, ja kolmanneksi, että suunniteltu ratkaisu oli MDM6200- tai MDM8200A-piirisarjoihin liittyvä NRE-maksu, ”jotta Icera ei saisi paljon liiketoimintaa”. Ratkaisu tähän huolenaiheeseen esitettiin joulukuussa 2009 tehdyssä ZTE MDM6200 Price Proposal -ehdotuksessa. Tämä ratkaisu ei tavallaan ollut ”suuri hinnanmuutos”, koska se ei ollut hinnanmuutos vaan kannustin, joka sisälsi laiteoperaattorin kelpoisuuteen MDM8200A-piirisarjan osalta ja MDM6200-piirisarjan tietyn yksikkömäärän ostamiseen sidotun maksun ja mahdollisuuden pidättää maksu, jos jompikumpi edellytys ei täyty.

385 Lisäksi 8.2.2010 eli joulukuussa 2009 annetun hyväksynnän jälkeen pidetyn [*luottamuksellinen*] kokouksen esityksestä käy ilmi, että maksulla, joka oli tuolloin tarkoitettu muodollisesti sekä MDM8200A- että MDM6200-piirisarjalle, pyrittiin todellisuudessa alentamaan ainoastaan jälkimmäisen hintaa.

386 Komission tavoin on lisäksi todettava, ettei [*luottamuksellinen*] hyväksynnässä ollut virallistettu alun perin ehdotettua ehtoa, jonka mukaan ZTE:n olisi ostettava [*luottamuksellinen*] MDM6200-piirisarjan yksikköä vuonna 2010 (mikä vastasi tuolloisia ZTE:n kysynnän ennusteita). Toukokuussa 2010 [*luottamuksellinen*] kuitenkin muutti NRE-maksujen rakennetta ottaen huomioon, että ZTE:n kysyntäennusteet olivat laskeneet 475 000 yksikköön. Toisin kuin kantaja väittää, mikään ei myöskään viittaa siihen, että nämä muutokset vastasivat muutosta näiden maksujen taustalla olevassa tarkoituksessa, joka oli kannustaa ZTE:tä ostamaan MDM6200-piirisarjoja. Jos alkuperäisenä tavoitteena olisi joulukuussa 2009 ollut MDM8200A-piirisarjan myynninedistäminen tai jos se olisi ollut tavoitteena toukokuussa 2010, MDM8200A-piirisarjojen alennusta ei olisi ollut tarpeen tai loogista pienentää [*luottamuksellinen*] USD:sta [*luottamuksellinen*] USD:iin (eli 60:tä prosenttia). Koska MDM6200-piirisarjoja koskevaan ZTE:n kysyntään liittyviä ennusteita oli muutettu [*luottamuksellinen*] yksiköstä alle [*luottamuksellinen*] yksikköön, Qualcommin kannalta ei ollut enää perusteltua ehdottaa ZTE:lle alun perin suunniteltua [*luottamuksellinen*] USD:n alennusta.

387 NRE-maksujen rakenteen muuttumisen ansiosta voitiin kuitenkin säilyttää maksu, joka vastasi [*luottamuksellinen*] USD:n suuruista yksikkökohtaista alennusta, joka liittyi muodollisesti MDM8200A-piirisarjoihin (mutta oli tosiasiallisesti tarkoitettu MDM6200-piirisarjoille), ja samalla tarjota maksun kaksinkertaistamista (jolloin se nousisi [*luottamuksellinen*] USD:iin), jos asiakas saisi operaattorin sertifioinnin MDM6200-piirisarjalle ennen vuoden 2010 loppua eli jos ZTE kannustaisi MDM6200-ratkaisun kehittämiseen vuoden 2010 aikana. Komissio toteaa perustellusti, että se, että Qualcomm kieltäytyi helmikuussa 2011 pidentämästä määräaikaa operaattorin kelpoisuuden saamiselle MDM6200-piirisarjojen osalta, on sopusoinnussa tämän rakenteen ja Qualcommin sen päätelmän kanssa, jonka mukaan ZTE ei ollut toteuttanut riittävästi toimia MDM6200-piirisarjan edistämiseksi vuonna 2010 voidakseen saada loput järjestelyihin liittyvistä kertaluonteisista kustannuksista johtuvat alennukset.

388 Kantajan väitteestä, jonka mukaan se, ettei Qualcomm pidentänyt helmikuussa 2011 MDM6200-piirisarjan sisältävien laitteiden laiteoperaattorin kelpoisuuden saamiselle asetettua määräaikaa, osoittaa ZTE:lle suoritetun NRE-maksun liittyneen sopimuksellisesti ja tosiasiallisesti MDM8200A-piirisarjaan, on todettava, että tämä seikka ja se, ettei Qualcomm maksanut ZTE:lle siihen liittyvää [*luottamuksellinen*] USD:n suuruista summaa, ovat täysin johdonmukaisia sen kanssa, että Qualcomm aikoi alun perin määrätä NRE-maksun osan takaisinperintää koskevasta mekanismista, jos ZTE ei ostaisi suunniteltuja määriä MDM6200-piirisarjaa.

389 Siltä osin kuin ZTE:lle maksettavaa NRE-maksua pidetään yksikköalennuksena, on todettava, ettei komission voida todeta tehneen virhettä kyseisen maksun kirjaamisessa sovellettaviin yksikköihin, alennuksen laskemisessa eikä asiayhteyden arvioimisessa.

390 Ensinnäkin ZTE:lle suoritettavan NRE-maksun suuruutta määritettäessä kirjanpitoon on merkittävä kaikki tilattuja ja toimitettuja MDM6200-piirisarjoja koskevat maksut eli 145 775 yksikköä jakamalla maksujen kokonaismäärä tilattujen ja ostettujen yksiköiden kokonaismäärällä.

391 Se, että ZTE:lle suoritettu NRE-maksu johti lopulta kolminkertaiseen yksikköalennukseen alun perin suunniteltuun alennukseen verrattuna, johtui ainoastaan siitä, että ZTE tilasi ja osti MDM6200-piirisarjoja huomattavasti vähemmän kuin Qualcomm oli ennustanut, nimittäin [*luottamuksellinen*] yksikköä. Koska kannustimen määrä oli vahvistettu etukäteen, jokainen piirisarja sai huomattavasti suuremman hinnanalennuksen kuin alun perin oli suunniteltu. Toisin sanoen tämä kuhunkin piirisarjaan sovelletun alennuksen korottaminen on vain Qualcommin ZTE:n osalta tekemän virheellisen myyntiennusteen sivuvaikutus.

392 Siitä, ettei ZTE tiennyt, että sille tarkoitettua NRE-maksua oli pidettävä yksikköalennuksena, on huomautettava, ettei oikeuskäytännössä edellytetä, että määräävässä asemassa olevan yrityksen asiakas on tietoinen menetelmästä, jota käyttämällä päädytään soveltamaan kustannuksia alhaisempaa hintaa. On nimittäin riittävää, että hinta–kustannus-analyysissa paljastuu valittua kustannusten vertailuarvoa kalliimpi hinta ja että kohteena oleva kilpailija aiotaan syrjäyttää (ks. vastaavasti tuomio 3.7.1991, AKZO v. komissio, C-62/86, EU:C:1991:286, 71 ja 72 kohta).

393 Lisäksi argumentista, jonka mukaan maksulla ei kannustettu ZTE:tä ostamaan enemmän piirisarjoja, on todettava, että 12.5.2022 annetussa tuomiossa Servizio Elettrico Nazionale ym. (C-377/20, EU:C:2022:379, 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) unionin tuomioistuin katsoi, että määräävässä asemassa olevan yrityksen menettelytavan luonnehtiminen väärinkäytöksi ei edellytä, että osoitetaan, että sellaisen menettelytavan, jolla mainittu yritys pyrkii syrjäyttämään kilpailijansa asianomaisilta markkinoilta, odotettu tulos on saavutettu, eikä näin ollen konkreettisen markkinoilta syrjäyttävän vaikutuksen osoittamista. SEUT 102 artiklan tarkoituksena on näet määrätä seuraamuksia siitä, että yksi tai useampi yritys käyttää väärin määräävää asemaa sisämarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla, riippumatta siitä, onko tällainen väärinkäyttö osoittautunut menestyksekkääksi.

394 Kolmanneksi kantajan argumentti, joka perustuu riidanalaisen päätöksen epäjohdonmukaisuuksiin, on vain suppeasti hahmoteltu, joten on vaikea ymmärtää, miten tällaiset epäjohdonmukaisuudet voisivat vaikuttaa kyseisen päätöksen laillisuuteen, minkä vuoksi tämä väite on jätettävä tutkimatta. Komission selitys, jonka mukaan ZTE:lle merkityksellisenä ajanjaksona myytyjen MDM6200-piirisarjojen hinnan ja marginaalin nousu johtui NRE-maksuista aiheutuneista alennuksista, on joka tapauksessa täysin johdonmukainen komission muun päättelyn kanssa. Väitetystä poikkeamasta väitettyjen T&K-kustannusten

kohdentamisessa MDM6200- ja MDM6600-piirisarjojen välillä vuonna 2010 on riittävää todeta, että kyseisen päätöksen 841 perustelukappaleessa selitetään yksityiskohtaisesti ja uskottavasti syyt, joiden vuoksi komissio menetteli näin ja jotka kantaja on lisäksi kiistänyt vain yleisellä tasolla.

395 Edellä esitetyn perusteella kuudennen kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

Toinen osa, joka koskee NRE-maksujen maksamista Huaweille

396 Kantaja katsoo, että vaikka se olisi pitänyt Huaweille suoritettavaa NRE-maksua ”korvauksena” Huaweille kertyneestä MDM8200-piirisarjojen varastosta, kyseinen maksu koski jo ostettuja piirisarjoja eikä olisi siten voinut kannustaa Huaweita ostamaan lisää kyseisiä piirisarjoja. Kuten myös Huawein komission tietopyyntöön antamasta vastauksesta ilmenee, Huawein kanssa tehdyn järjestelyihin liittyviä kertaluonteisia kustannuksia koskevan sopimuksen ehdot ja tämä maksu, joka liittyi laiteoperaattorin kelpoisuuteen MDM8200A-piirisarjan osalta, eivät kannustaneet Huaweita hankkimaan näitä piirisarjoja vaan MDM8200A-piirisarjoja ennalta määräämättömäksi ajaksi.

397 Yleisemmin kantaja moittii komissiota siitä, että se poisti riidanalaisen päätöksen 1142 perustelukappaleesta virkkeen, joka sisälsi täydentävässä väitetiedoksiannossa esitetyn ZTE:lle ja Huaweille suoritettujen NRE-maksujen ”salailua” koskevan nimenomaisen ”kvasiväitteen”, johon Qualcomm oli vastannut hallinnollisessa menettelyssä, mutta jätti kyseisiä NRE-maksuja koskevan perustelukappaleen muilta osin ennalleen. Kantajan mukaan tämä poistaminen merkitsee perustelujen puuttumista, mikä on osoitus myös siitä, ettei komissio pystynyt näyttämään toteen Qualcommin aikomusta syrjäyttää Icera markkinoilta.

398 Komissio kiistää kantajan argumentit.

399 Aluksi on todettava, että Huaweille suoritetun NRE-maksun osalta komissio viittaa riidanalaisen päätöksen 12.4.2.3 kohdassa Qualcommin sisäisiin asiakirjoihin, jotka sen mielestä osoittavat, että koska useat Qualcommin johtohenkilöt vastustivat taipumista huomattavia MDM8200-piirisarjojen hinnanalennuksia pyytäneen Huawein painostukseen, Qualcomm oli lopulta myöntänyt taannehtivan hinnanalennuksen MDM8200-piirisarjojen toimituksille 23.11.2009 jälkeen ja MDM8200A NRE -maksun, jolla oli muodollisesti tarkoitus kattaa MDM8200A-piirisarjan sisältävän erityisen päätelaitteen sertifioinnista aiheutuneita järjestelyihin liittyviä kertaluonteisia kustannuksia ja joka oli [*luottamuksellinen*] (myöhemmin [*luottamuksellinen*]) USD. Komissio katsoo, että vaikka NRE-maksu liittyi muodollisesti operaattorin sertifioinnin saamiseen viimeksi mainitun piirisarjan osalta, NRE-maksulla oli nimenomainen yhteys Huawein MDM8200-piirisarjan varastoon, ja sen avulla yksikköhintaa voitiin alentaa taannehtivasti.

400 Ensinnäkään kantajan argumentti, jonka mukaan Huawei oli jo ostanut MDM8200-piirisarjat eikä sille tarkoitettu NRE-maksu olisi voinut kannustaa sitä ostamaan niitä enemmän, ei voi menestyä. Erityisesti riidanalaisen päätöksen 480–486 perustelukappaleessa mainituista asiakirjoista ja kirjeenvaihdosta nimittäin ilmenee, että tämä kannustin myönnettiin Huaweille, jotta sitä voitaisiin auttaa pääsemään eroon kyseisten piirisarjojen ylijäämästä tilanteessa, jossa se vetosi yhä enemmän Iceran erityisesti ICE8042-piirisarjalla aiheuttamaan kilpailupaineeseen saadakseen edullisemmat ehdot.

401 Erityisesti riidanalaisen päätöksen 480–486 perustelukappaleessa mainituista asiakirjoista ja kirjeenvaihdosta käy lisäksi ilmi, ettei Qualcomm voinut jättää huomiotta Huawein pyyntöjä, mikä osoittaa, että hintaneuvotteluja käytiin vielä silloin, kun Qualcomm päätti myöntää NRE-maksun Huaweille, ja että MDM8200-piirisarjojen myyntiehtoja ei ollut tuolloin vielä vahvistettu lopullisesti.

402 Kantajan argumentista, jonka mukaan järjestelyihin liittyviä kertaluonteisia kustannuksia koskevan sopimuksen ehdot ja Huaweille suoritettu NRE-maksu eivät kannustaneet Huaweita ostamaan MDM8200-piirisarjoja vaan MDM8200A-piirisarjoja, on todettava komission tavoin, että Huawein komission kysymyksiin antamat vastaukset eivät osoita, että Huawei katsoi kyseisen maksun koskevan MDM8200A-piirisarjoja. Kuten riidanalaisen päätöksen 681 perustelukappaleessa todetaan, Huawein vastauksessa päinvastoin ainoastaan toistetaan kyseisen sopimuksen ehdot, jotka eivät vastaa tämän maksun todellista tarkoitusta koskevia todisteita. Kyseisen päätöksen 482 ja 679 perustelukappaleessa mainituista todisteista ilmenee, ja Qualcomm itsekin myönsi väitetiedoksiantoon antamassaan vastauksessa, että tämä maksu oli tarkoitettu MDM8200-piirisarjojen taannehtivaksi alennukseksi. Qualcommin väite, jonka mukaan Huawei katsoi kyseisen maksun liittyvän MDM8200A-piirisarjoihin, on lisäksi ristiriidassa riidanalaisen päätöksen 491, 527 ja 543 perustelukappaleessa mainittujen niiden kyseiseltä ajalta peräisin olevien todisteiden kanssa, joissa Huawei pyysi Qualcommia mukauttamaan järjestelyihin liittyvistä kertaluonteisista kustannuksista johtuvia alennuksia, jotta otettaisiin huomioon sen yksilöimien MDM8200-piirisarjayksikköjen lisävarasto. Näiden seikkojen perusteella Huawei oli täysin tietoinen siitä, että NRE-maksun oli tosiasiallisesti tarkoitus olla alennus MDM820- eikä MDM8200A-piirisarjoista.

403 Lopuksi on todettava täydentävässä väitetiedoksiannossa esitettyä ZTE:lle ja Huaweille suoritettujen NRE-maksujen ”salailua” koskevasta nimenomaisesta ”kvasiväitteestä”, että pitää paikkansa, että yhtäältä täydentävän väitetiedoksiannon 771 kohdan viimeisessä virkkeessä pohdittiin, oliko se, ettei Qualcomm ollut kirjannut piirisarjoja koskevia järjestelyihin liittyviä kertaluonteisia kustannuksia oikein, yritys salata kyseisten menojen maksamiseen liittyvä alennus, ja että toisaalta tätä kysymystä ei esitetty riidanalaisessa päätöksessä. Tämän ”kvasiväitteen” poistamista koskeva kantajan kritiikki, jonka mukaan tämä poistaminen merkitsee perustelujen puuttumista, mikä on osoitus myös siitä, ettei komissio pystynyt näyttämään toteen Qualcommin aikomusta syrjäyttää Icera markkinoilta, ei kuitenkaan voi menestyä.

404 Tältä osin on riittävää todeta, että edellä 307 kohdassa mainitun oikeuskäytännön valossa komissio ei nimittäin ollut velvollinen vastaamaan nimenomaisesti kaikkiin tosiseikkoja tai oikeudellisia seikkoja koskeviin huomautuksiin, jotka kantaja oli esittänyt hallinnollisessa menettelyssä. Kuten komissio väittää, täydentävän väitetiedoksiannon 771 kohdan viimeisen virkkeen poistaminen riidanalaisesta päätöksestä osoittaa lisäksi, toisin kuin kantaja väittää, että komissio otti huomioon Qualcommin hallinnollisessa menettelyssä antaman vastauksen, mutta tämä ei vaikuttanut näyttöön Qualcommin aikomuksesta syrjäyttää Icera merkityksellisiltä markkinoilta.

405 Edellä esitetyn perusteella kuudennen kanneperusteen toinen osa on hylättävä. Koska myös tämän kanneperusteen ensimmäinen osa on hylätty (ks. edellä 395 kohta), kyseinen kanneperuste on hylättävä kokonaisuudessaan.

Seitsemäs kanneperuste, jonka mukaan viitekustannuksille ei ole määritetty asianmukaista viitearvoa

406 Seitsemännessä kanneperusteessa, joka jakautuu kolmeen osaan, joista ensimmäinen koskee oikeusvarmuuden periaatteen ja in dubio pro reo -periaatteen loukkaamista, toinen sitä, etteivät keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset ole asianmukainen viitekustannus, ja kolmas sitä, etteivät komission laskemat keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset vastaa ”tosiasiallisia” keskimääräisiä pitkän aikavälin lisäkustannuksia, kantaja väittää, että riidanalaisessa päätöksessä tehtiin kustannusten kohtelussa useita virheitä ja yleisten oikeusperiaatteiden loukkauksia.

Alustavat huomautukset

407 Riidanalaisen päätöksen 12.6 kohdassa komissio selitti tutkinnan kohteena olevien piirisarjojen osalta syyt, joiden vuoksi se katsoi, että keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset olivat asianmukaisin kustannusten vertailuarvo hinta–kustannus-analyysissa. Niitä laskiessaan se otti huomioon yhtäältä valmistuskustannukset, jotka vaihtelevat valmistettujen piirisarjojen määrän mukaan ja ovat siten keskimääräisten pitkän aikavälin lisäkustannusten muuttuva osa (kyseisen päätöksen 12.6.2 kohta), ja toisaalta Qualcommin T&K-kustannukset, jotka on kirjattu Qualcommin T&K-kustannustietokantaan [*luottamuksellinen*] ja jotka ovat siten piirisarjan tuotannon lisäkustannusten suurin kiinteä osa (kyseisen päätöksen 12.6.3 kohta). Komissio totesi lisäksi, ettei muuntyyppisiä kiinteitä kustannuksia, kuten markkinointikustannuksia, otettu huomioon, joten sen laskemat keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset olivat siksi Qualcommin keskimääräisiä kokonaiskustannuksia pienemmät.

408 Kun otetaan huomioon unionin tuomioistuinten tällä alalla vahvistamat kriteerit, komission mielestä keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset ovat käsiteltävässä asiassa asianmukaisin kustannusten vertailuarvo laskettaessa Qualcommille kyseisistä tuotteista aiheutuneiden kustannusten vähimmäiskattavuusaste. Komissio katsoo, että koska Qualcomm on tuotevarioinnin eduista hyötyvä monituoteyritys, useat tuotteet saattavat edellyttää samoja tuotantotoimintoja, jolloin merkitykselliset kustannukset eivät vaihtele valmistettavien tuotteiden lukumäärän mukaan (jäljempänä yhteiset kustannukset). Komission mielestä näitä kustannuksia ei siksi oteta huomioon keskimääräisten pitkän aikavälin lisäkustannusten laskennassa, koska ne sisältävät vain tutkinnan kohteena oleviin tuotteisiin liittyvät tuotantokustannukset. Näin ollen kaikkien niiden muuttuvien ja kiinteiden kustannusten keskiarvo, joita Qualcommille aiheutui tietyn tuotteen tuottamisesta, eli keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset, ovat myös kunkin tuotteen osalta keskimääräisiä kokonaiskustannuksia pienemmät.

409 Komissio katsoo riidanalaisessa päätöksessä, että toteamusta, jonka mukaan keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset olivat kunkin tuotteen osalta keskimääräisiä kokonaiskustannuksia pienemmät, ei kyseenalaista se, että jokainen piirisarja oli omiaan aiheuttamaan T&K-alan heijastusvaikutuksia tulevien piirisarjojen hyväksi tai hyötyi niistä. Komission mukaan heijastusvaikutukset, joista tietty piirisarja hyötyi, voidaan suurin piirtein kompensoida heijastusvaikutuksilla, joita kyseisestä piirisarjasta puolestaan aiheutui tuleville piirisarjoille. Se totesi, että piirisarjasta aiheutuneita T&K-kustannuksia ei siis ollut vähennetty niiden heijastusvaikutusten perusteella, joita tämä sama piirisarja olisi voinut tuottaa tulevan piirisarjan hyväksi. MDM8200- ja MDM8200A-piirisarjojen osalta komissio kuitenkin mukautti

kehityskustannusten kohdentamistaan ottaen huomioon, että asiakirja-aineistosta ilmenee, että MDM8200-piirisarja tuotti huomattavasti enemmän heijastusvaikutuksia MDM8200A-piirisarjalle kuin se oli itse saanut.

410 Keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia laskiessaan komissio tukeutui käytännössä Qualcommin tiedoista ilmenevään keskimääräistä yksikkökustannusta koskevaan muuttujaan, joka voitiin laskea kahden kirjanpitoperusteen mukaan. Ensimmäinen peruste heijastaa tiettynä vuosineljänneksenä myytyjen piirisarjojen keskimääräistä yksikkökohtaista kustannusta ja toinen Qualcommin (tilausvalmistajilta) tiettynä vuosineljänneksenä ostamien piirisarjojen yksikkökohtaista kustannusta. Komissio sovelsi väitetiedoksiannossa aluksi ensimmäistä perustetta. Täydentävässä väitetiedoksiannossa ja riidanalaisessa päätöksessä komissio sovelsi sittemmin toista perustetta ottaakseen huomioon tietyt Qualcommin huomautukset ja teki tiettyjä mukautuksia, joilla pyrittiin lähinnä ratkaisemaan varastokirjanpitoon liittyvä ongelma.

411 Laskiessaan kullekin piirisarjalle kohdennettavat Qualcommin T&K-kustannukset komissio sitä vastoin piti kyseisen piirisarjan lisäkustannuksina tiettyjä kustannuseriä, jotka sisältyivät [*luottamuksellinen*], jota Qualcomm käytti tiettyjen kiinteiden kustannusten kirjaamiseen ja kohdentamiseen jompaankumpaan piirisarjaan. ”Lisäkustannusten” yksilöinti perustui erityisesti Qualcommin sisäiseen asiakirjaan, jossa käytettiin kyseistä termiä, nimittäin [*luottamuksellinen*] -nimiseen sisäiseen esitykseen, joka koskee [*luottamuksellinen*] (jäljempänä [*luottamuksellinen*]), ja Qualcommin hallinnollisessa menettelyssä antamiin selityksiin, jotka koskevat kyseisessä asiakirjassa ”lisäkustannuksina” pidettyjä kustannusluokkia.

Ensimmäinen osa, joka koskee oikeusvarmuuden periaatteen ja in dubio pro reo -periaatteen loukkaamista

412 Kantaja väittää, että komissio loukkasi oikeusvarmuuden periaatetta, syyttömyysolettaman periaatetta ja in dubio pro reo -periaatetta, kun se sovelsi kahta eri lähestymistapaa – ylhäältä alas- eli top-down-lähestymistapaa ja alhaalta ylös- eli bottom-up-lähestymistapaa – määrittäessään Qualcommin T&K-investointien kokonaismäärän yhtäältä väitetiedoksiannossa sekä toisaalta täydentävässä väitetiedoksiannossa ja riidanalaisessa päätöksessä. Kantajan mukaan komissio myönsi erityisesti väitetiedoksiannossa, ettei [*luottamuksellinen*] sovellu hinta–kustannus-analyysiin. Täydentävässä väitetiedoksiannossa ja riidanalaisessa päätöksessä komissio sitä vastoin käytti kyseisestä tietokannasta otettuja tietoja, ja siinä käytetyn menetelmän vuoksi piirisarjojen marginaalien neljännesvuosittaiset erot poikkesivat huomattavasti väitetiedoksiannossa esitetyistä marginaaleista.

413 Kantaja väittää lisäksi, että koska väitetiedoksiannossa käytetty menetelmä poikkesi täydentävässä väitetiedoksiannossa ja riidanalaisessa päätöksessä käytetystä menetelmästä, se ei voinut ennakoida komission lopulta käyttämää menetelmää ja sen tuloksia, kun se teki piirisarjojen hinnoittelua tai T&K-investointeja koskevia päätöksiä. Kantaja väittää, ettei komissio itse pystynyt ennakoimaan kyseisessä päätöksessä lopulta käytetyn menetelmän perustekijöitä eikä sen tuloksia yli viiden vuoden tutkinnan jälkeen.

414 Komissio kiistää kantajan argumentit.

415 Aluksi on todettava, kuten edellä 364–366 kohdassa, että syyttömyysolettaman periaatteen ja in dubio pro reo -periaatteen loukkaamista koskevat kantajan väitteet on jätettävä tutkimatta, koska niitä ei ole täsmennetty riittävästi, jotta niiden paikkansapitävyyttä voitaisiin arvioida.

416 Tarkasteltaessa ensinnäkin kantajan argumenttia, joka koskee lähinnä komission yhtäältä väitetiedoksiannossa ja toisaalta täydentävässä väitetiedoksiannossa ja riidanalaisessa päätöksessä käyttämien analyysimenetelmien välistä eroa, on muistutettava, että edellä 146 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan komissio voi lopullisen päätöksen tekemiseen asti hylätä erityisesti asianosaisten kirjallisten tai suullisten huomautusten perusteella tietyt tai jopa kaikki aluksi esittämänsä niitä koskevat väitteet ja muuttaa siten kantaansa niiden eduksi tai päättää lisätä uusia väitteitä, kunhan se varaa asianomaisille yrityksille tilaisuuden esittää niiltä osin huomautuksensa. Sama pätee komission hinta–kustannus-analyysissaan käyttämään menetelmään.

417 On nimittäin muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan oikeusvarmuuden periaate edellyttää, että oikeussäännöt ovat selviä ja täsmällisiä, ja sen tarkoituksena on taata niiden tilanteiden ja oikeudellisten suhteiden ennakoitavuus, joihin unionin oikeutta sovelletaan (ks. tuomio 15.9.2005, Irlanti v. komissio, C-199/03, EU:C:2005:548, 69 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 29.3.2012, Espanja v. komissio, T-398/07, EU:T:2012:173, 107 kohta), mutta koska väitetiedoksiannossa käytetty menetelmä, jolla määritettiin hinta–kustannus-analyysiin parhaiten soveltuva kustannusten vertailuarvo, on väliaikainen, komission lopullista päätöstä ei voida kumota pelkästään sillä perusteella, että tulokset, jotka on saatu soveltamalla toista menetelmää täydentävässä väitetiedoksiannossa ja riidanalaisessa päätöksessä, eivät ole täysin samat kuin tulokset, jotka olisi saatu soveltamalla alun perin väitetiedoksiannossa käytettyä menetelmää (ks. analogisesti tuomio 5.12.2013, SNIA v. komissio, C-448/11 P, ei julkaistu, EU:C:2013:801, 43 kohta).

418 Lisäksi on todettava, ettei kantaja kiistä käsiteltävässä asiassa sitä, että sillä oli hallinnollisen menettelyn aikana ja erityisesti täydentävän väitetiedoksiannon lähettämisen jälkeen mahdollisuus selittää näkemyksensä riidanalaisessa päätöksessä käytetystä menetelmästä.

419 Kantaja viittaa lisäksi ainoastaan komission käyttämien menetelmien alhaalta ylös- ja ylhäältä alas -lähestymistapoihin sekä piirisarjojen välillä edellytettyjen marginaalien eroon neljännesvuosittain eikä selitä muuten kuin viittaamalla hallinnollisessa menettelyssä toimitettuihin ja kannekirjelmän liitteenä oleviin kirjelmiin, mitä eroja ylhäältä alas- ja alhaalta ylös -lähestymistapojen välillä on ja mitä niistä seurasi käytännössä. Tästä on huomautettava komission tavoin, että riidanalaisessa päätöksessä (ja täydentävässä väitetiedoksiannossa) käytetty menetelmä perustuu todellisiin T&K-kustannuksiin, jotka Qualcomm itse kirjasi kirjanpitoon kunkin piirisarjan osalta. Tästä syystä komissio katsoi, että tämä menetelmä kuvasti paremmin kunkin piirisarjan kehittämisestä tosiasiallisesti aiheutuneita T&K-kustannuksia kuin väitetiedoksiannossa sovellettu menetelmä.

420 Vaikka komission yhtäältä väitetiedoksiannossa ja toisaalta täydentävässä väitetiedoksiannossa ja riidanalaisessa päätöksessä käyttämillä analyysimenetelmillä saataisiin erilaisia tuloksia, kuten kantaja väittää, käsiteltävässä asiassa ei voitaisi siten tämän seikan perusteella katsoa, että komissio teki virheen, kun se sovelsi riidanalaisessa päätöksessä menetelmää, joka perustui Qualcommin itse kunkin piirisarjan osalta kirjaamiin todellisiin T&K-kustannuksiin. Tämä väite ei siis voi menestyä.

421 Toiseksi tarkasteltaessa ainoastaan oikeusvarmuuden periaatteen väitetyn loukkaamisen tueksi esitettyä kantajan argumenttia, jonka mukaan se ei voinut tietää piirisarjojen hintoja ja T&K-investointeja koskevia päätöksiä tehdessään, millä menetelmällä komissio määrittää merkityksellisen kustannusten vertailuarvon, on muistutettava, että komissio oli todennut täydentävässä väitetiedoksiannossa, että keskimääräisten pitkän aikavälin lisäkustannusten

laskentaa oli muutettu, jotta voitiin ottaa huomioon kantajan väitetiedoksiantoon antamassaan vastauksessa esittämät vastalauseet siitä, miten keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset oli laskettu väitetiedoksiannossa.

422 Tästä on huomautettava, että vaikka se, että määräävässä markkina-asemassa oleva yritys voi kustannuksensa huomioon ottamalla arvioida omien menettelytapojensa laillisuutta sille SEUT 102 artiklan perusteella kuuluvan erityisen vastuun mukaisesti, on oikeusvarmuuden yleisen periaatteen mukaista (ks. vastaavasti tuomio 14.10.2010, Deutsche Telekom v. komissio, C-280/08 P, EU:C:2010:603, 202 kohta ja tuomio 17.2.2011, Teliasonera Sverige, C-52/09, EU:C:2011:83, 44 kohta), tämä ei estä komissiota tekemästä tiettyjä mukautuksia, jotka perustuvat määräävässä asemassa olevan yrityksen hinta- ja kustannusselvityksiin sekä kaikkiin muihin sen toimittamiin merkityksellisiin tietoihin (ks. vastaavasti tuomio 30.1.2007, France Télécom v. komissio, T-340/03, EU:T:2007:22, 131–137 kohta; tuomio 10.4.2008, Deutsche Telekom v. komissio, T-271/03, EU:T:2008:101, 208–211 kohta ja tuomio 13.12.2018, Slovak Telekom v. komissio, T-851/14, EU:T:2018:929, 220–235 kohta).

423 Oikeusvarmuuden periaate ei siis edellytä, että määräävässä asemassa olevalla yrityksellä on yksityiskohtaiset ennusteet siitä, millä menetelmällä komissio laskee sen kustannukset. Komission käyttämässä menetelmässä on nimittäin otettava huomioon tapauksen erityiset olosuhteet ja erityisesti määräävässä asemassa olevan yrityksen toimittamat tiedot.

424 Edellä esitetyn perusteella seitsemännen kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

Toinen osa, jonka mukaan keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset eivät ole asianmukainen viitekustannus

425 Kantajan mukaan komission olisi pitänyt katsoa, että käsiteltävässä asiassa hinta–kustannus-analyysissa käytettäväksi viitekustannukseksi soveltuivat parhaiten keskimääräiset muuttuvat kustannukset tai keskimääräiset vältettävissä olevat kulut eivätkä keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset.

426 Hinnoittelupäätökset perustuvat ensinnäkin kilpailuolosuhteisiin, jotka olivat olemassa silloin, kun Qualcommin T&K-kustannuksista oli jo tullut ”uponneita” kustannuksia, koska niitä ei voitu enää välttää. Keskimääräisiä pitkän aikavälin lisäkustannuksia alhaisemmat hinnat mahdollistavat kantajan mukaan usein lyhyen aikavälin voittojen maksimoinnin eivätkä merkitse voiton uhraamista.

427 Toiseksi keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset on kantajan mukaan suunniteltu staattista maailmaa varten, koska niissä keskitytään tiettyyn tuotteeseen eikä oteta huomioon aiempia ja tulevia vastaavia tuotteita. Kantajan mielestä ne eivät sovellu puolijohdealan kaltaiselle dynaamiselle alalle, jolla on ajasta toiseen ulottuvia heijastusvaikutuksia.

428 Kolmanneksi käsiteltävässä asiassa esitetyt hyvin suppeat väärinkäyttöä koskevat väitteet (jotka koskevat ainoastaan kolmen piirisarjan myyntiä kahdelle asiakkaalle muutaman vuosineljänneksen aikana) johtavat kantajan mukaan siihen, että ”todelliset” keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset ovat itse asiassa keskimääräiset vältettävissä olevat kulut tai keskimääräiset muuttuvat kustannukset tai hyvin lähellä niitä.

429 Kantajan mukaan komissio katsoi tässä yhteydessä virheellisesti, että vähäiset marginaalikustannukset tai muuttuvat kustannukset ovat merkityksellisille markkinoille kuuluvien tuotteiden ominaispiirre, kun komissio oli itse useaan otteeseen todennut, että keskimääräiset muuttuvat kustannukset ovat tärkeä kilpailutekijä.

430 Neljänneksi kantaja väittää, että komission päätös tehdä analyysinsa keskimääräisten pitkän aikavälin lisäkustannusten eikä keskimääräisten kokonaiskustannusten perusteella ei ole kantajalle edullisempi, toisin kuin komissio väittää. Kantajan mukaan on epätodennäköistä, että oikein lasketut keskimääräiset kokonaiskustannukset olisivat suuremmat kuin keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset, koska jälkimmäiset sisältävät myös yhteisiä kustannuksia, koska niissä ei oteta huomioon kantajan patenttien lisensoinnista saamia tuloja ja koska niitä on manipuloitu jälkikäteen, mikä lisäsi merkittävästi MDM8200A-piirisarjan keskimääräisiä pitkän aikavälin lisäkustannuksia.

431 Komissio ja väliintulija kiistävät kantajan argumentit.

432 Aluksi on muistutettava, että kun unionin yleinen tuomioistuin käsittelee SEUT 263 artiklan nojalla kumoamiskannetta SEUT 102 artiklan soveltamisesta tehdystä päätöksestä, sen tehtävänä yleisesti on niiden seikkojen perusteella, jotka kantaja on esittänyt kanneperusteiden tueksi, harjoittaa kokonaisvaltaista valvontaa sen suhteen, täyttyvätkö kyseisen määräyksen soveltamisedellytykset vai eivät, ja että unionin yleinen tuomioistuin ei voi tässä tuomioistuinvalvonnassa tukeutua harkintavaltaan, joka komissiolle EU-sopimuksessa ja EUT-sopimuksessa sille kilpailupolitiikan alalla annetun tehtävän perusteella kuuluu, perusteena sille, ettei se harjoita oikeudellisia seikkoja ja tosiseikkoja koskevaa perinpohjaista laillisuusvalvontaa (ks. analogisesti tuomio 11.9.2014, MasterCard ym. v. komissio, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, 155 ja 156 kohta).

433 Lisäksi on todettava, että se, että komissio käytti menetelmää, joka perustuu keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia korkeampiin ja keskimääräisiä kokonaiskustannuksia alhaisempiin hintoihin, perustuu ainoastaan oikeuskäytäntöön. Unionin tuomioistuimen mukaan keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia alhaisempien hintojen, joilla määräävässä asemassa oleva yritys pyrkii syrjäyttämään kilpailijan, on katsottava merkitsevän väärinkäyttöä. Määräävässä asemassa olevalle yritykselle ei nimittäin ole mitään etua sellaisten hintojen käyttämisestä, paitsi jos sen tarkoituksena on syrjäyttää kilpailijansa voidakseen sitten nostaa hintojaan käyttäen hyväkseen monopoliasemaansa, koska jokainen myyntitapahtuma tuottaa sille kaikkien valmistettuun yksikköön liittyvien kiinteiden kustannusten (toisin sanoen niiden kustannusten, jotka säilyvät muuttumattomina riippumatta valmistetuista määristä) sekä ainakin muuttuvien yksikkökustannusten osan suuruisen menetyksen. Lisäksi keskimääräisiä kokonaiskustannuksia, joihin kuuluvat sekä kiinteät että muuttuvat kustannukset, alhaisempien, mutta keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia korkeampien hintojen on katsottava merkitsevän väärinkäyttöä, jos ne on määritetty osana sellaista suunnitelmaa, jonka tarkoituksena on kilpailijan syrjäyttäminen. Näillä hinnoilla voidaan nimittäin poistaa markkinoilta yrityksiä, jotka ovat ehkä yhtä tehokkaita kuin määräävässä asemassa oleva yritys mutta jotka taloudellisilta voimavaroiltaan heikompina eivät selviydy siitä kilpailutilanteesta, johon ne joutuvat (tuomio 3.7.1991, AKZO v. komissio, C-62/86, EU:C:1991:286, 71 ja 72 kohta).

434 Tämä oikeuskäytäntö on vahvistettu useissa myöhemmissä tuomioissa, joissa on johdonmukaisesti katsottu, että keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia alhaisempia hintoja on lähtökohtaisesti pidettävä osoituksena markkina-aseman väärinkäytöstä, koska määräävässä asemassa olevan, tällaisia hintoja soveltavan yrityksen taloudellisena tarkoituksena ei voi olla

muu kuin kilpailijan syrjäyttäminen. Toisaalta keskimääräisiä kokonaiskustannuksia alhaisempia mutta keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia korkeampia hintoja on pidettävä osoituksena markkina-aseman väärinkäytöstä ainoastaan, jos ne on vahvistettu osana kilpailijan syrjäyttämiseen tähtäävää suunnitelmaa (tuomio 14.11.1996, Tetra Pak v. komissio, C-333/94 P, EU:C:1996:436, 41 kohta ja tuomio 2.4.2009, France Télécom v. komissio, C-202/07 P, EU:C:2009:214, 109 kohta).

435 3.7.1991 annettuun tuomioon AKZO v. komissio (C-62/86, EU:C:1991:286, 71 ja 72 kohta) perustuvan oikeuskäytännön valossa komission oli siten määräävän aseman väärinkäytön toteamiseksi käsiteltävässä asiassa yhtäältä todettava, että kantajan hinnat olivat keskimääräisiä kokonaiskustannuksia alhaisempia, ja toisaalta näytettävä toteen sen aikomus syrjäyttää kilpailija. Kuten edellä 408 ja 409 kohdassa muistutettiin, komissio katsoi riidanalaisessa päätöksessä, että Qualcommin keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset olivat kunkin tuotteen osalta sen keskimääräisiä kokonaiskustannuksia pienemmät.

436 Toisin kuin kantaja katsoo neljännessä väitteessään, tästä on todettava, että koska keskimääräisiin kokonaiskustannuksiin sisältyvät muun muassa kaikki yhteiset kustannukset mutta keskimääräisiin pitkän aikavälin lisäkustannuksiin vain kyseessä oleviin erityisiin tuotteisiin liittyvät kustannukset, on lähinnä mahdotonta, että keskimääräiset kokonaiskustannukset olisivat keskimääräisiä pitkän aikavälin lisäkustannuksia pienemmät. Vaikka komissio olisikin virheellisesti katsonut tiettyjen yhteisten kustannusten liittyvän kyseessä oleviin tuotteisiin, kantaja ei nimittäin voisi pätevästi väittää, että keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset voisivat olla keskimääräisiä kokonaiskustannuksia suuremmat.

437 Lisäksi on todettava, että komissio laski keskimääräiset kokonaiskustannukset riidanalaisen päätöksen 12.7.5.2 kohdassa ja tuli siihen tulokseen, että ne olivat keskimääräisiä pitkän aikavälin lisäkustannuksia suuremmat. Qualcomm ei ole kiistänyt tätä seikkaa eikä ehdottanut muuta laskentamenetelmää. Komissiota ei voida siten moittia siitä, että se käytti hinta–kustannus-analyysissaan keskimääräisiä pitkän aikavälin lisäkustannuksia keskimääräisten kokonaiskustannusten sijasta, koska keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset ovat kantajalle suotuisampia kuin keskimääräiset kokonaiskustannukset. Kuten väliintulija perustellusti korostaa, komission ei myöskään tarvinnut määrittää, olivatko kantajan hinnat myös keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia tai keskimääräisiä pitkän aikavälin lisäkustannuksia alhaisempia, koska se oli päättänyt tarkistaa, aikoiko Qualcomm syrjäyttää kilpailijan. Kantajan neljäs väite ei näin ollen voi menestyä.

438 Kantajan esittämistä kolmesta muusta väitteestä, joilla kiistetään keskimääräisten pitkän aikavälin lisäkustannusten soveltuvuus viitekustannukseksi, on todettava komission tavoin, ettei pelkästään muuttuviin kustannuksiin perustuva hintojen laskenta sovellu saalistushinnoittelun tunnistamiseen alalla, jolla – kuten erityisesti riidanalaisen päätöksen 109–119 ja 280–284 perustelukappaleesta ilmenee – T&K-toiminta ja immateriaalioikeuksien voimakas läsnäolo aiheuttavat suuria T&K-kustannuksia, joita ei oteta huomioon pelkästään muuttuviin kustannuksiin perustuvassa laskelmassa.

439 Kiistatonta on erityisesti se komission riidanalaisen päätöksen 787 perustelukappaleessa toteama seikka, että puolijohdeteollisuudelle ovat ominaisia pienet muuttuvat kustannukset (jotka liittyvät esimerkiksi piirisarjojen valmistukseen) ja suuret kiinteät kustannukset (jotka liittyvät esimerkiksi piirisarjojen suunnitteluun ja kehittämiseen tarvittaviin T&K-investointeihin), jotka ovat tuotteiden markkinoille saattamisen ajankohtana suurimmaksi osaksi ”uponneita” kustannuksia. Jos T&K-investointien kaltaisia tuotekohtaisia uponneita kustannuksia ei otettaisi huomioon,

tilanne ei siis kuvastaisi markkinoiden todellisuutta markkinoilletuloon ja kilpailuun liittyvien kustannusten osalta, jolloin kilpailijan syrjäyttämiseen tähtäävää saalistushinnoittelua olisi hyvin vaikea, ellei jopa mahdotonta havaita.

440 Koska keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset sisältävät kiinteät ja muuttuvat tuotekohtaiset kustannukset, jotka ovat aiheutuneet sekä ennen sitä ajanjaksoa, jona väärinkäyttö tapahtui, että sen aikana, ne ovat siksi käsiteltävässä asiassa asianmukaisin viitekustannus laskettaessa vaadittavaa kustannusten kattamisen vähimmäisastetta tutkinnan kohteena olevien tuotteiden kohdalla (riidanalaisen päätöksen 780 perustelukappale).

441 Myöskään kantajan väite, jonka mukaan myynti keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia korkeammalla mutta keskimääräisiä pitkän aikavälin lisäkustannuksia alhaisemmalla hinnalla voi olla lyhytaikaista voiton maksimointia, ei voi menestyä. On nimittäin todettava komission tavoin, että sovellettavassa oikeuskäytännössä tunnustetaan, että keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia korkeammat mutta keskimääräisiä kokonaiskustannuksia (jotka ovat käsiteltävässä asiassa keskimääräisiä pitkän aikavälin lisäkustannuksia suuremmat) alhaisemmat hinnat merkitsevät väärinkäyttöä vain, jos niiden tarkoituksena on syrjäyttää kilpailija (ks. vastaavasti tuomio 3.7.1991, AKZO v. komissio, C-62/86, EU:C:1991:286, 71 ja 72 kohta). Kuten riidanalaisen päätöksen 785 perustelukappaleessa muistutetaan, komissio on osoittanut nimenomaan tämän. Kantaja nimittäin yhtäältä sovelsi keskimääräisiä pitkän aikavälin lisäkustannuksia alhaisempia hintoja ja toisaalta teki näin Iceran syrjäyttämiseen tähtäävän suunnitelman yhteydessä. Näin ollen väite, jonka mukaan keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia korkeammat hinnat voisivat palvella oikeutettuja tarkoituksia, merkitsee ainoastaan sovellettavassa oikeuskäytännössä tehdyn eron tunnustamista eikä osoita, että keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset olisivat tässä tapauksessa sopimaton viitearvo.

442 Kantajan väitteestä, jonka mukaan keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset ovat käsiteltävässä asiassa epäasianmukainen viitearvo rikkomisen rajallisen ulottuvuuden vuoksi, on todettava, että suhteessa kahden vuoden pituiseen saalistushinnoittelukäytäntöön alalla, jolle – kuten kantaja itse vahvisti (ks. esimerkiksi kantajan täydentävään väitetiedoksiantoon antaman vastauksen 333 ja 337 kohta, kannekirjelmän liitteet A.2.2 ja A.2.4 sekä kantajan väitetiedoksiantoon antaman vastauksen 715–723 kohta) – ovat ominaisia huomattavia T&K-investointeja edellyttävät lyhyet innovointisyklit, kaikkien väitetyn saalistushinnoittelun kohteena olevien tuotteiden kehittämistä koskevien kustannusten huomiotta jättäminen merkitsisi sitä, että huomiotta jätettäisiin merkittävä osa kustannuksista, joilla on ratkaiseva merkitys sekä määräävässä asemassa olevan yrityksen että sen kilpailijoiden hinnoittelupäätöksissä. Jos pitäisi paikkansa, kuten kantaja väittää, että ”T&K-intensiivisillä” aloilla yritykset saattavat asettaa optimaaliset hinnat tasoille, jotka eivät mahdollista kaikkien tiettyyn tuotteeseen mahdollisesti liittyvien T&K-kustannusten kattamista, niiden toiminnan kannattavuus vaarantuisi tällöin vakavasti. Näillä kustannuksilla on sitä vastoin tärkeä rooli hinnoittelustrategiassa erityisesti markkinoilla, joille on ominaista tuotteiden nopea vaihtuvuus, koska suhteellisen vanhat tuotteet korvataan varsin nopeasti innovatiivisemmilla tuotteilla. Se, että T&K-toiminta voi hyötyä aiemmista tuloksista tai helpottaa tulevaa kehitystä tai löytöjä, ei tarkoita, ettei tällaisia investointeja voitaisi ottaa huomioon, vaan tämä pikemminkin johtaa siihen, että kustannukset on jaettava huolellisesti eri tuotteiden kesken.

443 Näiden seikkojen perusteella on hylättävä kantajan väitteet, joissa kiistetään keskimääräisten pitkän aikavälin lisäkustannusten soveltuvuus viitekustannukseksi. Vaikka komissiolla on kilpailupolitiikan alalla harkintavaltaa, joka on oikeudellisia seikkoja ja tosiseikkoja koskevan perinpohjaisen laillisuusvalvonnan kohteena (ks. vastaavasti tuomio 11.9.2014, MasterCard ym.

v. komissio, C-382/12 P, EU:C:2014:2201, 156 kohta), kantajan esittämien seikkojen perusteella ei voida kuitenkaan katsoa, että komissio teki virheen, kun se päätti olla käyttämättä viitekustannuksena keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia tai keskimääräisiä vältettävissä olevia kuluja.

444 Kaiken edellä esitetyn perusteella seitsemännen kanneperusteen toinen osa on hylättävä.

Kolmas osa, jonka mukaan komission laskemat keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset eivät vastaa ”tosiasiallisia” keskimääräisiä pitkän aikavälin lisäkustannuksia

445 Kantaja esittää kolmannen osan tueksi kahdeksan väitettä.

446 Kantaja väittää ensinnäkin, että komissio teki virheen keskimääräisten pitkän aikavälin lisäkustannusten määrittelyssä, koska se ei ottanut huomioon sitä, että piirisarjan välisten heijastusvaikutusten tapauksessa kustannukset, jotka voidaan luokitella tällaisiksi, eivät yleisen luonteensa vuoksi voineet liittyä tiettyyn piirisarjaan eivätkä siten yksinkertaisesti voineet sisältyä keskimääräisiä pitkän aikavälin lisäkustannuksia koskeviin laskelmiin.

447 Toiseksi kantaja väittää, että komissio on perustellut täydentävässä väitetiedoksiannossa ja riidanalaisessa päätöksessä tekemiä laskelmiaan epäjohdonmukaisesti. Kantajan mukaan komissio vetoaa täydentävässä väitetiedoksiannossa tarpeeseen ratkaista ”kirjanpitojärjestelmän aiheuttamat vääristymät”, jotka on yksilöity väitetiedoksiantoon annetussa vastauksessa, mutta riidanalaisessa päätöksessä se vetoaa pikemminkin tarpeeseen käsitellä esitettyjä moitteita. Kantaja arvostelee etenkin sitä, että komissio määritti kyseisessä päätöksessä keskimääräisten muuttuvien kustannusten vertailuarvon uudelleen liian monimutkaisesti eikä soveltanut laskelmissaan keskimääräisiä yksikkökustannuksia koskevaa muuttujaa, mikä poikkesi kantajan väitetiedoksiantoon ja täydentävään väitetiedoksiantoon antamissaan vastauksissa kannattamasta menetelmästä.

448 Kolmanneksi kantaja väittää, että [*luottamuksellinen*] ei sovellu sen T&K-lisäkustannusten yksilöimiseen, koska kyseistä [*luottamuksellinen*] käytetään ainoastaan sisäiseen hallintoon ja kirjanpitoon eikä sitä ole suunniteltu tai mukautettu komission analyysia varten.

449 Neljänneksi kantaja väittää, että komissio kohteli tiettyjä [*luottamuksellinen*] tallennettuja kustannuksia, nimittäin luokkiin [*luottamuksellinen*] ja [*luottamuksellinen*] kuuluvia kustannuksia, ”lisäkustannuksina”, vaikka ne eivät olleet sellaisia, koska ne oli liitetty tiettyyn piirisarjaan ainoastaan [*luottamuksellinen*] kohdentamisten vuoksi, eikä siksi, että ne liittyivät nimenomaisesti tähän piirisarjaan.

450 Kantaja väittää tältä osin ensinnäkin, että on erotettava toisistaan suoraan piirisarjaan kohdennetut kustannukset ja kustannukset, jotka on kohdennettu jälkikäteen jakamalla, toisin sanoen ei sillä perusteella, että niiden katsottaisiin liittyvän nimenomaisesti kyseiseen piirisarjaan, vaan pelkästään yksinkertaisen sisäisen kohdentamismekanismin tuloksena. Kantajan mukaan QCT:n työntekijät [*luottamuksellinen*].

451 Näin ollen laitteistokustannukset, joita ei voida suoraan kohdistaa piirisarjaan, eli [*luottamuksellinen*] luokassa [*luottamuksellinen*], [*luottamuksellinen*].

452 Samoin ohjelmistoihin liittyvät kustannukset johtuivat syyskuusta 2009 lähtien [*luottamuksellinen*].

453 Puolijohdealan tutkimus- ja kehitystoiminnan erityisluonteen vuoksi edes [*luottamuksellinen*] suoraan piirisarjalle kirjatut kustannukset eivät todellisuudessa välttämättä liity kyseiseen piirisarjaan. Komissio ei joka tapauksessa olisi voinut todeta saalistushinnoittelua, jos se olisi pitänyt ainoastaan piirisarjaan suoraan liittyviä T&K-kustannuksia ”lisäkustannuksina” tai ”tuotekohtaisina kustannuksina”.

454 Kantajan mukaan komissio ei esitä käytännössä mitään vankkaa perustelua sille, miksi se luokitteli luokkiin [*luottamuksellinen*] ja [*luottamuksellinen*] kuuluvat kustannukset ”lisäkustannuksiksi”, ja se tukeutuu yhtäältä pelkästään ainoaan hallussaan olevaan Qualcommin asiakirjaan, nimittäin [*luottamuksellinen*], sisältyvän englanninkielisen sanan ”incremental” käyttöön ja toisaalta Qualcommin hallinnollisen menettelyn aikana antamiin selityksiin, mikä osoittaa, ettei komissio tehnyt mitään riippumatonta arviointia.

455 Toiseksi [*luottamuksellinen*], jota komissio käytti yksilöidäkseen lisäkustannusten luokan kantajalle aiheutuneiden kustannusten luokkien joukossa, kantaja väittää, että kyseinen asiakirja koski tiettyä piirisarjaa, [*luottamuksellinen*], joka ei ollut tutkinnan kohteena, jota ei ollut kehitetty samaan aikaan tutkinnan kohteena olevien piirisarjojen kanssa ja joka niistä poiketen ei ollut ohut modeemi. Useissa komission hallussa olevissa asiakirjoissa, myöskään tutkinnan kohteena olevia piirisarjoja koskevissa asiakirjoissa, ei sitä vastoin viitata lainkaan lisäkustannuksiin.

456 Lisäksi huhtikuussa 2011 päivätty [*luottamuksellinen*] on peräisin kyseisiä piirisarjoja koskevien tärkeimpien T&K-investointipäätösten jälkeiseltä ajalta.

457 Komissio jättää lisäksi riidanalaisen päätöksen 847 perustelukappaleessa huomiotta [*luottamuksellinen*] ja tulkitsee sitä väärin kohdassa, jossa viitataan ”lisäkustannuksiksi” luokiteltuihin T&K-kustannuksiin. Kantajan mukaan komission olisi pitänyt ottaa huomioon myös samassa asiakirjassa oleva viittaus käsitteeseen ”incremental portfolio margin”, mikä olisi helpottanut englanninkielisen sanan ”incremental” ymmärtämistä. Kantaja väittää myös, ettei se ole koskaan todennut, että ilmaisua [*luottamuksellinen*] sovelletaan yleisemmin Qualcommissa kuin kyseisessä asiakirjassa, kuten komissio väittää riidanalaisen päätöksen 848 perustelukappaleessa.

458 Kolmanneksi kantaja väittää useaan otteeseen selittäneensä, että yli [*luottamuksellinen*] kustannusluokkiin [*luottamuksellinen*] ja [*luottamuksellinen*] virheellisesti kirjatuista [*luottamuksellinen*] USD:sta, joita komissio piti MDM8200- ja MDM8200A-piirisarjojen osalta ”lisäkustannuksina”, liittyvät todellisuudessa [*luottamuksellinen*] kehittämiseen, joka ei ole millään tavoin piirisarjakohtaista. Tältä osin [*luottamuksellinen*] toteaa, että [*luottamuksellinen*], mikä osoittaa, että nämä [*luottamuksellinen*] USD eivät liity tiettyyn piirisarjaan.

459 Kantaja väittää lisäksi, etteivät riidanalaisessa päätöksessä esitetyt perustelut, joilla kantajan väitteet hylättiin tältä osin, ole uskottavia.

460 Viidenneksi kantaja väittää, että komissio teki virheen, kun se ei ottanut huomioon Qualcommin lisenssien patentoinnista saamia tuloja. Se katsoo lähinnä, että komission olisi pitänyt jättää pois kyseisiin piirisarjoihin liittyvät T&K-kustannukset, koska nämä kustannukset johtuivat sellaisten patenttien hankkimisesta, jotka Qualcomm oli sisällyttänyt lisensoitujen patenttiensa valikoimaan ja joiden ei siten voitu katsoa liittyvän kyseisiin piirisarjoihin. Kantajan mukaan

komissio katsoi virheellisesti yhtäältä [*luottamuksellinen*] ja toisaalta, että näistä lisensseistä saaduilla lisätuloilla ei todennäköisesti ollut mitattavissa olevaa vaikutusta tästä toiminnasta saatuihin tuloihin.

461 Kantaja huomauttaa, että komissio itse totesi riidanalaisen päätöksen alaviitteessä 1238, että [*luottamuksellinen*]. Kantaja lisää, että merkityksellistä ei ole se, onko patenttien lisensoinnista saatavilla tuloilla todennäköisesti enemmän tai vähemmän mitattavissa oleva vaikutus teknologian lisensointitoiminnasta saataviin tuloihin. Kantajan mielestä on pikemminkin selvitettävä, onko kyseessä oleva tutkimus- ja kehitystoiminta todella ”lisäys” suhteessa kyseisiin kolmeen piirisarjaan ja johtaako se patentteihin, jotka myöhemmin rekisteröidään, jolloin tämä tutkimus- ja kehitystoiminta ei koske erityisesti näitä piirisarjoja.

462 Kantajan mukaan kyseessä olevien piirisarjojen ja ohjelmistopatenttien välille ei myöskään voida luoda suoraa yhteyttä, koska viimeksi mainittuihin liittyvät kustannukset eivät liity suoraan tiettyyn piirisarjaan.

463 Kuudenneksi kantaja väittää, että riidanalaisessa päätöksessä tukeudutaan otteeseen [*luottamuksellinen*] asiakirjasta, jossa mitään siinä mainituista kustannuksista ei yhdistetä tiettyihin asiakkaisiin. Komissio katsoo kuitenkin, että kyseisten piirisarjojen kehittämiseen liittyvät T&K-kustannukset olivat Huaweille ja ZTE:lle ”lisäkustannuksia”. Kantajan mukaan ainoastaan Huaweita ja ZTE:tä koskevasta hinta–kustannus-analyysista pitäisi kuitenkin jättää pois kaikki T&K-kustannukset, mikä puoltaa myöhemmin keskimääräisten muuttuvien kustannusten tai keskimääräisten vältettävissä olevien kulujen käyttöä.

464 Kantajan mukaan ensinnäkään se, etteivät myynnit muille asiakkaille kuin ZTE:lle ja Huaweille oikeuttaneet kyseisten piirisarjojen kehittämistä, ei tarkoita, että myynnit Huaweille ja ZTE:lle olisivat riittäneet oikeuttamaan näiden piirisarjojen kehittämisen. Toiseksi komissio myönsi itse riidanalaisen päätöksen 131, 132 ja 354 perustelukappaleessa, että MDM8200-piirisarja oli kehitetty yhteistyössä muiden toimijoiden kuin ZTE:n ja Huawein kanssa. Kolmanneksi MDM6200-piirisarjan myyntiä ZTE:lle ja Huaweille koskevat tiedot, jotka on esitetty kyseisen päätöksen 980 perustelukappaleessa ja taulukossa 58, tuskin tukevat väitettä, jonka mukaan kyseiseen piirisarjaan liittyvää tutkimus- ja kehitystoimintaa olisi pidettävä erityisesti näihin kahteen asiakkaaseen liittyvänä. Neljänneksi komission saman päätöksen alaviitteessä 1277 mainitsemat asiakirjat eivät missään tapauksessa tue komission väitettä. Viidenneksi Qualcomm [*luottamuksellinen*].

465 Seitsemänneksi kantaja arvostelee manipulointia, jonka komissio teki jälkikäteen jakamalla [*luottamuksellinen*] kirjatut kustannukset eri piirisarjoille muun muassa siirtämällä MDM8200-piirisarjan kustannukset MDM8200A-piirisarjalle, jolloin MDM8200A-piirisarjaan liittyvät keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset kasvavat [*luottamuksellinen*] [*luottamuksellinen*] USD:iin; ilman tällaista manipulointia hinnat eivät olisi viimeksi mainitun piirisarjan osalta kustannuksia alhaisemmat. Kantaja väittää ensinnäkin lähinnä olevan kiistatonta, että Qualcommin päätös kyseisen piirisarjan kehittämisestä tehtiin sen MDM8200-piirisarjan kehittämistä koskevan päätöksen jälkeen ja että nämä kaksi piirisarjaa eivät muodostaneet yhteistä hanketta, kuten riidanalaisen päätöksen 880 perustelukappaleen a alakohdassa esitetystä taulukosta ilmenee.

466 Toiseksi kantaja väittää kehittäneensä MDM8200- ja MDM8200A-piirisarjojen jälkeen lukuisia piirisarjoja, jotka olivat yhteensopivia myös HSPA+-teknologian ja kehittyneempien teknologioiden kanssa. MDM8200- ja MDM8200A-piirisarjojen välisessä suhteessa ei ole myöskään mitään ”ainutlaatuista”, sillä kahden piirisarjan välinen läheinen tekninen suhde ei ole millään tavoin ainutlaatuinen eikä epätavallinen.

467 Kolmanneksi, vaikka pitää paikkansa, että vuosiin 2013–2015 sijoittuneeseen tiettyyn ajankohtaan asti [*luottamuksellinen*], tämä johtui vain pelkästä kirjoitusvirheestä, joka ei tuolloin ollut erityisen ongelmallinen. Riidanalainen päätös on lisäksi epäjohdonmukainen siltä osin kuin on kyse yhtäältä MDM8200- ja MDM8200A-piirisarjoista ja toisaalta MDM6200-piirisarjasta, jonka väitetään myös olevan ”huipputason” piirisarja, joka liittyy läheisesti muihin Qualcommin piirisarjoihin, erityisesti aiemmin kehitettyyn QSC6295-piirisarjaan.

468 Neljänneksi komissio ei ole kantajan mukaan pyrkinyt millään tavoin tutkimaan kyseistä teknologiaa ja T&K-toimintaa eikä liittämään manipulointejaan mihinkään [*luottamuksellinen*] sisältyviin tiettyihin kirjanpidon kohtiin tai kustannusluokkiin.

469 Kahdeksanneksi kantaja väittää, että komissio kohdensi ”lisäkustannukset” virheellisesti tulojen eikä myyntimäärien perusteella.

470 Aluksi on todettava, ettei kyseisellä menetelmällä ole mitään merkityksellistä perustaa oikeus- tai talouskirjallisuudessa. Siinä myös kohdennetaan lisäkustannuksia myynteihin pelkästään sen perusteella, että hinnat ovat tiettynä ajanjaksona suhteellisen korkeat, mikä edistää voimakkaasti saalistushinnoittelun toteamista silloin, kun sellaista ei ole. Lopuksi kantajan mukaan aidossa saalistushinnoittelutestissä on tarkistettava, että yritys on myöhemmin korottanut hintojaan (mitä kantaja ei ole tehnyt), mikä tämän menetelmän mukaan tarkoittaisi sitä, että väitetyn saalistushinnoittelun kohteena olleeseen myyntiin on kohdistettu pienemmät T&K-kustannukset, koska ne on sen sijaan siirretty kattamisajanjaksolle. Tämä ei ole taloudellisesti järkevää ja olisi ristiriidassa takaisin saamisen käsitteen kanssa.

471 Kantajan mielestä komissio tekee virheen myös määritellessään kyseessä olevan menetelmän ”piirisarjan hinnankehityksen arvioinniksi” ja jättäessään siten huomiotta, että keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset ovat kustannusten eivätkä hinnan vertailuarvo.

472 Kantaja katsoo lisäksi, että kyseessä olevalla menetelmällä pyritään myös ”liikkuvaan tavoitteeseen”, jonka mukaan kantajan tulot olisivat lisääntyneet, jos kantaja olisi korottanut hintojaan välttääkseen väitetyn saalistushinnoittelun, jolloin kuhunkin vuosineljännekseen olisi kohdennettu suuremmat T&K-kustannukset, minkä seurauksena kantaja olisi edelleen syyllistynyt saalistushinnoitteluun. Kantaja arvostelee myös ”ennalta arvaamattomia ja paradoksaalisia tuloksia”, joihin komission käyttämä menetelmä kantajan mukaan johtaa. Kantaja lisää, ettei määrään perustuva kohdentaminen olisi käytännössä johtanut kustannuksia alhaisempaan hinnoitteluun.

473 Komissio ja väliintulija kiistävät kantajan argumentit.

474 Ensimmäisestä väitteestä, joka koskee keskimääräisten pitkän aikavälin lisäkustannusten määrittelyssä tehtyä virhettä, on todettava, että komissio myönsi riidanalaisessa päätöksessä, että piirisarjojen alalla on todennäköisesti heijastusvaikutuksia, kun tuotteet parantuvat. Tämä ei kuitenkaan ole esteenä sille, että kantajalle on aiheutunut kustannuksia nimenomaan tietyn

piirisarjan kehittämisestä ja että se ei olisi voinut tuoda tämän piirisarjan markkinoille ilman näitä kustannuksia. Heijastusvaikutuksista huolimatta komissio ei tehnyt virhettä päättäessään ottaa huomioon erityisesti kyseiseen tuotteeseen liittyvät lisäkehityskustannukset.

475 Käyttäessään kustannusten vertailuarvon perusteena [*luottamuksellinen*] komissio otti, kuten riidanalaisen päätöksen 835 perustelukappaleesta ilmenee, lisäksi huomioon ainoastaan kustannukset, jotka kantaja oli suoraan tai välillisesti kirjannut kyseisten piirisarjojen kehittämiseen. Jos oli olemassa erityistä näyttöä heijastusvaikutuksista, komissio otti sen huomioon, kuten kyseisen päätöksen 12.6.3.2 kohdasta käy ilmi MDM8200- ja MDM8200A-piirisarjojen T&K-kustannusten heijastusvaikutusten osalta.

476 Yleisemmällä tasolla mahdollisista heijastusvaikutuksista on todettava, että koska ei ollut tietoja, joiden perusteella komissio olisi voinut määrittää näiden heijastusvaikutusten määrän, kuten komissio totesi riidanalaisen päätöksen 783 perustelukappaleessa, järkevin lähestymistapa oli olettaa, että heijastusvaikutukset, joista tietty piirisarja hyötyi, olivat suurin piirtein tasapainossa kyseisestä piirisarjasta muihin piirisarjoihin aiheutuneiden heijastusvaikutusten vuoksi. Näin ollen tästä piirisarjasta aiheutuneita kehityskustannuksia ei jätetty huomiotta niiden todennäköisesti tuottamien heijastusvaikutusten vuoksi.

477 Käsiteltävänä oleva väite on siten hylättävä.

478 Toisesta väitteestä, jonka mukaan komission esittämät sen täydentävässä väitetiedoksiannossa ja riidanalaisessa päätöksessä esittämiä laskelmia koskevat perustelut ovat epäjohdonmukaisia, on riittävää todeta, että vaikka tämä väite olisi perusteltu, se ei voi mitenkään johtaa kyseessä olevan menetelmän lainvastaisuuteen. Se on näin ollen hylättävä tehottomana.

479 Kolmannesta väitteestä, jonka mukaan [*luottamuksellinen*] ei sovellu T&K-lisäkustannusten yksilöimiseen, on muistutettava, että kantaja kirjaa kyseiseen tietokantaan kustannukset piirisarjakohtaisesti sisäistä hallintoa ja kirjanpitoa varten. Kun otetaan huomioon kustannusten jakaminen piirisarjakohtaisesti ja se, että Qualcomm käyttää kyseistä tietokantaa sisäisesti, Qualcomm ei onnistu selittämään, miksi sitä olisi pidettävä epäasianmukaisena perustana komission suorittamalle kustannusten uudelleenlaskennalle. Kuten riidanalaisen päätöksen 845 perustelukappaleessa todetaan, kantaja itsekin poikkesi mainitun tietokannan tiedoista vastatessaan kustannusten määrittämistä koskeviin tietopyyntöihin.

480 Qualcommin väitteestä, jonka mukaan mitään [*luottamuksellinen*] sisältyviä tietoja ei ole suunniteltu keskimääräisten pitkän aikavälin lisäkustannusten laskemiseen kilpailuoikeuden tarkoituksia varten, on lisäksi riittävää todeta, ettei tämä seikka estä komissiota tukeutumasta tällaiseen tietokantaan siltä osin kuin se sisältää komission tutkinnan kannalta merkityksellisiä tietoja.

481 Lopuksi on todettava, että vaikka komissio olisi alun perin päättänyt olla käyttämättä [*luottamuksellinen*] väitetiedoksiannossa eikä olisi selittänyt millään tavoin, miksi se muutti tätä koskevaa näkemystään täydentävässä väitetiedoksiannossa, on riittävää todeta, että edellä 367 kohdassa mainitun oikeuskäytännön valossa kantaja ei voi asianmukaisesti vedota siihen, ettei komissio vastannut riidanalaisessa päätöksessä nimenomaisesti kaikkiin sen hallinnollisessa menettelyssä esittämiin tosiseikkoja tai oikeudellisia seikkoja koskeviin huomautuksiin. Käsiteltävänä oleva väite on siten hylättävä.

482 Neljännestä väitteestä, jonka mukaan tiettyjä [*luottamuksellinen*] kirjattuja kustannuksia käsiteltiin virheellisesti ”lisäkustannuksina”, on aluksi muistutettava, että riidanalaisen päätöksen 12.6.3.1 kohdassa selitetään, miten määritettiin Qualcommille kunkin piirisarjan tuotannosta aiheutuneiden T&K-kustannusten kiinteä osa, joka otettiin huomioon keskimääräisten pitkän aikavälin lisäkustannusten laskennassa. Kyseisen päätöksen 835 perustelukappaleessa luetellaan nimittäin T&K-kustannusten eri luokat, jotka kyseisessä tietokannassa kohdistetaan kuhunkin piirisarjaan joko suoraan tietyn tuotteen kehittämisen yhteydessä tai ”jälkikäteen”.

483 Kuten edellä 411 kohdassa todettiin, riidanalaisen päätöksen 836 ja 837 perustelukappaleessa täsmennetään lisäksi, että valitessaan kustannusanalyysiin ”lisäkustannuksina” sisällytettäviä seikkoja komissio tukeutui englanninkielisen sanan ”incremental” käyttöön [*luottamuksellinen*], jonka yhteydessä se pyysi Qualcommia 30.1.2017 tehdyllä päätöksellä esitetyn tietopyynnön kysymyksessä 8.3 toimittamaan kyseessä olevien piirisarjojen osalta samat T&K-lisäkustannuksia koskevat tiedot kuin [*luottamuksellinen*] osalta. Vastauksena toimitetut tiedot esitetään kannekirjelmän liitteessä A.15.1.

484 Lopuksi komissio laski lisäkustannukset uudelleen laskemalla yhteen [*luottamuksellinen*] kustannukset ja [*luottamuksellinen*] kustannukset eli kaikki kannekirjelmän liitteessä A.15.1 esitetyssä tietokannassa olevat kustannusten osatekijät, lukuun ottamatta [*luottamuksellinen*] kustannuksiksi kirjattuja kustannuksia, sillä vaikka ne sisältyivät kyseiseen tietokantaan, Qualcomm oli vähentänyt ne samassa tietokannassa olevista ”kokonaislisäkustannuksista (eli samalla [*luottamuksellinen*] [menetelmällä]”.

485 Tässä yhteydessä on todettava, että riidanalaisen päätöksen 835 perustelukappaleessa esitetään yhteenveto kantajan arvostelun kohteena olevaan tietokannan otteeseen sisältyvistä seikoista ja että komissio yksilöi ne Qualcommin toimittamien tietojen perusteella.

486 Riippumatta siitä, pitäisikö nämä tiedot luokitella [*luottamuksellinen*] mukaan, kantaja nimittäin esitti aina samat tiedot ensinnäkin 10.7.2013 päivättyyn tietopyyntöön joulukuussa 2013 antamassaan vastauksessa ja erityisesti ensimmäisten MDM-piirisarjojen kehittämisen päävaiheita ja niihin liittyviä kustannuksia koskevaan kysymykseen 19 antamassaan vastauksessa, toiseksi 13.10.2014 päivätyn tietopyynnön kysymyksiin 8 ja 9 antamansa vastauksen (kannekirjelmän liite A.4.8.b) 38 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa ja kolmanneksi 30.1.2017 tehdyllä päätöksellä esitetyn tietopyynnön kysymykseen 8.3 antamassaan vastauksessa (kannekirjelmän liite A.4.10.b).

487 Toisin sanoen kantajan vastauksissa eri kustannusluokat on yksilöity ja jaettu säännöllisesti tietylle piirisarjalle, ja koska eri vastauksissa esitettyjen taulukoiden välillä ei ole ([*luottamuksellinen*] kustannuksia lukuun ottamatta) epäjohdonmukaisuuksia, näitä kustannuksia voidaan näin ollen pitää kyseisen piirisarjan ”lisäkustannuksina”. Ainoa ero menetelmän huomioon ottamisen ja huomiotta jättämisen välillä on se, otetaanko huomioon tämä jälkimmäinen kustannustekijä, jonka komissio joka tapauksessa jätti pois laskelmistaan.

488 Tässä tilanteessa on katsottava, ettei pelkkä englanninkielisen sanan ”incremental” käyttäminen tai käyttämättä jättäminen [*luottamuksellinen*] voi olla ratkaiseva peruste sisällyttää tietty kustannus keskimääräisten pitkän aikavälin lisäkustannusten laskelmaan. Huomioon on otettava sitä vastoin pikemminkin itse kustannuksen luonne (eli ilmeneekö se jostakin yleensä lisäkustannuksina pidettävien kustannusten luokasta) ja luokittelumenetelmä, jota kantaja itse noudatti vastauksissaan.

489 Näin ollen on todettava, että kantajan hallinnollisessa menettelyssä antamien vastausten ja selitysten perusteella riidanalaisessa päätöksessä rekonstruoidaan oikein ne tekijät, jotka on otettava huomioon keskimääräisten pitkän aikavälin lisäkustannusten laskennassa. Lisäksi on pantava merkille, että 10.7.2013 päivätyn tietopyynnön kysymykseen 19 antamassaan vastauksessa (joulukuussa 2013 annetussa ensimmäisessä tältä osin merkityksellisessä vastauksessa) (kannekirjelmän liite A.4.3) kantaja ei viitannut kustannusten kohdentamiseen tai siihen, ettei joitakin näistä kustannuksista voitu käytännössä kohdentaa tiettyihin piirisarjoihin.

490 Lisäksi kantaja totesi 10.7.2013 päivätyn tietopyynnön kysymykseen 19 antamansa vastauksen (kannekirjelmän liite A.4.3) 90 ja 92 kohdassa ohjelmistojen kehittämiskustannuksista lähinnä, että ohjelmistojen käyttöikä liittyy läheisesti tietyn piirisarjan käyttöikään ja että siihen liittyvät kustannukset noudattavat kyseisen piirisarjan kaupallista käyttöikää, mikä tukee siten riidanalaisen päätöksen 860 perustelukappaleessa esitettyä päätelmää, jonka mukaan tämä [*luottamuksellinen*] osa on vankka perusta tiettyyn piirisarjaan liitettävän ohjelmiston kehittämiseen liittyvien T&K-kustannusten määrittämiselle. Tämä ei myöskään sulje pois sitä, että osaa ohjelmistosta voidaan käyttää myöhemmissä piirisarjoissa.

491 Lisäksi on huomautettava, että kustannusten kohdentamista koskeva kantajan varauma muotoiltiin suhteellisen epätarkasti hallinnollisessa menettelyssä ja kanteessa.

492 Tämä epätäsmällisyys niiden kustannusluokkien yksilöinnissä, jotka eivät ole lisäkustannuksia, heikentää kantajan argumenttien uskottavuutta etenkin siksi, että jos kantajan päättelyä noudatettaisiin, juuri mitään T&K-kustannuksia ei voitaisi kohdistaa tiettyyn piirisarjaan.

493 Komission käyttämien todisteiden todistusarvosta on muistutettava, että asiakirjan uskottavuus ja siten sen todistusarvo riippuvat sen alkuperästä, laatimisolosuhteista, vastaanottajasta ja sisällöstä (tuomio 15.3.2000, Cimenteries CBR ym. v. komissio, T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95 ja T-103/95–T-104/95, EU:T:2000:77, 1053 ja 1838 kohta ja tuomio 12.7.2011, Hitachi ym. v. komissio, T-112/07, EU:T:2011:342, 70 kohta).

494 Käsiteltävänä olevassa asiassa komissio tukeutui hintoja uudelleen laskiessaan kantajan itsensä toimittamiin taulukoihin ja vastauksiin, myös [*luottamuksellinen*] otettuihin lukuihin ja sovelsi ainoastaan kantajan jo käyttämiä luokitteluperusteita. Koska nämä tiedot ovat peräisin kantajalta itseltään, niitä on pidettävä riittävän uskottavina, jotta ne tukevat komission suorittamaa hintojen uudelleenlaskentaa.

495 Tässä yhteydessä ei ole riittävää, että kyseessä oleva yritys vetoaa sellaiseen seikkaan, joka voisi vaikuttaa näiden todisteiden todistusarvoon. Kyseessä olevan yrityksen tehtävänä on päinvastoin osoittaa oikeudellisesti riittävällä tavalla yhtäältä sen seikan olemassaolo, johon se vetoaa, ja toisaalta se, että tämä seikka kyseenalaistaa niiden todisteiden todistusarvon, joihin komissio tukeutuu (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 26.9.2018, Infineon Technologies v. komissio, C-99/17 P, EU:C:2018:773, 65–67 kohta).

496 Käsiteltävässä asiassa kantaja ainoastaan toistaa hallinnollisessa menettelyssä esitetyt argumentit 13.10.2014 päivättyyn tietopyyntöön antamastaan vastauksesta alkaen, ja väittää, ettei toimitettuja tietoja voida käyttää kilpailunrajoituksia koskevassa analyysissa, mutta ei ole esittänyt väitteensä tueksi mitään asiakirjoja, jotka osoittaisivat, että jokin muu luokittelumenetelmä olisi ollut sopivampi kuin komission käyttämä menetelmä. Tällaisen näytön

puuttuessa on pääteltävä, että sekä suoran että epäsuoran kirjaamisen tapauksessa kustannuksia, jotka kantaja itse yksilöi komission kysymykseen vastatessaan, on lähtökohtaisesti pidettävä kuhunkin kyseessä olevaan piirisarjaan liittyvinä lisäkustannuksina.

497 Komission tavoin on lisäksi korostettava, että määräävässä asemassa olevan yrityksen valitsema erityinen kirjaamismenetelmä (suora tai epäsuora eli kohdentamiseen perustuva) voi vaikuttaa sen kustannusten analyysiin. Vaikka tietty kustannustekijä olisi tosiasiallisesti saatu kohdentamisen tuloksena, tämä ei nimittäin voisi sellaisenaan olla esteenä sen sisällyttämiselle keskimääräisten pitkän aikavälin lisäkustannusten laskelmaan. Määräävässä asemassa oleva yritys voisi muuten aina välttää hinta–kustannus-analyysin vetoamalla siihen, ettei kohdentaminen tiettyihin kustannuksiin ole mahdollista. Lisäksi käsiteltävässä asiassa kustannusten kohdentaminen heijastaa kantajan omia arvioita tiettyyn piirisarjaan liitettävistä kustannuksista.

498 Tarkasteltaessa T&K-kustannuksiin sisältyviä [*luottamuksellinen*] USD:ia, jotka on kirjattu MDM8200-piirisarjaan mutta jotka liittyivät tosiasiallisesti [*luottamuksellinen*], on huomattava, että kantaja otti tämän näkökohdan ensimmäistä kertaa esiin täydentävään väitetiedoksiantoon vastatessaan. Komissiolla ei ollut aiemmin mitään syytä kyseenalaistaa saatujen tietojen paikkansapitävyyttä etenkään, kun asetuksen N:o 1/2003 18 artiklan 4 kohdassa asianomaiset yritykset velvoitetaan antamaan täydellisiä ja täsmällisiä eikä harhaanjohtavia tietoja.

499 Se, että nämä kustannukset oli kirjattu kirjanpitoon MDM8200-piirisarjalle, käy nimittäin selvästi ilmi [*luottamuksellinen*] ja kantajalta saaduista vastauksista, joita on pidettävä erityisen uskottavina todisteina, koska ne ovat lausunnon antajan intressien vastaisia (ks. vastaavasti tuomio 3.3.2011, Siemens v. komissio, T-110/07, EU:T:2011:68, 54 ja 75 kohta). Näiden seikkojen valossa ainoa kantajan esittämä todiste on 9.7.2009 päivätty asiakirja, jonka otsikko on [*luottamuksellinen*] (kannekirjelmän liite A.18.1). Se sisältää alaviitteen 20, joka koskee [*luottamuksellinen*] USD:n suuruisen summan poisjättämistä, koska se vastaa [*luottamuksellinen*]. Tästä on huomautettava, että kuten komissio totesi riidanalaisen päätöksen 851 perustelukappaleessa, kyseisessä asiakirjassa esitetään taulukko, jossa MDM8200-piirisarjaan liittyviä T&K-kustannuksia verrataan MDM8200A-piirisarjaan, jota ei pidetty kustannuskilpailukykyisenä (not cost competitive), liittyviin kustannuksiin. Tämä taulukko näyttää kuitenkin osoittavan ainoastaan sen, ettei kyseistä [*luottamuksellinen*] koskevaa määrää otettu huomioon vertailtaessa näiden kahden piirisarjan kustannuksia tässä esityksessä, mutta ei sitä, ettei näitä erityiskustannuksia otettu tai ei olisi pitänyt ottaa huomioon MDM8200-piirisarjaan liittyvien kustannusten laskennassa. Muilta osin mikään asiakirja ei tue kantajan argumentteja, eikä niillä sellaisenaan voida kyseenalaistaa kantajan itsensä aiemmin esittämiä seikkoja. Ne on näin ollen hylättävä. Käsiteltävänä oleva väite on siten hylättävä.

500 Viidennestä väitteestä, jonka mukaan Qualcommin patenttien lisensoinnista saamat tulot jätettiin virheellisesti huomiotta, on todettava, että vaikka kantaja olisi muuttanut lisenssien myöntämistä koskevaa toimintatapaansa, tämä ei tarkoita, ettei se myöntänyt koko patenttisalkkuaan koskevaa lisenssiä merkityksellisenä ajanjaksona. Kuten riidanalaisen päätöksen alaviitteestä 1238 ilmenee, kantaja ei missään tapauksessa kyseenalaista sitä, että [*luottamuksellinen*].

501 Lisäksi on huomautettava, että kantaja väittää yhtäältä yksilöineensä noin [*luottamuksellinen*] patenttia ja patenttihakemusta, joista ”monet” johtuvat ”todennäköisesti kokonaan tai osittain” töistä, jotka komission mielestä liittyvät kyseessä oleviin piirisarjoihin. Kantaja ei toisaalta yksilöi näitä patentteja ja patenttihakemuksia eikä myöskään määritä niistä saatuja tuloja. Se väittää sitä

vastoin ainoastaan, että kyseisiin piirisarjoihin liittyviä patentteja ei voida yksilöidä etenkään ohjelmistopatenttien yhteydessä. Kantajan argumentit eivät näin ollen riitä kyseenalaistamaan komission tältä osin tekemiä päätelmiä. Käsiteltävänä oleva väite on siten hylättävä.

502 Kuudennesta väitteestä, joka koskee lähinnä Qualcommin piirisarjojen kehittämiseen liittyvien T&K-kustannusten huomioon ottamisessa tehtyjä virheitä, on todettava, että myynnit Huaweille ja ZTE:lle olivat olennaisen tärkeitä T&K-kustannusten kattamisen kannalta, kuten riidanalaisesta päätöksestä, erityisesti 862 perustelukappaleesta ja yleisemmin 12.6.3 kohdasta, selvästi ilmenee.

503 Kuten riidanalaisen päätöksen 888 perustelukappaleessa todetaan, tutkimus- ja kehitystoimintaan liittyvät lisäkustannukset oli lisäksi asianmukaista sisällyttää kustannusten vertailuarvoon, jotta voitiin arvioida, olivatko myynnit Huaweille ja ZTE:lle tapahtuneet kustannuksia alhaisemmilla hinnoilla, koska Huaweille ja ZTE:lle suuntautuvaa myyntiä koskevat ennusteet muodostivat merkittävän osan odotettavissa olevasta kysynnästä, joka oikeutti ensisijaisesti kyseisten piirisarjojen kehittämisen. Toisin kuin kantaja väittää, vaikka ennusteet MDM8200-, MDM6200- ja MDM8200A-piirisarjayksikköjen myynneistä muille asiakkaille vaikuttivat osaltaan kehitystyön marginaalikustannusten kattamiseen, nämä myynnit olivat sellaista suuruusluokkaa, etteivät ne olisi oikeuttaneet näiden tuotteiden kehittämistä. Tätä päätelmää tukevat myös kyseisen päätöksen alaviitteessä 1277 mainitut asiakirjat.

504 Käsiteltävänä oleva väite on siten hylättävä.

505 Seitsemännestä väitteestä, joka koskee komission jälkikäteen tekemiä manipulointeja siirtämällä [*luottamuksellinen*] kustannukset eri piirisarjoille, on todettava, että kantaja itse myönsi, ettei kyseiseen [*luottamuksellinen*] kirjattuja MDM8200- ja MDM8200A-piirisarjoihin käytettäviin ohjelmistoihin liittyviä kustannuksia eroteltu joulukuuhun 2013 asti sen mukaan, liittyivätkö ne jompaankumpaan näistä kahdesta piirisarjasta (13.10.2014 päivättyyn tietopyyntöön annetun vastauksen alaviite 78).

506 Lisäksi on pantava merkille, että vaikka MDM8200A-piirisarjan kehittäminen aloitettiin huhtikuussa 2009, kannekirjelmän liitteessä A.15.1 esitetyn [*luottamuksellinen*] otetun taulukon mukaan siihen ei liittynyt mitään kustannuksia ennen vuoden 2009 viimeistä neljännestä ja että myös sen jälkeiset kyseiseen piirisarjaan liittyvät kustannukset ovat pienet verrattuna MDM8200- ja MDM6200-piirisarjojen kehittämiskustannuksiin. Kun otetaan huomioon näiden kahden piirisarjan tekninen samankaltaisuus ja yhteinen markkinointi, tämä seikka vahvistaa komission riidanalaisen päätöksen 880 perustelukappaleessa esittämät väitteet, jotka osoittavat MDM8200- ja MDM8200A-piirisarjan välisen ainutlaatuisen suhteen, jota ei voida verrata mahdolliseen MDM8200-piirisarjan ja minkä tahansa muun HSPA+-teknologiaa tukevan piirisarjan väliseen suhteeseen.

507 Väliintulija huomauttaa lisäksi perustellusti, että riidanalainen päätös sisältää ”elinikäisen kannattavuuden analyysin”, jossa tarkastellaan MDM8200- ja MDM8200A-piirisarjojen kaikkien myyntien kannattavuutta niiden koko elinkaaren ajan kaikkien asiakkaiden osalta, ja että tämän analyysin perusteella näiden kahden piirisarjan elinikäiset tulot eivät riittäneet kattamaan niiden valmistus- ja kehityskustannuksia. Qualcommin näitä kahta piirisarjaa koskeva hinnoittelu ei siis olisi missään tapauksessa mahdollistanut sitä, että yhtä tehokas toimittaja voisi kattaa kilpailevan piirisarjan kustannuksensa.

508 Käsiteltävänä oleva väite on siten hylättävä.

509 Kahdeksannesta väitteestä, jonka mukaan ”lisäkustannukset” jaettiin virheellisesti tulojen eikä myyntimäärien perusteella, on ensinnäkin todettava, että vaikka komissio mainitsee riidanalaisen päätöksen alaviitteessä 1293 sovelletun menetelmän tueksi vain yhden lähteen, nimittäin monikansallisia yhtiöitä ja verohallintoja varten vuonna 2017 annetut OECD:n siirtohinnoittelua koskevat toimintaohjeet, kantaja ei puolestaan viittaa mihinkään tutkimukseen tai periaatteeseen ehdottamansa vaihtoehtoisen menetelmän tueksi. Kantaja ei myöskään esitä mitään todisteita siltä osin kuin se väittää, että komission menetelmä johtaa saalistushinnoittelun keinotekoiseen toteamiseen, argumentissaan, jonka mukaan kyseinen menetelmä suosii voimakkaasti saalistushinnoittelun toteamista silloin, kun sitä ei ole olemassa.

510 Toiseksi on riittävää todeta komission tavoin, että kantajan väite, jonka mukaan komission käyttämä menetelmä johti siihen, että väitetyn saalistushinnoittelun kohteena olleeseen myyntiin kohdistettiin pienemmät T&K-kustannukset, koska ne siirrettiin kattamisajanjaksolle, ei kuitenkaan tee kyseisestä menetelmästä epäasianmukaista. On nimittäin huomattava, että komission käyttämä menetelmä johtaa siihen, että nämä kustannukset jaetaan sen perusteella, että hinnat ovat tiettynä ajanjaksona, erityisesti piirisarjojen ensimmäisenä markkinointikautena, suhteellisen korkeat, jolloin myös tulot ovat suuret. Kantajan ehdottama menetelmä johtaa sitä vastoin kustannusten yhdenmukaiseen kohdentamiseen suhteellisesti siten, että jokaisen yksikön on katettava sama määrä kustannuksia (riippumatta siitä, milloin se myydään piirisarjan elinkaaren aikana). Kuten komissio perustellusti huomauttaa riidanalaisen päätöksen 917 perustelukappaleessa, piirisarjojen hintakehityksen vuoksi tällainen lähestymistapa ei ollut asianmukainen käsiteltävässä asiassa, koska se olisi johtanut siihen, että merkittävä osa kehityskustannuksista olisi siirretty tuotteen elinkaaren loppupäähän, jossa hinnat ja marginaalit ovat yleensä alhaisia, jolloin hinta–kustannus-kriteerissä olisi saatu paljon vääriä positiivisia tuloksia.

511 Kolmanneksi siitä, että komissio käytti ilmaisua ”proxy for the price evolution of a chipset” sovelletun menetelmän määrittämisessä, on todettava, että kantajan väite, jonka mukaan komissio ei siten ole ottanut huomioon, että keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset ovat kustannusten eivätkä hinnan vertailuarvo, ei voi menestyä, koska kyseisessä ilmaisussa viitataan ainoastaan siihen, että tällä menetelmällä pyritään ottamaan huomioon hintaprofiili ajan mittaan siten, että ajanjaksot, joina piirisarjojen odotetaan tuottavan suurempia tuloja, kattavat myös suuremman osan kustannuksista.

512 Neljänneksi kantajan väitteestä, jonka mukaan komission käyttämä menetelmä on ”liikkuva tavoite”, on huomautettava, että kuten riidanalaisen päätöksen 935 perustelukappaleessa todetaan, kantajan ehdottamassa menetelmässä on se sama puute, että tuotteen myyntimäärät vähenevät aina hintojen noustessa tuotteen elinkaaren joillakin tai kaikilla neljänneksillä, jolloin jokaisen myydyn yksikön on vastattava suuremmasta osuudesta tuotteen kiinteistä kehittämiskustannuksista. Näin ollen korkeammat hinnat eivät välttämättä vieläkään ole riittävän korkeat ylittämään viitekustannuksia, jotka saadaan kohdentamalla kehittämiskustannukset määrän perusteella.

513 Viidenneksi kantajan väite, jonka mukaan määrään perustuva kohdentaminen ei käytännössä johda kustannuksia alhaisempaan hinnoitteluun, on perusteeton. Kuten komissio korostaa, kannekirjelmän liitteessä A.2.4.5 oleva taulukko 13 nimittäin osoittaa, että tämä pätee MDM8200A-piirisarjoihin mutta ei MDM8200- eikä MDM6200-piirisarjoihin. Qualcommin MDM6200-piirisarjojen saalistushinnoittelumyynnissä ZTE:lle oli nimittäin niin alhainen – keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia alhaisempi – hinta, että pelkkä kustannusten kohdentaminen määrän eikä tulojen perusteella ei muuttaisi sitä tosiasiaa, että Qualcomm sovelsi

aina kustannuksia alhaisempia hintoja (riidanalaisen päätöksen 891 perustelukappale). Sama pätee MDM8200-piirisarjoihin. Kustannusten kohdentaminen määrän eikä tulojen perusteella ei johda Qualcommin kannalta merkittävästi erilaisiin tuloksiin. Käsiteltävänä oleva väite on siten hylättävä.

514 Kaiken edellä esitetyn perusteella seitsemännen kanneperusteen kolmas osa on hylättävä. Koska myös tämän kanneperusteen muut osat on hylätty (ks. edellä 424 ja 444 kohta), kyseinen kanneperuste on hylättävä kokonaisuudessaan.

Yhdeksäs kanneperuste, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä ja oikeudellisia virheitä siltä osin kuin on kyse toteamuksesta, jonka mukaan kantajan hinnoittelun vuoksi Icera syrjäytettiin markkinoilta ja kuluttajille aiheutui haittaa

515 Tämä kanneperuste jakautuu neljään osaan. Ensimmäinen osa koskee sitä, ettei komissio ole analysoinut niin sanottua yhtä tehokasta kilpailijaa. Toinen koskee ristiriitaa riidanalaisessa päätöksessä esitetyn markkinoiden sulkemista koskevan toteamuksen ja Iceran todellisten tulosten välillä merkityksellisenä ajanjaksona. Kolmannen osan mukaan väitetystä taloudellisesta saalistuksesta ei ole esitetty näyttöä, kun otetaan huomioon, että kyseisenä ajanjaksona Icera hankki lisärahoitusta, Nvidia osti sen ja Icera pysyi aktiivisena markkinoilla. Neljännen osan mukaan kantaja ei olisi pystynyt poistamaan Iceran teknologiasta aiheutuvaa kilpailua.

516 Koska toinen, kolmas ja neljäs osa koskevat lähinnä riidanalaisen menettelytavan väitettyä vaikutusten puuttumista, niitä tarkastellaan yhdessä.

Ensimmäinen osa, joka koskee sitä, ettei komissio ole analysoinut niin sanottua yhtä tehokasta kilpailijaa

517 Kantajan mukaan komissio ei analysoinut niin sanottua yhtä tehokasta kilpailijaa sekä merkityksellisillä markkinoilla että näiden markkinoiden huippusegmentillä eikä siksi noudattanut sovellettavia oikeudellisia vaatimuksia, kuten kolmannen kanneperusteen tueksi esitetyistä argumenteista ilmenee. Komissio ei tässä yhteydessä myöskään tutkinut, oliko riidanalaisella menettelytavalla katettu markkinat riittävän laajalti, jotta sillä voi olla kilpailua rajoittavia vaikutuksia, mitä unionin tuomioistuin edellytti 6.9.2017 antamassaan tuomiossa Intel v. komissio (C-413/14 P, EU:C:2017:632).

518 Kantaja katsoo lisäksi, ettei Icera missään tapauksessa ollut ”yhtä tehokas” kilpailija, sillä koska se ei ollut kilpailukykyinen UMTS-piirisarjamarkkinoiden huippusegmentin ulkopuolella, se ei olisi pystynyt tyydyttämään huomattavaa osaa kysynnästä merkityksellisillä markkinoilla. Sen mukaan ”yhtä tehokkaan” kilpailijan pitäisi ainakin pystyä toistamaan määräävässä asemassa olevan yrityksen koko tarjonta.

519 Komissio ja väliintulija kiistävät kantajan väitteet.

520 Saalistushinnoittelua koskevan oikeuskäytännön mukaan keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia alhaisempia hintoja on pidettävä osoituksena markkina-aseman väärinkäytöstä, koska määräävässä asemassa olevalla yrityksellä ei ole muuta intressiä tällaiseen hinnoitteluun kuin kilpailijoidensa syrjäyttäminen. Keskimääräisiä kokonaiskustannuksia alhaisempien mutta keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia korkeampien hintojen on lisäksi katsottava merkitsevän väärinkäyttöä, jos ne on määritetty osana sellaista suunnitelmaa, jonka tarkoituksena on kilpailijan

syrjäyttäminen, koska tällaisilla hinnoilla voidaan poistaa markkinoilta yrityksiä, jotka ovat ehkä yhtä tehokkaita kuin määräävässä asemassa oleva yritys mutta jotka taloudellisilta voimavaroiltaan heikompina eivät selviydy siitä kilpailutilanteesta, johon ne joutuvat (ks. vastaavasti tuomio 3.7.1991, AKZO v. komissio, C-62/86, EU:C:1991:286, 70–72 kohta).

521 Tästä seuraa yhtäältä, että väärinkäyttöä koskeva olettama on olemassa, kun määräävässä asemassa oleva yritys soveltaa keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia alhaisempia hintoja, eikä komission ole tarpeen tehdä muuta arviointia kuin tällainen määräävässä asemassa olevan yrityksen soveltamien hintojen ja tiettyjen sen kustannusten vertailu. Toisaalta, jos määräävässä asemassa oleva yritys soveltaa keskimääräisiä kokonaiskustannuksia alhaisempia mutta keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia korkeampia hintoja, komission on väärinkäytön osoittamiseksi verrattava määräävässä asemassa olevan yrityksen soveltamia hintoja sen tiettyihin kustannuksiin ja osoitettava kilpailijan syrjäyttämiseen tähtäävän suunnitelman olemassaolo, koska tällaiset hinnat ovat luonteeltaan omiaan poistamaan yhtä tehokkaat kilpailijat markkinoilta. Komissiolla ei näin ollen ole minkäänlaista velvollisuutta tehdä tällaisen toteen näyttämisen lisäksi muita analyyseja erityisesti riidanalaisesta menettelytavasta johtuvien kilpailua rajoittavien vaikutusten osoittamiseksi.

522 Toisin kuin kantaja väittää, tutkiessaan määräävässä asemassa olevan yrityksen mahdollisesti soveltamien saalistushintojen olemassaoloa komission ei siten tarvitse tutkia, onko riidanalaisella menettelytavalla katettu markkinat riittävän laajalti, jotta sillä voi olla kilpailua rajoittavia vaikutuksia. Käsiteltävässä asiassa komissiota ei näin ollen voida perustellusti moittia siitä, ettei se ole suorittanut tällaista tutkintaa.

523 Myös komission tiedonannosta ”Ohjeita komission ensisijaisista täytäntöönpanotavoitteista sovellettaessa [SEUT 102] artiklaa yritysten määräävän aseman väärinkäyttöön perustuvaan markkinoiden sulkemiseen” (EUVL 2009, C 45, s. 7; jäljempänä ensisijaisia tavoitteita koskeva tiedonanto) 72 ja 73 kohdasta ilmenee tältä osin, että määräävässä asemassa olevan yrityksen saattaa olla helpompaa harjoittaa saalistushinnoittelua, jos se kohdistaa halvat hinnat valikoivasti tiettyihin asiakkaisiin, sillä tämä rajoittaa sille aiheutuvia tappioita, ja että määräävässä asemassa olevan yrityksen saalistushinnoittelu on vähemmän todennäköistä, jos menettelytavassa on kyse alhaisesta hinnasta, jota on sovellettu yleisesti pitkän aikaa. Näin ollen saalistushinnoittelun osalta riidanalaisella menettelytavalla katetaan markkinat yleensä suppeasti, ja jos ainoastaan riittävän suurta osaa markkinoista koskevasta saalistushinnoittelusta voitaisiin määrätä seuraamuksia, kaikki valikoivat saalistuskäytännöt saattaisivat jäädä SEUT 102 artiklassa määrätyn kiellon soveltamisalan ulkopuolelle, vaikka ne voisivat johtaa yhtä tehokkaan kilpailijan syrjäyttämiseen. Oikeuskäytännöstä ilmenee, että saalistushinnoittelu on voitava sanktioida heti, kun on olemassa kilpailijoiden syrjäyttämisen vaara (ks. vastaavasti tuomio 14.11.1996, Tetra Pak v. komissio, C-333/94 P, EU:C:1996:436, 44 kohta).

524 Oikeuskäytännöstä ilmenee lisäksi, että yhtä tehokkaan kilpailijan kriteerin soveltaminen tarkoittaa, että tutkitaan, ovatko määräävässä asemassa olevan yrityksen hinnoittelukäytännöt sellaisia, että ne saattavat syrjäyttää markkinoilta kilpailijan, joka toimii yhtä tehokkaasti kuin mainittu yritys, ja että kriteeri perustuu määräävässä asemassa olevan yrityksen soveltamien hintojen ja tiettyjen sille aiheutuvien kustannusten vertailuun sekä sen strategiaa koskevaan analyysiin (tuomio 27.3.2012, Post Danmark, C-209/10, EU:C:2012:172, 28 kohta ja tuomio 6.10.2015, Post Danmark, C-23/14, EU:C:2015:651, 53 ja 54 kohta).

525 ”Yhtä tehokasta” kilpailijaa koskeva analyysi sisältyy siten jo mahdollista saalistushinnoittelua koskevan tutkinnan yhteydessä analyysiin, jossa komissio vertaa määräävässä asemassa olevan yrityksen veloittamia hintoja tiettyihin sen kustannuksiin arvioidakseen, onko tämä yritys soveltanut keskimääräisiä kokonaiskustannuksia alhaisempia mutta keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia korkeampia hintoja.

526 Jos määräävässä asemassa oleva yritys asettaa hintansa keskimääräisiä kokonaiskustannuksia alhaisemmiksi mutta keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia korkeammiksi, tämän yrityksen kanssa ”yhtä tehokas” kilpailija ei nimittäin lähtökohtaisesti pysty pienemmän taloudellisen kapasiteettinsa vuoksi kilpailemaan näiden hintojen kanssa kärsimättä kestämättömiä tappioita pitkällä aikavälillä. Tällaisilla hinnoilla voidaan siis syrjäyttää ”yhtä tehokas” kilpailija, mikä vastaa näyttöä, joka komission on esitettävä ”yhtä tehokkaan” kilpailijan kriteeriä sovellettaessa näyttääkseen toteen, että kilpailunvastaisella menettelytavalla voi olla syrjäyttävä vaikutus.

527 Jos komissio on pätevästi osoittanut, kuten käsiteltävässä asiassa, että määräävässä asemassa oleva yritys on veloittanut keskimääräisiä kokonaiskustannuksia alhaisempia mutta keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia korkeampia hintoja, se on näin ollen implisiittisesti soveltanut ”yhtä tehokkaan” kilpailijan kriteeriä, mikä on riittävä peruste hylätä yhdeksännen kanneperusteen ensimmäinen osa.

Muut osat, jotka koskevat lähinnä riidanalaisen menettelytavan vaikutusten puuttumista

528 Toisen osan tueksi kantaja väittää, että Icera tosiasiallisesti menestyi merkityksellisenä ajanjaksona, mikä heikentää komission väitettä, jonka mukaan riidanalainen menettelytapa esti Iceraa saamasta kehityksensä ratkaisevassa vaiheessa asiakkaikseen Huawein tai ZTE:n, joista sen kehitysnäkymät UMTS-piirisarjamarkkinoiden huippusegmentillä riippuivat.

529 Kolmannen osan tueksi kantaja väittää, että Icera hankki merkityksellisenä ajanjaksona lisävaroja erityisesti sillä, että Nvidia hankki sen omistukseensa, mikä horjuttaa komission väitettä, jonka mukaan Icera joutui riidanalaisen menettelytavan vuoksi myymään tappiolla ja kuluttamaan riskipääomansa.

530 Neljännen osan tueksi kantaja väittää, ettei riidanalainen menettelytapa olisi voinut poistaa Iceran teknologian aiheuttamaa kilpailua. Kantajan mielestä Iceran vetäytyminen markkinoilta vaikutti vain vähän tai ei lainkaan sen ”huipputason” UMTS-piirisarjoista tai muista UMTS-piirisarjoista veloittamiin hintoihin erityisesti siksi, että Iceran teknologia ja taitotieto olivat siirrettävissä, joten Iceran poistuminen markkinoilta ei olisi vaikuttanut kilpailuun.

531 Komissio ja väliintulija kiistävät kantajan argumentit.

532 On huomautettava, että kuten komissio toteaa kirjelmissään, komissio osoitti vain täydellisyyden vuoksi riidanalaisen päätöksen 12.7.4 kohdassa, että riidanalaisella menettelytavalla oli kilpailunvastaisia vaikutuksia, minkä kantaja kiistää kanneperusteen näissä osissa. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan komission päätöksen asiaankuulumattomiin perusteluihin kohdistuvat moitteet on heti hylättävä tehottomina, koska ne eivät voi johtaa toimen kumoamiseen (tuomio 8.5.2003, T. Port v. komissio, C-122/01 P, EU:C:2003:259, 17 kohta ja tuomio 8.7.2004, Dalmine v. komissio, T-50/00, EU:T:2004:220, 146 kohta), minkä vuoksi nämä osat ovat joka tapauksessa tehottomia (ks. vastaavasti tuomio 29.3.2012, Telefónica ja Telefónica de España v. komissio, T-336/07, EU:T:2012:172, 283 kohta).

533 Näin ollen kantajan yhdeksännen kanneperusteen toinen, kolmas ja neljäs osa on hylättävä. Koska myös tämän kanneperusteen ensimmäinen osa on hylätty (ks. edellä 527 kohta), kyseinen kanneperuste on hylättävä kokonaisuudessaan.

Kymmenes kanneperuste, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä, tosiseikkoja koskevia virheitä, oikeudellisia virheitä, perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä sekä kuulluksi tulemista koskevan oikeuden ja hyvän hallinnon periaatteen loukkaamista siltä osin kuin komissio katsoi, että kantajan hinnoittelukäytännöillä varmistettiin Iceran syrjäyttämistä koskevan suunnitelman toteuttaminen

534 Kymmenes kanneperuste jakautuu kolmeen osaan. Ensimmäisen osan mukaan komission riidanalaisessa päätöksessä mainittujen asiakirjojen perusteella kehittämä ”haittateoria” on epäjohdonmukainen. Toisessa osassa väitetään, että tiettyjä sisäisiä asiakirjoja, joihin komissio tukeutuu kyseisessä päätöksessä osoittaakseen aikomuksen syrjäyttää kilpailija, on tulkittu väärin ja vääristelty. Kolmannen osan mukaan kantajan työntekijä, joka laati useita sisäisiä asiakirjoja, jotka komissio mainitsi osoittaakseen saalistushinnoittelustrategian, oli varsin alhaisessa asemassa, eikä hänellä ollut toimivaltaa tehdä hinnoittelupäätöksiä.

535 Komissio ja väliintulija kiistävät kantajan argumentit.

536 Komissio täsmensi riidanalaisen päätöksen 1118 perustelukappaleessa, että osoittaakseen kantajan aikomuksen syrjäyttää kilpailija se tukeutui paitsi kyseisen päätöksen 12.8 kohdassa nimenomaisesti mainittuihin asiakirjoihin, jotka koskivat erityisesti tällaista aikomusta, myös muihin kyseisen päätöksen 12.4.2 kohdassa esitettyihin todisteisiin ja niihin yhteyksiin, jotka se oli kyennyt osoittamaan näiden seikkojen ja samassa päätöksessä tekemänsä hinta–kustannus-analyysin välillä MDM8200-piirisarjan osalta (riidanalaisen päätöksen 954–956 perustelukappale), MDM6200-piirisarjan osalta (riidanalaisen päätöksen 968–971 perustelukappale) ja MDM8200A-piirisarjan osalta (riidanalaisen päätöksen 977 ja 978 perustelukappale). Komissio totesi tästä riidanalaisen päätöksen 1118 perustelukappaleessa kantajan tätä kiistämättä, että kaikki nämä seikat ja perustelukappaleet olivat erottamaton osa sen analyysia, jonka tarkoituksena oli osoittaa kantajalla ollut syrjäyttämisaikomus.

537 Tämän jälkeen komissio osoitti sekä suorien todisteiden eli kantajan sisäisten asiakirjojen (riidanalaisen päätöksen 12.8.1 kohta) että epäsuorien todisteiden eli asiayhteyteen liittyvien seikkojen (riidanalaisen päätöksen 12.8.2 kohta) perusteella, että kantajalla oli aikomus syrjäyttää kilpailija, minkä vuoksi Huaweihin ja ZTE:hen nähden sovellettiin saalistushintoja MDM8200-, MDM6200- ja MDM8200A-piirisarjojen osalta.

538 Erityisesti suorien todisteiden osalta riidanalaisen päätöksen 1120 perustelukappaleesta ilmenee, että komissio valitsi kyseisen päätöksen 12.4.2 kohtaan kootuista todisteista yhdeksän sisäistä sähköpostiviestien vaihtoa, jotka sen mielestä erityisen hyvin havainnollistivat kantajan ylimmältä johdolta peräisin olevan Iceran syrjäyttämistä koskevan suunnitelman olemassaoloa ja jotka se esitti kyseisen päätöksen 1121–1137 perustelukappaleessa.

539 Kyseessä ovat erityisesti seuraavat sähköpostiviestien vaihdot:

– joulukuussa 2008 käyty sähköpostiviestien vaihto, jossa todetaan muun muassa ”meidän ei pitäisi strategisesti antaa Iceralle mitään mahdollisuuksia Huawein kanssa”, ”jos Icera saa ZTE:n, voimme torjua ZTE:n tekemällä yhteistyötä Huawein kanssa markkinoilla” ja

”harkitkaa 2–3 prosentin [lisähinnanalennuksen] myöntämistä varmistaaksenne, että saamme 100 prosentin osuuden Huaweissa” (riidanalaisen päätöksen 1121 perustelukappale)

– helmikuussa 2008 käyty sähköpostiviestien vaihto, jossa viitataan ennalta ehkäiseviin toimiin, jotta Icera ei pystyisi saavuttamaan riittävää volyymia, hintasotaan, Iceran aiheuttamaan uhkaan, siihen, ettei Icera saisi tehdä läpimurtoa yhdellä suurimmalla alkuperäisellä laitevalmistajalla, sekä Iceran musertamiseen ZTE:llä (kyseisen päätöksen 1122 perustelukappale)

– joulukuussa 2009 käyty sähköpostiviestien vaihto, joka koski ZTE:lle myönnettävää MDM6200-piirisarjan hinnanalennusta ja sitä, ettei kantaja voinut antaa Iceran saada suurta määrää sopimuksia, mikä olisi auttanut sitä vahvistumaan (kyseisen päätöksen 1124 perustelukappale)

– joulukuussa 2009 käyty sähköpostiviestien vaihto, jossa hinnasta tehdään merkityksetön asia, jotta MDM8200-piirisarja voi ”täyttää tyhjiön” (riidanalaisen päätöksen 1125 perustelukappale)

– tammikuussa 2010 käyty sähköpostiviestien vaihto, jossa Iceran 8042-piirisarjan todetaan olevan suurin uhka kantajalle ja ehdotetaan muun muassa yhteistyötä Huawein kanssa, jotta Icera pystytään päihittämään MDM6200-piirisarjalla, jotta Iceran rajalliset riskipääomavarat kuluvat loppuun ja jotta ICE8042-piirisarja saadaan pois ZTE:ltä markkinoilla (riidanalaisen päätöksen 1127 perustelukappale)

– tammikuussa 2010 käyty sähköpostiviestien vaihto, jossa todetaan, että ”meidän on suojeltava saavutuksiamme suurten asiakkaiden kanssa”, että ”ZTE ja Huawei ovat ensisijaiset prioriteetit, ja Kiina-tiimi käsittelee näiden asiakkaiden keskuudessa ilmeneviä ongelmia”, ja että ”lyhyellä aikavälillä MDM6200- ja MDM8200A-piirisarjojen hinnoittelua on mukautettava, jotta Iceran volyymin kasvua voidaan hillitä vuonna 2010”, ja jonka liitteenä on esitys, jossa ehdotetaan Iceran pitämistä ahtaalla noin kuuden kuukauden ajan, jotta sen hyvin rajallinen riskipääoma (venture capital) kuluisi loppuun (riidanalaisen päätöksen 1128 perustelukappale)

– kesäkuussa 2010 käyty sähköpostiviestien vaihto, jossa todetaan, että ”strategia, jossa ICE8042-piirisarjaa painostetaan sekä MDM6200- että MDM8200A-piirisarjalla, on osoittautunut toimivaksi” (riidanalaisen päätöksen 1132 perustelukappale)

– joulukuussa 2010 käyty sähköpostiviestien vaihto, joka liittyy Huawein ja ZTE:n yhteydessä noudatettuun MDM8200A-piirisarjaa koskevaan strategiaan, jossa arvioidaan Iceran myynnin määrää ZTE:lle olettaen, ettei kantaja tehnyt mitään eikä myöntänyt ZTE:lle tavanomaisten hinnantarkistusten lisäksi mitään muuta erityistä tukea (riidanalaisen päätöksen 1134 perustelukappale)

– toukokuussa 2011 käyty sähköpostiviestien vaihto, jossa kantajan johtava työntekijä ilmaisee Iceran taloudellisten vaikeuksien vuoksi epäröivänsä MDM8200A-piirisarjan lisähinnanalennusten myöntämistä (riidanalaisen päätöksen 1136 perustelukappale).

540 Epäsuorien todisteiden osalta komissio tukeutui seuraaviin viiteen asiayhteyteen liittyvään seikkaan, nimittäin riidanalaisen menettelytavan erittäin kohdennettuun luonteeseen, kantajan tappiollisen myynnin merkittävään laajuuteen erittäin strategisella UMTS-piirisarjamarkkinoiden huippusegmentillä, riidanalaisen menettelytavan keskeytymättömyyteen merkityksellisenä

ajanjaksona, kahteen NRE-maksuun, joiden tarkoituksena oli varmistaa peitelty MDM8200- ja MDM6200-piirisarjojen hinnanalennus, sekä kantajan tekemiin hintoja ja toimituksia koskeviin taloudellisiin uhrauksiin. Komissio täsmensi tältä osin riidanalaisen päätöksen 1138 perustelukappaleessa, että nämä epäsuorat todisteet riittivät sellaisenaan osoittamaan kantajan aikomuksen syrjäyttää Icera merkityksellisiltä markkinoilta.

541 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että jos tietyt päätöksen perustelut riittävät oikeudellisesti yksin perusteeksi tälle päätökselle, virheet, jotka saattaisivat rasittaa toimen muita perusteluja, eivät missään tapauksessa vaikuta tämän päätöksen päätösosaan (tuomio 21.9.2005, EDP v. komissio, T-87/05, EU:T:2005:333, 144 kohta ja tuomio 29.3.2012, Telefónica ja Telefónica de España v. komissio, T-336/07, EU:T:2012:172, 283 kohta).

542 Käsiteltävässä asiassa on näin ollen tutkittava, onko nyt käsiteltävä kanneperuste tehoton siltä osin kuin kantaja vetoaa virheisiin, jotka komissio teki todetessaan, että kantajan hinnoittelukäytännöillä varmistettiin Iceran syrjäyttämistä koskevan suunnitelman toteuttaminen.

543 Aluksi on todettava, että suorien todisteiden osalta kantaja riitauttaa tämän kanneperusteen toisen osan yhteydessä nimenomaisesti ainoastaan sen, miten komissio tulkitsee neljää kaikkiaan yhdeksästä sähköpostiviestien vaihdosta, joiden katsotaan riidanalaisessa päätöksessä kuvastavan erityisen hyvin Iceran syrjäyttämistä koskevan suunnitelman olemassaoloa, nimittäin helmikuussa 2009 käytyä viestittelyä (toinen suora todiste), tammikuussa 2010 käytyä viestittelyä (viides ja kuudes suora todiste) ja kesäkuussa 2010 käytyä viestittelyä (seitsemäs suora todiste).

544 Tämän kanneperusteen kolmannessa osassa tarkoitettu väitetysti alhaisessa asemassa oleva työntekijä puolestaan osallistui vain helmikuussa 2009 käytyyn sähköpostiviestien vaihtoon (toinen suora todiste), joulukuussa 2009 käytyyn toiseen sähköpostiviestien vaihtoon (neljäs suora todiste) ja tammikuussa 2010 käytyihin kahteen sähköpostiviestien vaihtoon (viiden ja kuudes suora todiste), mutta ei joulukuussa 2008 lähetettyihin viesteihin (ensimmäinen suora todiste), joulukuussa 2009 käytyyn ensimmäiseen sähköpostiviestien vaihtoon (kolmas suora todiste), kesäkuussa 2010 käytyyn sähköpostiviestien vaihtoon (seitsemäs suora todiste), joulukuussa 2010 käytyyn sähköpostiviestien vaihtoon (kahdeksas suora todiste) eikä toukokuussa 2011 käytyyn sähköpostiviestien vaihtoon (yhdeksäs suora todiste)

545 Kantaja ei siten esitä kannekirjelmässä tämän kanneperusteen tueksi minkäänlaista kritiikkiä siitä, miten komissio tulkitsee riidanalaisessa päätöksessä joulukuussa 2008 lähetettyjä viestejä (ensimmäinen suora todiste), joulukuussa 2009 käytyä ensimmäistä sähköpostiviestien vaihtoa (kolmas suora todiste), joulukuussa 2010 käytyä sähköpostiviestien vaihtoa (kahdeksas suora todiste) ja toukokuussa 2011 käytyä sähköpostiviestien vaihtoa (yhdeksäs suora todiste).

546 Edellä mainitut sähköpostiviestien vaihdot osoittavat itsessään, että kantajalla oli strategia Iceran syrjäyttämiseksi.

547 Kuten edellä 539 kohdasta ilmenee, joulukuussa 2008 käydyssä sähköpostiviestien vaihdossa (ensimmäinen suora todiste) viitataan nimittäin siihen, ettei Iceralle jätetä mitään ”mahdollisuutta” Huawein kanssa, että Huawein kanssa tehdään yhteistyötä ZTE:n torjumiseksi, jos Icera saa ZTE:n, ja että Huaweille annetaan 2–3 prosentin lisähinnanalennus sen varmistamiseksi, että kyseisestä asiakkaasta saadaan 100 prosentin osuus. Icera yksilöidään

selvästi tässä sähköpostiviestien vaihdossa, samoin kuin kantajan tarve toteuttaa sitä koskevia toimia tekemällä yhteistyötä Huawein kanssa ja myöntämällä Huaweille ylimääräisen hinnanalennuksen, jotta Iceralle ei jäisi mitään ”mahdollisuutta” kyseisen asiakkaan kanssa.

548 Lisäksi on huomautettava, että komissiolla oli oikeus vedota joulukuussa 2008 käytyyn sähköpostiviestien vaihtoon, vaikka se tapahtui useamman kuukauden ennen merkityksellisen ajanjakson alkua. Oikeuskäytännöstä nimittäin ilmenee, että komissio voi ottaa huomioon rikkomisjakson ulkopuolella toteen näytettyjä osatekijöitä, jos nämä osatekijät kuuluvat aihetodisteisiin, joihin komissio vetoaa näyttääkseen toteen mainitun kilpailusääntöjen rikkomisen (ks. vastaavasti tuomio 2.2.2012, Denki Kagaku Kogyo ja Denka Chemicals v. komissio, T-83/08, ei julkaistu, EU:T:2012:48, 193 kohta ja tuomio 16.6.2015, FSL ym. v. komissio, T-655/11, EU:T:2015:383, 178 kohta). Lisäksi vaikuttaa täysin ymmärrettävältä, että kilpailijan syrjäyttämiseen tähtäävän strategian konkreettinen täytäntöönpano voi viedä aikaa ja näin ollen tapahtua useita kuukausia sen laatimisen jälkeen.

549 Ensimmäisessä joulukuussa 2009 käydyssä sähköpostiviestien vaihdossa (kolmas suora todiste) viitataan ZTE:lle myönnettävään MDM6200-piirisarjan hinnanalennukseen ja siihen, ettei kantaja voinut antaa Iceran saada suurta määrää sopimuksia ja vahvistua niiden avulla. Icera yksilöidään selvästi tässä sähköpostiviestien vaihdossa, samoin kuin kantajan tarve toteuttaa sitä koskevia toimia myöntämällä Huaweille ylimääräinen hinnanalennus, jotta Icera ei vahvistuisi saamalla sopimuksia erityisesti kyseiseltä asiakkaalta.

550 Joulukuussa 2010 käydyssä sähköpostiviestien vaihdossa (kahdeksas suora todiste) viitataan muuhun ZTE:lle myönnettyyn erityiseen tukeen kuin tavanomaisiin hinnantarkistuksiin. Tästä vaihdosta ilmenee vastaavasti, että Icera on selvästi yksilöity, samoin kuin Iceran ZTE:lle suorittamia toimituksia koskevat ennusteet, jos ZTE:lle ei myönnetä muuta erityistukea kuin tavanomaisia hinnantarkistuksia.

551 Toukokuussa 2011 käydyssä sähköpostiviestien vaihdossa (yhdeksäs suora todiste) viitataan Iceran taloudellisiin vaikeuksiin, joiden vuoksi kantajan johtavan työntekijän väitetään epäröineen MDM8200A-piirisarjan lisähinnanalennusten myöntämistä, mikä osoittaa, että Iceran taloudellinen tilanne oli vaikuttanut kantajan hinnoittelupolitiikkaan merkityksellisenä ajanjaksona.

552 Se, ettei kantaja kyseenalaista sitä, miten komissio tulkitsi riidanalaisessa päätöksessä edellä 545 kohdassa mainittuja sähköpostiviestien vaihtoa, tekee siis tämän kanneperusteen tehottomaksi siltä osin kuin kantaja vetoaa virheisiin, joita komissio teki todetessaan, että sen hinnoittelukäytännöillä varmistettiin Iceran syrjäyttämiseen tähtäävän suunnitelman toteuttaminen. Vaikka kantajan kritiikki siitä, miten komissio tulkitsi tiettyjä sähköpostiviestien vaihtoja, joihin komissio vetoaa suorina todisteina, olisi hyväksyttävä, on nimittäin kuitenkin tosiasia, että todisteet, joita kantaja ei kiistä, riittävät yksinään osoittamaan sen aikomuksen syrjäyttää Icera.

553 Osoittaakseen kantajan aikomuksen syrjäyttää kilpailija komissio vetosi riidanalaisessa päätöksessä joka tapauksessa myös epäsuoriin todisteisiin.

554 Kuten riidanalaisen päätöksen 1138 perustelukappaleesta ilmenee, epäsuorat todisteet riittävät osoittamaan kantajan aikomuksen syrjäyttää Icera, eikä kantaja ole kiistänyt tätä.

555 Tämän kanneperusteen tueksi kantaja esittää lisäksi kolme osaa, joista missään ei arvostella epäsuoraa todistusaineistoa, josta riidanalaisen päätöksen 12.8.2 kohdassa on kyse, koska ensimmäinen osa koskee komission kehittämää ”haittateoriaa”, toisessa osassa kyseenalaistetaan se, miten komissio tulkitsee ja esittää tiettyjä suoria todisteita, nimittäin tiettyjä kantajan sisäisiä asiakirjoja, ja kolmannessa vedotaan siihen, että työntekijä, jonka laatimat tietyt asiakirjat komissio mainitsee suorina todisteina, oli alhaisessa asemassa.

556 Koska epäsuorat todisteet, joihin komissio tukeutuu riidanalaisen päätöksen 12.8.2 kohdassa, riittävät sellaisenaan osoittamaan kantajan aikomuksen syrjäyttää Icera, siitä, ettei kantaja kyseenalaista näitä seikkoja käsiteltävänä olevassa kanneperusteessa, tekee tästä kanneperusteesta näin ollen tehottoman siltä osin kuin kantaja vetoaa virheisiin, joita komissio teki todetessaan, että kantajan hinnoittelukäytännöillä varmistettiin Iceran syrjäyttämiseen tähtäävän suunnitelman toteuttaminen.

557 Oikeuskäytännön mukaan silloin, kun määräävässä asemassa oleva yritys soveltaa keskimääräisiä kokonaiskustannuksia alhaisempia hintoja, komission on joka tapauksessa väärinkäytön osoittamiseksi tukeuduttava joukkoon luotettavia ja yhtäpitäviä seikkoja, joilla voidaan näyttää toteen kyseisen yrityksen aikomus syrjäyttää kilpailija (ks. vastaavasti tuomio 6.10.1994, Tetra Pak v. komissio, T-83/91, EU:T:1994:246, 151 kohta ja tuomio 30.1.2007, France Télécom v. komissio, T-340/03, EU:T:2007:22, 197 kohta). Tämän osoittamisessa on näytettävä täsmällisten ja konkreettisten arviointiperusteiden ja todisteiden avulla toteen, että mainittu toiminta on sellaista, jolla vähintäänkin voidaan tuottaa syrjäyttäviä vaikutuksia (ks. tuomio 21.12.2023, European Superleague Company, C-333/21, EU:C:2023:1011, 130 kohta).

558 Kun ensi näkemältä on olemassa riittävästi todisteita, kantajan on esitettävä kannekirjelmässä toinen kattava ja johdonmukainen selitys, jolla riidanalaisessa päätöksessä esitetyille eri seikoille voidaan antaa erilainen merkitys (ks. vastaavasti tuomio 12.12.2012, Almamet v. komissio, T-410/09, ei julkaistu, EU:T:2012:676, 145 kohta).

559 Käsiteltävässä asiassa komissio katsoi erityisesti kantajan syyllistyneen keskimääräisiä pitkän aikavälin lisäkustannuksia alhaisempien mutta keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia korkeampien hintojen soveltamiseen. Rikkomisen osoittamiseksi käsiteltävässä asiassa komission oli näin ollen esitettävä muun muassa luotettavia todisteita siitä, että kantajalla oli aikomus syrjäyttää Icera, minkä se teki riidanalaisen päätöksen 12.8 kohdassa.

560 Kuten edellä 538 kohdasta ilmenee, komissio viittaa riidanalaisen päätöksen 12.8.1 kohdassa useisiin kantajan sisäisiin asiakirjoihin, nimittäin yhdeksään sähköpostiviestien vaihtoon, jotka sen mukaan osoittavat erityisen havainnollistavasti Iceran syrjäyttämiseen merkityksellisiltä markkinoilta tähtäävän strategian olemassaolon.

561 Kuten edellä 545 kohdassa todettiin, kantaja ei ole esittänyt tämän kanneperusteen tueksi minkäänlaista kritiikkiä siitä, miten komissio tulkitsee riidanalaisessa päätöksessä joulukuussa 2008 lähetettyjä viestejä (ensimmäinen suora todiste), joulukuussa 2009 käytyä ensimmäistä sähköpostiviestien vaihtoa (kolmas suora todiste), joulukuussa 2010 käytyä sähköpostiviestien vaihtoa (kahdeksas suora todiste) ja toukokuussa 2011 käytyä sähköpostiviestien vaihtoa (yhdeksäs suora todiste). Kuten edellä 546 kohdassa todettiin, nämä sähköpostiviestien vaihdot osoittavat itsessään Iceran syrjäyttämiseen tähtäävän strategian olemassaolon erityisesti kyseisen päätöksen 12.4.2 kohdassa mainittujen asiakirjojen valossa.

562 Muut viisi sähköpostiviestien vaihtoa, joita koskevan komission tulkinnan kantaja nimenomaisesti riitauttaa kannekirjelmässä, muodostavat joukon luotettavia ja yhtäpitäviä aihetodisteita, joilla voidaan näyttää toteen kantajan aikomus syrjäyttää Icera.

563 Tältä osin on aluksi muistutettava, että komissio pyrki osoittamaan riidanalaisen päätöksen 12.8.1 kohdassa näiden suorien todisteiden avulla kantajan aikomuksen syrjäyttää Icera eikä muita rikkomisen osatekijöitä, etenkään sitä, liittyikö kyseessä oleviin kolmeen piirisarjaan saalistushinnoittelua, jota käsitellään kyseisen päätöksen muissa kohdissa. Käsiteltävässä asiassa on siksi selvitettävä, ovatko sisäiset asiakirjat, joihin komissio tukeutuu, luotettavia ja yhtäpitäviä aihetodisteita, joilla voidaan kokonaisuudessaan näyttää toteen kantajan aikomus syrjäyttää Icera, sillä millään mulla seikalla ei ole tässä yhteydessä merkitystä.

564 Tältä osin kussakin sähköpostiviestien vaihdossa käytetyt ilmaisut osoittavat erityisesti kantajan aikomuksen syrjäyttää Icera.

565 Ensinnäkin helmikuussa 2009 käydyssä sähköpostiviestien vaihdossa Iceraa kuvaillaan nimenomaisesti ”uhkaksi”, ja siinä viitataan ennalta ehkäiseviin toimenpiteisiin, joita on toteutettava, jotta Icera ei saavuttaisi riittävää volyymia ja pääsisi suurimpien alkuperäisten laitevalmistajien markkinoille. Lisäksi kyseisessä sähköpostiviestien vaihdossa ehdotetaan, että Icera ”muserretaan” ZTE:llä ja ettei Iceralle jätetä mitään ”mahdollisuutta” Huawein suhteen. Icera on siis yksilöity selvästi tässä sähköpostiviestien vaihdossa samoin kuin kantajan tarve toteuttaa toimenpiteitä, jotta Icera ei saavuttaisi riittävää volyymia ja jotta se saataisiin syrjäytettyä erityisesti kahden asiakkaan, nimittäin Huawein ja ZTE:n, osalta.

566 Kantaja riitauttaa komission helmikuussa 2009 käydystä sähköpostiviestien vaihdosta tekemät päätelmät ja väittää, että se tapahtui kolme kuukautta ennen rikkomisen alkamista, että siinä ei viitattu lainkaan kyseisten kolmen piirisarjan hinnoitteluun ja että se horjuttaa ”epäsuoraa saalistushinnoittelua koskevaa teoriaa”.

567 Tästä on muistutettava, että kuten edellä 548 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee, komissio voi ottaa huomioon rikkomisjakson ulkopuolella toteen näytettyjä osatekijöitä, jos nämä osatekijät kuuluvat aihetodisteisiin, joihin komissio vetoaa näyttääkseen toteen mainitun kilpailusääntöjen rikkomisen. Lisäksi aikomus syrjäyttää kilpailija voidaan aivan hyvin ilmaista useita kuukausia ennen syrjäyttämiseen tähtäävän strategian konkreettista täytäntöönpanoa. Myöskään sillä, ettei helmikuussa 2009 käydyssä sähköpostiviestien vaihdossa viitattu lainkaan kyseisten kolmen piirisarjan hinnoitteluun tai että sen väitetään olevan ristiriidassa ”epäsuoraa saalistushinnoittelua koskevan teorian” kanssa, ei ole merkitystä, koska nämä seikat eivät ole omiaan kyseenalaistamaan kantajan aikomusta syrjäyttää Icera. Vaikka tässä sähköpostiviestien vaihdossa ei esitetä yksityiskohtaisesti toimenpiteitä, jotka Iceraa vastaan oli toteutettava, siinä kuitenkin ehdotetaan nimenomaisesti Iceran vastaisten ennalta ehkäisevien toimenpiteiden toteuttamista.

568 Toiseksi tammikuussa 2010 käydyssä ensimmäisessä sähköpostiviestien vaihdossa (viides suora todiste) Icera ja erityisesti sen ICE8042-piirisarja yksilöidään jälleen kerran kantajan suurimmaksi uhkaksi, ja siinä viitataan myös toimiin, joita kantajan on toteutettava sen syrjäyttämiseksi, nimittäin Huawein kanssa tehtävään yhteistyöhön ja Iceran rajallisten varojen loppuun kuluttamiseen. Icera on siis yksilöity selvästi tässä sähköpostiviestien vaihdossa, samoin kuin kantajan tarve toteuttaa toimia sen syrjäyttämiseksi etenkin Huawein osalta.

569 Tammikuussa 2010 käydyssä toisessa sähköpostiviestien vaihdossa (kuudes suora todiste) viitataan toimenpiteisiin, joita on toteutettava Iceran volyymin kasvun hillitsemiseksi ja kantajan tärkeiden asiakkaidensa keskuudessa saaman aseman suojaamiseksi, minkä yhteydessä Huawei ja ZTE mainitaan ”prioriteetteina”, ja joihin sisältyy MDM6200- ja MDM8200A-piirisarjojen hinnan mukauttaminen. Tähän sähköpostiviestien vaihtoon liitetyssä esityksessä viitataan myös Iceran pitämiseen ahtaalla kuuden kuukauden ajan, jotta sen rajalliset varat kuluisivat loppuun. Icera on siis jälleen yksilöity selvästi tässä sähköpostiviestien vaihdossa, samoin kuin kantajan tarve toteuttaa toimia sen syrjäyttämiseksi Huawein ja ZTE:n osalta erityisesti mukauttamalla MDM6200- ja MDM8200A-piirisarjojen hintaa.

570 Kantaja pyrkii kyseenalaistamaan tammikuun 2010 sähköpostiviestien vaihtoa koskevat komission päätelmät vetoamalla useisiin erilaisiin väitteisiin, kuten siihen, ettei komissio ottanut kehittämässään ”vahinkoteoriassa” huomioon HiSiliconin harjoittamaa kilpailua, vaikka siihen viitataan 1.1.2010 lähetetyssä sähköpostiviestissä, ettei MDM8200-piirisarjaa mainittu ollenkaan ja että näiden sähköpostiviestien pääasiallisena aiheena oli Vodafonen kilpailu. Tällaisia väitteitä on kuitenkin pidettävä merkityksettöminä, koska niillä ei voida kyseenalaistaa kantajan aikomusta syrjäyttää Icera.

571 Kantaja ei myöskään kiistä sitä, että tammikuussa 2010 käydyssä sähköpostiviestien vaihdossa viitataan toimiin, erityisesti Huaweitä ja ZTE:tä koskeviin hinnoittelutoimiin, jotka on toteutettava Iceran kasvun hillitsemiseksi ja sen pakottamiseksi käyttämään rajalliset varansa. Tästä on todettava, että kantaja riitauttaa komission tulkinnan ilmaisusta ”pitää ahtaalla”, jolla ei sen mielestä tarkoiteta ”rahoituksen loppumista”, mutta lauseessa, jossa tätä ilmaisua käytetään, eli ”Iceran pitämistä ahtaalla noin [kuuden] kuukauden ajan, jotta sen hyvin rajallinen riskipääoma (venture capital) kuluisi loppuun”, viitataan kuitenkin yksiselitteisesti strategiaan, jonka tarkoituksena on Iceran taloudellinen uuvuttaminen. Lisäksi on todettava, ettei kantaja esitä ilmaisulle ”pitää ahtaalla” mitään muuta tulkintaa, jonka perusteella voitaisiin kyseenalaistaa tällaisen strategian haitallisuus Iceralle.

572 Kolmanneksi kesäkuussa 2010 käydyssä sähköpostiviestien vaihdossa (seitsemäs suora todiste) viitataan nimenomaisesti siihen, että Iceran ICE8042-piirisarja oli menettämässä asemaansa Huaweilla ja ZTE:llä ja että strategia, jossa ICE8042-piirisarjaa painostetaan sekä MDM6200- että MDM8200A-piirisarjalla”, oli ”osoittautunut toimivaksi”. Näin ollen kantaja todellakin toteutti Iceraan kohdistuvan Huaweihin ja ZTE:hen liittyvän strategian, joka perustui MDM6200- ja MDM8200A-piirisarjoihin.

573 Kantaja tukeutuu tältä osin useisiin erilaisiin väitteisiin, jotka eivät ole merkityksellisiä, koska niillä ei kyseenalaisteta sen Iceran syrjäyttämistä koskevaa aikomusta sellaisenaan, kuten siihen, ettei MDM8200-piirisarjaa, ZTE:n kanssa tehtyä järjestelyihin liittyviä kertaluonteisia kustannuksia koskevaa sopimusta tai Iceran toukokuussa 2010 ilmoittamaa oman pääoman lisärahoitusta mainittu ollenkaan. Näin tehdessään kantaja ei kuitenkaan kiistä sitä, että kesäkuussa 2010 käydyssä sähköpostiviestien vaihdossa viitataan Huaweihin ja ZTE:hen liittyvään Iceran vastaiseen strategiaan, joka toteutettiin MDM6200- ja MDM8200A-piirisarjojen avulla ja pantiin tosiasiallisesti täytäntöön, koska se oli osoittautunut toimivaksi.

574 Neljänneksi kantaja vetoaa tämän kanneperusteen kolmannen osan tueksi erityisesti siihen, että komissio tukeutuu sellaisen alhaisessa asemassa olevan työntekijän laatimiin asiakirjoihin, jolla ei ollut minkäänlaista valtaa eikä mahdollisuutta vaikuttaa hintoihin ja joka ei näin ollen voinut olla

keskeisessä asemassa Iceran syrjäyttämistä koskevan strategian toteuttamisessa. Riidanalaisen päätöksen 12.8.1 kohdasta ilmenee tältä osin, että kyseinen työntekijä osallistui helmikuussa 2009, joulukuussa 2009 ja tammikuussa 2010 käytyyn sähköpostiviestien vaihtoon.

575 Riidanalaisen päätöksen 1122 perustelukappaleesta ilmenee helmikuussa 2009 käydyn sähköpostiviestien vaihdon osalta (toinen suora todiste), että kyseinen työntekijä lähetti ”Iceran uhkaa koskevan analyysinsa” kantajan ylimmän johdon jäsenelle, joka hyväksyi tämän analyysin ja toimitti sen edelleen muille ylimmän johdon jäsenille.

576 Joulukuussa 2009 käydyn toisen sähköpostiviestien vaihdon (neljäs suora todiste) osalta kantaja ei kiistä sitä, että eräs kantajan ylimmän johdon jäsen ehdotti, että hinnasta tehtäisiin epäolennainen kysymys, jotta MDM8200-piirisarja voi ”täyttää tyhjiön”.

577 Tarkasteltaessa lopuksi tammikuussa 2010 käytyä sähköpostiviestien vaihtoa (viides ja kuudes suora todiste), jossa asianomainen työntekijä ehdotti Iceran ”pitämistä ahtaalla”, jotta tämän rajalliset varansa kuluisivat loppuun, on kiistatonta, että näiden sähköpostiviestien vastaanottajina oli useita kantajan ylimmän johdon jäseniä. Tämä ehdotus toistettiin myös kyseisen työntekijän laatimassa esityksessä, joka oli liitetty Icera-analyysia koskevaan raporttiin, jonka kyseisen ylimmän johdon jäsen lähetti kantajan ylemmille johtohenkilöille.

578 Kantajan ylimmän johdon jäsenet, joilla oli valtaa ja mahdollisuus vaikuttaa hintoihin, osallistuivat siten todellakin tähän sähköpostiviestien vaihtoon, josta käy ilmi aikomus syrjäyttää Icera.

579 Edellä esitetyn perusteella komissio on riidanalaisen päätöksen 12.8.1 kohdassa osoittanut oikeudellisesti riittävällä tavalla luotettavien ja yhtäpitävien aihetodisteiden joukon muodostavilla suorilla todisteilla, että kantajalla oli aikomus syrjäyttää Icera, joten komissio ei ole laiminlyönyt perusteluvelvollisuuttaan.

580 Lopuksi on todettava, ettei kantaja ole esittänyt minkäänlaista seikkaa osoittaakseen, että komissio loukkasi oikeutta tulla kuulluksi ja hyvän hallinnon periaatetta, kun se päätteli, että kantajan hinnoittelukäytännöillä varmistettiin Iceran syrjäyttämiseen tähtäävän suunnitelman täytäntöönpano.

581 Käsiteltävänä oleva väite on siten hylättävä.

Yhdestoista kanneperuste, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä, tosiseikkoja koskevia virheitä, oikeudellisia virheitä sekä perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä siltä osin kuin on kyse siitä, ettei komissio ottanut huomioon kantajan esittämiä objektiivisia perusteluja

582 Kantaja esittää yhdennentoista kanneperusteen tueksi seuraavat argumentit.

583 Kantaja katsoo ensinnäkin, ettei komissio ottanut huomioon sitä, että myöntämällä riidanalaiset hinnanalennukset kantaja vain mukautui kilpailijansa Iceran ”aggressiivisiin” hintoihin ja että kantajan hinnat olivat sen keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia korkeammat ja siten kannattavat ja perustellut. Viitaten neljänteen, kahdeksanteen, yhdeksänteen ja kymmenenteen kanneperusteeseen kantaja toistaa, ettei se missään tapauksessa ja tästä syystä toteuttanut ”suunnitelmaa” Iceran syrjäyttämiseksi.

584 Toiseksi komission olisi kantajan mielestä pitänyt ottaa huomioon, että Huaweille myönnetyillä MDM8200-piirisarjan hinnanalennuksilla vastattiin Huawein harjoittamaan merkittävään painostukseen ja että niiden tarkoituksena oli yhtäältä auttaa Huaweita pääsemään eroon toteutumatta jääneistä tilauksistaan sekä vanhentuneista ylijäämävarastoistaan ja toisaalta kilpailla hinnalla Iceran piirisarjan sisältävien ZTE:n laitteiden kanssa.

585 Kolmanneksi kantaja väittää selittäneensä komissiolle yksityiskohtaisesti hallinnollisen menettelyn aikana, että se pitää omia MDM8200-piirisarjan varastojaan ylijäämäisinä ja vanhentuneina. Kantaja toteaa nimenomaan tästä syystä alentaneensa kyseisen piirisarjan hintaa kaikille suurimmille asiakkailleen, minkä vuoksi Huawei joutui epäedulliseen asemaan ja mikä johti lopulta siihen, että kantaja myönsi Huaweille hinnanalennuksen jo aiemmin tehtyihin tilauksiin. Kantajan mukaan se, että kyseisiä piirisarjoja koskevat tilaukset tehtiin vuosina 2010 ja 2011, ei ole millään tavoin esteenä sille, että sen päätös alentaa kyseisen piirisarjan hintaa uuden kysynnän lisäämiseksi on objektiivisesti perusteltu. Lopuksi kantaja korostaa, että toisin kuin komissio väittää, se todellakin myönsi hinnanalennuksia kaikille muille tärkeille asiakkailleen, jotka todellisuudessa hyötyivät Huaweille myönnettyjä keskimääräisiä myyntihintoja vastaavista hinnoista.

586 Edellä esitetyn perusteella kantaja väittää, että riidanalainen menettelytapa oli objektiivisesti perusteltu ja että komissio teki riidanalaisessa päätöksessä virheellisesti päinvastaisen päätelmän ilman päteviä perusteluja.

587 Komissio ja väliintulija kiistävät kantajan väitteet.

588 Asetuksen N:o 1/2003 2 artiklasta ilmenee lähinnä, että kaikissa SEUT 101 ja SEUT 102 artiklan soveltamismenettelyissä näiden määräysten rikkomista koskeva todistustaakka kuuluu osapuolelle tai viranomaiselle, joka väittää määräyksiä rikottavan, mutta objektiivisia perusteluja koskeva todistustaakka kuuluu sen sijaan siihen vetoavalle yritykselle.

589 Asetuksen N:o 1/2003 johdanto-osan viidennestä perustelukappaleesta ilmenee lisäksi lähinnä, että vaikka osapuolen tai viranomaisen, joka väittää SEUT 101 ja 102 artiklaa rikotun, tehtävänä on todistaa tällainen rikkominen, yrityksen, joka vetoaa oikeuteen puolustautua rikkomisväitettä vastaan, tehtävänä on sitä vastoin osoittaa tavanomaisten oikeudellisten vaatimusten mukaisesti, että edellytykset tällaisen puolustautumisen soveltamiselle täyttyvät.

590 Näin ollen kantajan kaltaisen yrityksen, joka vetoaa ensi arviolta SEUT 102 artiklan vastaisen toiminnan objektiiviseen perusteluun, tehokkuusedut mukaan luettuina, on itse osoitettava tällainen objektiivinen perustelu oikeudellisesti riittävällä tavalla.

591 Käsiteltävässä asiassa kantajan on siis osoitettava oikeudellisesti riittävällä tavalla, että tällaista toimintaa on kuitenkin pidettävä objektiivisesti perusteltuna.

592 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee tältä osin, ettei toiminta merkitse väärinkäyttöä, jos se on perusteltua kilpailua edistävien tai oikeutettujen etujen vuoksi. Määräävässä asemassa oleva yritys voi tässä yhteydessä erityisesti osoittaa, että sen toiminta on objektiivisesti tarpeellista tai että toiminnasta seuraava syrjäyttävä vaikutus voidaan tasoittaa tai jopa poistaa tehokkuuseduilla, jotka koituvat myös kuluttajan eduksi. Tätä varten asianomaisen määräävässä markkina-asemassa olevan yrityksen on osoitettava ensinnäkin, että sen toiminta voi mahdollistaa tehokkuusetujen saavuttamisen – näyttämällä toteen niiden todenperäisyys ja laajuus –, toiseksi, että tehokkuuseduilla voidaan neutraloida tällaisen toiminnan todennäköiset haittavaikutukset

kilpailulle ja kuluttajien eduille asianomaisilla markkinoilla, kolmanneksi, että kyseinen toiminta on välttämätöntä tehokkuusetujen saavuttamiseksi, ja neljänneksi, että se ei poista tehokasta kilpailua poistamalla kaikki olemassa olevat tosiasiallisen tai potentiaalisen kilpailun lähteet tai useimmat niistä (ks. vastaavasti tuomio 27.3.2012, Post Danmark, C-209/10, EU:C:2012:172, 40–42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Kantajan esittämiä perusteluja on arvioitava näiden periaatteiden valossa.

593 Aluksi on todettava, ettei kantaja selitä millään tavoin, miten saalistushinnoittelukäytäntö, josta sitä syytetään, oli ”objektiivisesti tarpeellinen” tai mitä sellaisia etuja kuluttajat olisivat voineet saada siitä, joilla voidaan tasoittaa Iceran tosiasialliseen tai mahdolliseen markkinoilta syrjäyttämiseen liittyvä vaikutus, eikä edes sitä, että tämä oli ”tarpeellista”, jotta kuluttajille saatiin väitetyt edellä 592 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetut tehokkuusedut.

594 Kantajan saalistushinnoittelukäytännölleen esittämät kolme perustelua, nimittäin ensinnäkin mukautuminen Iceran ”aggressiivisiin” hintoihin ja keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia korkeampien hintojen soveltaminen, toiseksi Huaweille myönnetyt MDM8200-piirisarjan hinnanalennukset, jotta sitä voidaan auttaa pääsemään eroon tämän piirisarjan ylimääräisistä ja vanhentuneista varastoistaan, ja kolmanneksi Huaweille myönnetyt kyseisen piirisarjan hinnanalennukset, jotta kantaja saisi käytettyä omat tämän piirisarjan ylimääräiset ja vanhentuneet varastonsa, eivät osoita riidanalaisen menettelytavan objektiivista tarpeellisuutta eivätkä sitä, että tästä aiheutuva Iceraan kohdistuva syrjäyttävä vaikutus voitaisiin tasoittaa tai jopa ylittää myös kuluttajia hyödyttävillä tehokkuuseduilla.

595 Kun kantajalta tiedusteltiin tästä istunnossa, se viittasi ainoastaan Huawein alhaisempien MDM8200-piirisarjan hintojen saamiseksi harjoittamaan painostukseen ja siihen, että Huawei saattaisi peruuttaa tietyt tilaukset, tarvittaessa oikeudellisin keinoin. Edellä 592 kohdassa mainitun oikeuskäytännön valossa tällaisilla seikoilla ei voida perustella objektiivisesti SEUT 102 artiklassa määrätyn kiellon soveltamisalaan kuuluvaa väärinkäyttöä.

596 Kantaja ei siten ole esittänyt asetuksen N:o 1/2003 2 artiklassa ja edellä 592 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettua riittävää näyttöä siitä, että riidanalainen menettelytapa oli objektiivisesti perusteltu, mikä on riittävä peruste hylätä yhdestoista kanneperuste, eikä ole tarpeen tutkia, tekikö komissio tosiseikkoja koskevia virheitä, oikeudellisia virheitä ja arviointivirheitä ja laiminlöikö se perusteluvelvollisuuttaan, kun se hylkäsi kantajan hallinnollisessa menettelyssä esittämät perustelut.

597 Riidanalaisen päätöksen 12.9 kohdassa esitetyt perusteet ovat joka tapauksessa riittävästi perusteltuja, eikä niihin liity arviointivirheitä tai tosiseikkoja koskevia virheitä.

598 Iceran ”aggressiivisiin” hintoihin mukauttamisesta on riittävää huomauttaa, ettei oikeuskäytännössä tunnusteta määräävässä asemassa olevan yrityksen ehdotonta oikeutta mukauttaa hintansa kilpailijoiden hintoihin, etenkin kun tämä oikeus johtaisi perustamissopimuksessa kiellettyjen saalistushintojen sallimiseen (ks. vastaavasti tuomio 30.1.2007, France Télécom v. komissio, T-340/03, EU:T:2007:22, 182 kohta).

599 Myöskään se, että kantajan oli väitetysti ”järkevää” mukauttaa hintansa Iceran hintoihin, ei tarkoita, että tällainen toiminta on objektiivisesti ”perusteltua” edellä 592 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä, koska se tuottaa tehokkuusetuja. Pelkästään se, että toimintaa voidaan pitää taloudellisesti ”järkevänä” sen toteuttavan yrityksen kannalta, ei riitä oikeuttamaan sitä objektiivisesti kilpailuoikeudessa tarkoitetulla tavalla.

600 Keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia korkeampien hintojen soveltamisesta on muistutettava, että 3.7.1991 annettuun tuomioon AKZO v. komissio (C-62/86, EU:C:1991:286, 71 ja 72 kohta) perustuvassa oikeuskäytännössä katsotaan, että vaikka määräävässä asemassa oleva yritys soveltaa keskimääräisiä kokonaiskustannuksia alhaisempia mutta keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia korkeampia hintoja, se käyttää väärin määräävää markkina-asemaansa, jos se toimii näin kilpailijan syrjäyttämiseen tähtäävän suunnitelman yhteydessä. Kun on olemassa tällainen syrjäyttämisstrategia, kuten käsiteltävässä asiassa, on siksi merkityksetöntä, että sovelletut hinnat olivat väitetysti ”kannattavia ja perusteltuja”, koska ne olivat keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia korkeampia.

601 Huaweille myönnetyistä MDM82000-piirisarjan hinnanalennuksista, joiden tarkoituksena oli auttaa sitä pääsemään eroon tämän piirisarjan vanhentuneista ylijäämävarastoista, on todettava, että ne koskevat ainoastaan Huaweille tarjottuja MDM8200-piirisarjan hintoja. Kantaja ei siis pyri selityksillään perustelemaan ZTE:lle myönnettyjä saalistushintoja tai MDM6200- ja MDM8200A-piirisarjojen saalistushintoja.

602 Huaweille myönnetyistä MDM8200-piirisarjan hinnanalennuksista, joiden tarkoituksena oli auttaa sitä pääsemään eroon tämän piirisarjan ylimääräisistä ja vanhentuneista varastoistaan, on lisäksi todettava, että kuten komissio toteaa riidanalaisen päätöksen 1185 perustelukappaleessa, Huawei teki Qualcommille kyseisestä piirisarjasta uusia tilauksia vuosina 2010 ja 2011, minkä kantaja, jolta tiedusteltiin tästä asianosaisten kuulemiseksi pidetyssä istunnossa, vahvisti. Komissio ei siis tehnyt virhettä katsoessaan, että oli vaikea uskoa, että mainitut hinnanalennukset olisi voitu myöntää, jotta Huaweita voitiin auttaa pääsemään eroon vanhentuneen piirisarjan ylijäämävarastoistaan.

603 Samoin siltä osin kuin on kyse kantajan Huaweille myöntämistä MDM82000-piirisarjan hinnanalennuksista, joiden tarkoituksena on myydä Huawein omat vanhentuneet ylijäämävarastot, on vaikea uskoa, että kyseisillä alennuksilla olisi ollut tämä tarkoitus. Kuten komissio perustellusti toteaa, jos näin olisi ollut, kantaja olisi myöntänyt kyseisen piirisarjan hinnanalennuksia kaikille asiakkailleen. Riidanalaisen päätöksen taulukosta 74 ilmenee, että ainoastaan Huawei sai tällaisia alennuksia ja että sille tarjottiin hintoja, jotka olivat huomattavasti alhaisempia kuin kantajan muihin suurimpiin asiakkaisiinsa soveltamat hinnat. Mainitun päätöksen 1185 perustelukappaleesta ilmenee lisäksi, että kantajan oli tuotettava uusia MDM8200-piirisarjan yksiköitä elokuussa 2010 vastatakseen Huawein kysyntään, minkä kantaja myös vahvisti, kun siltä tiedusteltiin asiasta asianosaisten kuulemiseksi pidetyssä istunnossa. Lopuksi kantajan väite, jonka mukaan Huaweille myönnetyt hinnanalennukset myönnettiin myös siksi, että voitaisiin kilpailla Iceran piirisarjaa käyttävien ZTE:n laitteiden kanssa, vain vahvistaa komission toteaman epäsuoran saalistushinnoittelun.

604 Yhdestoista kanneperuste on siten joka tapauksessa hylättävä.

Kolmas kanneperuste, joka koskee asianmukaisen oikeusnormin soveltamatta jättämisestä johtuvaa oikeudellista virhettä

605 Kolmas kanneperuste jakautuu kolmeen osaan. Ensimmäisen osan mukaan on tehty ilmeinen oikeudellinen virhe sekä loukattu oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteita, kun komissio ei ole soveltanut asianmukaista oikeusnormia, sellaisena kuin se on määritelty ensisijaisia tavoitteita koskevassa tiedonannossa. Toinen osa liittyy saalistushinnoittelua ja yleisemmin hinnoittelukäytäntöjä koskevan oikeuskäytännön virheelliseen soveltamiseen. Kolmas osa koskee oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden periaatteiden loukkaamista.

Ensimmäinen osa, joka koskee asianmukaisen oikeusnormin, sellaisena kuin se on määritelty ensisijaisia tavoitteita koskevassa tiedonannossa, soveltamatta jättämistä

606 Kantajan mukaan ensisijaisia tavoitteita koskevasta tiedonannosta ilmenee, että määräävässä markkina-asemassa olevan yrityksen mahdollisesti soveltamaa syrjäyttävää menettelytapaa tutkittaessa merkityksellinen kysymys on se, saattoiko tällainen menettelytapa johtaa ”yhtä tehokkaan” kilpailijan syrjäyttämiseen markkinoilta. Kyseisen tiedonannon mukaan komission olisi tällaisen tutkinnan yhteydessä myös esitettävä näyttöä yhtäältä siitä, että määräävässä asemassa oleva yritys on tällaisen menettelytavan omaksuessaan tarkoituksella saattanut itsensä alttiiksi tappioille tai luopunut voitosta lyhyellä aikavälillä, ja toisaalta siitä, ettei se voinut odottaa saavansa nämä tappiot takaisin oletetun saalistushinnoittelukauden jälkeen. Koska komissio oli julkisesti sitoutunut noudattamaan kyseistä tiedonantoa, se oli luonut asianomaisissa yrityksissä perusteltuja odotuksia.

607 Ensisijaisia tavoitteita koskevan tiedonannon mukaan komissio ei myöskään voi määrätä seuraamuksia yritykselle, joka on vilpittömässä mielessä toiminut tavalla, joka on lopulta osoittautunut vähemmän kannattavaksi kuin se oli alun perin odottanut. Lopuksi kantajan mukaan ensisijaisia tavoitteita koskevan tiedonannon 66 kohdasta ilmenee, että komissio voi vain poikkeuksellisesti vedota asiakirjatodisteisiin, jos ne osoittavat riittävän selvästi saalistushinnoittelustrategian olemassaolon.

608 Käsiteltävässä asiassa komissio ei ole kantajan mukaan soveltanut ensisijaisia tavoitteita koskevaa tiedonantoa, mistä on osoituksena se, ettei siihen viitata väitetiedoksiannossa, täydentävässä väitetiedoksiannossa eikä tosiseikkoja koskevassa kirjeessä. Neljänteen, kahdeksanteen, yhdeksänteen ja kymmenenteen kanneperusteeseen viitaten kantaja väittää lisäksi, ettei komissio ole riidanalaisessa päätöksessä millään tavoin osoittanut kantajan uhranneen voittonsa, suorittanut ”yhtä tehokasta” kilpailijaa koskevaa analyysia eikä ottanut huomioon todisteita, jotka osoittavat, että ilman riidanalaista menettelytapaa Huawei ja ZTE eivät olisi missään tapauksessa tehneet hankintoja Iceralta. Viitaten lisäksi yhdenteentoista kanneperusteeseen kantaja katsoo, että komissio teki ilmeisen arviointivirheen ja tosiseikkoja koskevan virheen, kun se hylkäsi kantajan esittämät objektiiviset perustelut. Viitaten lopuksi kymmenenteen ja yhdenteentoista kanneperusteeseen kantaja väittää noudattaneensa riidanalaista menettelytapaa vilpittömässä mielessä, koska se ei voinut ennakoida komission kyseisessä päätöksessä soveltamaa T&K-kustannusten kohdentamismenetelmää ja koska se saattoi kohtuudella olettaa hinnoittelukäytäntöjensä olevan kannattavia.

609 Kantajan mielestä komissio teki siten ilmeisen oikeudellisen virheen sekä loukkasi oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteita sekä hyvän hallinnon periaatetta ja perusteluvelvollisuutta.

610 Komissio kiistää kantajan argumentit.

611 Aluksi on todettava, että ensisijaisia tavoitteita koskevassa tiedonannossa vahvistetaan vain kehykset komission lähestymistavalle valittaessa tapauksia, joissa sen on tarkoitus ryhtyä toimenpiteisiin ensisijaisesti, minkä vuoksi hallintokäytäntö, jota komissio noudattaa, ei velvoita kansallisia kilpailuviranomaisia eikä tuomioistuimia (tuomio 6.10.2015, Post Danmark, C-23/14, EU:C:2015:651, 52 kohta), eikä sen tarkoituksena ole muodostaa selvitystä sovellettavasta laista (tuomio 13.12.2018, Deutsche Telekom v. komissio, T-827/14, EU:T:2018:930, 114 kohta).

612 Näin ollen ensisijaisia tavoitteita koskevassa tiedonannossa rajoitetaan komission harkintavaltaa, kuten missä tahansa muussa asiakirjassa, joka ei ole sitova mutta jossa vahvistetaan yleinen analyysikehys, jota komissio käyttää päättäessään toimien toteuttamisen tarpeesta. Komissio ei näin ollen voi yksittäistapauksessa poiketa tästä tiedonannosta ilman perusteluja. Tällaisessa tapauksessa on erityisen tärkeää, että komissio noudattaa hallinnollisissa menettelyissä unionin oikeusjärjestyksessä annettuja takeita, joihin perusteluvelvollisuus kuuluu (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio 10.11.2017, Icap ym. v. komissio, T-180/15, EU:T:2017:795, 289 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

613 Näin ollen on tutkittava, onko komissio, kuten kantaja väittää, poikennut käsiteltävässä asiassa ensisijaisia tavoitteita koskevassa tiedonannossa vahvistetusta yleisestä analyysikehyksestä ilman perusteluja.

614 Ensinnäkin kantajan väitteestä, jonka mukaan komissio ei ole tutkinut, saattoiko riidanalainen menettelytapa johtaa ensisijaisia tavoitteita koskevan tiedonannon mukaiseen ”yhtä tehokkaan” kilpailijan syrjäyttämiseen markkinoilta, on todettava, että yhdeksännen kanneperusteen ensimmäisen osan tarkastelusta ja erityisesti edellä 524–527 kohdasta ilmenee, että analyysi, jossa komissio vertaa määräävässä asemassa olevan yrityksen veloittamia hintoja sen tiettyihin kustannuksiin arvioidakseen, onko tämä yritys soveltanut saalistushintoja, sisältää ”yhtä tehokkaan” kilpailijan analyysin ja että koska komissio on, kuten käsiteltävässä asiassa, osoittanut määräävässä asemassa olevan yrityksen veloittaneen tällaisia hintoja, se on siten implisiittisesti suorittanut tällaisen analyysin, mikä on riittävä peruste hylätä tämä argumentti.

615 Ensisijaisia tavoitteita koskevan tiedonannon 26 kohdasta ilmenee lisäksi, että jos määräävässä asemassa oleva yritys ei kata keskimääräisiä pitkän aikavälin lisäkustannuksia, minkä komissio osoitti riidanalaisessa päätöksessä, se on merkki siitä, että yritys ei saa takaisin kaikkia kyseisen hyödykkeen tai palvelun tuottamiseen liittyviä kiinteitä kustannuksia ja että yhtä tehokkaasti toimiva kilpailija saatettaisiin sulkea markkinoilta. Tämä vahvistaa sen, että vertaillessaan määräävässä asemassa olevan yrityksen hintoja ja kustannuksia komissio implisiittisesti, mutta väistämättä, analysoi ”yhtä tehokasta” kilpailijaa.

616 Toiseksi tarkasteltaessa kantajan argumenttia, jonka mukaan komission oli ensisijaisia tavoitteita koskevan tiedonannon mukaisesti osoitettava, että määräävässä asemassa oleva yritys oli tarkoituksella saattanut itsensä alttiiksi tappioille tai luopunut voitosta lyhyellä aikavälillä, kyseisen tiedonannon 66 kohdasta ilmenee, että joissakin tapauksissa komissio voi tappiolla myymisen osoittamiseksi nojautua välittömiin todisteisiin, jotka koostuvat määräävässä asemassa olevan yrityksen saalistushinnoittelun selvästi osoittavista asiakirjoista, kuten yksityiskohtaisesta suunnitelmasta erityisesti myydä tappiolla kilpailijan sulkemiseksi pois.

617 Kuten kymmenennen kanneperusteen tarkastelusta ilmenee, komissio kuitenkin vetosi riidanalaisen päätöksen 12.8.1 kohdassa kantajan asiakirjoihin, jotka osoittavat selvästi sen Iceran syrjäyttämistä koskevan aikomuksen, joka toteutettiin Huaweille ja ZTE:lle myönnettyjen hinnanalennusten avulla, mikä on riittävä peruste hylätä tämä argumentti, joka koskee lähinnä sitä, ettei riidanalaisessa päätöksessä osoiteta tappiolla myymistä. Toisin kuin kantaja väittää, ensisijaisia tavoitteita koskevan tiedonannon 66 kohdasta ei ilmene tältä osin millään tavoin, että komissio voi vain poikkeuksellisesti vedota asiakirjatodisteisiin, jotka osoittavat saalistushinnoittelustrategian olemassaolon. Komissio sitä vastoin käyttää tässä kohdassa ilmaisua ”joissakin tapauksissa” eikä ilmaisua ”joissakin poikkeustapauksissa” tai ”poikkeuksellisesti” eikä edes ilmaisua ”poikkeuksellisissa olosuhteissa”, jota käytetään ensisijaisia tavoitteita koskevan tiedonannon alaviitteessä 50. Kyseisen tiedonannon alaviitteessä 44, jossa viitataan saman

tiedonannon 66 kohtaan, komissio viittaa lisäksi kahteen tuomioon, joissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vahvisti, että komissiolla oli oikeus vedota tällaisiin asiakirjatodisteisiin, nimittäin 6.10.1994 annettuun tuomioon Tetra Pak v. komissio (T-83/91, EU:T:1994:246, 151 ja 171 kohta) ja 30.1.2007 annettuun tuomioon France Télécom v. komissio (T-340/03, EU:T:2007:22, 198–215 kohta).

618 Kolmanneksi tarkasteltaessa kantajan argumenttia, jonka mukaan komission oli ensisijaisia tavoitteita koskevan tiedonannon mukaisesti osoitettava, että määräävässä asemassa oleva yritys saattoi odottaa saavansa saalistushinnoittelukauden aikana aiheutuneet tappiot takaisin tämän kauden jälkeen, ainoastaan kyseisen tiedonannon 70 kohdasta ilmenee, että määräävässä asemassa oleva yritys voi kohtuudella olettaa markkinavoimansa olevan saalistushinnoittelukäytännön loputtua suurempi kuin se olisi ollut, jos yritys ei olisi ryhtynyt tähän menettelytapaan lainkaan, toisin sanoen, jos yritys todennäköisesti hyötyy tappiolla myynnistä. Oikeuskäytännön mukaan menettelyyn voi liittyä väärinkäyttöä, ilman että on tarpeen osoittaa erityisesti, että yrityksellä oli järkevä syy uskoa saavansa myöhemmin takaisin näin menettämänsä varat (ks. vastaavasti tuomio 6.10.1994, Tetra Pak v. komissio T-83/91, EU:T:1994:246, 150 kohta), mikä on riittävä peruste hylätä käsiteltävänä oleva argumentti.

619 Neljänneksi kantajan väitteestä, jonka mukaan komissio ei voi ensisijaisia tavoitteita koskevan tiedonannon mukaisesti määrätä sille seuraamuksia, koska kantaja ei voinut ennakoida komission riidanalaisessa päätöksessä soveltamaa T&K-kustannusten kohdentamismenetelmää ja toimi siksi vilpittömässä mielessä, on huomautettava, että kymmenettä kanneperustetta tarkasteltaessa todettiin, ettei komissio tehnyt virhettä katsoessaan, että kantajan hinnoittelukäytännöillä varmistettiin Iceran syrjäyttämistä koskevan suunnitelman toteuttaminen, mikä on riittävä peruste hylätä tämä argumentti.

620 Viidenneksi kantajan väitteestä, jonka mukaan väitetiedoksiannossa, täydentävässä väitetiedoksiannossa ja tosiseikkoja koskevassa kirjeessä ei viitata ensisijaisia tavoitteita koskevaan tiedonantoon, on todettava, ettei kantaja selitä millään tavoin, miten tämä merkitsisi sitä, ettei komissio ottanut huomioon kyseisessä tiedoksiannossa esitettyä yleistä analyysikehystä, jota se käyttää päättäessään toimien toteuttamisen tarpeesta. Tässä tiedonannossa ei myöskään edellytetä, että komissio viittaa siihen nimenomaisesti määräävän aseman väärinkäyttöä koskevissa päätöksissään. Tämä argumentti on siten hylättävä.

621 Kuudenneksi kantajan argumentista, jonka mukaan komissio ei ottanut huomioon, että Huawei ja ZTE eivät olisi ilman riidanalaista menettelytapaa missään tapauksessa hankkineet lisää toimituksia Iceralta ja että komissio hylkäsi virheellisesti kantajan menettelytapansa oikeuttamiseksi esittämät objektiiviset syyt, on huomautettava, ettei kantaja selitä, miten komissio jätti näin ollen huomiotta ensisijaisia tavoitteita koskevassa tiedonannossa esitetyn yleisen analyysikehyksen, jota se käyttää päättäessään toimien toteuttamisen tarpeesta.

622 Edellä esitetyn perusteella kolmannen kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

Toinen osa, joka liittyy saalistushinnoittelua ja yleisemmin hinnoittelukäytäntöjä koskevan oikeuskäytännön virheelliseen soveltamiseen

623 Kantaja väittää, ettei komissio ole ottanut huomioon saalistushinnoittelua ja yleisemmin hinnoittelukäytäntöjä koskevaa oikeuskäytäntöä, nimittäin oikeuskäytäntöä, jossa vahvistetaan sovellettava oikeusnormi. Tämän väitteen tueksi se esittää useita otteita merkityksellisinä pitämistään tuomioista ja väittää, ettei komissio analysoinut riidanalaisessa päätöksessä ”yhtä tehokasta” kilpailijaa, vaikka oikeuskäytännössä edellytetään tällaista analyysia.

624 Komissio kiistää kantajan argumentit.

625 On todettava, että kantaja ainoastaan esittää otteita oikeuskäytännöstä eikä selitä, miten riidanalainen päätös poikkeaa siinä säädetystä oikeusnormista, lukuun ottamatta ”yhtä tehokasta” kilpailijaa koskevaa analyysia, jonka yhteydessä se viitattuaan 6.9.2017 annettuun tuomioon Intel v. komissio (C-413/14 P, EUC:2017:632) moittii käsiteltävässä asiassa komissiota yhtäältä siitä, ettei se ole tehnyt tällaista analyysia, ja toisaalta siitä, ettei se ole tarkistanut, miten suuren osan markkinoista riidanalainen menettelytapa kattaa.

626 Yhdeksännen kanneperusteen ensimmäisen osan tarkastelusta ja erityisesti edellä 524–527 kohdasta ilmenee yhtäältä, että analyysi, jossa komissio vertaa määräävässä asemassa olevan yrityksen veloittamia hintoja sen tiettyihin kustannuksiin arvioidakseen, onko tämä yritys soveltanut saalistushintoja, sisältää jo ”yhtä tehokkaan” kilpailijan analyysin ja että koska komissio on käsiteltävässä asiassa osoittanut määräävässä asemassa olevan yrityksen veloittaneen tällaisia hintoja ja siten implisiittisesti suorittanut tällaisen analyysin, tämä on riittävä peruste hylätä kantajan väite, jonka mukaan riidanalaisessa päätöksessä ei ole tehty tällaista analyysia.

627 Kuten edellä 521–523 kohdasta ilmenee, komissio ei toisaalta ole edellä 520 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan määräävässä asemassa olevan yrityksen mahdollisesti soveltamien saalistushintojen olemassaoloa tutkiessaan velvollinen varmistamaan, onko riidanalaisella menettelytavalla katettu markkinat riittävän laajalti, jotta sillä voi olla kilpailua rajoittavia vaikutuksia, mikä on riittävä peruste hylätä kantajan väite siitä, ettei tätä ole varmistettu.

628 Kolmannen kanneperusteen toinen osa on siten hylättävä.

Kolmas osa, joka koskee oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden periaatteiden loukkaamista

629 Seitsemänteen ja kahdeksanteen kanneperusteeseen viitaten kantaja väittää, että komissio teki riidanalaisessa päätöksessä keinotekoisen ja ennennäkemättömän hinta–kustannus-analyysin, joka poikkesi väitetiedoksiannossa esitetystä analyysista kahden kyseessä olevan piirisarjan osalta ja oli ennalta arvaamaton kolmannen piirisarjan osalta. Kantajan mukaan komissio loukkasi täten oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden periaatteita.

630 Komissio kiistää kantajan argumentit.

631 On todettava, että kantaja ainoastaan toistaa yleisellä tasolla tämän kanneperusteen ensimmäisessä osassa sekä seitsemännessä ja kahdeksannessa kanneperusteessa esitetyt väitteet, joihin se nimenomaisesti viittaa, esittämättä mitään erityistä väitettä.

632 Kolmannen kanneperusteen kolmas osa siten jätettävä tutkimatta.

633 Kaiken edellä esitetyn perusteella kolmas kanneperuste on hylättävä.

Neljäs kanneperuste, jonka mukaan ”saalistushinnoitteluteoria” on epälooginen eikä sen tueksi ole esitetty näyttöä

634 Neljäs kanneperuste jakautuu kolmeentoista osaan. Ensimmäinen osa koskee sitä, että komission ”kohdennettu ja valikoiva saalistushinnoitteluteoria” on irrotettu markkinoiden määritelmästä ja sitä on mukautettu ennalta määrätyn päätelmän tekemiseksi. Toisessa osassa väitetään, että kyseinen teoria on itsessään epäjohdonmukainen ja riittämättömästi perusteltu. Kolmannen osan mukaan komissio ei ole osoittanut kantajan toiminnan järjenvastaisuutta ja sen saalistushinnoittelustrategiaa. Neljäs osa koskee sitä, että kantajan hinnat ovat Iceran hintoja korkeammat, joten markkinoita ei ole suljettu. Viidennessä osassa väitetään, ettei komissio ottanut huomioon ratkaisevia syyttömyyteen viittaavia todisteita. Kuudes osa koskee taloudellista saalistusta koskevan näytön puuttumista. Seitsemännessä kanneperusteessa väitetään, että ”saalistushinnoitteluteoria” on uusi, virheellinen ja perusteeton. Kahdeksas osa liittyy ”ilmeisiin arviointivirheisiin”, jotka koskevat suoraa saalistushinnoittelua vuoden 2010 kolmannen neljänneksen ja vuoden 2011 toisen neljänneksen välisenä aikana. Yhdeksännen osan mukaan komissio ei ole ottanut huomioon MDM8200-piirisarjan kaupallista todellisuutta. Kymmenennessä osassa väitetään, että teoria on epälooginen ja taloustieteen perussääntöjen vastainen. Yhdennentoista osan mukaan komissio ei ole osoittanut, että merkityksellisenä ajanjaksona aiheutuneet tappiot on saatu takaisin, eikä maininnut, milloin saalistushinnoittelu päättyi. Kahdestoista osa koskee ”yhtä tehokkaan” kilpailijan kriteerin soveltamatta jättämistä ja Iceran hyviä tuloksia kyseisenä ajanjaksona, mikä kumoaa kyseisen teorian. Kolmastoista osa koskee komission virhettä, jolla kumottiin todellinen kilpailu.

Alustavat huomautukset

635 On huomautettava, että komissio esittää riidanalaisen päätöksen 12 kohdassa analyysinsa kantajan väärinkäytöksestä.

636 Etenkin riidanalaisen päätöksen 12.1 kohdassa komissio palauttaa aluksi mieleen erityisesti saalistushinnoitteluun sovellettavat yleiset periaatteet. Tämän jälkeen se esittää kyseisen päätöksen 12.2 kohdassa yhteenvedon siitä, miten se sovelsi näitä yleisiä periaatteita kyseisen päätöksen 12.3–12.11 kohdassa, mitä kantaja pitää ”saalistushinnoitteluteoriana”.

637 Tässä yhteydessä komissio selittää riidanalaisen päätöksen 334 perustelukappaleessa päätelleensä, että kantaja myi 1.7.2009–30.6.2011 alihintaan tiettyjä määriä kolmea UMTS-piirisarjaansa, nimittäin MDM8200-, MDM6200- ja MDM8200A-piirisarjoja, kahdelle pääasialliselle asiakkaalleen eli Huaweille ja ZTE:lle, jotta Icera, joka oli sen tärkein kilpailija UMTS-piirisarjamarkkinoiden huippusegmentissä, poistuisi markkinoilta. Komission mukaan kantaja pyrki tällä tavoin estämään Iceraa (pientä startup-yritystä, jonka taloudelliset resurssit olivat rajoitetut) saavuttamasta mainetta ja toiminnan laajuutta, joita olisi tarvittu kantajan määräävän aseman haastamiseksi kyseisillä piirisarjamarkkinoilla. Komissio toteaa päätelleensä, että koska kantaja ei ollut esittänyt tällaiselle menettelytavalle pätevää objektiivista perustelua, se oli näin ollen kyseisenä ajanjaksona käyttänyt määräävää asemaansa väärin SEUT 102 artiklan ja ETA-sopimuksen 54 artiklan vastaisesti.

Ensimmäinen osa, jonka mukaan komission ”kohdennettu ja valikoiva saalistushinnoitteluteoria” on irrotettu markkinoiden määritelmästä ja sitä on mukautettu ennalta määrätyn päätelmän tekemiseksi

638 Kantaja väittää kymmenenteen kanneperusteeseen viitaten, ettei riidanalainen menettelytapa ollut kohdennettu eikä valikoiva ja että komission ”saalistushinnoitteluteoria” on irrotettu merkityksellisten markkinoiden määritelmästä, sillä koska se liittyy ainoastaan näiden markkinoiden huippusegmenttiin, joka on lisäksi puutteellisesti määritelty, tietyt kantajan ”korkealuokkaisina” pitämät piirisarjat jätettiin tämän segmentin ulkopuolelle.

639 Kantaja väittää lisäksi, että komissio on kehittänyt ”saalistushinnoitteluteorian” näennäisesti, koska sillä ei ole mitään yhteyttä kanteluun. Kantajan mukaan MDM8200- ja MDM8200A-piirisarjat myytiin muille asiakkaille kuin Huaweille ja ZTE:lle ennen merkityksellistä ajanjaksoa komission laskemilla keskimääräisiä pitkän aikavälin lisäkustannuksia alhaisemmilla hinnoilla, mikä kyseenalaistaa kyseisen teorian.

640 Komissio kiistää kantajan argumentit.

641 Kantajan väitteestä, jonka mukaan riidanalainen menettelytapa ei ollut kohdennettu eikä valikoiva, on muistutettava, että suorista todisteista, joihin komissio vetosi ja joita käsiteltiin yksityiskohtaisemmin edellä 538 ja 539 kohdassa kymmenennen kanneperusteen tarkastelun yhteydessä, käy ilmi, että kantaja myönsi kyseisissä asiakirjoissa selvästi yksilöityjä hinnanalennuksia Huaweille ja ZTE:lle, jotta se voisi estää Iceraa saamasta näitä kahta ratkaisevaa asiakasta ja syrjäyttää sen näin markkinoilta. Kantaja ei siis voi perustellusti väittää, ettei sen menettelytapa ollut kohdennettu eikä valikoiva.

642 Seuraavaksi myöskään kantajan väite, jonka mukaan pelkästään huippusegmenttiä koskeva komission ”saalistushinnoitteluteoria” on irrotettu markkinoiden määritelmästä, ei voi menestyä. Ensisijaisia tavoitteita koskevan tiedonannon 64 kohdasta käy nimittäin ilmi, että saalistushinnoittelun alalla tietty käytäntö sisältää tappiolla myymisen elementin, jos määräävässä asemassa oleva yritys veloittaa alemman hinnan koko tuotannostaan tai sen tietystä osasta. Saalistushinnoittelukäytäntö voi siis aivan hyvin koskea vain pientä kyseisten markkinoiden segmenttiä eikä koko markkinoita. Oikeuskäytännöstä ilmenee tältä osin, että saalistushinnoittelua voidaan harjoittaa myös muilla kuin asianomaisilla markkinoilla, joita ei ole määritelty tiukasti (ks. vastaavasti tuomio 3.7.1991, AKZO v. komissio, C-62/86, EU:C:1991:286, 35 ja 45 kohta).

643 Komissiolla oli siten yhtäältä oikeus määrätä riidanalaisessa päätöksessä seuraamuksia yhteen merkityksellisten markkinoiden segmenttiin rajoittuvasta käyttäytymisestä, mutta sillä ei toisaalta ollut velvollisuutta määritellä tarkasti tämän segmentin rajoja, mikä sen oli tehtävä merkityksellisten markkinoiden osalta määräävän aseman olemassaolon tarkistamiseksi.

644 Väitetystä yhteyden puuttumisesta komission ”saalistushinnoitteluteorian” ja kantelun välillä on lisäksi todettava, että kantelujen käsittelystä komissiossa [SEUT 101] ja [SEUT 102] artiklan mukaisesti annetun komission tiedonannon (EUVL 2004, C 101, s. 65) 55 kohdasta ilmenee, että ensimmäisessä vaiheessa eli kantelun tekemisen jälkeen komissio tutkii kantelun ja voi kerätä lisätietoja päättääkseen, minkälaisiin toimenpiteisiin se ryhtyy kantelun osalta, että tähän vaiheeseen voi sisältyä komission ja kantelijan välistä epävirallista ajatustenvaihtoa, jonka

tarkoituksena on selvittää kanteluun liittyvät tosiasialliset ja oikeudelliset seikat, ja että tässä vaiheessa komissio voi antaa kantelijalle alustavan vastauksen, jolloin tällä on mahdollisuus esittää epäilynsä aiempaa laajemmin alustavan vastauksen perusteella.

645 Käsiteltävässä asiassa riidanalaisen päätöksen 11–13 perustelukappaleesta käy ilmi, että kantelun päivittämisen ja tarkistamisen jälkeen Iceran ja komission välillä käytiin useita näkemystenvaihtoja, mikä johti lopulta kesäkuussa 2012 Iceran esittämiin saalistushinnoitteluväitteisiin, minkä kantaja itsekin myöntää. Kantelujen käsittelystä komissiossa [SEUT 101] ja [SEUT 102] artiklan mukaisesti annetun komission tiedonannon 55 kohdan perusteella on pidettävä vakiintuneena käytäntönä sitä, että kantelija esittää, kuten käsiteltävässä asiassa, kantelussa esiin tuomansa epäilyt aiempaa laajemmin komission ensimmäisen reaktion huomioon ottamiseksi. Koska kilpailusääntöjen soveltamista on valvottava tehokkaasti, komissio ei voi myöskään olla sidottu oikeudelliseen kehykseen ja kantelijan tekemiin oikeudellisiin arvioihin. Joka tapauksessa on pantava merkille, ettei kantaja selitä, miten se, että Icera laajensi saalistushinnoittelua koskevia väitteitään vasta suhteellisen myöhään, voisi kyseenalaistaa sen, mitä kantaja pitää komission perusteellisen tutkintansa perusteella kyseisessä päätöksessä esittämänä ”saalistushinnoitteluteoriana”.

646 Lopuksi kantajan väitteestä, jonka mukaan se sovelsi ennen merkityksellistä ajanjaksoa ja sen jälkeen MDM8200- ja MDM8200A-piirisarjojen osalta keskimääräisiä pitkän aikavälin lisäkustannuksia alhaisempia hintoja muihin asiakkaisiin kuin Huaweihin ja ZTE:hen, on todettava, ettei kantaja selitä millään tavoin, miten tämä voisi kyseenalaistaa sen, mitä se pitää riidanalaisessa päätöksessä esitettynä ”saalistushinnoitteluteoriana”. Päinvastoin vaikuttaa pikemminkin siltä, että jos komissio olisi löytänyt todisteita siitä, että kantaja oli soveltanut saalistushintoja muihin asiakkaisiin mainitun ajanjakson ulkopuolella, se olisi voinut ottaa ne huomioon vahvistaakseen tai laajentaakseen kyseistä teoriaa ajallisesti.

647 Edellä esitetyn perusteella neljännen kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

Toinen osa, jonka mukaan komission ”saalistushinnoitteluteoria” on itsessään epäjohdonmukainen ja riittämättömästi perusteltu

648 Kantaja vetoaa useisiin riidanalaiseen päätökseen sisältyviin ristiriitaisuuksiin ja epäjohdonmukaisuuksiin.

649 Kantaja katsoo ensinnäkin, että ”saalistushinnoitteluteoria”, joka ilmenee myös riidanalaisen päätöksen 993 perustelukappaleesta, jonka mukaan kantaja käytti ensin MDM8200-piirisarjoja, jotta sen Huawei- ja ZTE-asiakkaat siirtyisivät niistä kehittyneempiin MDM6200- ja MDM8200A-piirisarjoihin, ja keskittyi sitten hinnoittelustrategiassaan MDM8200A-piirisarjaan, koska MDM6200-piirisarja ei aluksi ollut kovin menestyksekäs, on ristiriidassa saalistushintoihin perustuvan ”saalistushinnoitteluteorian” kanssa, koska tällainen toteamus kuvastaa ainoastaan sitä, että kantaja käy tiukkaa kilpailua tuomalla markkinoille uusia tuotteita.

650 Toiseksi kantaja korostaa, että komissio väittää riidanalaisessa päätöksessä, että kantaja noudatti riidanalaista menettelytapaa estääkseen Iceraa saavuttamasta mainetta, vaikka kyseisessä päätöksessä mainitusta sisäisestä asiakirjasta ilmenee, että kantaja katsoi, että Icera oli useita kuukausia ennen merkityksellistä ajanjaksoa onnistunut voittamaan maineeseen liittyvät esteet, mikä kyseenalaistaa komission ”saalistushinnoitteluteorian”.

651 Kolmanneksi kantaja väittää, ettei komissio voinut ristiriidattomasti yhtäältä todeta riidanalaisen päätöksen 411–419 perustelukappaleessa, ettei MDM6200-piirisarja ollut kaupallisesti menestyksekäs merkityksellisenä ajanjaksona, ja toisaalta väittää saman päätöksen 420 perustelukappaleessa, että se tukeutui tähän piirisarjaan ZTE:tä koskevassa strategiassaan. Kantaja katsoo vastaavasti, ettei komissio voi yhtäältä väittää kyseisen päätöksen 959 perustelukappaleessa, että MDM8200-piirisarja säilytti kilpailullisen merkityksensä myös MDM8200A-piirisarjan markkinoilletulon jälkeen, ja toisaalta todeta saman päätöksen 420 perustelukappaleessa, että MDM8200A-piirisarjasta oli tullut ratkaiseva tuote, johon kantaja tukeutui strategiansa toteuttamisessa vuosina 2010 ja 2011.

652 Komissio kiistää kantajan argumentit.

653 Aluksi on todettava, että tämä kanneperusteen osa on hylättävä tehottomana, sillä vaikka tämän osan tueksi esitetyt kolme argumenttia olisivat perusteltuja, se ei vaikuttaisi riidanalaisen päätöksen laillisuuteen.

654 Se, että kantaja väitetysti kilpaili tiukasti tuomalla markkinoille uusia tuotteita, että Icera onnistui saavuttamaan maineen tai ettei kantaja voinut soveltaa saalistushinnoittelustrategiaansa MDM6200-piirisarjaan, koska se ei menestynyt kaupallisesti, tai MDM8200-piirisarjaan MDM8200A-piirisarjan markkinoilletulon jälkeen, ei nimittäin voi kumota komission toteamusta siitä, että kantaja sovelsi saalistushinnoittelua syrjäyttääkseen kilpailijansa Iceran, mikä riittää osoittamaan kantajan väärinkäytöksen (tuomio 3.7.1991, AKZO v. komissio, C-62/86, EU:C:1991:286, 70 ja 71 kohta).

655 Neljännen kanneperusteen toinen osa on siten hylättävä.

Kolmas osa, jonka mukaan komissio ei ole osoittanut kantajan menettelytavan järjenvastaisuutta ja sen saalistushinnoittelustrategiaa

656 Kantaja väittää, ettei komissio osoittanut riidanalaisessa päätöksessä sen menettelytavan järjenvastaisuutta, jollei Iceraa haluttu syrjäyttää, tai että sen hinnat olivat osa Iceran syrjäyttämistä koskevan suunnitelman toteuttamista. Kantajan mukaan ne muutamat asiakirjat, joihin komissio tukeutuu osoittaakseen tällaisen suunnitelman olemassaolon, ovat peräisin alhaisessa asemassa olevilta työntekijöiltä, joilla ei ollut toimivaltaa päättää hinnoista. Se toteaa lisäksi, ettei komissio ole esittänyt mitään näyttöä kantajan tappiolla myymisestä, vaikka se oli velvollinen osoittamaan tällaisen tappiolla myymisen ensisijaisia tavoitteita koskevan tiedonannon mukaisesti.

657 Komissio kiistää kantajan argumentit.

658 On todettava, että tämän osan tueksi kantaja ainoastaan toistaa argumentit, jotka se esitti kolmannen kanneperusteen ensimmäisessä osassa siltä osin kuin on kyse väitetystä tappiolla myymistä koskevan näytön puuttumisesta tai kymmenennessä kanneperusteessa siltä osin kuin on kyse väitetystä Iceran syrjäyttämiseen tähtäävän strategian olemassaoloa koskevan näytön puuttumisesta.

659 Nämä argumentit, jotka hylättiin kolmannen kanneperusteen ensimmäisen osan tarkastelussa ja kymmenennen kanneperusteen yhteydessä, on hylättävä samoin perustein siltä osin kuin ne esitetään neljännen kanneperusteen kolmannen osan tueksi, mikä riittää neljännen kanneperusteen kolmannen osan hylkäämiseen.

Neljäs osa, jonka mukaan kantajan hinnat ovat Iceran hintoja korkeammat

660 Kantaja väittää komission myöntävän riidanalaisessa päätöksessä yhtäältä, että kantajan hinnat olivat Iceran hintoja korkeammat, ja toisaalta, että Iceran piirisarjat olivat parempilaatuisia. Kantaja toteaa, että jos tämä pitäisi paikkansa, sen olisi ollut loogista alentaa piirisarjojensa hintaa kompensoidakseen tuotteidensa heikomman laadun, mitä komissio ei ottanut huomioon.

661 Komissio kiistää kantajan argumentit.

662 On muistutettava, että määräävässä asemassa oleva yritys käyttää väärin tätä asemaa, jos se soveltaa keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia alhaisempia hintoja tai keskimääräisiä kokonaiskustannuksia alhaisempia mutta keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia korkeampia hintoja, jos ne on määritetty osana sellaista strategiaa, jonka tarkoituksena on kilpailijan syrjäyttäminen (tuomio 3.7.1991, AKZO v. komissio, C-62/86, EU:C:1991:286, 70–72 kohta).

663 Käsiteltävässä asiassa viidennen, kuudennen, seitsemännen, kahdeksannen ja kymmenennen kanneperusteen tarkastelusta ilmenee, että komissio on osoittanut asianmukaisesti, että kantaja oli soveltanut saalistushinnoittelua syrjäyttääkseen kilpailijansa Iceran, mikä riittää osoittamaan kantajan käyttäneen väärin määräävää asemaa.

664 Yhdennentoista kanneperusteen tarkastelusta ilmenee lisäksi, ettei komissio tehnyt virhettä eikä laiminlyönyt perusteluvelvollisuuttaan, kun se hylkäsi kantajan esittämät objektiiviset perustelut, myös väitteen, jonka mukaan sen saalistushinnoittelulla oli reagoitu Iceran aggressiivisiin hintoihin.

665 Komissiota ei voida siten perustellusti moittia sen huomiotta jättämisestä, että kantajan saalistushinnoittelu oli oikeutettua Iceran alhaisempien hintojen tai kantajan tuotteiden huonomman laadun vuoksi. Saalistushinnoittelukäytäntöjen olemassaolon arvioinnissa vertailukohtana ei myöskään käytetä sen yrityksen hintoja ja kustannuksia, jota vastaan näitä käytäntöjä sovelletaan, eikä kyseisten tuotteiden laatua vaan määräävässä asemassa olevan yrityksen hintoja ja kustannuksia.

666 Neljännen kanneperusteen neljäs osa on siten hylättävä.

Viides osa, jonka mukaan komissio ei ottanut huomioon ratkaisevia syyttömyyteen viittaavia todisteita

667 Kantaja väittää, että komissio jätti huomiotta useita ratkaisevia syyttömyyteen viittaavia todisteita, nimittäin ensinnäkin sen, että Huawei ja ZTE olivat ilmoittaneet, etteivät ne ilman riidanalaista menettelytapaa olisi hankkineet lisää toimituksia Iceralta, toiseksi sen, että Iceran piirisarjat olivat teknisesti vanhentuneita eikä Icera olisi missään tapauksessa pystynyt kehittämään LTE-sirua ennen sitä, ja kolmanneksi sen, ettei Iceraa ollut syrjäytetty markkinoilta merkityksellisenä ajanjaksona, koska se oli onnistunut houkuttelemaan huomattavia ulkopuolisia investointeja ja Nvidia oli ostanut sen.

668 Komissio kiistää kantajan argumentit.

669 On muistutettava, että määräävässä asemassa oleva yritys käyttää väärin tätä asemaa, jos se soveltaa keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia alhaisempia hintoja tai keskimääräisiä kokonaiskustannuksia alhaisempia mutta keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia korkeampia

hintoja, jos ne on määritetty osana sellaista strategiaa, jonka tarkoituksena on kilpailijan syrjäyttäminen (tuomio 3.7.1991, AKZO v. komissio, C-62/86, EU:C:1991:286, 70–72 kohta). Käsiteltävässä asiassa erityisesti viidennen, kuudennen, seitsemännen, kahdeksannen ja kymmenennen kanneperusteen tarkastelusta ilmenee, että komissio on osoittanut asianmukaisesti, että kantaja oli soveltanut saalistushinnoittelua syrjäyttääkseen kilpailijansa Iceran, mikä riittää osoittamaan kantajan käyttäneen väärin määräävää asemaa.

670 Vaikka olisi näytetty toteen, etteivät riidanalaisen menettelytavan kohteena olleet kaksi asiakasta olisi ilman riidanalaista menettelytapaa missään tapauksessa hankkineet lisää toimituksia Iceralta, että Iceran teknologia oli vanhentunutta tai että Icera sai ulkopuolista rahoitusta ja se ostettiin merkityksellisenä ajanjaksona, nämä seikat eivät olisi siten voineet vaikuttaa väärinkäytön olemassaoloa koskevaan komission päätelmään, joka perustuu sen toteamiseen, että kantaja sovelsi kustannuksiaan alhaisempia hintoja syrjäyttääkseen kilpailijansa Iceran. Näin on etenkin, kun nämä kolme seikkaa, joihin kantaja vetoaa, ovat kantajan ulkopuolisia tekijöitä, joihin se ei voinut vaikuttaa ja jotka eivät siksi voi vapauttaa sitä kaikista sen rikkomisesta määrättävistä seuraamuksista.

671 Joka tapauksessa on myös todettava, että kantaja ainoastaan luonnehtii näitä kolmea seikkaa ”ratkaiseviksi” selittämättä, miten ne, jos komissio olisi ottanut ne huomioon, olisivat voineet kyseenalaistaa sen, mitä se kutsuu ”saalistushinnoitteluteoriaksi”.

672 Neljännen kanneperusteen viides osa on siten hylättävä.

Kuudes osa, joka koskee taloudellista saalistusta koskevan näytön puuttumista

673 Kantaja väittää, että riidanalaisessa päätöksessä esitetyn saalistushinnoittelun tueksi ei ole esitetty uskottavia todisteita ja että se on ristiriidassa sen kanssa, että Nvidia osti Iceran merkityksellisenä ajanjaksona. Kantaja toteaa lisäksi kiistäneensä taloudellisen saalistuksen olemassaolon hallinnollisen menettelyn aikana, minkä vuoksi komissio luopui siitä kyseisessä päätöksessä ja vetosi ainoastaan ”perinteiseen saalistushinnoitteluun”.

674 Komissio kiistää kantajan argumentit.

675 Tämän osan hylkäämiseksi on riittävää todeta, että kantajan oman toteamuksen mukaan komissio ei perustanut riidanalaista päätöstä taloudelliseen saalistukseen vaan pikemminkin perinteiseen saalistukseen eli tapaukseen, jossa määräävässä asemassa oleva yritys soveltaa kustannuksiaan alhaisempia hintoja kilpailijan syrjäyttämiseksi.

676 Näin ollen kantajan väite, jonka mukaan taloudellista saalistusta ei ole näytetty toteen, on todettava tehottomaksi, ja neljännen kanneperusteen kuudes osa on hylättävä.

Seitsemäs kanneperuste, jonka mukaan ”saalistushinnoitteluteoria” on uusi, virheellinen ja perusteeton

677 Kantaja selittää, että on mahdotonta hyväksyä komission ”saalistushinnoitteluteoria”, jonka mukaan kantaja toimitti Huaweille MDM8200-piirisarjoja saalistushinnoin, jotta Huawei saisi matkaviestinoperaattorit vakuuttuneiksi ja suosimaan kantajan piirisarjan sisältäviä Huawein laitteita eikä Iceran piirisarjan sisältäviä ZTE:n laitteita.

678 Kantajan mukaan komissio kuvitteli ”saalistushinnoitteluteorian” pelkästään siitä syystä, että tämä oli heinäkuun 2009 ja kesäkuun 2010 välillä löytänyt todisteita MDM8200-piirisarjojen saalistushinnoittelusta ainoastaan Huawein mutta ei ZTE:n osalta.

679 Komissio kiistää kantajan argumentit.

680 On muistutettava, että erityisesti viidennen, kuudennen, seitsemännen, kahdeksannen ja kymmenennen kanneperusteen tarkastelusta ilmenee, että komissio on osoittanut asianmukaisesti, että kantaja oli soveltanut MDM8200-piirisarjan osalta saalistushinnoittelua erityisesti Huaweihin nähden syrjäyttääkseen kilpailijansa Iceran, mitä kantaja ei kiistä nyt tarkasteltavassa kanneperusteen osassa.

681 Näin ollen kantajan sitä komission toteamusta vastaan esittämä argumentti, jonka mukaan kantaja tarjosi saalistushintoja alun perin vain Huaweille eikä vielä ZTE:lle, jotta kantajan piirisarjan sisältävät Huawein laitteet asetettaisiin etusijalle Iceran piirisarjan sisältäviin ZTE:n laitteisiin nähden, on todettava tehottomaksi, koska sillä ei voida kyseenalaistaa sitä, mitä kantaja luonnehtii ”saalistushinnoitteluteoriaksi”.

682 Kantaja väittää lisäksi, että komissio kehitti ”saalistushinnoitteluteorian”, koska se oli löytänyt heinäkuun 2009 ja kesäkuun 2010 väliseltä ajalta todisteita MDM8200-piirisarjojen saalistushinnoittelusta ainoastaan Huawein mutta ei ZTE:n osalta. Todisteet siitä, että kantaja sovelsi saalistushinnoittelua Huaweihin syrjäyttääkseen Iceran, riittivät osoittamaan väärinkäytön olemassaolon. Komissiolla ei näin ollen ollut minkäänlaista velvollisuutta osoittaa myös ZTE:hen sovellettu saalistushinnoittelu, jotta kantajalle voitaisiin määrätä seuraamuksia.

683 Neljännen kanneperusteen seitsemäs osa on siten hylättävä.

Kahdeksas osa, joka liittyy ”ilmeisiin arviointivirheisiin”, jotka koskevat suoraa saalistushinnoittelua vuoden 2010 kolmannen neljänneksen ja vuoden 2011 toisen neljänneksen välisenä aikana

684 Kuudenteen ja seitsemänteen kanneperusteeseen viitaten kantaja vetoaa kolmeen komission tekemään virheeseen, joista kaksi koskee T&K-kustannusten kohdentamista ja yksi NRE-maksun osoittamista ZTE:lle.

685 Komissio kiistää kantajan argumentit.

686 On muistutettava, että nämä väitteet tutkittiin ja hylättiin kuudennen ja seitsemännen kanneperusteen tarkastelussa, mikä on riittävä peruste hylätä neljännen kanneperusteen kahdeksas osa.

Yhdeksäs osa, jonka mukaan komissio ei ole ottanut huomioon MDM8200-piirisarjan kaupallista todellisuutta

687 Kantaja väittää, että MDM8200-piirisarjassa oli teknisiä ongelmia, minkä vuoksi Huaweille kertyi sen ylijäämävarastoja ja oli täysin järkevää myöntää kyseisen piirisarjan hinnanalennuksia. Kantajan mukaan tällaisia hinnanalennuksia ei myönnetty syrjäyttämistarkoituksessa.

688 Komissio kiistää kantajan argumentit.

689 Kuten erityisesti viidennen, kuudennen, seitsemännen, kahdeksannen ja kymmenennen kanneperusteen tarkastelusta ilmenee, komissio on osoittanut asianmukaisesti, että kantaja oli soveltanut saalistushinnoittelua syrjäyttääkseen kilpailijansa Iceran. Kuten yhdennentoista kanneperusteen tarkastelusta lisäksi ilmenee, komissio ei tehnyt virhettä eikä laiminlyönyt perusteluvelvollisuuttaan, kun se hylkäsi kantajan esittämät objektiiviset perustelut, myös väitteen, jonka mukaan sen saalistushinnoittelun soveltamisen tarkoituksena oli auttaa Huaweita pääsemään eroon MDM8200-piirisarjan ylijäämävarastostaan. Kuten komissio lisäksi toteaa perustellusti kirjelmissään, saalistushinnoittelun mahdollinen järkevyys ei tee siitä laillista.

690 Komissiota ei siis voida perustellusti moittia siitä, ettei se ottanut huomioon MDM8200-piirisarjan kaupallista todellisuutta, nimittäin tämän tuotteen teknisiä ongelmia.

691 Neljännen kanneperusteen yhdeksäs osa on siten hylättävä.

Kymmenes osa, jonka mukaan ”saalistushinnoitteluteoria” on epälooginen ja taloustieteen perussääntöjen vastainen

692 Osoittaakseen, että ”saalistushinnoitteluteoria” on epälooginen ja taloustieteen sääntöjen vastainen, kantaja väittää, että sen hinnat olivat Iceran hintoja korkeammat ja että saalistushinnoilla myytyjen piirisarjojen määrät olivat merkityksellisenä ajanjaksona vähäisiä suhteessa merkityksellisillä markkinoilla ja näiden markkinoiden huippusegmentillä myytyjen piirisarjojen määrään.

693 Komissio kiistää kantajan argumentit.

694 Kuten erityisesti edellä esitetystä viidennen, kuudennen, seitsemännen, kahdeksannen ja kymmenennen kanneperusteen tarkastelusta ilmenee, komissio on osoittanut asianmukaisesti, että kantaja oli soveltanut 3.7.1991 annetussa tuomiossa AKZO v. komissio (C-62/86, EU:C:1991:286) tarkoitettua saalistushinnoittelua syrjäyttääkseen kilpailijansa Iceran, mikä riittää osoittamaan kantajan väärinkäytöksen. Kuten tämän kanneperusteen neljännen osan tutkinnan yhteydessä todettiin, tästä syystä ei voida perustellusti väittää, ettei komissio ottanut huomioon sitä, että kantajan veloittamat saalistushinnat olivat Iceran hintoja korkeammat.

695 Kuten yhdeksännen kanneperusteen ensimmäisen osan analyysista ja erityisesti edellä 521–523 kohdasta ilmenee, komissio ei ole määräävässä asemassa olevan yrityksen mahdollisesti soveltamien saalistushintojen olemassaoloa tutkiessaan myöskään velvollinen varmistamaan, onko riidanalaisella menettelytavalla katettu markkinat riittävän laajalti, jotta sillä voi olla kilpailua rajoittavia vaikutuksia.

696 Neljännen kanneperusteen kymmenes osa on siten hylättävä.

Yhdestoista osa, jonka mukaan komissio ei ole osoittanut, että merkityksellisenä ajanjaksona aiheutuneet tappiot on saatu takaisin, eikä maininnut, milloin saalistushinnoittelu päättyi

697 Kantaja väittää kolmanteen kanneperusteeseen viitaten ensinnäkin, ettei komissio ole esittänyt näyttöä siitä, että kantaja on saanut aiheutuneet tappiot takaisin rikkomisjakson jälkeisenä ajanjaksona, vaikka se oli ensisijaisia tavoitteita koskevan tiedonannon mukaisesti velvollinen esittämään tällaisen näytön. Kantaja väittää toiseksi, ettei komissio esittänyt riidanalaisessa päätöksessä näyttöä siitä, minä päivänä sen väitetty saalistushinnoitteluaikomus päättyi.

698 Komissio kiistää kantajan argumentit.

699 Kuten kolmannen kanneperusteen tarkastelusta ja erityisesti edellä 618 kohdasta ilmenee, komissio ei ole muun muassa ensisijaisia tavoitteita koskevan tiedonannon mukaan velvollinen osoittamaan, että määräävässä asemassa oleva yritys on saanut takaisin saalistushinnoittelujakson aikana aiheutuneet tappiot.

700 Lisäksi on todettava, ettei komissio ole velvollinen määrittelemään loppuvaihetta, joka merkitsee saalistushinnoittelun päättymistä, ja että se, ettei komissio analysoi riidanalaisessa päätöksessä 30.6.2011 jälkeistä ajanjaksoa, tarkoittaa yksinkertaisesti sitä, ettei se enää kyseisestä päivästä alkaen löytänyt riittäviä todisteita kantajan saalistushinnoittelusta.

701 Neljännen kanneperusteen yhdestoista osa on siten hylättävä.

Kahdestoista osa, joka koskee ”yhtä tehokkaan” kilpailijan kriteerin soveltamatta jättämistä ja Iceran hyviä tuloksia merkityksellisenä ajanjaksona, mikä kumoaa ”saalistushinnoitteluteorian”

702 Yhdeksänteen kanneperusteeseen viitaten kantaja väittää aluksi, ettei komissio suorittanut ”yhtä tehokkaan” kilpailijan analyysia. Seuraavaksi se selittää, ettei komissio ottanut huomioon todisteita, jotka osoittavat, ettei Iceraa ollut suljettu pois markkinoilta merkityksellisenä ajanjaksona ja että se oli jopa saavuttanut erittäin hyviä tuloksia, mikä kyseenalaistaa ”saalistushinnoitteluteorian”.

703 Komissio kiistää kantajan argumentit.

704 Aluksi on muistutettava, että yhdeksännen kanneperusteen ensimmäisen osan tarkastelusta ja erityisesti edellä 524–527 kohdasta ilmenee, että analyysi, jossa komissio vertaa määräävässä asemassa olevan yrityksen veloittamia hintoja sen tiettyihin kustannuksiin arvioidakseen, onko tämä yritys soveltanut saalistushintoja, sisältää ”yhtä tehokkaan” kilpailijan analyysin ja että koska komissio on käsiteltävässä asiassa osoittanut määräävässä asemassa olevan yrityksen veloittaneen tällaisia hintoja ja siten implisiittisesti suorittanut tällaisen analyysin, tämä on riittävä peruste hylätä kantajan väite, jonka mukaan riidanalaisesta päätöksestä puuttuu ”yhtä tehokkaan” kilpailijan analyysi.

705 Seuraavaksi on muistutettava, että kuten edellä 520 ja 521 kohdasta ilmenee, komission ei tarvitse näyttää toteen, että saalistushinnoittelulla oli tosiasiallisesti kilpailua rajoittavia vaikutuksia, mikä on riittävä peruste hylätä väite, jonka mukaan Iceraa ei tosiasiallisesti syrjäytetty merkityksellisenä ajanjaksona.

706 Neljännen kanneperusteen kahdestoista osa on siten hylättävä.

Kolmastoista osa, joka koskee komission virhettä, jolla kumottiin todellinen kilpailu

707 Kantaja väittää, että se vain harjoitti tiukkaa mutta tavanomaista ”laatukilpailua” ja että alhaisten hintojen soveltaminen, josta määrättiin seuraamuksia käsiteltävässä asiassa, edistää todellisuudessa kilpailua. Kantajan mukaan tämä olisi ensimmäinen tapaus, jossa komissio toteaa saalistushinnoittelun T&K-kustannusten kattamatta jäämisen vuoksi.

708 Komissio kiistää kantajan argumentit.

709 Kuten kymmenennen kanneperusteen tarkastelusta ilmenee, komissio osoitti riidanalaisessa päätöksessä asianmukaisesti sekä suorilla todisteilla, nimittäin kantajan sisäisillä asiakirjoilla, että epäsuorilla todisteilla, nimittäin asiayhteyteen liittyvillä seikoilla, että kantaja oli soveltanut MDM8200-, MDM6200- ja MDM8200A-piirisarjoja koskevaa saalistushinnoittelua Huaweihin ja ZTE:hen syrjäyttääkseen Iceran. Kantaja ei voi siksi perustellusti väittää, että sen tällainen toiminta edisti tosiasiassa kilpailua.

710 Kantajan väitteestä, jonka mukaan komissio toteaa nyt käsiteltävässä asiassa ensimmäistä kertaa saalistuksen T&K-kustannusten kattamatta jäämisen vuoksi, on lisäksi todettava, että tällainen argumentti tutkittiin ja hylättiin seitsemättä kanneperustetta tarkasteltaessa ja että se on hylättävä samoin perustein siltä osin kuin se esitetään nyt käsiteltävän osan tueksi.

711 Neljännen kanneperusteen kolmastoista osa on siten hylättävä. Koska myös tämän kanneperusteen 12 muuta osaa on hylätty, kyseinen kanneperuste on hylättävä kokonaisuudessaan.

Kahdeksas kanneperuste, jonka mukaan tehty hinta–kustannus-analyysi on ilmeisen virheellinen

712 Kahdeksas kanneperuste jakautuu kolmeen osaan. Ensimmäinen osa koskee hinta–kustannus-analyysin alkamisajanjaksoa. Toinen osa koskee hinta–kustannus-analyysissa tehtyjä olennaisimpia virheitä. Kolmas osa koskee sitä, ettei näitä virheitä ole korjattu riidanalaisessa päätöksessä.

713 Koska tämän kanneperusteen toinen ja kolmas osa koskevat lähinnä virheitä, joita komissio teki hinta–kustannus-analyysissa ja joita se ei korjannut riidanalaisessa päätöksessä, niitä tarkastellaan yhdessä.

Alustavat huomautukset

714 Komissio teki riidanalaisen päätöksen 12.7.1 kohdassa kyseessä olevia kolmea piirisarjaa koskevan neljännesvuosittaisen hinta–kustannus-analyysin kyseessä olevien kahden asiakkaan osalta tarkistaakseen, oliko kantaja soveltanut keskimääräisiä muuttuvia kustannuksia tai keskimääräisiä pitkän aikavälin lisäkustannuksia alhaisempia hintoja.

715 Riidanalaisen päätöksen 12.7.1.1 kohdassa komissio selitti aluksi, että piirisarjan kaupallisen syklin alussa sen keskimääräiset muuttuvat kustannukset olivat erityisen suuret ja että ne vakiintuivat vasta, kun piirisarjaa alettiin tuottaa laajasti. Tästä syystä komissio täsmensi tämän jälkeen, ettei se ollut ottanut hinta-kustannusanalyysissaan huomioon laajamittaista tuotantovaihetta edeltäneitä vuosineljänneksiä ja että tällainen lähestymistapa oli kantajan edun mukainen, koska tämä analyysi olisi muuten johtanut näiden vuosineljännesten osalta saalistushintojen toteamiseen, kun otetaan huomioon nämä keinotekoisen suuret tuotantokustannukset syklin alkuvaiheessa (riidanalaisen päätöksen 940 perustelukappale). Lopuksi komissio määritteli vuosineljänneksen, jonka aikana kukin kyseessä olevista kolmesta piirisarjasta oli sen mukaan saavuttanut tällaisen laajamittaisen tuotannon ja joka muodosti lähtökohdan sen analyysille, nimittäin vuoden 2009 kolmannen neljänneksen MDM8200-piirisarjan kohdalla ja vuoden 2010 kolmannen neljänneksen MDM6200- ja MDM8200A-piirisarjojen kohdalla (riidanalaisen päätöksen 941–943 perustelukappale).

716 Komissio teki seuraavaksi hinta–kustannus-analyysinsa ja totesi, että kantaja oli 1.7.2009–30.6.2011 veloittanut kyseessä olevista kolmesta piirisarjasta saalistushintoja kyseessä olevilta kahdelta asiakkaalta, mikä ilmenee erityisesti riidanalaisen päätöksen taulukoista 55–57.

Ensimmäinen osa, joka koskee hinta–kustannus-analyysin alkamisajanjaksoa

717 Kantaja väittää, että komissio määritteli hinta-kustannusanalyysin alkamisajanjakson virheellisesti eikä perustellut sitä riittävästi.

718 Kantaja väittää erityisesti, että komissio katsoi mielivaltaisesti ja ilman riittäviä perusteluja, että piirisarja saavuttaa laajamittaisen tuotannon ajankohtana, jona sen tuotantomäärä kasvaa merkittävästi. Komission olisi kantajan mukaan pitänyt ottaa huomioon pikemminkin ajankohta, jona kyseisen piirisarjan keskimääräisten muuttuvien kustannusten havaitaan vähentyvän merkittävästi ja pysyvästi, koska piirisarja saavuttaa täyden tuotantokapasiteettinsa vasta, kun keskimääräiset muuttuvat kustannukset ovat vakiintuneet.

719 Keskimääräisten muuttuvien kustannusten merkittävään pienentymiseen perustuvan lähestymistapansa mukaisesti kantaja väittää, että MDM8200-piirisarjaa alettiin tuottaa laajamittaisesti vasta vuoden 2010 toisella neljänneksellä ja MDM8200A- ja MDM6200-piirisarjoja vasta vuoden 2011 ensimmäisellä neljänneksellä.

720 Komissio kiistää kantajan argumentit.

721 Aluksi on todettava, etteivät asianosaiset kiistä sitä, että piirisarjan keskimääräiset muuttuvat kustannukset ovat yleensä erittäin suuret sen kaupallisen syklin alussa ja että ne pienentyvät huomattavasti tuotannon lisääntyessä ja vakiintuvat syklin loppupuolella. Asianosaiset ovat kuitenkin eri mieltä siitä, missä vaiheessa piirisarjan kaupallista sykliä komissio voi pätevästi tehdä hinta-kustannusanalyysinsa selvittääkseen, onko sovellettu saalistushinnoittelua.

722 Tästä on todettava, että kantaja ehdottaa ainoastaan vaihtoehtoista lähestymistapaa eikä selitä, miksi komission riidanalaisessa päätöksessä noudattama lähestymistapa on virheellinen tai miksi hinta–kustannus-analyysin alkamisajankohtana pitäisi olla hetki, jona piirisarjan keskimääräisten muuttuvien kustannusten havaitaan vähentyvän merkittävästi ja pysyvästi. Se, ettei komission lähestymistapa ole kantajalle edullisempi kuin sen itsensä ehdottama lähestymistapa tai etteivät nämä kaksi lähestymistapaa ole samanlaisia, ei myöskään tarkoita, että komission toteamukset ovat virheellisiä (ks. vastaavasti tuomio 29.3.2012, Telefónica ja Telefónica de España v. komissio, T-336/07, EU:T:2012:172, 225 kohta), mikä on riittävä peruste hylätä ensimmäinen osa.

723 Edellä esitetyn perusteella ensimmäinen osa on hylättävä.

Muut osat, jotka koskevat hinta–kustannus-analyysissa tehtyjä olennaisimpia virheitä, joita ei ole korjattu riidanalaisessa päätöksessä

724 Kantaja esittää toisen osan tueksi, että jos hinta–kustannus-analyysiin vaikuttavat olennaisimmat virheet korjattaisiin, siinä ainoastaan todettaisiin MDM8200-piirisarjan hintojen olleen keskimääräisiä pitkän aikavälin lisäkustannuksia alhaisemmat kolmena vuosineljänneksenä Huawein osalta ja yhtenä vuosineljänneksenä ZTE:n osalta. Neljänteen, kuudenteen ja seitsemänteen kanneperusteeseen viitaten kantaja selitti, että nämä olennaisimmat virheet koskevat ”saalistushinnoitteluteoriaa” sekä hintojen ja kustannusten laskentaa.

725 Kantaja esittää kolmannen osan tueksi, että komissio hylkäsi virheellisesti ja riittämättömin perusteluin korjaukset, joita kantaja ehdotti näihin hinta–kustannus-analyysiin vaikuttaviin olennaisimpiin virheisiin. Viitaten yhtäältä yhdeksänteen kanneperusteeseen kantaja väittää, ettei komissio suorittanut ”yhtä tehokkaan” kilpailijan analyysia, mikä vääristi sen hinta–kustannus-analyysia, ja viitaten toisaalta kuudenteen ja seitsemänteen kanneperusteeseen kantaja riitauttaa erityisesti riidanalaisen päätöksen 994 perustelukappaleessa ja sitä seuraavissa perustelukappaleissa esitetyt väitteet.

726 Komissio kiistää kantajan argumentit.

727 On todettava, ettei kantaja esitä mitään uutta seikkaa kahdeksannen kanneperusteen toisen ja kolmannen osan tueksi vaan viittaa ainoastaan suhteellisen epämääräisesti tiettyihin muihin kanneperusteisiin erityisesti riidanalaisessa päätöksessä kehitettyyn ”saalistushinnoitteluteoriaan” sekä komission suorittamaan hintojen ja kustannusten laskentaan vaikuttaneiden virheiden ja ”yhtä tehokasta” kilpailijaa koskevan analyysin puuttumisen osalta. Nämä seikat hylättiin neljättä kanneperustetta tutkittaessa siltä osin kuin on kyse kyseisessä päätöksessä kehitettyyn ”saalistushinnoitteluteoriaan” vaikuttaneista väitetyistä virheistä, kuudetta ja seitsemättä kanneperustetta tutkittaessa siltä osin kuin on kyse komission suorittamaan hintojen ja kustannusten laskentaan vaikuttaneista väitetyistä virheistä ja yhdeksännen kanneperusteen ensimmäistä osaa tutkittaessa siltä osin kuin on kyse väitetystä ”yhtä tehokasta” kilpailijaa koskevan analyysin puuttumisesta, mikä on riittävä peruste hylätä kahdeksannen kanneperusteen toinen ja kolmas osa.

728 Kahdeksannen kanneperusteen toinen ja kolmas osa on siten hylättävä. Koska myös tämän kanneperusteen ensimmäinen osa on hylätty (ks. edellä 723 kohta), kyseinen kanneperuste on hylättävä kokonaisuudessaan.

Kahdestoista kanneperuste, jonka mukaan riidanalaista päätöstä ei ole perusteltu riittävästi

729 Kantaja väittää, että perusoikeuskirjan 41 artiklaa ja SEUT 296 artiklaa on rikottu, koska riidanalaista päätöstä ei ole perusteltu riittävästi.

730 Kantaja väittää erityisesti ensinnäkin, että riidanalaiseen päätökseen sisältyy ristiriitaisuuksia, epätäydellisiä arviointeja ja epämääräisiä lausumia, ja viittaa tässä yhteydessä kannekirjelmän liitteeseen A.12, jossa se esittää luettelon näistä epäjohdonmukaisuuksista.

731 Toiseksi kantaja väittää, että komissio esittää riidanalaisessa päätöksessä perusteettomia lausumia ja toistaa kantelijan väitteet ilman kritiikkiä.

732 Kolmanneksi kantaja vetoaa tapauksiin, joissa komissio ei ole käsitellyt eikä varsinkaan tutkinut vakavasti tiettyjä hallinnollisessa menettelyssä esitettyjä väitteitä, nimittäin ensinnäkin väitettä, joka koskee tietopyynnöissä esitettyjen kysymysten epäasianmukaisuutta merkityksellisten markkinoiden rajaamiseksi, toiseksi väitettä, joka koskee kyseisten piirisarjojen kehittämiskustannusten marginaalista luonnetta Huaweille ja ZTE:lle, kolmanneksi väitettä, jonka mukaan missään niistä asiakirjoista, joilla komissio pyrkii osoittamaan kantajan syrjäyttämisaikomuksen, ei viitata MDM8200-piirisarjaan, neljänneksi epäsuoraan saalistushinnoitteluun liittyvää väitettä ja viidenneksi väitettä, jonka mukaan kantaja ainoastaan mukautti hintansa Iceran hintoihin.

733 Neljänneksi kantaja väittää, ettei komissio maininnut hallinnollisessa menettelyssä ehdottamaansa viitekustannusten laskentamenetelmää eikä ilman mitään selityksiä ottanut sitä huomioon riidanalaisessa päätöksessä.

734 Komissio kiistää kantajan argumentit.

735 On todettava, että perusoikeuskirjan 41 artiklan 1 kohdan c alakohdassa hallintoelimille asetetaan velvollisuus perustella päätöksensä. Vastaavasti SEUT 296 artiklassa määrätään, että unionin toimet on perusteltava.

736 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 296 artiklan mukainen unionin toimielinten toimien perusteluvelvollisuus määräytyy kyseisen toimen luonteen mukaan, ja perusteluista on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmettävä toimen antaneen toimielimen päättely siten, että niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt ja että toimivaltainen tuomioistuin voi harjoittaa valvontaansa. Perusteluvelvollisuutta on arvioitava asiaan liittyvien kaikkien olosuhteiden perusteella, joita ovat muun muassa toimen sisältö, esitettyjen perustelujen luonne ja se tarve, joka niillä, joille toimi on osoitettu tai joita se koskee suoraan ja erikseen, voi olla saada selvennystä tilanteeseen. Perusteluissa ei tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevia yksityiskohtia, sillä tutkittaessa sitä, ovatko toimen perustelut SEUT 296 artiklan vaatimusten mukaisia, on otettava huomioon toimen sanamuodon lisäksi myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt (ks. tuomio 10.3.2016, HeidelbergCement v. komissio, C-247/14 P, EU:C:2016:149, 16 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

737 Lisäksi on muistutettava, että perustelujen olemassaolo on erotettava niiden aineellisesta paikkansapitävyydestä. Väitteet ja lausumat, joilla pyritään kiistämään riidanalaisen päätöksen perusteltavuus, ovat näin ollen tehottomia perustelujen puuttumista tai niiden puutteellisuutta koskevan kanneperusteen yhteydessä (ks. vastaavasti tuomio 12.7.2018, Nexans France ja Nexans v. komissio, T-449/14, EU:T:2018:456, 164 kohta).

738 Ensimmäisestä väitteestä, joka koskee riidanalaisessa päätöksessä olevia ristiriitaisuuksia, epätäydellisiä arviointeja ja epämääräisiä lausumia, on todettava, että toisin kuin kantaja väittää, riidanalaiseen päätökseen ei sisälly mitään kannekirjelmän liitteessä A.12 lueteltuja ristiriitaisuuksia, epätäydellisiä arviointeja ja epämääräisiä lausumia, mikä on riittävä peruste hylätä tämä väite.

739 Toisesta väitteestä, jonka mukaan riidanalaisessa päätöksessä esitetään perusteettomia lausumia ja toistetaan kritiikittömästi kantelijan väitteitä, on todettava, että tällä väitteellä pyritään riitauttamaan riidanalaisen päätöksen perusteltavuus, joten se on tehoton tämän kanneperusteen yhteydessä.

740 Kolmannesta väitteestä, jonka mukaan komissio ei ole käsitellyt riidanalaisessa päätöksessä tiettyjä hallinnollisessa menettelyssä esitettyjä väitteitä, on huomautettava, että kantaja esitti ne toisessa kanneperusteessa (siltä osin kuin on kyse tietopyynnöissä esitetyistä kysymyksistä merkityksellisten markkinoiden rajaamiseksi), neljännessä kanneperusteessa (epäsuoran saalistushinnoittelun osalta), seitsemännessä kanneperusteessa (kehityskustannusten osalta), kymmenennessä kanneperusteessa (syrjäyttämisaikomuksen osalta) ja yhdennessätoista kanneperusteessa (Iceran hintoihin mukauttamisen osalta). Unionin yleinen tuomioistuin tutki nämä väitteet erikseen näiden kanneperusteiden tarkastelussa, joka johti niiden hylkäämiseen, mikä on riittävä peruste hylätä tämä väite.

741 Siltä osin kuin kantaja väittää, ettei komissio tutkinut vakavasti kyseessä olevia argumentteja, tällä kritiikillä pyritään lisäksi riitauttamaan riidanalaisen päätöksen perusteltavuus, joten se on tehoton tämän kanneperusteen yhteydessä.

742 Neljännestä väitteestä, jonka mukaan riidanalaisessa päätöksessä ei mainita komission hallinnollisen menettelyn aikana ehdottamaa viitekustannusten laskentamenetelmää eikä oteta tätä menetelmää huomioon, on todettava, ettei komissio laiminlyönyt perusteluvelvollisuuttaan sillä perusteella, että se sovelsi käsiteltävässä asiassa omaa viitekustannusten laskentamenetelmäänsä ottamatta huomioon kantajan ehdottamaa menetelmää. Lisäksi on todettava, että komissio on käsiteltävässä asiassa selittänyt kyseisen päätöksen 12.6 kohdassa yksityiskohtaisesti, selkeästi ja yksiselitteisesti viitekustannusten laskentamenetelmänsä sekä syyt, joiden vuoksi se piti tätä menetelmää asianmukaisimpana. Käsiteltävänä oleva väite on siten hylättävä.

743 Kahdestoista kanneperuste on näin ollen hylättävä.

Kolmastoista kanneperuste, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä, perustan puuttumista ja riidanalaisen päätöksen puutteellista perustelemista rikkomisen keston osalta

744 Kolmannessatoista kanneperusteessa kantaja arvostelee sekä rikkomisen alkamispäivää että sen päättymispäivää, jotka komissio on vahvistanut.

745 Rikkomisen alkamispäivän osalta kantaja vetoaa kahdeksannen kanneperusteen tueksi esitettyihin argumentteihin ja väittää, ettei komissio voinut vahvistaa kyseiseksi päivämääräksi 1.7.2009, koska MDM8200-piirisarjaa alettiin tuottaa laajamittaisesti vasta vuoden 2010 toisella neljänneksellä ja MDM6200- ja MDM8200A-piirisarjoja vasta vuoden 2011 ensimmäisellä neljänneksellä.

746 Rikkomisen päättymispäivän osalta kantaja viittaa neljännen ja kymmenennen kanneperusteen tueksi esitettyihin väitteisiin ja katsoo, ettei komissio voinut vahvistaa kyseiseksi päivämääräksi 30.6.2011.

747 Komissio kiistää kantajan argumentit.

748 On huomautettava, että tämän kanneperusteen yhteydessä kantaja viittaa ainoastaan neljännen, kahdeksannen ja kymmenennen kanneperusteen tueksi esitettyihin argumentteihin. Kun kantajalta tiedusteltiin tätä istunnossa, se vahvisti nimenomaisesti, ettei tämä kanneperuste perustu mihinkään erityiseen väitteeseen, jota ei ole esitetty jonkin toisen kanneperusteen tueksi.

749 Neljännen, kahdeksannen ja kymmenennen kanneperusteen tueksi esitetyt argumentit, joihin kantaja viittaa tämän kanneperusteen yhteydessä, on kaikki hylätty, mikä on riittävä peruste hylätä kolmastoista kanneperuste.

Neljästoista kanneperuste, jonka mukaan riidanalainen päätös on ilmeisen virheellinen sakon määräämisen ja laskemisen osalta

750 Tämä kanneperuste jakautuu seitsemään osaan. Ensimmäisessä osassa väitetään, ettei kilpailusääntöjen rikkominen ollut tahallista tai tuottamuksellista. Toinen osa koskee arviointivirheitä ja oikeudellisia virheitä, oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamista sekä perustelujen puutteellisuutta myynnin arvon määrittämisen osalta. Kolmas osa koskee ilmeisiä

arviointivirheitä ja oikeudellisia virheitä, jotka liittyvät siihen, ettei rikkomisen vaikutuksia ole arvioitu. Neljäs osa koskee arviointivirheitä ja oikeudellisia virheitä sekä perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä rikkomisen vakavuuden osalta. Viides osa koskee ilmeisiä arviointivirheitä ja oikeudellisia virheitä sekä perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä rikkomisen lisämäärän osalta. Kuudes osa koskee arviointivirheitä ja oikeudellisia virheitä, jotka liittyvät vuoden 2006 suuntaviivoissa tarkoitettujen lieventävien seikkojen puuttumiseen ja perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiin tahallisuuden tai tuottamuksellisuuden osalta. Seitsemäs osa koskee suhteellisuusperiaatteen loukkaamista.

Alustavat huomautukset

751 Komissio päätti riidanalaisessa päätöksessä määrätä kantajalle sakon, joka laskettiin vuoden 2006 suuntaviivoissa esitettyjen periaatteiden perusteella.

752 Aluksi komissio määritti kantajan toimittamien tietojen perusteella kantajan ETA-alueella toteuttaman UMTS-piirisarjojen eli rikkomisen kohteena olevien tavaroiden suoran ja välillisen myynnin arvon. Se käytti tässä yhteydessä lähtökohtana sen myynnin todellista arvoa, johon rikkominen vaikuttaa, laskemalla yhteen kantajan niiden UMTS-piirisarjojen myyntien arvon, jotka se oli toteuttanut merkityksellisenä ajanjaksona, nimittäin vuoden 2009 toisella neljänneksellä, koko vuonna 2010 ja vuoden 2011 ensimmäisellä neljänneksellä. Komissio määritti sakon perusmäärän soveltamalla [*luottamuksellinen*] vakavuuskerrointa ja esitti riidanalaisessa päätöksessä seikat, jotka se oli ottanut huomioon tämän prosenttiosuuden määrittämisessä.

753 Seuraavaksi komissio lisäsi sakon perusmäärään pelotevaikutuksen aikaan saamiseksi määrättävän lisämäärän, jonka määräksi vahvistettiin [*luottamuksellinen*] kantajan ETA-alueella merkityksellisenä ajanjaksona toteuttaman UMTS-piirisarjojen myynnin keskiarvosta eli [*luottamuksellinen*] puolesta aiemmin määritellyn sen myynnin todellisesta arvosta, johon rikkominen vaikuttaa. Se selitti myös riidanalaisen päätöksen 1274–1278 perustelukappaleessa tekijät, jotka otettiin huomioon kyseisen prosenttiosuuden määrittämisessä.

754 Lopuksi komissio katsoi, että koska raskauttavia tai lieventäviä seikkoja ei ollut, sakon määrää ei ollut tarpeen mukauttaa.

755 Näiden seikkojen perusteella komissio vahvisti kantajalle määrätyn sakon määräksi 242 042 000 euroa ja täsmensi, että kun otetaan huomioon, että kantajan liikevaihto oli 19 105 miljoonaa euroa riidanalaisen päätöksen tekemistä edeltäneenä viimeisenä tilikautena, tämä määrä alitti asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohdassa säädetyn 10 prosentin enimmäismäärän.

756 Käsiteltävässä asiassa unionin yleisen tuomioistuimen mielestä on tarkoituksenmukaista tarkastella aluksi tämän kanneperusteen toista osaa.

Toinen osa, joka koskee arviointivirheitä ja oikeudellisia virheitä, oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamista sekä perustelujen puutteellisuutta myynnin arvon määrittämisen osalta

757 Kantaja esittää toisen osan tueksi kolme argumenttia. Kantaja väittää ensinnäkin, että arvioidessaan sen ETA-alueella toteuttaman UMTS-piirisarjojen välillisen myynnin arvoa komissio poikkesi vuoden 2006 suuntaviivojen 15 kohdasta, kun se käytti kalenterivuotta eikä viimeisintä verovuotta koskevia tietoja.

758 Toiseksi kantaja väittää, että komissio poikkesi vuoden 2006 suuntaviivojen 13 ja 24 kohdasta, kun se käytti koko merkityksellisen ajanjakson eikä viimeisimmän täyden verovuoden myyntiä selittämättä tätä millään tavoin.

759 Kolmanneksi kantaja väittää, ettei sillä ollut mahdollisuutta esittää komissiolle huomautuksiaan menetelmästä, jolla komissio aikoi arvioida kantajan myynnin arvoa.

760 Komissio kiistää kantajan argumentit. Se väittää ensinnäkin, että määrittäessään kantajan myynnin arvon sen oli käytettävä kantajan vuonna 2015 eli tempore non suspecto toimittamia kalenterivuotta koskevia tietoja ajankohtana, jolloin ei ollut vielä kyse sakon laskennasta, eikä kantajan vuonna 2019 toimittamia viimeisintä verovuotta koskevia tietoja, joita korjattiin sittemmin useaan otteeseen lukuisten virheiden vuoksi ja joita pidettiin siksi epäluotettavina. Komissio toteaa lisäksi, ettei se voinut arvioida viimeisimmän verovuoden aikana toteutuneita myyntejä kalenterivuosittain toimitettujen tietojen perusteella, koska kantaja ei ollut koskaan toimittanut sille näiden myyntien neljännesvuosittaista erittelyä, joka olisi mahdollistanut sen.

761 Toiseksi komissio selittää vastausvaiheessa koko merkityksellistä ajanjaksoa koskevan myyntiarvon käyttämisestä, ettei se voinut käyttää laskennan perustana viimeistä täyttä rikkomisvuotta, koska kantajan toimittamissa markkinarekonstruktiota koskevissa tiedoissa esitettiin kalenterivuoden yhteenlaskettuja lukuja. Komissio toteaa tästä lisäksi, että se oli 5.2.2019 päivätystä ensimmäisestä tietopyynnöstä lähtien pyytänyt kantajaa toimittamaan sille UMTS-piirisarjojen myyntiarvon jokaiselta vuosien 2009–2011 täydeltä tilikaudelta eli koko kyseiseltä ajanjaksolta ja että kantajan olisi siten pitänyt ymmärtää, että komissio aikoi käyttää koko kyseistä ajanjaksoa eikä vain viimeisintä tilikautta.

762 Kolmanneksi komissio väittää, että kantajalla oli mahdollisuus esittää huomautuksia menetelmästä, jota komissio aikoi soveltaa, koska se ilmoitti siitä kantajalle 13.6.2019, joten kantaja pystyi esittämään huomautuksensa komissiolle.

763 Tarkasteltaessa kantajan ensimmäistä argumenttia, joka koskee sitä, että komissio on käyttänyt kalenterivuotta eikä viimeisintä verovuotta koskevia tietoja, on todettava, että vuoden 2006 suuntaviivojen 13 kohdasta ilmenee, että määrittääkseen sakon perusmäärän komissio käyttää sellaisten rikkomiseen suoraan tai epäsuorasti liittyvien tavaroiden tai palveluiden myyntiarvoa, jotka yritys on myynyt ETA-alueella sijaitsevalla asian kannalta merkityksellisellä maantieteellisellä alueella, ja että komissio käyttää yleensä lähtökohtana yrityksen myyntiä sen ajanjakson viimeisenä täytenä vuotena, jona yritys osallistui rikkomiseen.

764 Vuoden 2006 suuntaviivojen 15 kohdassa täsmennetään, että määrittääkseen yrityksen myyntiarvon komissio käyttää tarkimpia saatavilla olevia tietoja kyseisestä yrityksestä, ja kyseisen suuntaviivojen 16 kohdassa todetaan, että kun yrityksen saataville asettamat tiedot ovat puutteellisia tai epäluotettavia, komissio voi määrittää kyseisen yrityksen myyntiarvon saamiensa osittaisten tietojen tai muiden merkityksellisiksi tai asianmukaisiksi katsomiensa tietojen perusteella.

765 Komissio ei täten ole velvollinen käyttämään lähtökohtana viimeisimmän verovuoden aikana toteutuneita myyntejä, koska sillä on vain mahdollisuus tehdä niin, sillä vuoden 2006 suuntaviivojen 13 kohdassa käytetyn sanan ”yleensä” käyttö vahvistaa, että kyseessä on mahdollisuus eikä velvollisuus. Jos asianomaisen yrityksen toimittamien tietojen luotettavuudesta

on epäilyjä, komissio voi lisäksi näiden suuntaviivojen 16 kohdan perusteella käyttää kaikkia muita tietoja, joita se pitää asianomaisen yrityksen myyntiarvon määrittämisen kannalta merkityksellisinä tai asianmukaisina.

766 Käsiteltävässä asiassa on kiistatonta, että komissio käytti sakon perusmäärän laskennassa kantajan kalenterivuosi- eikä verovuosikohtaisia myyntitietoja ja että se selitti yksityiskohtaisesti riidanalaisen päätöksen 1246–1266 perustelukappaleessa syyt, joiden vuoksi se toimi näin, etenkin ongelman, joka liittyi kantajan toimittamien verovuosikohtaisten myyntitietojen luotettavuuteen.

767 Lisäksi on huomautettava, että kun komissio ilmoitti kantajalle 13.6.2019 aikomuksestaan käyttää sen kalenterivuosikohtaisia myyntitietoja, kantaja olisi hyvin voinut toimittaa sille kalenterivuosikohtaiset myyntitiedot tällä kertaa neljännesvuosittain eriteltyinä, jolloin komissio olisi voinut näiden tietojen perusteella laskea kantajan verovuonna 2010 toteuttamien myyntien arvon. Kantaja ei tehnyt näin, joten se ei voi perustellusti moittia komissiota siitä, ettei tämä ollut käyttänyt tietoja, jotka eivät olleet sen saatavilla.

768 Komissio ei siten laiminlyönyt perusteluvelvollisuuttaan ja tehnyt virhettä, kun se päätti käyttää kantajan toimittamia tietoja, jotka koskevat sen kalenterivuosittain eikä verovuosittain esitettyä myyntiarvoa.

769 Tarkasteltaessa kantajan toista argumenttia, joka koskee sitä, että komissio käytti lähtökohtana koko rikkomisen keston eikä viimeisimmän verovuoden aikana toteutuneita myyntejä, vuoden 2006 suuntaviivojen 24 kohdasta ilmenee, että jotta kunkin rikkomiseen osallistuneen yrityksen osallistumisen kesto otettaisiin kokonaisuudessaan huomioon, myyntiarvon perusteella määritetty määrä kerrotaan niiden vuosien lukumäärällä, joina yritys on osallistunut rikkomiseen.

770 Käsiteltävässä asiassa on kiistatonta, että komissio laski sakon perusmäärän laskemalla yhteen kantajan merkityksellisenä ajanjaksona eli vuoden 2009 jälkimmäisellä puoliskolla, vuoden 2010 aikana ja vuoden 2011 ensimmäisellä puoliskolla toteuttamien myyntien arvon, sen sijaan, että se olisi tehnyt sen kertomalla viimeisimmän kalenterivuoden aikana toteutuneiden myyntien arvon niiden vuosien lukumäärällä, joina se on osallistunut rikkomiseen, eli kahdella vuodella.

771 Toisin kuin suuntaviivojen 13 kohdassa, jossa komissiolle annetaan mahdollisuus käyttää lähtökohtana muuta myyntiarvoa kuin viimeisimmän verovuoden myyntiarvoa, niiden 24 kohdassa ei kuitenkaan vahvisteta mahdollista poikkeusta.

772 Pitää paikkansa, että vuoden 2006 suuntaviivojen 37 kohdan mukaan komissio voi poiketa yleisesti näissä suuntaviivoissa vahvistetusta menetelmästä, mutta komission on tällöin perusteltava eritysesti syyt, joiden vuoksi se poikkesi kyseisestä menetelmästä.

773 Oikeuskäytännöstä ilmenee nimittäin yhtäältä, että kun komissio on päättänyt poiketa yleisistä menetelmistä, jotka esitetään vuoden 2006 suuntaviivoissa, joilla se on rajoittanut itse oman harkintavaltansa käyttöä sakkojen määrän vahvistamisessa tukeutumalla näiden suuntaviivojen 37 kohtaan, tätä perusteluvaatimusta on noudatettava sitäkin suuremmalla syyllä, ja toisaalta, että suuntaviivat ovat käytännesääntöjä, joissa ilmaistaan noudatettava käytäntö ja joista komissio ei voi poiketa yksittäistapauksissa antamatta sellaisia perusteluja, jotka ovat sopusoinnussa erityisesti yhdenvertaisen kohtelun periaatteen kanssa. Näiden perustelujen on oltava sitäkin täsmällisemmät, koska kyseisessä kohdassa vain viitataan epämääräisesti ”kuhunkin asiaan liittyviin erityispiirteisiin” ja niissä jätetään siten komissiolle laaja harkintavalta tehdä kyseisten yritysten sakon perusmääriin poikkeuksellinen mukautus. Tällaisessa tapauksessa on erityisen

tärkeää, että komissio noudattaa hallinnollisissa menettelyissä unionin oikeusjärjestyksessä annettuja takeita, joihin perusteluvelvollisuus kuuluu (ks. tuomio 13.12.2016, Printeos ym. v. komissio, T-95/15, EU:T:2016:722, 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

774 Vaikka komissio tosiasiallisesti selittää, miksi se käytti kalenterivuoden 2010 eikä viimeisimmän verovuoden myyntiarvoa, se ei kuitenkaan perustele sitä, miksi se käytti koko rikkomisen keston aikana toteutuneen myynnin arvoa (eikä viimeisenä rikkomisvuonna toteutuneen myynnin arvoa kerrottuna kahdella kahden vuoden rikkomisajanjakson vuoksi), sillä se väittää ainoastaan, ettei se olisi voinut suorittaa laskelmiaan viimeisen kokonaisen rikkomisvuoden perusteella, koska sillä oli käytettävissään vain kalenterivuoden yhteenlasketut luvut. Komissio olisi nimittäin erittäin hyvin voinut käyttää rikkomisen viimeisenä kalenterivuonna toteutuneen myynnin arvoa, joka oli sen saatavilla ja jota se piti luotettavana, ja kertoa tämän arvon rikkomisen rikkomisvuosien määrällä eli kahdella.

775 Oikeuskäytännöstä ilmenee lisäksi, että perustelut on lähtökohtaisesti ilmoitettava asianosaiselle samaan aikaan kuin sille vastainen päätös. Perustelujen puuttumista ei voida korjata sillä, että asianosainen saa päätöksen perustelut tietoonsa unionin tuomioistuimissa käytävän oikeudenkäyntimenettelyn aikana (tuomio 29.9.2011, Elf Aquitaine v. komissio, C-521/09 P, EU:C:2011:620, 149 kohta; tuomio 19.7.2012, Alliance One International ja Standard Commercial Tobacco v. komissio ja komissio v. Alliance One International ym., C-628/10 P ja C-14/11 P, EU:C:2012:479, 74 kohta ja tuomio 13.12.2016, Printeos ym. v. komissio, T-95/15, EU:T:2016:722, 46 kohta). Vaikka komission tässä oikeudenkäyntimenettelyssä ja erityisesti vastausvaiheessa antama selitys syistä, joiden vuoksi se poikkesi vuoden 2006 suuntaviivojen 24 kohdasta, olisikin vakuuttava, se ei siis missään tapauksessa voi korjata riidanalaisen päätöksen perustelujen puuttumista tältä osin.

776 Komissio poikkesi näin ollen riidanalaisessa päätöksessä perusteettomasti vuoden 2006 suuntaviivoissa vahvistetusta menetelmästä tukeutumalla tässä menettelyssä ja vastausvaiheessa riittämättömiin perusteluihin.

777 Tarkasteltaessa kantajan kolmatta argumenttia, jonka mukaan sillä ei ollut mahdollisuutta esittää näkemystään menetelmästä, jolla komissio aikoi vahvistaa sakon perusmäärän, on kiistatonta, että kantajalle ilmoitettiin 13.6.2019 tästä menetelmästä ja erityisesti siitä, että komissio aikoi käyttää kalenterivuosikohtaisia myyntitietoja. Kantajalla oli siten mahdollisuus esittää tästä mahdolliset huomautuksensa.

778 Toisin kuin komissio väittää, kantaja ei kuitenkaan voinut perustellusti olettaa, että komissio laskee sakon perusmäärän koko merkityksellisen ajanjakson aikana toteutuneen myynnin arvon perusteella, pelkästään siksi, että komissio oli pyytänyt kantajaa ilmoittamaan UMTS-piirisarjojen myynnin arvon kultakin täydeltä tilikaudelta vuosilta 2009–2011 eli koko kyseiseltä ajanjaksolta.

779 Edellä esitetyn perusteella nyt käsiteltävä kanneperusteen osa ja siten neljästoista kanneperuste on hyväksyttävä osittain. Riidanalaisen päätöksen 2 artikla on näin ollen kumottava, eikä ole tarpeen tutkia tämän kanneperusteen muita osia, joissa kaikissa vaaditaan kyseisen säännöksen kumoamista.

Viidestoista kanneperuste, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä, tosiseikkoja koskevia virheitä, oikeudellisia virheitä sekä riidanalaisen päätöksen puutteellista perustelemista siltä osin kuin siinä tunnustetaan komission toimivalta ja kauppaan kohdistuva vaikutus

780 Tämä kanneperuste jakautuu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa väitetään, ettei komissiolla ole toimivaltaa soveltaa SEUT 102 artiklaa. Toinen osa koskee riidanalaisen menettelytavan vaikutuksia jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Ensimmäinen osa, jonka mukaan komissiolla ei ole toimivaltaa soveltaa SEUT 102 artiklaa

781 Kantaja väittää, että komissio katsoi seuraavista syistä virheellisesti olevansa toimivaltainen soveltamaan SEUT 102 artiklaa riidanalaisessa päätöksessä.

782 Ensinnäkään riidanalaista menettelytapaa ei noudatettu ETA-alueella, koska kyseisiä piirisarjoja ei myyty suoraan ETA-alueella tai ETA-alueelle.

783 Toiseksi yhdeksännen kanneperusteen tueksi esitetyistä syistä riidanalaisesta menettelytavasta ei voinut kantajan mukaan aiheutua kilpailunvastaisia markkinoilta syrjäyttäviä vaikutuksia ETA-alueella. Vaikka niitä olisi aiheutunut, nämä vaikutukset eivät missään tapauksessa olisi olleet merkittäviä, välittömiä ja odotettavissa olevia.

784 Komissio kiistää kantajan argumentit.

785 On muistutettava, että unionin tai ETA-alueen ulkopuolella omaksutun käyttäytymisen osalta komissiolla kansainvälisen oikeuden sääntöjen perusteella oleva toimivalta todeta SEUT 102 artiklan rikkominen ja määrätä siitä seuraamuksia voidaan osoittaa joko toimeenpanokriteerin perusteella tai kvalifioituja vaikutuksia koskevan kriteerin perusteella (ks. vastaavasti tuomio 6.9.2017, Intel v. komissio, C-413/14 P, EU:C:2017:632, 40–47 kohta; ks. vastaavasti ja analogisesti myös tuomio 12.7.2018, Brugg Kabel ja Kabelwerke Brugg v. komissio, T-441/14, EU:T:2018:453, 95–97 kohta).

786 Tässä yhteydessä on myös korostettava, että toimeenpanoa ja kvalifioituja vaikutuksia koskevat kriteerit ovat vaihtoehtoisia eivätkä kumulatiivisia (ks. vastaavasti tuomio 6.9.2017, Intel v. komissio, C-413/14 P, EU:C:2017:632, 62–64 kohta ja tuomio 12.7.2018, Brugg Kabel ja Kabelwerke Brugg v. komissio, T-441/14, EU:T:2018:453, 98 kohta).

787 Käsiteltävässä asiassa on todettava, että osoittaakseen kansainvälisen oikeuden mukaisen toimivaltansa todeta SEUT 102 artiklan rikkominen ja määrätä siitä seuraamuksia komissio vetosi riidanalaisen päätöksen 13 kohdassa sekä toimeenpanoa koskevaan kriteeriin (riidanalaisen päätöksen 1203 perustelukappale) että kvalifioituja vaikutuksia koskevaan kriteeriin (riidanalaisen päätöksen 1204–1210 perustelukappale).

788 Komissio selitti riidanalaisen päätöksen 1203 perustelukappaleessa, että toimeenpanokriteeri täyttyi, koska kantaja tiesi tai sen täytyi tietää, että sen kantataajuuspiirisarjan sisältämiä Huawein ja ZTE:n kokoamia laitteita pidettäisiin kaupan myös ETA-alueella, minkä osoittavat useat kantajan syyksi luettujen tosiseikkojen tapahtuma-ajalta peräisin olevat todisteet ja erityisesti kantajan hallinnollisen menettelyn aikana antama vastaus ja sen useat sisäiset asiakirjat.

789 Kantaja ei kuitenkaan kiistä millään tavoin sitä, että Huawei ja ZTE, joille se myi piirisarjoja saalistushintaan, asensivat ne ETA-alueella myytäviin laitteisiin, eikä sitä, että se tiesi tai sen olisi pitänyt tietää tästä, minkä vuoksi komissio katsoi riidanalaisessa päätöksessä, että toimeenpanokriteeri täyttyi.

790 Kantaja ei myöskään voi tehokkaasti vedota siihen, ettei ETA-alueella ole suoraa myyntiä, koska komissio ei riidanalaisessa päätöksessä vedonnut tähän seikkaan osoittaakseen toimeenpanokriteerin täyttymisen.

791 Komissio ei siten ole tehnyt virhettä päätellessään, että toimeenpanokriteeri täyttyi käsiteltävässä asiassa.

792 Kun lisäksi otetaan huomioon toimeenpanoa ja kvalifioituja vaikutuksia koskevien kriteerien vaihtoehtoisuus, mikä ilmenee edellä 786 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä, koska kantaja ei ole onnistunut kumoamaan komission päätelmää, jonka mukaan toimeenpanokriteeri täyttyi, ei ole tarpeen tutkia, tekikö komissio oikean päätelmän katsoessaan, että myös toinen, nimittäin kvalifioituja vaikutuksia koskeva kriteeri, täyttyi, sillä täytäntöönpanokriteeri yksinään muodostaa perustan komission toimivallalle soveltaa SEUT 102 artiklaa.

793 Edellä esitetyn perusteella viidennentoista kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

Toinen osa, jonka mukaan riidanalainen menettelytapa on vaikuttanut jäsenvaltioiden väliseen kauppaan

794 Viitaten yhdeksännen kanneperusteen tueksi esittämiinsä väitteisiin kantaja väittää, että komissio päätteli riidanalaisen päätöksen 1216 perustelukappaleessa virheellisesti, että riidanalainen menettelytapa on vaikuttanut merkittävästi jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

795 Komissio kiistää kantajan argumentit.

796 On muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan arvioitaessa sitä, voiko määräävän aseman väärinkäyttö vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, on otettava huomioon seuraukset, jotka siitä aiheutuu tehokkaan kilpailun rakenteelle sisämarkkinoilla (ks. tuomio 4.5.1988, Bodson, 30/87, EU:C:1988:225, 24 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

797 Näin ollen menettelytavat, joiden tarkoituksena on syrjäyttää sisämarkkinoilla toimiva pääasiallinen kilpailija markkinoilta, ovat luonnostaan sellaisia, että ne voivat vaikuttaa sisämarkkinoiden kilpailun rakenteeseen ja siten jäsenvaltioiden väliseen kauppaan SEUT 102 artiklassa tarkoitetulla tavalla (tuomio 8.10.1996, Compagnie maritime belge transports ym. v. komissio, T-24/93–T-26/93 ja T-28/93, EU:T:1996:139, 203 kohta).

798 Oikeuskäytännöstä käy lisäksi ilmi, että puolivalmistetta koskeva kilpailunvastainen menettelytapa on omiaan vaikuttamaan sisämarkkinoilla käytävään kauppaan, vaikka tämä puolivalmiste ei itse olisi jäsenvaltioiden välisen kaupan kohteena, jos tällainen tuote on muualla unionissa kaupan pidettävän toisen tuotteen raaka-aineena (ks. vastaavasti tuomio 30.1.1985, Clair, 123/83, EU:C:1985:33, 29 kohta).

799 Käsiteltävässä asiassa kymmenennen kanneperusteen tarkastelusta ilmenee, että komissio on osoittanut oikeudellisesti riittävällä tavalla, että riidanalaisen menettelytavan tarkoituksena oli syrjäyttää Icera, joka oli tosiseikkojen tapahtuma-aikaan unioniin sijoittautunut kantajan

pääasiallinen kilpailija, minkä väliintulija nimenomaisesti vahvisti asianosaisten kuulemiseksi pidetyssä istunnossa. Kyseinen menettelytapa koski lisäksi UMTS-piirisarjoja eli puolivalmisteita, jotka oli tarkoitettu erityisesti unionissa kaupan pidettäviin MBB-laitteisiin, mitä kantaja ei ole pätevästi kiistänyt.

800 Komissio ei siten laiminlyönyt perusteluvelvollisuuttaan eikä tehnyt virheitä, kun se katsoi riidanalaisessa päätöksessä, että riidanalainen menettelytapa oli omiaan vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Viidennentoista kanneperusteen toinen osa on siten hylättävä.

801 Kaiken edellä esitetyn perusteella viidestoista kanneperuste on hylättävä.

Sakon poistamista tai sen määrän alentamista koskeva vaatimus

802 Täysi harkintavalta, joka merkitsee enemmän kuin pelkkää seuraamuksen laillisuuden valvontaa, jota harjoitettaessa voidaan vain hylätä kumoamiskanne tai kumota kanteen kohteena oleva toimi, merkitsee sitä, että unionin yleinen tuomioistuin voi korvata komission arvioinnin omalla arvioinnillaan ja näin ollen muuttaa riidanalaista toimea, jopa silloin, kun sitä ei kumota, ja ottaa huomioon kaikki tosiseikat erityisesti muuttaakseen sakon määrää, ja tätä harkintavaltaa voidaan käyttää sekä tämän määrän alentamiseen että korottamiseen (ks. vastaavasti tuomio 8.2.2007, Groupe Danone v. komissio, C-3/06 P, EU:C:2007:88, 61 ja 62 kohta ja tuomio 3.9.2009, Prym ja Prym Consumer v. komissio, C-534/07 P, EU:C:2009:505, 86 kohta).

803 Unionin yleisen tuomioistuimen on täyttä harkintavaltaansa käyttäessään määritettävä sakon määrä kaikki yksittäistapauksen olosuhteet huomioon ottaen. Tämä harkintavallan käyttäminen edellyttää asetuksen N:o 1/2003 23 artiklan 3 kohdan mukaisesti, että huomioon otetaan rikkomisen vakavuus ja kesto muun muassa oikeasuhteisuutta ja seuraamusten yksilökohtaista määräämistä koskevia periaatteita noudattaen (ks. tuomio 21.1.2016, Galp Energía España ym. v. komissio, C-603/13 P, EU:C:2016:38, 90 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

804 Unionin yleisen tuomioistuimen on perusteluvelvollisuutensa nojalla myös esitettävä yksityiskohtaisesti ne tekijät, jotka se on ottanut huomioon sakon määrää vahvistaessaan (ks. vastaavasti tuomio 14.9.2016, Trafilerie Meridionali v. komissio, C-519/15 P, EU:C:2016:682, 52 kohta).

805 Tässä tapauksessa määrittäessään sakon määrän, joka kantajalle määrätään seuraamuksena kahden vuoden ajan kestäneestä valikoivasta saalistushinnoittelusta pääasiallisen kilpailijansa syrjäyttämiseksi, unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että on asianmukaista menetellä seuraavasti, jotta voidaan ottaa huomioon sen neljännentoista kanneperusteen toisen osan tarkastelu.

Alustava huomautus

806 Vaikka sakkojen laskennasta annetut komission suuntaviivat eivät sido unionin yleistä tuomioistuinta (ks. vastaavasti tuomio 14.9.2016, Trafilerie Meridionali v. komissio, C-519/15 P, EU:C:2016:682, 52–55 kohta), unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että käsiteltävässä asiassa on sovellettava vuoden 2006 suuntaviivoissa vahvistettua menetelmää, jota kantaja ei ole kiistänyt.

Sakon perusmäärän vahvistaminen

807 Koska vuoden 2006 suuntaviivojen 13 kohdassa ei velvoiteta käyttämään lähtökohtana viimeisimmän verovuoden aikana toteutuneen myynnin arvoa, kuten edellä 763–765 kohdasta ilmenee, käsiteltävässä asiassa on otettava huomioon kantajan rikkomisen viimeisenä kalenterivuonna eli kalenterivuonna 2010 ETA-alueen UMTS-piirisarjamarkkinoilla toteutuneen myynnin arvo. Tätä valintaa voidaan nimittäin perustella sillä, että käsiteltävässä asiassa kantajan verovuosittain esittämät tiedot eivät ole luotettavia riidanalaisen päätöksen 1246–1266 perustelukappaleessa esitetyistä syistä.

808 Tältä osin riidanalaisen päätöksen taulukosta 75, jota asianosaiset eivät riitauta, ilmenee, että kantajan ETA-alueella kalenterivuonna 2010 toteuttaman UMTS-piirisarjojen myynnin arvo oli [*luottamuksellinen*].

Rikkomisen vakavuusaste

809 Huomioon otettavassa myyntiarvon osuudessa on otettava huomioon kaikki käsiteltävän asian kannalta merkitykselliset seikat ja erityisesti UMTS-piirisarjamarkkinoiden maailmanlaajuinen taloudellinen merkitys, kantajan toteuttaman kilpailusääntöjen rikkomisen luonne, se, että moitittu menettelytapa kohdistui ainoaan kilpailijaan, joka pystyi haastamaan kantajan näiden markkinoiden huippusegmentillä, se, että tämä menettelytapa saattoi myös pelottaa muita mahdollisia markkinoille tulijoita, ja se, että rikkomisen maantieteellinen ulottuvuus oli maailmanlaajuinen ja käsitti koko ETA-alueen.

810 Näin ollen on sovellettava 11 prosentin vakavuuskerrointa, jolloin määrä on [*luottamuksellinen*].

Rikkomisvuosien määrä

811 Vuoden 2006 suuntaviivojen 24 kohdasta ilmenee, että jotta kunkin rikkomiseen osallistuneen yrityksen osallistumisen kesto otettaisiin kokonaisuudessaan huomioon, myyntiarvon perusteella määritetty määrä kerrotaan niiden vuosien lukumäärällä, joina yritys on osallistunut rikkomiseen.

812 Koska rikkominen kesti kaksi vuotta (riidanalaisen päätöksen 1295 perustelukappale), käsiteltävässä asiassa myyntiarvon perusteella määritetty määrä on kerrottava kahdella, jolloin määrä on [*luottamuksellinen*].

Lisämäärä

813 Vuoden 2006 suuntaviivojen 25 kohdasta ilmenee, että jotta samankokoisia ja resursseiltaan samanlaisia yrityksiä estetään ryhtymästä samanlaisiin kilpailunvastaisiin menettelytapoihin kuin ne, joista on määrätty seuraamus nyt käsiteltävässä asiassa, sakon perusmäärään voidaan sisällyttää määrä, joka on 15–25 prosenttia myyntiarvosta.

814 Käsiteltävässä asiassa unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että estämisen tavoite voidaan taata soveltamalla vuoden 2006 suuntaviivojen 25 kohdassa vahvistettua puhtaasti ohjeellista osuutta alhaisempaa osuutta.

815 Näistä syistä sakon perusmäärään on asianmukaista sisällyttää summa, joka vastaa 11:tä prosenttia kantajan ETA-alueella kalenterivuonna 2010 toteuttaman UMTS-piirisarjojen myynnin arvosta, joka ilmenee riidanalaisen päätöksen taulukosta 75, jota asianosaiset eivät riitauta, jolloin määrä on [*luottamuksellinen*].

Lieventävät tai raskauttavat seikat

816 Käsiteltävässä asiassa mikään niistä seikoista, joihin kantaja yleisesti viittaa, ei voi johtaa sakon määrän alentamiseen mainittujen suuntaviivojen 29 kohdan nojalla, ja kun otetaan huomioon kaikki merkitykselliset seikat, sakon perusmäärää ei ole asianmukaista mukauttaa.

817 Unionin yleinen tuomioistuin katsoo lisäksi, kuten komissio riidanalaisessa päätöksessä, ettei käsiteltävässä asiassa ole asianmukaista korottaa sakon määrää raskauttavien seikkojen vuoksi.

818 Sakon määrää ei näin ollen pidä mukauttaa lieventävien tai raskauttavien seikkojen vuoksi.

Sakon määrää koskeva päätelmä

819 Edellä esitetyn perusteella kantajalle määrätyn sakon määräksi vahvistetaan 238 732 659,33 euroa.

Oikeudenkäyntikulut

820 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Työjärjestyksen 134 artiklan 3 kohdassa määrätään lisäksi, että jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianosaisen hyväksi, kukin asianosainen vastaa omista kuluistaan. Unionin yleinen tuomioistuin voi kuitenkin päättää, että asianosainen vastaa omista kuluistaan ja se velvoitetaan korvaamaan suhteellinen osuus vastapuolen kuluista, jos tämä on perusteltua asiassa ilmenneiden seikkojen vuoksi.

821 Käsiteltävässä asiassa sekä kantaja että komissio ovat osittain hävinneet asian.

822 Näin ollen kantaja on velvoitettava vastaamaan yhdeksästä kymmenesosasta omista oikeudenkäyntikuluistaan sekä korvaamaan yhdeksän kymmenesosaa komission oikeudenkäyntikuluista ja väliintulijan oikeudenkäyntikulut kokonaisuudessaan. Komissio vastaa kymmenesosasta omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan kymmenesosa kantajan oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu ensimmäinen jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **SEUT 102 artiklan ja ETA-sopimuksen 54 artiklan mukaisesta menettelystä (asia AT.39711 – Qualcomm (saalistushinnoittelu)) 18.7.2019 annetun komission päätöksen C(2019) 5361 final 2 artikla kumotaan.**

2) **Kyseisen päätöksen 2 artiklassa Qualcomm Inc:lle määrätyn sakon määräksi sen tekemästä rikkomuksesta, sellaisena kuin se ilmenee mainitun päätöksen 1 artiklasta, vahvistetaan 238 732 659,33 euroa.**

3) **Kanne hylätään muilta osin.**

4) **Qualcomm vastaa yhdeksästä kymmenesosasta omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan yhdeksän kymmenesosaa Euroopan komission oikeudenkäyntikuluista sekä Nvidia Corpin oikeudenkäyntikulut kokonaisuudessaan.**

5) **Komissio vastaa yhdestä kymmenesosasta omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan yksi kymmenesosa Qualcommin oikeudenkäyntikuluista.**

Spielmann Mastroianni Gâlea

Julistettiin Luxemburgissa 18 päivänä syyskuuta 2024.

Kirjaaja Puheenjohtaja
V. Di Bucci D. Spielmann

Sisällys

Asian tausta . . . 2

Asian asiayhteys . . . 2

Hallinnollinen menettely . . . 4

Riidanalaisen päätöksen sisältö . . . 6

Kyseessä olevat tuotteet . . . 6

Merkitykselliset markkinat . . . 7

Määräävä asema . . . 7

Määräävän aseman väärinkäyttö . . . 7

– Perustelujen puuttuminen . . . 8

– Yhtenä kokonaisuutena pidettävä jatkettu rikkominen . . . 8

– Komission toimivalta . . . 8

– Seuraamus . . . 9

Asian käsittelyn vaiheet sekä asianosaisten ja väliintulijan vaatimukset . . . 9

Oikeudenkäyntimenettely . . . 9

Asianosaisten ja väliintulijan vaatimukset . . . 12

Oikeudellinen arviointi . . . 12

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee menettelyvirheitä . . . 15

Ensimmäinen osa, joka koskee hyvän hallinnon periaatteen loukkaamista . . . 15

– Alustavat huomautukset . . . 15

– Ensimmäinen väite, joka koskee tutkinnan liiallista kestoa . . . 15

– Toinen väite, jonka mukaan asiakirja-aineisto on puutteellinen ja epätäsmällinen . . . 18

– Kolmas väite, jonka mukaan tutkinta oli puolueellinen . . . 20

Toinen osa, joka koskee puolustautumisoikeuksien ja oikeuskeinojen tasapuolisuuden periaatteen loukkaamista . . . 23

– Alustavat huomautukset . . . 23

– Ensimmäinen väite, joka koskee riittämätöntä oikeutta tutustua asiakirja-aineistoon . 24

– Toinen väite, joka koskee toimitetun asiakirja-aineiston puutteellista sisältöä 25

Toinen kanneperuste, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä, tosiseikkoja koskevia virheitä ja oikeudellisia virheitä sekä perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä siltä osin kuin on kyse merkityksellisten markkinoiden ja kantajan määräävän aseman määrittelystä merkityksellisenä ajanjaksona 28

Ensimmäinen osa, joka koskee riidanalaisen päätöksen puutteita merkityksellisten markkinoiden määritelmän osalta 28

– Alustavat huomautukset 29

– Ensimmäinen väite, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä ja oikeudellisia virheitä siltä osin kuin komissio tukeutui merkityksellisten markkinoiden määrittelyssä tiettyihin epämääräisiin vastauksiin, jotka oli annettu epäselviin kysymyksiin 29

– Toinen väite, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä ja oikeudellisia virheitä siltä osin kuin komissio ei tutkinut korvaavuusketjun mahdollista olemassaoloa 32

– Kolmas väite, joka koskee ilmeistä arviointivirhettä ja oikeudellista virhettä siltä osin kuin komissio katsoi, ettei sen tarvinnut soveltaa SSNIP-testiä 32

Toinen osa, joka koskee kilpailupainetta, jota kytkösmarkkinoiden tarjonta aiheuttaa suoraan myyntimarkkinoilla 34

Kolmas osa, joka koskee kilpailupainetta, jota kytkösmarkkinoiden tarjonta aiheuttaa välillisesti myyntimarkkinoilla 37

Neljäs osa, joka koskee kantajan määräävää asemaa merkityksellisenä ajanjaksona 41

Viides osa, joka koskee komission analyysin perustana olleen UMTS-piirisarjamarkkinoiden huippusegmentin määritelmää 43

Viides kanneperuste, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä ja perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä siltä osin kuin on kyse tosiasiallisesti maksettujen hintojen uudelleen laskemisesta 44

Ensimmäinen osa, jonka mukaan riidanalaisessa päätöksessä tehty ”hintojen uudelleenkäsittely” oli tarpeetonta 44

Toinen osa, joka koskee riidanalaisessa päätöksessä tehtyjä ”uudelleenkäsittelyyn” liittyviä virheitä 48

Kuudes kanneperuste, jonka mukaan järjestelyihin liittyvät kertaluonteiset kustannukset on kohdennettu väärin 50

Ensimmäinen osa, joka koskee NRE-maksujen maksamista ZTE:lle 51

Toinen osa, joka koskee NRE-maksujen maksamista Huaweille 56

Seitsemäs kanneperuste, jonka mukaan viitekustannuksille ei ole määritetty asianmukaista viitearvoa 58

Alustavat huomautukset . . . 58

Ensimmäinen osa, joka koskee oikeusvarmuuden periaatteen ja in dubio pro reo -periaatteen loukkaamista . . . 59

Toinen osa, jonka mukaan keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset eivät ole asianmukainen viitekustannus . . . 61

Kolmas osa, jonka mukaan komission laskemat keskimääräiset pitkän aikavälin lisäkustannukset eivät vastaa ”tosiasiallisia” keskimääräisiä pitkän aikavälin lisäkustannuksia 65

Yhdeksäs kanneperuste, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä ja oikeudellisia virheitä siltä osin kuin on kyse toteamuksesta, jonka mukaan kantajan hinnoittelun vuoksi Icera syrjäytettiin markkinoilta ja kuluttajille aiheutui haittaa . . . 75

Ensimmäinen osa, joka koskee sitä, ettei komissio ole analysoinut niin sanottua yhtä tehokasta kilpailijaa . . . 75

Muut osat, jotka koskevat lähinnä riidanalaisen menettelytavan vaikutusten puuttumista . . . 77

Kymmenes kanneperuste, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä, tosiseikkoja koskevia virheitä, oikeudellisia virheitä, perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä sekä kuulluksi tulemista koskevan oikeuden ja hyvän hallinnon periaatteen loukkaamista siltä osin kuin komissio katsoi, että kantajan hinnoittelukäytännöillä varmistettiin Iceran syrjäyttämistä koskevan suunnitelman toteuttaminen . . . 78

Yhdestoista kanneperuste, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä, tosiseikkoja koskevia virheitä, oikeudellisia virheitä sekä perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä siltä osin kuin on kyse siitä, ettei komissio ottanut huomioon kantajan esittämiä objektiivisia perusteluja . . . 85

Kolmas kanneperuste, joka koskee asianmukaisen oikeusnormin soveltamatta jättämisestä johtuvaa oikeudellista virhettä . . . 88

Ensimmäinen osa, joka koskee asianmukaisen oikeusnormin, sellaisena kuin se on määritelty ensisijaisia tavoitteita koskevassa tiedonannossa, soveltamatta jättämistä . . . 89

Toinen osa, joka liittyy saalistushinnoittelua ja yleisemmin hinnoittelukäytäntöjä koskevan oikeuskäytännön virheelliseen soveltamiseen . . . 92

Kolmas osa, joka koskee oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden periaatteiden loukkaamista . 92

Neljäs kanneperuste, jonka mukaan ”saalistushinnoitteluteoria” on epälooginen eikä sen tueksi ole esitetty näyttöä . . . 93

Alustavat huomautukset . . . 93

Ensimmäinen osa, jonka mukaan komission ”kohdennettu ja valikoiva saalistushinnoitteluteoria” on irrotettu markkinoiden määritelmästä ja sitä on mukautettu ennalta määrätyn päätelmän tekemiseksi . . . 94

Toinen osa, jonka mukaan komission ”saalistushinnoitteluteoria” on itsessään epäjohdonmukainen ja riittämättömästi perusteltu . . . 95

Kolmas osa, jonka mukaan komissio ei ole osoittanut kantajan menettelytavan järjenvastaisuutta ja sen saalistushinnoittelustrategiaa 96

Neljäs osa, jonka mukaan kantajan hinnat ovat Iceran hintoja korkeammat 97

Viides osa, jonka mukaan komissio ei ottanut huomioon ratkaisevia syyttömyyteen viittaavia todisteita 97

Kuudes osa, joka koskee taloudellista saalistusta koskevan näytön puuttumista 98

Seitsemäs kanneperuste, jonka mukaan ”saalistushinnoitteluteoria” on uusi, virheellinen ja perusteeton 98

Kahdeksas osa, joka liittyy ”ilmeisiin arviointivirheisiin”, jotka koskevat suoraa saalistushinnoittelua vuoden 2010 kolmannen neljänneksen ja vuoden 2011 toisen neljänneksen välisenä aikana 99

Yhdeksäs osa, jonka mukaan komissio ei ole ottanut huomioon MDM8200-piirisarjan kaupallista todellisuutta 99

Kymmenes osa, jonka mukaan ”saalistushinnoitteluteoria” on epälooginen ja taloustieteen perussääntöjen vastainen 100

Yhdestoista osa, jonka mukaan komissio ei ole osoittanut, että merkityksellisenä ajanjaksona aiheutuneet tappiot on saatu takaisin, eikä maininnut, milloin saalistushinnoittelu päättyi . . 100

Kahdestoista osa, joka koskee ”yhtä tehokkaan” kilpailijan kriteerin soveltamatta jättämistä ja Iceran hyviä tuloksia merkityksellisenä ajanjaksona, mikä kumoaa ”saalistushinnoitteluteorian” 101

Kolmastoista osa, joka koskee komission virhettä, jolla kumottiin todellinen kilpailu 101

Kahdeksas kanneperuste, jonka mukaan tehty hinta–kustannus-analyysi on ilmeisen virheellinen 102

Alustavat huomautukset 102

Ensimmäinen osa, joka koskee hinta–kustannus-analyysin alkamisajanjaksoa 103

Muut osat, jotka koskevat hinta–kustannus-analyysissa tehtyjä olennaisimpia virheitä, joita ei ole korjattu riidanalaisessa päätöksessä 103

Kahdestoista kanneperuste, jonka mukaan riidanalaista päätöstä ei ole perusteltu riittävästi 104

Kolmastoista kanneperuste, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä, perustan puuttumista ja riidanalaisen päätöksen puutteellista perustelemista rikkomisen keston osalta 106

Neljästoista kanneperuste, jonka mukaan riidanalainen päätös on ilmeisen virheellinen sakon määräämisen ja laskemisen osalta 106

Alustavat huomautukset 107

Toinen osa, joka koskee arviointivirheitä ja oikeudellisia virheitä, oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamista sekä perustelujen puutteellisuutta myynnin arvon määrittämisen osalta . . . 107

Viidestoista kanneperuste, joka koskee ilmeisiä arviointivirheitä, tosiseikkoja koskevia virheitä, oikeudellisia virheitä sekä riidanalaisen päätöksen puutteellista perustelemista siltä osin kuin siinä tunnustetaan komission toimivalta ja kauppaan kohdistuva vaikutus . . . 111

Ensimmäinen osa, jonka mukaan komissiolla ei ole toimivaltaa soveltaa SEUT 102 artiklaa . 111

Toinen osa, jonka mukaan riidanalainen menettelytapa on vaikuttanut jäsenvaltioiden väliseen kauppaan . . . 112

Sakon poistamista tai sen määrän alentamista koskeva vaatimus . . . 113

Alustava huomautus . . . 113

Sakon perusmäärän vahvistaminen . . . 114

Rikkomisen vakavuusaste . . . 114

Rikkomisvuosien määrä . . . 114

Lisämäärä . . . 114

Lieventävät tai raskauttavat seikat . . . 115

Sakon määrää koskeva päätelmä . . . 115

Oikeudenkäyntikulut . . . 115